

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

51'inci Birleşim

23 Ocak 2024 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, 2024 yılının Türkiye ile Macaristan arasında karşılıklı kültür yılı ilan edilmesine ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de heyelan ve şevlerden düşen kayalar nedeniyle yaşanan mağduriyetlere ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir'in, Türkiye'nin insanlık ilk uzay misyonuna ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, destekleme sopsasıyla çiftçinin önünün açılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 2.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması
- 3.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, ekmek fiyatına ilişkin açıklaması
- 4.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, CMK ücret tarifesine ilişkin açıklaması
- 5.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, AKP iktidarının verdiği zamlarla emekliler arasında ayrımcılık yaptığına ilişkin açıklaması
- 6.- Karabük Milletvekili Durmuş Ali Kesinkılıç'ın, Safranbolu safranına ilişkin açıklaması
- 7.- İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın, Türkiye Yüzyılı'nın ilk adımı canlı uzay yolculuğuna ilişkin açıklaması
- 8.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Resmi Gazete'de yayımlanan 2024 Yılı Yatırım Programı'na ilişkin açıklaması
- 9.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un, Adıyaman'da meydana gelen don ve doludan zarar gören çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi için aktarılan ödeneye ilişkin açıklaması
- 10.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, AK PARTİ döneminde Kütahya'ya Devlet Su İşleri bünyesinde yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması
- 11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, halkın temel ihtiyaçları karşılanamazken "turistik uzay seyahati"ne 1,5 milyar TL ödenmesine ilişkin açıklaması
- 12.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, AK PARTİ iktidarlarında Uşak'a yapılan sağlık altyapı yatırımlarına ilişkin açıklaması
- 13.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, emekli maaşlarına ilişkin açıklaması
- 14.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Milli Uzay Programı'nın ilk adımının gerçekleşmesine ilişkin açıklaması
- 15.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, Togg üretim tesisi için Bursa'nın uygun görülmesine ilişkin açıklaması
- 16.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van'da DEM PARTİ yöneticisinin küçük kızının evinin yakınında maskeli şahıslarla tehdit edilmesine ilişkin açıklaması
- 17.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, özel okul ücretlerine ilişkin açıklaması
- 18.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, hasta mahpuslara ilişkin açıklaması
- 19.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'daki orman köylülerinin kesim ücretlerinin ödenmediğine ilişkin açıklaması
- 20.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk'ün, ana muhalefet partisinin ne yapmak istediğini iyi bildiklerine ilişkin açıklaması
- 21.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, emekli maaşlarına ve 3600 ek gösterge düzenlemesine ilişkin açıklaması
- 22.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanına başvurmaya ilişkin açıklaması
- 23.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Akkuyu Nükleer Santrali'nde menenjit vakalarının görüldüğüne ilişkin açıklaması
- 24.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakaryaspor'a ve Tatangalara yapılanlara ilişkin açıklaması
- 25.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kırgızistan'da gerçekleşen depreme, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde bir Diyanet görevlisi ve ilçe Kaymakamı arasında yaşanan tartışmaya, Merkez Bankası gibi kurumların yıpratılmaması gerektiğine, Milli Uzay Programı kapsamında ilk Türk astronotun uzaya gönderilmesine ve emekli maaşlarına ilişkin açıklaması
- 26.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, merkez üssü Kızılsu olan Kırgızistan ile Doğu Türkistan bölgesi sınırında meydana gelen depreme, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde cuma hutbesinde şehitlerle ilgili kısmi bilinçli olarak okumayan sözde imama gerekli uyarıları yapan Kaymakam Burak Akeller'e, İsveç'in NATO üyeliğinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun gündemine alınmasına ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin sözde altıncı parselinde yapılan sondaj faaliyetine ilişkin açıklaması
- 27.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde Kuba Camisi İmamının Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan hutbede yer alan şehitlere rahmet dilenen kısmı okumamasına, buna tepki gösteren Kaymakam Burak Akeller'e ve camilerin önemine, Türkiye'nin uzay alanında söz sahibi olabilmesi için yürütülen çalışmalara ve Milli Uzay Programı kapsamında ilk Türkiye Türkü Astronot Alper Gezeravcı'ya ve Kırgızistan'da meydana gelen depreme ilişkin açıklaması
- 28.- Muş Milletvekili Sezaî Temelli'nin, emperyalizm konusunda iktidar partisindeki gelişmelere, Öcalan'ın sağlık durumuyla ilgili soruya Sağlık Bakanlığının verdiği yanıtla, hasta tutsaklara, cezaevinde olan 24'üncü Dönem Ağrı Milletvekili Halil Aksoy'a, Muş'ta 2 kız

öğrencinin kendini asmasına, bunun altında yatan nedenlere ve bu intihar vakalarının araştırılması gerektiğine, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde cuma hutbesini beğenmeyen kaymakamın imamı dövmesine ve Diyanet İşleri Başkanlığına, Kürt sorununa ve TÜİK'in hissedilen enflasyon açıklamasına ilişkin açıklaması

29.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın Hazine Genel Müdürü Aysel Öymen'in vefatına, Kırgızistan-Sincan sınırında yaşanan depreme, TÜİK'in açıkladığı hissedilen enflasyon rakamına, emekli maaşlarına ve Ankara'da Mansur Yavaş'ın emeklinin yanında olduğuna, staj ve çıraklık mağdurlarına ve kademeli emeklilik bekleyenlere, engelli vatandaşların işsizlikten muzdarip olduklarına ve Cumhuriyet Halk Partisinin en düşük emekli maaşıyla ilgili hazırladığı önergeye ilişkin açıklaması

30.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kırgızistan'da meydana gelen depreme, Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde geçen haftalarda şehit olan kahraman Mehmetçiklere, Türkiye'nin insanlı ilk uzay bilim misyonuna, ak belediyeçilik anlayışına, AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı'nın yerel seçimlerdeki hedeflerine ve yerel seçim sürecine ilişkin açıklaması

31.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in Yaprak ve Çakmak Mahallelerinde tescilli binaların iş makineleriyle yıkım çalışmasına ilişkin açıklaması

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Cumhurbaşkanı tarafından "müjde" olarak açıklanan en düşük emekli maaşına ilişkin açıklaması

34.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Resmî Gazete'de yayımlanan 2024 Yılı Yatırım Programı'nda Kırşehir'in hiçbir kamu yatırımına ödenek ayrılmadığına ilişkin açıklaması

35.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Bartın-Safranbolu yoluna ilişkin açıklaması

36.- Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in, SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin maaşlarına ilişkin açıklaması

37.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Demokrat Parti olarak İsveç'in NATO üyeliğine "hayır" dediklerine ilişkin açıklaması

38.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, DSP olarak İsveç'in NATO üyeliğine olumlu oy kullanmayacaklarına ilişkin açıklaması

39.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, NATO'nun genişlemesine onay vermenin anlamına ve buna "hayır" dediklerine ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Osmaniye Milletvekili Derya Yanık Başkanlığında İslamofobi ve Irkçılık İnceleme Alt Komisyonu üyelerinden müteşekkil bir heyetin 20-23 Ocak 2024 tarihleri arasında Fransa'ya yerinde inceleme ziyaretine ilişkin tezkeresi (3/829)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar Başkanlığında Komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin, Azerbaycan Millî Meclisi Güvenlik, Savunma ve Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu Başkanı Ziyafet Askerov'un vaki davetine icabetle 29-31 Ocak 2024 tarihleri arasında Azerbaycan'a resmî ziyaretine ilişkin tezkeresi (3/830)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Belçika'nın Avrupa Birliği Konseyi Başkanlığının parlamento boyutu kapsamında 28-29 Ocak 2024 tarihleri arasında Brüksel'de "Yapay Zekâ ve Gelecekteki Etkileri" konulu parlamentolar arası toplantıya katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/831)

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin, Bahreyn Temsilciler Meclisi Başkanı Ahmet Bin Salman Almusalam ve Birleşik Arap Emirlikleri Federal Ulusal Konsey Başkanı Saqr Ghobash'ın vaki davetlerine icabet etmek üzere 28-29 Ocak 2024 tarihleri arasında Bahreyn'e, 29-31 Ocak 2024 tarihleri arasında ise Birleşik Arap Emirlikleri'ne resmî ziyaretlerine ilişkin tezkeresi (3/832)

B) Önergeler

1.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, (2/1554) esas numaralı 3269 Sayılı Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/39)

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, son günlerde Cumhurbaşkanı eski Yardımcısı Fuat Oktay hakkında ortaya atılan yolsuzluk ve rüşvet iddialarının tespiti ve kamu görevinde bulunduğu dönem içerisinde kendisinin ve birinci derece yakınlarının mal varlığının araştırılması amacıyla 28/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen depremden etkilenen bölgede enkazda kaybolan vatandaşların tespit edilmesi, yüzlerce aile çocuklarına ulaşamadığı hâlde bakan tarafından açıklanan bilgilerin doğruluğunun araştırılması, enkazdan çıkarılan cenazelerin tamamı için kimlik tespiti, DNA örneği alımı ve otopsi yapıp yapılmadığının incelenmesi, çocuk kaçırma iddialarının kapsamlı biçimde değerlendirilmesi, kaybolan vatandaşların ivedilikle bulunması için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, usule aykırı şekilde şaibeli seçmen kaydırma işlemlerinin araştırılması amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, emeklilerin sorunlarına çözüm üretilmesi amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmındaki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin aynı kısmının 4'üncü sırasına alınmasına ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine; 89 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde gruplar adına yapılacak konuşmaların süresinin kırkar dakika olması ve bu sürenin en fazla 4 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak yasaklandığından milletvekillerinin bu hususta gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ettiğine ilişkin konuşması

VIII.- SEÇİMLER

A) Başkanlık Divanında Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Başkanlık Divanında boş bulunan üyeliğe seçim

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 89)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasına Ek 1. Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 88)

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/25) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 86)

4.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91)

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 89) Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

2.- (S. Sayısı: 88) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasına Ek 1. Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

3.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, Balıkesir Havalimanı'na tarifeli uçuşların başlayacağı tarihe ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/7701)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinde bulunan PTT şubelerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/7703)

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 2 Nolu F Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkûmun kargo ve fakslarının kaybolduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/7705)

4.- Van Milletvekili Gülcen Kaçmaz Sayyigit'in, İzmir'in Buca ilçesindeki bir köy okulunun isminin değiştirilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7711)

5.- Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit'in, İzmir'in Buca ilçesindeki bir köy okulunun isminin değiştirilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7712)

6.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, İzmir'in Buca ilçesindeki bir köy okulunun isminin değiştirilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7713)

7.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, İzmir'in Buca ilçesindeki bir köy okulunun isminin değiştirilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7714)

8.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, bir üniversitenin bazı öğrencileri hakkında hukuka aykırı olarak disiplin soruşturması açıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7715)

9.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, bir üniversitenin bazı öğrencileri hakkında hukuka aykırı olarak disiplin soruşturması açıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7717)

10.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, şehit ailelerine ödenen aylık ücret ve yapılan yardımlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7718)

11.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, Cumhurbaşkanı kararıyla orman sınırları dışına çıkarılan alanlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/7720)

12.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, 9 Aralık 2023 tarihinde Zonguldak'ın merkez ilçesi Asma Mahallesi'nde yaşanan heyelana ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/7817)

13.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, DHMİ'de çalışan personele havacılık tazminatı ödenmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/7970)

23 Ocak 2024 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 2024 yılının Türkiye ile Macaristan arasında karşılıklı kültür yılı ilan edilmesi hakkında söz isteyen

Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'a ait.

Buyurun Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, 2024 yılının Türkiye ile Macaristan arasında karşılıklı kültür yılı ilan edilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET ERBAŞ (Kütahya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türkiye-Macaristan Kültür Yılı vesilesiyle söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken geçtiğimiz hafta hain teröristlerce düzenlenen kahpe saldırıda şehit olan 9 askerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum. 9 evladımızı, 9 kardeşimizi, 9 canımızı kaybettik. Kimse kimseyi kandırmasın, tasmalı çekirgelerin kontrolü ki sıçradıklarında bu tasmaların hangi emperyalist güçler tarafından tutulduğunu çok iyi biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, hepinizin bildiği gibi, Diyarbakır Kulp Kaymakamımız Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından gönderilen cuma hutbesinde şehitlerle ilgili bölümü okumaktan kaçınan imamı uyararak şehitlerimize saygısızlık yapılmasını engellemiştir. Kaymakamımızı böylesine millî bir davranış sergilediği için yürekten kutluyorum, bu kahraman evladı yetiştirdikleri için de anne-babasının ellerinden öpüyorum. Makamı, mevkisi ne olursa olsun kimsenin şehitlerimize saygısızlık yapma haddi ve hakkı yoktur. Bu olaya sebebiyet veren imam için ve olay Kulp ilçesinde olduğu hâlde Hani ilçesinde diz ağrısından darp raporu veren doktor için hem Diyanet İşleri Başkanımızı hem de Sağlık Bakanımızı göreve davet ediyorum. Şehitlerimizin hakkını koruyan ve savunmaları çığlık ve hamlıkla suçlayanlar, kabadayılıkla itham edenler kendi imanınızı sorgulayın ama şu da bir gerçektir ki vatan, millet sevgisi imandan gelir, bu da herkese nasip olmaz. Siz, kuldan korkmaya devam edin. Unutulmamalıdır ki ölümler toprağa, şehitler kalplere gömülür.

Değerli milletvekilleri, 11 Kasım 2021 tarihindeki Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey toplantısında Kültür ve Turizm Bakanımız ve Macaristan Dışişleri ve Dış Ticaret Bakanı arasında iyi niyet bildirgesi imzalandı, 2024 yılı Türkiye ile Macaristan arasında karşılıklı Kültür Yılı olarak ilan edildi, Kültür Yılı'nın ana teması yüz yıllık dostluk ve iş birliği olarak belirlendi. Kültür Yılı etkinlikleri kapsamında her iki ülke yüz yılda yüz etkinlik gerçekleştirme hedefiyle yola çıktı. Bu süreçte Kültür ve Turizm Bakanlığımız oldukça titiz ve kapsamlı bir çalışma yürüttü. Bu vesileyle Sayın Bakanımızı kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, yıl boyunca Macaristan'ın kültür ve sanat değerlerinin tanıtılacağı etkinliklere iki ülkenin güzide şehirleri de ev sahipliği yapacaktır. Bu şehirlerden biri de Macarlar için özel bir öneme sahip olan Kütahya ilimizdir. Macaristan Millî Günü ve anma törenlerinin bu yıl 15 Mart 2024 tarihinde Kütahya'daki Kossuth Evi Müzesi'nde gerçekleşmesi planlanmaktadır. Macar millî kahramanı olan Lajos Kossuth Osmanlı Devleti tarafından 1850-1851 yılları arasında Kütahya'da ailesiyle birlikte misafir edilmiştir. Bu ev şu an Kütahya'da müze olarak kullanılmaktadır. Ayrıca, Kütahya ile Macaristan'ın Pecs şehri kardeş şehirlerdir. Macaristan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle beraber Türk Devletleri Teşkilatında gözlemci üye olarak yer almaktadır. Aynı kökten geldiğimiz, tarihi bağımızı paylaştığımız Macar halkıyla gönül birlikteliğimizin de sağlanması açısından çok değerli buluyoruz bu olayı. Buradan da her iki ülkenin bakanlarına seslenmek istiyorum: Bu gösterilerin bir kısmı da Kıbrıs Türk devletinde yapılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye-Macaristan Kültür Yılı vesilesiyle gerçekleşecek kültürel ve sanatsal etkinliklerin Macar dostlarımızla dostluk köprülerimizin temelini daha da sağlamlaştıracağına eminim.

Kütahya, hem kurtuluşun hem de kuruluşun şehri olarak tarihten devraldığı kültürel emanetlerle Türkiye Yüzyılı'na, Türkiye vizyonuna yakışır bir kent olma idealine devam etme hedefindedir. Buradan Kültür ve Turizm Bakanımıza sesleniyorum: Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nün oyunlarının turne rotasına mutlaka Kütahya'nın da eklenmesini ve birbirinden değerli oyunların da Kütahya'da sahnelenmesini talep ediyorum. En önemlisi, yüzyıl etkinliklerine katkı olması sebebiyle şu an Ankara'da Akün Sahnesinde sahnelenen "Yüzyıllık Destan 'Ateş'" oyununun da ilimize gelmesini hasretle bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ERBAŞ (Devamla) – Bir şehri şehir yapan, o şehre anlam katan o şehrin sahip olduğu kültürel mirastır. Hemen hemen her konuşmamda dile getirdiğim Aizanoi Antik Kenti de Kütahya için kültürel bir hazine niteliğindedir.

Sayın Bakanım, bu nedenle Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü'nün bu antik kentimizde yaz aylarında bir eserinin sahnelenmesini sizden özellikle bekliyoruz. Bu etkinliklerin kültürümüze ve turizm faaliyetlerimize büyük bir değer katacağına, her şeyden önemlisi de şehrimizin tanıtımına katkı sağlayacağına inanırım sonsuzdur.

Kültürel olarak tanıtmaya çalıştığımız bu şehirde müzikal eğlence mekânı adı altında faaliyet gösteren ama aslında bir çeşit asayişsizlik ve uyuşturucu merkezi hâline gelen mekânların da Sayın Valimiz ve Emniyet Müdürü tarafından kapatılmasını son derece memnuniyetle karşılıyor, buradan hem Sayın Valimizi hem de Emniyet Müdürümüzü kutluyorum.

Bu duygu ve düşüncelerimle Türkiye Macaristan Kültür Yılı'nın hayırlara vesile olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özcan...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, destekleme sopasıyla çiftçinin önünün açılması gerektiğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Hafta sonu seçim bölgem Tekirdağ Süleymanpaşa'da bir üretici, eli öpülesi annemiz bana feryadını ilettili. Ben de söz verdim, onun feryadını sizin aracılığınızla bugün paylaşıyorum: "Ben süt üreticisiyim, inek bakıyorum ama maalesef devlet beni artık bitirdi." dedi. Aracı bozulmuş, rektifiye için sanayiye götürmüş. "Aylarca sanayide ustanın önünde durdu aracım." dedi. Ve usta en sonunda "Aracı buradan al..." Almış, götürdüğü yer... Damızlık Süt Üreticileri Birliğinin önüne götürüyor.

Yani kısacası çiftçiye bitirdiniz, üreticiyi bitirdiniz, hâlâ daha anlamadınız. Ya, elinizde destekleme var; desteklemeyi, sütte prim desteğini artırırsanız ya! Enflasyonu çiftçi artırmaz, üretici artırmaz. Buradan kulaklarınızı açın, kafanızı kumdan çıkarın, destekleme sopasıyla çiftçimizin önünü açın. Enflasyonu uçurmaz ama ülkenin kendi çiftçisini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kara...

2.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Türkiye Yüzyılı'na ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan Türkiye Yüzyılı'nın bir aşk mektubu olduğunu, bu mektubun da milletimize yazıldığını söyledi ancak zarfı açtığımızda; millet olarak, çalışanlar ve emekçiler olarak âdeta bir kahır mektubu bulduk. Emekliler artık süslü bu sözcüklerden değil, faturalardaki rakamlardan, çarşıdaki, pazardaki fiyatlardan, endişeli. Bugün temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan depremzede yurttaşlarımız çadırlarda kalmaya razı oluyor ki 3 bin liralık yardımı alsın. Bu sefalet zammı yani yüzde 5'lik artış emeklilerimizi büyük bir hayal kırıklığına uğratmıştır. Onların taleplerini giderene dek mücadele etmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beyaz, buyurun.

3.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, ekmek fiyatına ilişkin açıklaması

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ekmek fiyatlarına bilinçli olarak valilik tarafından zam yaptırılmadığı, bu konuda fırıncılara baskı yapıldığı söylenmektedir. Torba un fiyatlarında yüzde 50 sübvansiyon yapılmasına rağmen, geçtiğimiz seçim dönemi atlatılınca sübvansiyon yani destekleme hemen geri çekilmiştir. Benzer bir durumu tekrar yaşamaktayız. İstanbul Fırıncılar Odası Başkanı Erdoğan Çetin'in ilgili bakanla görüştüğü, anlaşıldığı, 15 Şubatta yeni ekmek fiyatının isteneceği, bu talebe göre, 1 Nisan itibarıyla 200 gram ekmek fiyatının 10 lira, 250 gram ekmek fiyatının 12,5 lira olacağını duyurulduğu doğru mudur? Anlaşılan şudur ki: Yine seçime kadar milletimiz aldatılacak, fırıncılar sindirilecektir. Hem vatandaşımızın hem de fırıncılarımızın feryadı çok önemlidir; sübvansiyon devam etmeli, vatandaşımızın temel ihtiyacı olan ekmek fiyatı buna göre düzenlenmelidir.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de heyelan ve şevlerden düşen kayalar nedeniyle yaşanan mağduriyetlere ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Artvin'de heyelan ve şevlerden düşen kayalar nedeniyle yaşanan mağduriyetler hakkında söz isteyen Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Ayrıca televizyonları başında Artvin'den bizleri izleyen bütün hemşehrilerime saygılarımı sunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, bakın, size bir fotoğraf göstereceğim sözlerimin başında. Bu, Artvin'in kaderi değerli arkadaşlarım; Artvin, böyle bir kaderle karşı karşıya. Artvin-Şavşat yolunda, Artvin-Yusufeli yolunda, Artvin-Borçka yolunda, sahil yolunda değişmeyen bir kaderle karşı karşıyayız; sürekli taş geliyor değerli arkadaşlarım. Karadeniz'in iki tane kaderi var; biri sel felaketi, bir tanesi de heyelanlar. Heyelanlarla alakalı sıkıntı yaşıyoruz. Şavşat'ta insanlar evlerinden çıkarken -bakın, abartmıyorum, bir trajediyi size anlatmaya çalışıyorum- özellikle yağmurlu havalarda, helalleşerek Artvin'e gidiyorlar; başka ile gidiyorken, başka ilçelere gidiyorken. Taşın nasıl düştüğünü, kayanın nasıl düştüğünü göstermesi açısından en çarpıcı örnek. Ben de geçen hafta Artvin'deydim, bir gece Artvin'e ulaşamadım, Ardanuç ilçemizde kaldım değerli arkadaşlarım. Bu nasıl oluyor? Artvin-Şavşat yolunda iki tane baraj var yapılması gereken; bir tanesi Bağlık, bir tanesi Bayram Barajı. Ne yazık ki bu barajlar yapılmıyor. İki tane firmaya verdiler, iki tane firma bir çivi bile çakmadı. Eğer çalışma yapsaydılar 16 tane tünel yapacaklardı, baraj kotunu, yol kotunu yukarı çıkaracaklardı; hiçbir işlem yapmadılar. Karayolları bu konuda büyük bir ihmal içerisinde, Devlet Su İşleri büyük bir ihmal içerisinde; bu konuda büyük bir problem var.

Bir hakkı teslim etmemiz gerekiyor -taş nasıl geliyor, kaya nasıl geliyor- Karayollarında çalışan işçiler, taşeron işçilerle alakalı; onların insanüstü çabalarını, gayretlerini gördüm değerli arkadaşlarım. Köle gibi çalıştırılan taşeron işçileri gördüm, 11 bin lira maaşla çalıştırılan bu işçileri gördüm, boğaz tokluğuna çalıştırılan, ekmek parasına çalıştırılan, -bir yemek bile yemeğe- fazla çalışma ücretleri verilmeyen işçileri gördüm; o Karayolları işçilerini Meclisten saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Diyorum ki inşallah, önümüzdeki dönemde bir iyileştirme olur değerli arkadaşlarım.

Burada söyleyeceğimiz başka şeyler de var, bunlar da nedir? Bakın, Artvin, evet, zor bir coğrafya, kolay bir coğrafya değil. Bu zor coğrafyanın içerisinde insanlar bir yerden bir yere gitmeye çalışıyorlar. Değerli arkadaşlarım, taş, kaya düştüğü zaman partiyi ayırmıyor; şu partilidir, bu partilidir, AK PARTİ'lidir, CHP'lidir, MHP'lidir, İYİ Partili'dir diye ayırmıyor. Değerli arkadaşlarım, taş, kaya her partiden insanın üzerine geliyor, bu konuda kıyamet kopartıyoruz. Artvin, barajları kenti, en önemli kentlerden bir tanesi, devletin en önemli yatırımlarından bir tanesi ama ne yazık ki bunu önleyemiyoruz. Yaralıları veriyoruz, hasarları veriyoruz, ölümleri veriyoruz, canlarımızı kaybediyoruz; soru önergeleri veriyorum, araştırma önergeleri veriyorum, kimse dinlemiyor değerli arkadaşlarım. O yüzden de bu konuşmayı aldım; ben buradan Hükûmete, AK PARTİ yetkililerine sesleniyorum: Siyasal kaygıları bir tarafa bırakarak özellikle Şavşat tarafında, özellikle iç taraflarda meydana gelen bu felaketlerin önlenmesi açısından bir an evvel yetkili yerlere gerekli talimatların verilmesini talep ediyorum. Görüyoruz ki koşu koşu geliyor tehlike değerli arkadaşlarım.

"Bu neden oldu, niye böyle oldu?" diyebilirsiniz. Bakın, yıllardır, bu barajlar yapılmadan evvel böyle şeyler yoktu; baraj yapımı sırasında dinamik atımları sonucunda kayaçlar meydana geldi, kayalarla ayrışma oldu, özellikle kış aylarında o kayaların arasına giren sular donuyor, genişleme oluyor ve orada patlamalar, çatlamalar olunca sürekli olan bir şev ve sürekli olan bir kaynama var değerli arkadaşlarım. Bu nedenle, bunun önlenmesi için gerekli müdahalelerin yapılması, o ilgili yerlere gerekli beton ankrajlarının yapılması, setlerin yapılması ve gerekli tel çalışmalarının yapılması gerekiyor. Çok büyük değil, Türkiye Cumhuriyeti devleti için devede kulak bile değil, devede tüy bile değil, yeter ki bunun yapılabilmesi için gerekli siyasi irade olsun.

Bakın, biliyorum ki şu saatte Artvin'de binlerce kişi bizi dinliyor. Değerli arkadaşlarım, Artvin'in sorunu, yağmur yağınca bu kent bitiyor, bu kentte bir ilçeye bile gidemiyorsunuz. Bakın, çarpıcı olması açısından söylüyorum -sayın bakanlara sordum- en büyük övündüğünüz projelerden bir tanesi bölünmüş yol ama 2002'den 2023'e kadar Artvin'de sadece 24 kilometre bölünmüş yol yapıldı değerli arkadaşlarım, ondan önce 22 kilometreydi, Artvin'de siz iktidara geldikten sonra yaptığınız bölünmüş yolun bütün kilometresi 24 kilometre. Ne kadar komik değil mi değerli arkadaşlar, ne kadar komik yani!

Artvin-Yusufeli arasında barajlar nedeniyle bazı tüneller yapıldı, o tüneller kısmen de olsa bu heyelanları engelledi ama özellikle ifade ediyorum, Şavşat'ta meydana gelen bu olay göz göre göre cinayettir. Ne diyoruz değerli arkadaşlarım, önce tedbir alınması gerekiyor, sonra tevekkül. Biz tedbir alırsak, tedbirleri yerine getirirsek gene de o şey gelirse ona diyeceğimiz yok ama bir an önce tedbirin alınması gerekiyor, bu yollarda bir an önce iyileştirmenin yapılması gerekiyor. Bu iyileştirmeler bugüne kadar yapılmadı; Artvin kaderiyle baş başadır, Artvin bu konuda sahipsizdir. Artvin, devlete her şeyini verdi; mezarlarını verdi, arazilerini verdi, topraklarını verdi "Allah devletimize zeval vermesin." dedi ama devletimiz demiyor, Hükûmetimiz şu yolların iyileştirmesiyle ilişkili olarak ne yazık ki sınıfta kaldı değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, buradan açık açık ifade ediyorum: Bakın, büyük felaketlerin gelmesi söz konusudur. Kâhin değilim, kehanette de bulunmuyorum ama muhtemel bir büyük felaketin, büyük bir heyelanın gelmesi söz konusudur; toprak altına canlar verilmemesi için... Özellikle sahilde, Karadeniz Sahil Yolu'nda, Sarp yolunda her sene ölümleri veriyoruz, yurttaşlarımızı bu ucuz ölümlerle kaybediyoruz değerli arkadaşlarım. Artvin'in her tarafındaki yollarda böyle bir tehlikeyle karşı karşıyayız. O nedenle, buradan, Parlamentodan bir kere daha sesleniyorum: Karayolları yetkilileri, Ulaştırma Bakanlığı, ilgili birimler, Cumhurbaşkanlığı hangi makam ve mevki olursa olsun lütfen Artvin'deki bu kanayan yaraya "Dur!" deyin, Artvin'de insanlar yollarda ölmesin değerli arkadaşlarım, yollarda insanları kaybetmeyelim.

Artvin'in yolları sevgi yolu olsun, ölüm yolu olmasın diyorum. Bu haykırışımı yetkililerin duyacağını umuyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Suiçmez, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, CMK ücret tarifesine ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Sayın Başkan, CMK ücret tarifesini her yıl aralık ayında Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak Adalet Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilerek ocak ayında yürürlüğe girer. Yıllardan beri, kabul edilemeyecek, Anayasa'mıza göre angarya olan bir sistem içerisinde barolar ve avukatlar vatandaşların adalete erişim ve adil yargılama hakkı için bu görevi üstlenmektedirler ama artık bıçak kemiğe dayanmış durumdadır. Türkiye Barolar Birliğinin görüşünün ve enflasyonun altında yapılan bu artışı artık avukatlar ve barolar kabul etmiyorlar, sistemi yavaşlatma ve kapatma kararı aldılar; onları destekliyorlar.

BAŞKAN – Sayın Tahtasız, buyurun.

5.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, AKP iktidarının verdiği zamlarla emekliler arasında ayrımcılık yaptığına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – “AKP” deyince akla zam, zulüm ve ayrımcılık geliyor. Emekliyi “çalışan” ve “çalışmayan” diye ayıran AKP iktidarı şimdi de verdiği zamlarla emekliler arasında ayrımcılık yaptı. Memur emeklisine yüzde 49,25 zam yapan iktidarın ek zamları birlikte SSK ve BAĞ-KUR emeklisine yaptığı zam yüzde 42,6 oldu. Açlık sınırının 14 bin lira olduğu ülkemizde en düşük emekli maaşını 10 bin lira olarak açıkladınız. Yıllık enflasyonu yüzde 64,7 olarak açıklayan TÜİK, hissedilen hava sıcaklığı gibi hissedilen enflasyonu da yüzde 129,4 olarak açıkladı. Buna rağmen, emeklilerimize gerçek enflasyonun çok altında zam yaptınız. Bir de çıktınız, “2024 emeklilerimizin yılı olacak, emeklilerimizi enflasyonun altında ezdirmeyeceğiz.” dediniz. Verilen bu zamlarla emeklilerimizin enflasyona ezdirilmemeniz şöyle dursun, âdeta pestilini çıkardınız.

Ey iktidar mensupları, en düşük emekli maaşı asgari ücrete eşit olmalı. Emeklilerimizi daha ne kadar ezeceksiniz, halkımıza daha ne kadar zulüm yapacaksınız, bu milletin cebinden elinizi ne zaman çekeceksiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir'in, Türkiye'nin insanlı ilk uzay misyonuna ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Türkiye'nin insanlı ilk uzay misyonu hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Zehranur Aydemir'e ait.

Buyurun Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEHRANUR AYDEMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin insanlı ilk uzay misyonu hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Geçtiğimiz günlerde Türkiye için çok gurur verici bir ana şahitlik ettik, tarihte ilk defa bir vatandaşımızı, bir Türk'ü, Alper Gezeravcı'yı uzaya gönderdik. Ben de Türkiye Büyük Millet Meclisimizi temsilen, mühendis bir milletvekili olarak Bakanlığımızın daveti üzerine bu süreci Amerika'da yakından takip edebilme fırsatı buldum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; birileri için imkânsız gibi gözükken uzay hayalimiz artık gerçeğe dönüştü. Filmelerde izlediğimiz uzaydan artık bir Türk canlı yayını bize görüntüleri ulaştırıyor, bayrağımızı yer çekimsiz ortamda dalgalandırıyor. Türkçe sözcükler uzayda yankılanıyor. İlk astronotumuz uzayda kalacağı on dört gün boyunca ülkemizdeki bilim insanları tarafından geliştirilmiş, hazırlanmış olan 13 bilimsel deney gerçekleştirecek. Bunlar arasında mikroalg yaşam destek ünitelerinden mikro yer çekiminin insan solunum sistemine etkilerine, yeni nesil alışımlar geliştirmeden mikro yer çekiminde bitkilerden geni düzenleme verimliliğine kadar birçok çalışma mevcut. Hatta 13 çalışmadan 1'i de Muş'taki ortaokul öğrencilerinin hocalarıyla birlikte hazırlamış olduğu bir deney. Türkiye'deki bilim dünyası bu deneylerin sonuçlarını merakla bekliyor. Sadece bilim dünyası da değil, milletimiz de uzay misyonunu büyük bir teveccühle, büyük bir gururla, büyük bir gözyaşıyla takip ediyor.

O an sadece uzayda da değil, ülkemizde de bir kenetlenme yaşandı. Ancak üzülerek söylemek istiyorum ki muhalefet, milletimizin bu sevincine de devletimizin bu başarısına da ortak olamıyor. 2018 yılında Türkiye Uzay Ajansı kurulurken iptali için Anayasa Mahkemesine götürülen kişiler, bugün bu misyonu karalamak ve basitleştirmek için ellerinden geleni yapıyorlar. O gün “Her işi hallettiniz de bir uzay kaldı.” diyenler, bugün “Uzaya turist gönderiyorsunuz.” diyerek yine sığ düşüncelerini açığa vuruyorlar. Siz bu ülkede bir ilki başarmış kişiyi, Alper Gezeravcı'yı turist olarak görebilirsiniz ancak biz tarih kitaplarımızda yüzyıllar boyu ismi anılacak bir gururumuz olarak görüyoruz. Ne mutlu ki bize, milletimizin büyük çoğunluğu da meseleye muhalefetin nazarından bakmıyor, merak ediyor, sahipleniyor ve gururlanıyor.

Evet, bu bir başlangıç. Ülkemizde uzay ve bilim konularında yapacak çok fazla işimiz var. Evet, bir çiçekle bahar olmaz ama her bahar bir çiçekle başlar. Biz bugün bir çiçeğin açmasına vesile olduk. Artık gençlerimizin hayallerini ve ideallerini gerçekleştireceği bir platform daha var. Çok şükür ki artık gençlerimizin ilham alabileceği bir Alper ağabeyi var. Bu ülkenin gençlerinde açılan ufuk sayesinde biz daha nice Alper ağabeyleri, daha nice Alper Gezeravcıları uzaya göndereceğiz. İnşallah, hayalleriyle, fikirleriyle, projeleriyle bu ülkenin gençleri bu misyonu çok daha ileriye taşıyacak, hem de çok kısa bir zaman içerisinde.

Bu ülkenin gençlerine insanlı ilk uzay misyonuna şahitlik edebilme fırsatı veren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a ve bu sevince, bu gurura canı gönülden ortak olan herkese teşekkürlerimi sunuyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Keskinkılıç...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Karabük Milletvekili Durmuş Ali Keskinkılıç'ın, Safranbolu safranına ilişkin açıklaması

DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bitkilerin altını olarak bilinen Safranbolu safranı Avrupa Birliği tarafından tescil edilmiştir. Bu sayede baharat kategorisinde Avrupa Birliği tarafından ilk tescilli ürün olan Safranbolu safranı ülkemiz açısından son derece gurur verici bir olay olmuştur. Bu şekilde Avrupa Birliği tescilli ürün sayımız 19'a çıkmıştır. Bu sürece katkı veren, başlatan Safranbolu Esnaf ve Sanatkarlar Odasına ve sürece katkısı olan herkese teşekkür ediyorum. Bütün arkadaşlarımızı Safranbolu'ya ve Safranbolu safranını tatmaya bekliyorum.

Çok teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Sayın Ayan...

7.- İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın, Türkiye Yüzyılı'nın ilk adımı canlı uzay yolculuğuna ilişkin açıklaması

NİLHAN AYAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Yüzyılı'nda küllerimizden yeniden doğup çağların öncüsü ecdadımızın izinden giderek köklerimizden yeniden yeşereceğimiz ilk adımımızı canlı uzay yolculuğuyla gerçekleştirdik. Fergâni, Ali Kuşçu, Cezerî gibi ilim yolcularının çocukları artık gelecekte dünyaya öncülük edecek çalışmalara imza atacak. Uzayı keşfeden ülkeler araştırmaları sayesinde bilimsel ve teknolojik anlamda birçok yeniliğe imza attılar. Türkiye olarak gerçekleştirdiğimiz uzay misyonunda 13 farklı deneyle birçok alanda araştırmalar yaparak bilim literatürüne önemli katkılar sağlayacak çalışmaları gerçekleştireceğiz.

Bayrağımızı gururla uzaya taşıyan Astronotumuz Alper Gezeravcı'nın uzaydaki çalışmalarında başarılar diliyor ve bu önemli adımın ülkemizin gelecekteki uzay keşifleri ve araştırmaları için bir temel oluşturmasını diliyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Barut...

8.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Resmî Gazete'de yayımlanan 2024 Yılı Yatırım Programı'na ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, Resmî Gazete'de yayımlanan 2024 yılı Yatırım Programı ülkemizin AKP eliyle nasıl batırıldığını gösteriyor. Maalesef, bu yatırım programında tarıma ayrılan pay sadece 101 milyar lira. Bu paydan ise Adana'ya yalnızca 4 milyar lira düşüyor. Yedigöze İmamoğlu Sulama Projesi 2028 yılına kadar bitmeyecek gibi görünüyor. Hayvancılık yatırımında bu yıl maalesef Adana bulunmuyor. Adana ne yazık ki kamu yatırımlarından hak ettiği payı bir türlü alamıyor; bu, AKP'nin eseridir. Adana'nın ülkeye yön veren tarımı çökertilirken on binlerce insanı istihdam eden fabrikaları kapatıldı; yetmezmiş gibi Adana Havalimanı'nın kapatılacağı gündeme geliyor. Biz Adana'ya daha fazla yatırım yapılsın diye uğraşırken kentin değerlerini yok edenler sandıkta hesap verecek.

BAŞKAN – Sayın Kurt...

9.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'un, Adıyaman'da meydana gelen don ve doludan zarar gören çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi için aktarılan ödenğe ilişkin açıklaması

RESUL KURT (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 yılı Nisan ve Mayıs aylarında seçim bölgem Adıyaman ilimizde meydana gelen don ve dolu nedeniyle zarar gören çiftçilerimizin zararlarının karşılanması amacıyla ilimize 20 milyon liralık bir ödenek daha aktarıldı. Daha önce de bu kapsamda 12 milyon lira çiftçilerimize dağıtılmıştı. Böylece toplam 32 milyon lira tutarında bir zarar karşılanmış olacak. Besni ağırlıklı olmak üzere Adıyaman merkez, Kâhta, Gölbaşı, Tut, Çelikhane ve Sincik ilçelerimizdeki çiftçilerimizin don ve dolu mağduriyetleri giderilmiş oldu.

Tarım ve Orman Bakanımız Sayın İbrahim Yumaklı'ya ve Adıyaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü personelimize teşekkür ediyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bayırcı...

10.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, AK PARTİ döneminde Kütahya'ya Devlet Su İşleri bünyesinde yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AK PARTİ döneminde ilimize Devlet Su İşleri bünyesinde toplam 6,4 milyar TL yatırım yapılarak 170 adet tesis hizmete alınmıştır. Bunlardan bazıları: 2 adet içme suyu tesisiyle yıllık 15 milyon metreküp içme ve kullanma suyu 105.595 kişiye ulaştırılmıştır. 21 adet barajla baraj depolama kapasitesi ilave 141,60 milyon metreküp hacmine ulaşmıştır. 7 adet göletle gölet depolama kapasitesi ilave 5 milyon metreküp hacmine ulaşmıştır. 112 adet taşkın koruma tesisiyle 138 yerleşim yeri ve 11.463 dekar arazi taşkınlardan korunmuştur. 3 adet HES tesisiyle hidroelektrik enerji üretimi 60 milyon kilovatsaat/yıl olmuştur. 21 adet sulama tesisiyle toplam 184.140 dekar arazi sulamaya açılmış ve yıllık 1 milyar 384 milyon TL zirai gelir artışı sağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karaoba...

11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, halkın temel ihtiyaçları karşılanamazken “turistik uzay seyahati”ne 1,5 milyar TL ödenmesine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Halkımız temel ihtiyaçlarını karşılayamazken “turistik uzay seyahati”ne 1,5 milyar TL ödeyen ülkemiz 186 ülke arasında en yüksek enflasyona sahip 5'inci ülke, en yüksek faize sahip 4'üncü ülke, makam araçlarına sahip ülkeler arasında da dünya rekoruna sahip. Bizi kıskanmaktan çatlayan Almanya'nın 9 bin makam aracı varken bizde sayı 125 bin.

“Kasada para yok.” diyen AKP, sağlık emekçilerine, öğretmenlere, işçilere, emekçilere kaynak sağlayamıyor, verdiği atama sözlerini bile yapamıyor. İtibardan tasarruf olmaz. Madem seçim şovunu bu kadar seviyorsunuz Sayın Cumhurbaşkanını uzaya gönderseydik, uzaya giden ilk Cumhurbaşkanı olarak en azından tarihe geçerdik; 55 milyon değil, 550 milyon dolar da harcasaydınız itiraz etmezdik. Şovu bırakın, ülkemizin ortak kaynaklarını kendiniz için değil, halkımız için harcayın.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Güneş...

12.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, AK PARTİ iktidarlarında Uşak'a yapılan sağlık altyapı yatırımlarına ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarlarında sağlık altyapı yatırımlarına büyük önem verilmiş, 24'ü şehir hastanesi olmak üzere 757 yeni hastane, 414 hastane ek binası yapılmıştır. Uşak ilimizde de 700 yataklı Uşak Eğitim ve Araştırma Hastanesi, altmışar yataklı Eşme ve Banaz Devlet Hastaneleri, 30 yataklı Sivaslı Devlet Hastanesi, Karahallı ve Ulubey Devlet Hastaneleri yapılmış, ayrıyeten de 27 aile ve toplum sağlığı merkezi yapılmıştır. Uşak eski SSK hastanesi ve Uşak Dört Yol'daki devlet hastaneleri binalarının tamamı depreme dayanıksız olması nedeniyle yıkılmıştır. Dört Yol'daki devlet hastanesi yerine 250 yataklı yeni Uşak Devlet Hastanesi yapım çalışmaları devam etmektedir. Eski Uşak SSK hastanesi alanına ağız ve diş sağlığı merkezi, sağlıklı yaşam merkezi, 112 acil sağlık hizmet merkezi yapımı çalışmaları devam etmektedir.

Sağlık alanında hem Uşak ilimize hem de tüm Türkiye'ye sayısız sağlık yatırımları yapılmasına vesile olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akbulut...

13.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, emekli maaşlarına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) – 2024 yılı “emekliler yılı” olacak diyorlar ama emekliler yaşamsal faaliyetini bile yürütemiyorlar. En düşük emekli aylığı ayarlaması yapılırken hem yetersiz kalıyor hem de en düşük emekli aylığının biraz üstünde maaş alanlara da adaletsizlik yapılıyor. Burdur'da Akın Mahallesi'nde on yıl muhtarlık yapmış Ağlasun Mamaklı Osman Yalçın amcam diyor ki: “Vekilim, 7.500 TL maaşım vardı bu ay; 780 TL'si sağlık kesintisi oldu, elektrik, su, telefona 750 TL ödedim, 1992 model bir şahin arabam var, zorunlu trafik sigortasına da 5.560 TL ödedim. Şimdi, geri kalanıyla sen söyle ne alayım?” Açlık sınırı 14.400, en düşük emekli aylığı 10 bin TL ayıplı bir rakamdır. En düşük emekli maaşı en az asgari ücret olmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yerebakan...

14.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Millî Uzay Programı'nın ilk adımının gerçekleşmesine ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin tarihinde bir dönüm noktası olan Millî Uzay Programı'nın ilk adımı gerçekleşti ve bugün yıldızlara uzanan hayallerimizin azim ve kararlılıkla ereğine ulaşmasına tanıklık ediyoruz. Bu tarihî an tüm Türkiye'nin gururudur ve sadece uzaya uzanan bir yolculuk değil, aynı zamanda gençlerimizin hayal gücünü ve bilimsel merakını besleyen, ilim ve bilimde yeni ufuklara yelken açan bir başlangıç olmuştur. Her büyük atılım eleştirilerle karşılaşır ancak unutmayalım, büyük hayalleri olan milletlerin büyük başarıları vardır. Gençlerimize ilham olmanın kıymeti her şeyden daha değerlidir. Yüce Meclisimizde bizler geleceğimiz için, çocuklarımız ve gençlerimiz için bu tarihî ana sahip çıkalım.

Türkiye'nin bilim ve teknoloji alanında daha da ileri gitmesi için hep birlikte çalışalım. Gözlerimizi gökyüzüne çevirdiğimizde artık sadece yıldızları değil, aynı zamanda ulusal gururumuzu ve geleceğimize olan inancımızı göreceğiz.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Salman...

15.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, Togg üretim tesisi için Bursa'nın uygun görülmesine ilişkin açıklaması

AYHAN SALMAN (Bursa) – Mühendislik, tasarım ve üretim fabrikası payitaht Bursa'mızda bulunan Togg, yeni modeliyle dünyanın en büyük teknoloji fuarı CES 2024'te göğsümüzü bir kez daha kabarttı. Türkiye Yüzyılı'nın ilk meyvelerinden biri olan millî gururumuz Togg'a Bursalılar olarak ev sahipliği yapmak bizler için büyük bir mutluluk ve onurdur.

Togg üretim tesisleri için Bursa'mızı uygun gören Sayın Cumhurbaşkanımıza şükranlarımızı sunuyor, projenin şehrimize kazandırılmasında büyük gayret gösteren bakanlarımıza, milletvekillerimize, Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Alınur Aktaş'a ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Tarih, kültür, sanayi ve turizm kenti yeşil Bursa'mız dinamik ve potansiyeli çok yüksek bir kenttir. Türkiye Yüzyılı Bursa'nın da yüzyılı olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Uçar...

16.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van'da DEM PARTİ yöneticisinin küçük kızının evinin yakınında maskeli şahıslarla tehdit edilmesine ilişkin açıklaması

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Geçtiğimiz günlerde Van'da parti yöneticimizin küçük kızı evinin yakınında maskeli şahıslarla babasının resmi gösterilerek tehdit edilmiştir. Suç duyurusunda bulunan yoldaşımıza polisler olayın siyasi nitelikte olduğunu ifade etmiştir. Bunun arkasında örgütlü bir mekanizmanın olduğunu biliyoruz. Yoldaşlarımızı çocukları ve aileleri üzerinden tehdit ederek yıldırıma çalışanlar bilsin ki irademizi kıramayacaklar. Geçmişte işlenmiş yüzlerce siyasi cinayeti itiraf ederek mertlik ve yüceltme pervasızlığı gösterenlere karşı sessiz kalanlar bu saldırılara zemin hazırlamaktadır. Geçmiş onursuz cinayetleriyle Vedat Aydın'a, Ape Musa'ya, Mehmet Sincar'a ve yüzlerce yoldaşımıza boyun eğdiremediniz, bizi de mücadelelerimizden asla alıkoyamayacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Yaz...

Mehmet Sait Yaz Bey yok mu? Yok.

Sayın Aksakal...

17.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, özel okul ücretlerine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Eğitim sistemimizde önemli bir yer tutan özel eğitim kurumları da maalesef aşırı fiyatlandırmalardan nasibini almış, özel okul ücretlerinin Millî Eğitim Bakanlığınca artış oranı yüzde 57 olarak belirlenmiştir. 1,5 milyondan fazla öğrencinin eğitim gördüğü bu okullarda çocuğu olan aileler gerçekten büyük sıkıntı çekecektir. Yüzde 50 kapasiteyle faaliyet gösteren bu okullar geri kalan maliyetlerini de mevcut yüzde 50'den karşılamaktadırlar. Özellikle anaokulu fiyatları yıllık 1 milyon liralara düzeyine çıkmış vaziyettedir. Devlet okullarında uygulanan kitap, yemek, ulaşım gibi sübvanselerin özel okullarda da uygulanması oluşan sıkıntılara bir nebze olumlu katkı sağlayacaktır. Eğitimde tasarruf aydınlık geleceğimize fedakârlık yapmak demektir.

Bu soruna ivedilikle çözüm bulunmasının öncelikle Millî Eğitim Bakanlığının sorumluluğunda olduğunu belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyigit...

18.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, hasta mahpuslara ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Bu ülkenin kanayan yaralarından biri de maalesef hasta mahpuslardır. Hasta mahpuslar siyasi iktidar için bir insanlık sınavıdır. Şu an 651'i ağır olmak üzere 1.517 hasta mahpus var. Her yıl onlarca hasta mahpus yaşamını yitiriyor, birçoğu sevakını dahi sahiplenemediğiniz 90'lı yıllarda tutuklandı fakat 90'lı yıllarda tutuklananlar iktidarınızda ölüyorlar. AKP iktidarı siyasi mahpuslardan öç alıyor. Böyle olmasa 77 yaşında, birçok ağır hastalığı olan Hanife Arslan neden cezaevinde tutuluyor? Kurul raporlarıyla da sabit olan tansiyon, kemik erimesi, KOAH ve birçok hastalığı var. Ben de Van T Tipi Cezaevinde onu ziyaret ettim; yürüyemiyor, tekerlekli sandalyede görüşe gelebildi. Hanife Arslan derhâl serbest bırakılmalı.

BAŞKAN – Sayın Baltacı...

19.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'daki orman köylülerinin kesim ücretlerinin ödenmediğine ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizin en çok orman köyüne sahip ve en çok orman üretimi yapan ili Kastamonu'dur. Köyünü, ormanını terk etmemek için çok zor şartlar altında üretim yapan orman köylümöze yaklaşık üç aydır kesim ücretleri ödenmemekte, binlerce orman köylüsü mağdur edilmektedir. İşletme müdürlüklerinden hak edişini talep eden, parasını almadığı hâlde kestiği faturanın vergisini ödeyen kooperatiflere ve köylümöze ikinci bir emre kadar ödeme yapılmayacağı söylenmektedir. Kendisi de Kastamonulu olan Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı orman köylüsünün feryadına kulak vermelidir. Orman Genel Müdürlüğü orman köylümözün alın terinin, emeğinin üzerinden elini çekmeli, orman kooperatiflerimize ve köylümöze alacağını bir an önce ödemelidir.

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

20.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk'ün, ana muhalefet partisinin ne yapmak istediğini iyi bildiklerine ilişkin açıklaması

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizin ana muhalefet partisi kırmızı halılar üzerinde dem'lenirken 9 vatan evladı al kanlarını beyaz karlar üzerine akıtarak şehadet şerbetini içti. Ne yazık ki soyadından başka hiçbir vasfı özel olmayan ana muhalefet lideri, flörte devam ettiği terör destekçisi ortaklarını kızdırmayı göze alamayarak Mecliste hazırlanan terör bildirisine imza atamamış, bildiriye de bir A4 kâğıdına indirgeyerek itibarsızlaştırmak istemiştir. Ana muhalefet partisinin de Gazi Meclisimiz çatısı altında terör propagandası yapan iş birlikçilerinin de ne yapmak istediğini iyi biliyor ve takip ediyoruz ve buradan uyarıyoruz: Ne futbol takımları üzerinden sokakları karıştırmaya izin vereceğiz ne de terörle amacınıza ulaşabileceksiniz. Unutmayın, yarına kalır ama yanınıza kalmaz.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

21.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, emekli maaşlarına ve 3600 ek gösterge düzenlemesine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Emekli, memur, işçi, asgari ücretli kaderiyle baş başa bırakıldı. "2024 emeklinin yılı olacak." diyenler, emekliye yaşarken ölüme mahkûm etti. İtibardan tasarruf etmeyenler, sarayına günde 35 milyon lira harcayanlar emekliye 3 kuruşu reva gördüler. Onu da aylar sonra gördüler. En düşük emekli aylığı 10 bin lira ama onu da Hükûmet eline yüzüne buluşturdı, hâlâ 7.500 lira ödeme yapılıyor. En az 17.500 lira alması gerekiyor emeklinin. En kötü kiralardan 20 bin liraya yükseldiği süreçte 10 bin lira maaş olmaz, olamaz. Türkiye bu utançtan kurtulmalı, emekliler insanca yaşayacak ücret almalıdır.

Ayrıca, daha öncesinde polis, öğretmen, hemşire ve din görevlisine verilen 3600 ek gösterge düzenlemesi söz verildiği gibi 1'inci dereceye gelen tüm memurları kapsamalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Dusak...

22.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanına başvurusuna ilişkin açıklaması

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, İsrail 7 Ekimden bu yana Gazze'ye ölüm yağdırmaktadır. Bugüne kadar 10 binden fazla çocuk, 7 binden fazla kadın olmak üzere 25 binden fazla kardeşimiz şehit oldu, 62 binden fazla yaralı söz konusudur. İsrail'in bu eylemleri vicdan sahibi her insanı derinden yaralamaktadır.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde Güney Afrika Cumhuriyeti'nin İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanına başvurusu bu konudaki ciddi endişelerimizi yansıtan anlamlı bir adımdır. Bu başvuru İsrail'in Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin 25 bin kez ihlali konusudur. Bizler bu davayı sonuna kadar destekliyoruz. Türkiye olarak daima Filistin halkının yanında olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kış...

23.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Akkuyu Nükleer Santrali'nde menenjit vakalarının görüldüğüne ilişkin açıklaması

GÜLCAN KİŞ (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mersin'in Gülnar ilçesinde yapımı devam eden Akkuyu Nükleer Santrali'nde menenjit vakalarının görüldüğü ve 2 işçinin hayatını kaybettiği açıklanmıştır. Tabip odası tarafından ölen işçilerden 1'ine menenjit teşhisi konulduğu doğrulanırken Sağlık Bakanlığında hâlâ konuyla ilgili bir açıklama yapılmamıştır. Yaklaşık 10 bin civarında işçinin çalıştığı santral inşaatında salgın tehlikesi güncelliğini hâlâ korumaktadır. Konuyla ilgili çıkan haberler ürkütücü boyuttadır. Hiçbir tedbir alınmadığı söylenirken karantina uygulamasının da olup olmadığı bilinmemektedir. Sağlık Bakanlığı, Enerji Bakanlığı ise sessizliğini korurken binlerce işçi ve ailesi tedirgin durumdadır. Soruyorum: Burada gerekli denetimler yapılıyor mu? Yeterli kontroller sağlanıyor mu, işçilerin sağlığı tehlike altında mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLCAN KİŞ (Mersin) – Hükümet yetkilileri kamuoyuna gerekli açıklamaları yapıp bir an evvel endişeleri ortadan kaldırmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Taşkent...

24.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakaryaspor'a ve Tatangalara yapılanlara ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) – Değerli milletvekilleri, Sakaryaspor Sakarya ilinin en büyük birleştirici gücü ve bu şehrin hakkının, hukukunun korunup korunmadığının teşhire en açık vitrinidir. Ama görülen o ki Sakaryaspor bazı siyasetçiler tarafından amaç değil araç olarak kullanılıyor. Hafta sonu sahada Sakaryaspor'a, yollarda taraftar grubu "Tatangalar"a yapılanlar kabul edilemez. Ne takvimimiz ne de taraftarımız bunu hak etmiyor. Sakaryaspor ve seyircisinin hak ve hukukunu korumak için gereğini yapma gücü elinde olmasına rağmen bu adımı atma cesaretini göstermeyenlere Sakaryalı gerekli cevabı verecektir.

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Sayın Şahin, buyurun.

25.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kırgızistan'da gerçekleşen depreme, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde bir Diyanet görevlisi ve ilçe Kaymakamı arasında yaşanan tartışmaya, Merkez Bankası gibi kurumların yıpratılmaması gerektiğine, Millî Uzay Programı kapsamında ilk Türk astronotun uzaya gönderilmesine ve emekli maaşlarına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle kardeş ülke Kırgızistan'da gerçekleşen depremden dolayı soydaşlarımıza geçmiş olsun dileklerini iletmek istiyorum. Şu ana kadar bir can kaybı bilgisi ulaşmadı. Tekrar geçmiş olsun dileklerimizi ileterek can kaybı yaşanmamasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde bir Diyanet görevlisi ile ilçe Kaymakamımızın bir tartışması kamuoyuna yansıdı. Tabii, bu tür tartışmalarda maalesef hemen siyasi bir pozisyon alınmasını açıkçası yadırgıyorum. Burada olayın ne olduğu bile tam olarak anlaşılmadan, olayda yaşanan konunun gerçeklikleri bilinmeden, bu konu aydınlatılmadan kamuoyunda çok sert yorumlar yapılmasını açıkçası doğru bulmuyorum. Bu anlamda tabii ki burada yetkililere düşen görev ve sorumluluk böylesine toplumsal fay hatlarımıza dokunacak bir konuda hızlı bir aydınlatma, ivedilikle tatmin edici bir aydınlatma yapılması en doğrusudur. Burada, tabii ki Türkiye bir hukuk devletidir, olayın ne olduğu tam olarak anlaşıldıktan sonra gereğinin yapılması gerekir. Burada benim asıl söylemek istediğim yani orada yadırgadığım tek bir husus var -tabii ki burada kimseye bir sorumluluk yüklemiyorum, kesinlikle olayın aydınlatılmasından sonra net yorumlar yapılabiliriz- yadırgadığım husus şurası: Tabii ki konuyu hemen farklı kesimlerden sahiplenilen yorumlar geldi sosyal mecralarda. Öncelikle devletin her kaymakamı bizim kaymakamımız, her valisi bizim valimizdir, hepsini sahipleniriz ancak kaymakamlarımızdan, valilerimizden her konuda daha basiretli, daha net, daha ciddi bir devlet adamlığı duruşu bekleriz. Bazı kaymakamlarımızın, vali yardımcılarımızın sosyal medyaya yansıyan, gerçekten devlet ciddiyetinden uzak paylaşımları bence burada yadırganması gereken konu. Elbette, birilerine sahip çıkabiliriz ancak bu sahip çıkmanın belli bir olgunlukta, belli bir anlayışta olması gerekir diye düşünüyorum; bunu özellikle belirtmek istiyorum.

Merkez Bankasıyla ilgili bir tartışma yaşandı, bu konu da tam olarak aydınlanmadı. Ancak Türkiye'nin yaşadığı ekonomik kriz içerisinde Türkiye'nin para politikasını belirleyen Merkez Bankası gibi kurumların yıpratılmaması gerektiğini, bu konuda herkesin daha sağduyulu olması gerektiğini, bu tür konularda bir şey ortaya çıktığında kamuoyunu tatmin edici bilgilerin hızlı bir şekilde kamuoyuyla paylaşılması gerektiğini özellikle paylaşmak istiyorum. Ekonomideki en önemli denklem güven iklimidir, bu güven ikliminin tam da yeniden ayağa kalkacağımız bir dönemde bozulmaması önem arz eder.

Evet, geçtiğimiz günlerde Millî Uzay Programı kapsamında ilk Türk astronot uzaya gönderildi. Bu adımı önemsiyoruz, bu tür olumlu adımların hepsini destekliyoruz. Umarım, Türkiye lehine, Türkiye menfaatine önemli bilimsel çalışmalara imza atılır ve Astronotumuz Alper Gezeravcı da sağ salım ülkemize döner diye temenni ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; son olarak, geçtiğimiz günlerde İstanbul'da sürekli sahadaydım, emeklilerimizle ilgili burada önemli bir soruna sürekli dikkat çekti. Zaten, uzun süredir 7.500 lira maaşla emeklilerimizin nasıl geçineceği sorusunu iktidar partisindeki arkadaşlara özellikle soruyorduk. Şimdi de "Emeklilerimiz 10 bin lira maaşla nasıl geçinecek?" "Emeklilerimiz asgari ihtiyaçlarını nasıl karşılayacak?" sorularını iktidar partisindeki arkadaşlarımıza yöneltmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin yaşadığı bu kriz ortamında, Türkiye'nin yaşadığı bu hayat pahalılığı ortamında emeklilerimizin 10 bin lira maaşla nefes alması imkânsız. Bu anlamda, emeklilerimizle ilgili bu konunun bir daha gözden geçirilmesi elzemdir, önemlidir ve iktidar partisinden bu anlamda bir adım, yapıcı, olumlu bir adım atılmasını özellikle beklediğimizi ifade etmek istiyorum. En düşük emekli maaşı kesinlikle ama kesinlikle asgari ücret seviyesinin altında olmamalıdır, bu konuda kesinlikle emeklilerimizin yarasını saracak bir adım atılmalıdır.

Evet, Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum, bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.
Tam beş dakikada bitirdiniz, sağ olarsınız.
Sayın Dervişoğlu buyurun.

26.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, merkez üssü Kızılsu olan Kırgızistan ile Doğu Türkistan bölgesi sınırında meydana gelen depreme, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde cuma hutbesinde şehitlerle ilgili kısmı bilinçli olarak okumayan sözde imama gerekli uyarıları yapan Kaymakam Burak Akeller'e, İsveç'in NATO üyeliğinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun gündemine alınmasına ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin sözde altıncı parselinde yapılan sondaj faaliyetine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyor ve başarılı bir mesai haftası diliyorum.

Gece saatlerinde merkez üssü Kızılsu olan Kırgızistan ile Doğu Türkistan bölgesi sınırında 7 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Başta Kırgızistan, Kazakistan ve Özbekistan olmak üzere bölge ülkelerde de hissedilen depremde henüz can kaybı bildirilmemiştir. Temennimiz, böyle büyük bir depremin herhangi bir can kaybı olmadan atlatılmasıdır. Depremi hisseden ve etkilenen soydaşlarımıza ve kardeş Türk cumhuriyetlerine geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyorum.

Şehitlik ve gazilik gibi mertebeler devleti ve milleti ayakta tutan mukaddes değerlerdir. Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde cuma hutbesinde şehitlerimizle ilgili kısmı bilinçli olarak okumayan sözde imama gerekli uyarıları yapan Kaymakam Burak Akeller devletin ona tevdi ettiği görevin gereğini yerine getirmiştir. Şehitlerimizin yüksek makamını hayırla yâd etmekten imtina eden bir imam Türkiye Cumhuriyeti devletinin imamı olamaz. İYİ Parti olarak Kulp Kaymakamı Burak Akeller'in sonuna kadar yanında olduğumuzu buradan bir kere daha ifade ediyoruz.

Çok uzun zaman önce değil daha geçen yıl bünyesinde terörü barındıran ve ona kol kanat geren bir ülke olan İsveç'e Sayın Erdoğan haklı olarak tepki göstermiş, NATO'nun bir güvenlik teşkilatı olduğunu ve teröre çanak tutmak amacı taşıyan bir örgüt olmadığını söylemişti. Hükûmet tarafından geçmişte İsveç'in NATO üyeliğinin hilafına yapılan pek çok irade beyanına rağmen 2023 yılında gerçekleştirilmiş olan NATO zirvesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan NATO Genel Sekreteri Stoltenberg ve İsveç Başbakanı Kristersson'la mutabakat sağlamıştır. Bu mutabakat çerçevesinde İsveç'in NATO üyeliği Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun gündemine alınmıştır. Geldiğimiz noktada hâlen İsveç'in terör suçlularının iadesi sürecine ya da Türkiye'nin taleplerine yönelik olarak attığı somut adımlar son derece kısıtlı ve yetersizdir. Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından Türkiye adına İsveç'le imzalanmış olan mutabakat metni sorunların çözümüne yönelik olmak yerine yalnızca geleceğe yönelik bir temenniler beyannamesinden ibaret kalmış durumdadır. Bizler İYİ Parti olarak NATO'nun genişlemesine ilkesel olarak karşı değiliz ancak Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı yapılan her türlü dayatmanın karşısındayız. Bugün gerçekleşecek olan müzakerelerde konunun ayrıntılarıyla ele alınacağını umut ediyoruz. Ayrıca, böylesine hassasiyet arz eden hususlarda Mecliste görüşmeler başlamadan ilgili bakanların siyasi parti gruplarını bilgilendirmelerinin yapılacak işlemleri anlamlı hâle getireceğine olan inancımızı da bir kere daha tekrarlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin sözde 6'ncı parselinde yapılan sondaj faaliyetinde İtalyan ENI firması 4'üncü sondajın başarıyla tamamlandığını duyurdu. Güney Kıbrıs'ın bir ada devleti olarak ilan ettiği bu sözde parsel Türkiye'nin deniz yetki alanı içerisinde kalmakta ve çıkarlarımızla açıktan bir ihtilafa sebep olmaktadır. Şimdi soruyorum: Türkiye'nin hak ve hukukunun açıkça çiğnendiği bu süreçte Hükûmetin sessizliğinin sebebi nedir? Türkiye Cumhuriyeti devleti, 1960 Londra ve Zürih Garanti ve İttifak Antlaşmaları çerçevesinde hem Kıbrıs Türklerinin hem de ana vatanın hakkını ve hukukunu müdafaaya mecburdur. Biz bu konuda iktidara salt eleştiri yapmakla yetinmeyecek, bir de çözüm önerisi getireceğiz. Gelin, gambot diplomasisini, tarihin çok eski ama etkili bir yumuşak güç aracı olan bu yöntemi kullanalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Elimizdeki sondaj gemilerinin bir kısmından Türkiye Cumhuriyeti bayraklarını indirip yerine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bayrağını çekelim ve bunları Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yönetimine devredelim. Bu sondaj gemileri Güney Kıbrıs Rum kesimi ile Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında ihtilaf bulunana ve TPAO'ya tahsis edilmiş alanlarda arama yapsınlar. Ayrıca, ordu güçümüzle, donanmamızla da bu gemileri koruyalım, muhafaza edelim. Bu durumda İtalyanlar ve Rumlar ya bu rezervlerden feragat edecek ya da Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yetkili makamlarını muhatap olarak tanımak zorunda kalacaklardır. Hükûmet Doğu Akdeniz'de Türk milletinin çıkarlarına yönelik bu açık hak ihlaline daha fazla sessiz kalmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum, son cümle...

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Her zaman ve her zeminde Türk milletinin çıkarlarından taraf olan İYİ Parti, her konuda olduğu gibi bu önemli meselede de Hükûmete yol göstermeye hazırdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Size de çok teşekkür ediyorum; beş dakikayı biraz aştım ama sağ olun efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bülbül...

27.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde Kuba Camisi İmamının Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan hutbede yer alan şehitlere rahmet dilenen kısmı okumamasına, buna tepki gösteren Kaymakam Burak Akeller'e ve camilerin önemine, Türkiye'nin uzay alanında söz sahibi olabilmesi için yürütülen çalışmalara ve Millî Uzay Programı kapsamında ilk Türkiye Türkü Astronot Alper Gezeravcı'ya ve Kırgızistan'da meydana gelen depreme ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İslam'ın ilk yıllarından itibaren cuma ve bayram namazlarının nerede, kim tarafından kıldırılacağı büyük önem arz etmiş, bu konuda önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bu açıdan dinî ehemmiyetinin yanında sosyal yönü ağır basan cuma namazının güven ortamında, kamu düzeninin varlığında kılınabilmesi, hür ve bağımsız sınırlar içinde kılınabilmesi esas olarak değerlendirilmiştir. Cuma ve bayram namazlarında İslam'ın ilk yıllarından itibaren sosyal, ekonomik, idari ve askerî kararların duyurulduğu, devletin gelişen hadiselerle karşı bakışının açıklandığı, hutbelerin kamu düzeni açısından ifa ettiği fonksiyon göz ardı edilemez. Cuma hutbeleri, toplumda, dinî yönüyle beraber siyasi ve sosyal etkileme gücü yüksek olan bir iletişim vasıtası olarak görülmektedir. Bu nedenledir ki Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından cuma hutbeleri tek bir merkezden hazırlanarak okunmak üzere cami imamlarına gönderilmektedir. Geçtiğimiz cuma günü, Diyarbakır Kulp ilçemizde Kuba Camisi imamı tarafından Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanarak ülkemizdeki tüm camilere gönderilen hutbede yer alan şehitlerimize rahmet dilenen kısım okunmamıştır. Bunun üzerine, o sırada cami cemaati arasında yer alan Kaymakamımız Burak Akeller dikkatli ve duyarlı bir şekilde görevini yerine getirmiş, imamı hutbenin tamamının okunması hususunda uyarmıştır. Kaymakamımız bu haklı tavrı sebebiyle belirli çevreler tarafından ne yazık ki hedefe konulmuştur. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanarak camilerimize gönderilen

hutbede yer alan şehitlerimizle alakalı kısmı okumayan imam neden rahatsızlık duyarak bu kısmı okumamıştır? Asıl sorulması gereken soru budur.

Şehitlerimizin aziz ruhlarının incitilmesine müsaade etmeyen kaymakamımızın millî duruşu, aziz milletimizin ve bizlerin takdir ve desteğini toplamıştır. Bizim için mesele, imam ve kaymakam arasında geçen basit bir tartışmadan ibaret değildir; mesele, hangi sığata ve makama sahip olursa olsun, şehitlerimize rahmet okumaktan imtina ederek hainlerin isteklerine boyun eğenlere karşı şehitlerimizi her zaman, her yerde rahmetle, minnetle anmayı bir erdem olarak görenlerle aynı safta yer almaktır. Bizim inancımıza göre vatan sevgisi imandandır; vatan için şehit olanlar dinî vecibelerimizin de hür bir şekilde yerine getirilmesine vesile olan kahramanlardır.

Camiler, tarih sahnesinde gaza ve cihat ederek ya şehit ya da gazi olan Müslüman Türk milletinin kutlu mabedidir. Tarihte ordularımızın muzafferiyeti, üstün gelmesi, düşmanların ise kahredilmesi ve yenilmesi için dualar edilerek 1001 Fethişerif okunan camilerimizde bugün de ordumuz için dua edilmekte, Fetih sureleri okunmaktadır.

Cami, bizim kültürümüzde asker savaşa giderken dua edilen mabettir, zafer kazanılınca ezanlar okunan, selalar verilen yerdir. Camiler, İstiklal Harbi yıllarından 15 Temmuzda okunan selalara kadar millî uyanışa vesile olan millî ve manevi ruhun zırhıdır. Camiler, millî birlik ve beraberliğin temin edildiği mübarek yapılardır. Camiler, şehitlerimizin uğruna can verdiği kutlu mabetlerdir.

Camilerimizin birinde, bugün, sırf terör örgütü PKK destekçisi sırtlanlar alınmasın, darılmasın diye "Allah'ın aslanları" olarak şehitlerimizi anmayan, onlara dua etmeyen biri imam olarak sayılamaz, değer göremez, bu memleketin imamlarına da örnek teşkil edemez. İmam olarak "Düşman ordularının hâkimiyetinde cuma namazı kılınmaz." diyerek Millî Mücadele'yi başlatan Sütçü İmam'dır bizim rehberimiz. Burada esas olan, bu vatanın, bu milletin, şehitlerimizin yanında, düşmanların ise karşısında durabilmektir, bundan fazlası lafûğüzaftır.

Sayın Başkan, 90'lı yıllardan itibaren ülkemizin uzay alanında söz sahibi olabilmesi için yürütülen çalışmalar Türkiye'nin ilk uzaktan algılamaya uydusu BİLSAT'ın 2003'te yörüngeye yerleştirilmesiyle yeni bir safhaya geçmiştir. Tamamı Türkiye'de, Türk mühendisler tarafından tasarlanıp üretilen millî gözlem uydusu RASAT 2011'de uzaya fırlatılmıştır. Bu süreç içerisinde GÖKTÜRK-1, GÖKTÜRK-2 uydularının ardından TÜRKSAT 3A, 4A, 4B, 5A, 5B uyduları uzaya fırlatılmış, yine, Türkiye'nin ilk yerli ve millî gözetleme uydusu İMECE 2023'te uzaya fırlatılmış ve TÜRKSAT 6A'nın yakın zamanda uzaya fırlatılması beklenmektedir. Tüm bu gelişmelerin yanında, 2018 yılında Türkiye Uzay Ajansı kurulmuş ve 2021'de ilan edilen Millî Uzay Programı kapsamında ilk Türkiye Türkü Astronot Alper Gezeravcı 19 Ocakta Uluslararası Uzay İstasyonu'na 13 bilimsel deneyi yapmak üzere gönderilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Uzay teknoloji çalışmaları kapsamında büyük önemi haiz olan bu gelişme aziz milletimizi gururlandırmıştır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün işaret ettiği yerde ve aynen onun ifadeleriyle "İstikbal göklerde." diyerek uzayda ilk sözünü söyleyen ve çalışmalarına başlayan Astronotumuz Albay Alper Gezeravcı'ya çalışmalarında başarılar diliyor, uzay ve teknoloji çağında ülkemizin daha iyi yerlere geleceğine yürekten inanıyoruz.

Son olarak, dün gece saatlerinde dost ve kardeş ülke Kırgızistan'da meydana gelen ve Türkistan coğrafyasında hissedilen 7 büyüklüğündeki deprem dolayısıyla tüm soydaşlarımıza geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyor, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Temelli...

28.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, emperyalizm konusunda iktidar partisindeki gelişmelere, Öcalan'ın sağlık durumuyla ilgili soruya Sağlık Bakanlığının verdiği yanıt, hasta tutsaklara, cezaevinde olan 24'üncü Dönem Ağrı Milletvekili Halil Aksoy'a, Muş'ta 2 kız öğrencinin kendini asmasına, bunun altında yatan nedenlere ve bu intihar vakalarının araştırılması gerektiğine, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde cuma hutbesini beğenmeyen kaymakamın imamı dövmesine ve Diyanet İşleri Başkanlığına, Kürt sorununa ve TÜİK'in hissedilen enflasyon açıklamasına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Değerli Genel Kurul; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Hatırlayacaksınız, geçen hafta, burada 2 bakanın konuşmasını dinledik; emperyalizm üzerine bayağı hamaset yüklü konuşmalar yaptılar. Biraz sonra İsveç'in NATO'ya üyeliğini konuştuğumuzda, bakalım emperyalizm konusunda iktidar partisinde ne tür gelişmeler söz konusu oldu, onu hep birlikte izleyeceğiz.

Sayın milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonunda Sağlık Bakanlığı bütçesi görüşülürken Sağlık Bakanına Öcalan'ın sağlık durumunu sorduk; ailesi, avukatları ve yakınları, kamuoyu, Kürt kamuoyu bunu merak ediyor. Sayın Bakan orada yanıt vermedi, soru öngesiyle tekrarladık ve sonrasında bize verilen yanıt "Bakanlığımızın görev alanına girmemektedir." şeklinde. Şimdi, sağlık mevzuu Sağlık Bakanlığının görev alanına girmiyorsa ne giriyor? Gerçi, Bakanlığın sunumundan anladığımız şu ki inşaatlar giriyor, müteahhitler giriyor, hastane yapımı giriyor ama insanların sağlık durumu girmiyor. Öcalan'ın sağlık durumunu bu vesileyle bir kez daha Bakana soruyoruz.

Kaldı ki cezaevlerindeki hasta tutsaklar konusu biraz önce de grubumuz tarafından dile getirildi. Çok ağır durumda 651 hasta tutsak vardır, bunlarla acilen ilgilenilmesi gerekirken, bırakın ilgilenmeyi, cezaevlerinden hasta tutsakların vefat haberleri geliyor. En son, Abdullah Varışlı'nın Erzurum Oltu Hapishanesinde yaşamını yitirdiğini gördük.

Yine, çok iyi hatırlayacaksınız, 24'üncü Dönem Ağrı Milletvekilimiz Halil Aksoy cezaevinde, 77 yaşında ve ağır sağlık sorunları var. Kendisinin hastane sevkı yapılmıyor, bir hücrede kalıyor, tek başına kalıyor ve sağlık sorunlarından dolayı temel ihtiyaçlarını bile karşılaması mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, çok hüzün bir olay yaşandı. Biliyorsunuz, Muş'ta 2 kız öğrenci kendisini astı. Evet, maalesef, 14 yaşındalar, 8'inci sınıftalar ve bir not bırakmışlar geriye, not böyle: "Okuldan bıktık, öğretmenlerden bıktık. Allah, LGS'nin de eğitim sisteminin de belasını versin." 14 yaşında 2 kız çocuğu intihar ederken bu notu bırakıyor; bu çok dramatik, çok ağır bir şey.

Bu arada, İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesinin Çocuk Hak İhlalleri Raporu'nda 2023 yılında 19 çocuğun şüpheli ölümü var. Bu intihar vakaları muhakkak araştırılmak zorunda ve bu çocuk ölümleriyle ilgili kapsamlı bir araştırmaya ihtiyaç var; bunu da buradan vurgulamak istiyorum.

Tabii, bu sorunların altında yatan en önemli nedenlerden biri, özellikle ana dilinde Kürtçe eğitimden, ana dilinde eğitimden, ana dilinde çoklu eğitimden yoksun kalmanın bir bedeli de işte karşımıza bu başarısızlık tablolarıyla çıkıyor. Özellikle Kürt çocuklarının ana dilinde eğitimden yoksun kalmaları, aslında, onların eğitim sisteminde, hele hele üst sınıflara gelince, hele hele LGS gibi sınavlara hazırlık dönemlerinde bu tür tabloların karşımıza çıkmasına neden oluyor. Dolayısıyla, biz, ana dilinde eğitim meselesinin ne denli önemli olduğuna vurgu yaparken aslında bunun sonuçlarının, sosyal sonuçlarının, bu tür dramatik sonuçlarının neler olacağını da hep dile getirdik.

Değerli milletvekilleri, gerçekten, komedi filmlerine, kara mizah filmlerine konu olacak bir şey yaşadık; bir kaymakam

imam dövdü. Filmin başlığı belki de bu olabilir: "Kaymakamlar imamlara karşı" Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde Kaymakam hutbeyi dinlerken beğenmiyor, mikrofonu alıyor, imamı dövüyor. Şimdi mesele bu, bu mesele gerçekten bir kara mizah. İmamların bu hâle düşmesinin nedeni, aslında, arkasında yatan 12 Eylül faşizminin, cuntasının mantığıdır çünkü o tekçi mantık ve cuma hutbelerinin bu şekilde dizayn edilmesinin arkasında yatan şey 12 Eylül mantığıdır. Bu 12 Eylül mantığı Diyanet İşleri eliyle devam ediyor. Diyanet İşleri, aslında, bu ülkede tüm farklı inançların hizmetinde olması gerekirken mezhepçi bir anlayışla, belli bir inancın ve ırkçı, merkezci, vesayetçi bir otoriter rejimin âdeta hutbelerini yazıyor, yolluyor ve bunların da dinen okunmasını istiyor ki bu, tamamen, aslında dinî vecibelerin çerçevesinde düşünüldüğünde de çarpık bir anlayış olduğunu bize gösteriyor. Diyanet İşleri özerk olmak zorundadır, Diyanet İşleri bu çoğulcu toplumun farklı inançlarına saygı duyan bir yerden yaklaşmak zorundadır; toplumun beklentisi bu yöndedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bu beklenti karşılanmadığı sürece biz imamların dayak yemesini de duyarız, bir süre sonra bir bakarız, imamlar kaymakam dövüyor; dolayısıyla da bu sahneleri yaşamaya devam ederiz.

Tabii, burada temel mesele dönüp dolaşıp Kürt sorununa geliyor, esas sıkıntımız bu. Şimdi, biliyorsunuz, kaymakamların icraatları bitmek bilmiyor. Patnos Kaymakamlığı da 17 Ocakta "Qral û Travis" isimli Kürtçe tiyatro oyununu yasaklıyor. Biz burada Kültür ve Turizm Bakanına "Böyle vakalar var mı?" diye sorduk, Bakan "Asla, söz konusu değil, tiyatrolar oynanıyor hatta bizim bu konuda olumlu yaklaşımlarımız var, Kürtçe kitaplar da basıyoruz." dedi fakat kaymakamlar Bakandan bihaber. Dolayısıyla Kaymakam buradaki keyfi uygulamalarıyla bu Kürtçe oyunu yasaklıyor. Tabii, bu Kürtçe ana diline tahammülsüzlük, sanatına tahammülsüzlük devam ettiği sürece toplumsal barışın ne denli büyük bir tahribatla karşı karşıya olduğunu da hep beraber yaşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Tamamlıyorum.

Bakın, uzaya astronot yolladık. 55 milyon dolar gibi devasa bir parayla yeni bir turizm yolu da açıldı herhâlde. "Bilimsel araştırma" deniliyor da burada ne gibi bir bilimsel araştırma yapılacak gerçekten kestiremiyoruz fakat kapıyı çaldığında onu bir Kürt astronot karşıladı. O "Merhaba, nasılsın?", o astronot da ona "...(*)" diyemedi. Ne dediler birbirlerine biliyor musunuz? "...(*)" Dolayısıyla, işte, bizim izdirabımız bu. Bir arada yaşıyoruz, birbirimizin diline tahammül edemediğimiz için emperyalistlerin dilleriyle uzayda konuşuyoruz, birçok yerde böyle konuşmaya da devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, son olarak, TÜİK bir açıklama yaptı "hissedilen enflasyon" diye bir şey -evet, bir hissedilme durumu var enflasyonun- dedi ki: "Hissedilen enflasyon yüzde 130."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Kendilerinin, TÜİK'in açıkladığı rakam yüzde 64,7 fakat hissedileni yüzde 130'muş; aslında ENAG'ın açıkladığı rakam da yüzde 130. Bu hissedilme hissedilmeme işinde bir gariplik var. Enflasyonu doğru ölçmeyen, çarpıtan, manipüle eden bir anlayışın başka bir yerden kendini tarif etmesi, bir yerde de kendini teşhir etmesidir bu. Tabii, burada TÜİK'i anlıyoruz "hissedilen" derken aslında emekçilerin, emeklilerin, vatandaşın hissettiği enflasyonu açıklıyor, resmî olarak açıkladığı enflasyon da büyük olasılıkla sermayenin, zenginlerin enflasyonudur; bu aradaki fark da aslında toplumdaki gelir dağılımının, servet dağılımının ne denli bozuk olduğunu, toplumdaki uçurumların ne hâle geldiğini bize göstermiş oluyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun.

29.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın Hazine Genel Müdürü Aysel Öymen'in vefatına, Kırgızistan-Sincan sınırında yaşanan depreme, TÜİK'in açıkladığı hissedilen enflasyon rakamına, emekli maaşlarına ve Ankara'da Mansur Yavaş'ın emeklinin yanında olduğuna, staj ve çıraklık mağdurlarına ve kademeli emeklilik bekleyenlere, engelli vatandaşların işsizlikten muzdarip olduklarına ve Cumhuriyet Halk Partisinin en düşük emekli maaşıyla ilgili hazırladığı önergeye ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın Hazine Müdürü, geçmiş dönem Genel Başkanlarımızdan Sayın Altan Öymen'in kıymetli eşi Aysel Öymen'in vefatını derin bir üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız. Merhumeye Allah'tan rahmet, Öymen ailesine ve yakınlarına sabırlar diliyorum.

Sayın Başkan, dün akşam Kırgızistan-Sincan sınırında yaşanan, Tacikistan ve Doğu Türkistan'da da hissedilen 7 büyüklüğündeki deprem sebebiyle tüm kardeşlerimize buradan geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Can ve mal kaybının yaşanmaması bizi bir nebze de olsa sevindirdi; dilerim, oradan acı bir haber gelmez. Tüm kardeşlerimize bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜİK'in açıkladığı verilerin yurttaşlarca 2 kat daha yüksek hissedildiğini hesapladığının, bu hesaba göre yüzde 64,7 olan 2023 yılı tüketici enflasyonunun yüzde 129,4 dolayında hissedildiğinin kurum içinde yapılan sunumlarda paylaşıldığı iddia edildi. "Gözlerimdeki parlıttan ekonominin iyi gideceğini anlayan." diyen Bakanı alkışlayanlar "Açız, yoksuluz, geçinemiyoruz." diyen halka kulak tıkamaya hâlâ devam ediyor.

Bir de gerçek verileri saklıyorlar. Verilerin makyajlandığını burada defalarca söyledik, TÜİK'in kalem kalem hesapladığı alışveriş listesindeki rakamların vatandaşın alışveriş yaptığı çarşı pazarda aynı olmadığını dile getirdik. İşçinin, emeklinin, memurun, esnafın, çiftçinin, öğrencinin, iş insanının, çalışanın, işsizlikle boğuşan vatandaşı artık dayanacak gücü kalmadı. Biz burada halkın sorunlarını çözmek için varız, halkı temsil ediyoruz burada. Bu ülkenin gerçeklerini konuşmalıyız. Yoksulluk bu ülkenin gerçeğidir. En düşük emekli maaşının açlık sınırının altında kalması bu ülkenin gerçeğidir. Emekli aylığının ev kirasından bile daha az kalması bu ülkenin gerçeğidir. Bizi kıskanan Avrupa emeklisini diğer ülkeye gezmeye gönderirken, bu yönde teşvik ederken bizim emeklimizin pazara bile gidemez hâle gelmesi bu ülkenin gerçeğidir. 2002 yılında emekli, emekli ikramiyesiyle ev, araba alabiliyorken bugün belediyelerin yardımına muhtaç hâle gelmesi, ucuz yağ ve şeker alabilmek için market market gezmesi bu ülkenin gerçeğidir. En düşük emekli maaşının 10 bin liraya yükseltilmesi, asgari ücret tutarının altında bırakılması geçinemeyen emeklinin silindire geçmektir. 2001 yılında en düşük emekli maaşı asgari ücretin 1,5 katıydı, demek ki bugün en düşük emekli maaşı 17.002x1,5=25.503 lira olmalıydı ama değil. Bugün bir lütuf gibi "10 bin liraya çıkarıyoruz." diye seviniyorsunuz, yazıklar olsun; bir de bu yılı "emekli yılı" ilan ettiniz ya, sanki emeklinin yanındaymış gibi.

Uzağa gitmeye gerek yok, başkent Ankara'da Mansur Başkan emeklinin nasıl yanında olduğunu bir kez daha gösterdi.

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

En düşük emekli maaşı alan ve açlık sınırının altında yaşayan emeklilere Ankara Büyükşehir Belediyesi her ay bin lira destek, ayrıca 400 lira et desteği ve kış aylarında 500 lira doğal gaz yardımı yapıyor. İnşallah, 31 Martta Afyonkarahisar'da belediye başkanı olarak seçilirsem ben de en düşük emekli maaşı alan emeklilere, açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmiş emeklilere, dul ve yetimlere kış aylarında doğal gaz yardımı, yakacak yardımı vereceğim ve belediyede belediye hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanacaklar, sosyal yardıma muhtaç hâle gelmiş o emekliler de sosyal yardımlardan en iyi şekilde faydalanacaklar. (CHP sıralarından alkışlar)

Emekli "Yıllarca maaşımdan daha elime geçmeden sigorta ve vergi aldınız, harcamaları bana hiç hesap vermeden yaptınız, öz yurtdumda sınırları kevgire çevirerek gelen Suriyeliye bile benden daha fazla ilgi gösteriyorsunuz." diyor.

Bir de tabii, emekli olması gerekirken emekli olamayanlar var: Staj ve çıraklık mağdurları. Staj ve çıraklık sigorta başlangıcı sayılmadığı için EYT'den yararlanamayanlar seslerini duyurmak için hafta sonu mitingde bir araya geldiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yine, bir günle, üç ayla, beş ayla EYT yasasını kaçıranlar emekli olmak için yıllarca beklemek zorunda kalacaklar. 21 Ocak Pazar günü İstanbul'da, mitingde kademeli emeklilik isteyen binlerce vatandaşımız da bir araya geldi. Gelin, yerel seçim öncesi hem staj ve çıraklık mağdurlarını hem de kademeli emeklilik bekleyenleri sevindirelim, yüzlerini güldürelim, buradan gerekli yasaları hep beraber çıkaralım.

Sayın Başkan, bu ülkede engelli vatandaşlarımız var, işsizlikten onlar da muzdaripler. Kamuda engelli çalışan kotasının yüzde 3'ten yüzde 6'ya çıkarılması için bu Meclise verdiğimiz teklifler var. Gelin, bu engelli kotasını da yükseltelim, bu insanların iş bulmaları için önündeki engelleri hep birlikte kaldıralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Engellilerin, staj ve çıraklık mağdurlarının, kademeli emeklilik bekleyenlerin ve bu ülkede yaşayan daha binlerce mağdurun yüzünü güldürelim.

Bu hafta gelecek olan en düşük emekli maaşıyla ilgili... 10 bin lira getiriyorsunuz; elinizi vicdanınıza koyun, 10 bin lirayla bu emekli kirasını nasıl ödeyecek; doğal gaz, elektrik faturasını nasıl yatıracak? Ya, emekli artık muhtaç hâle geldi. En azından, en düşük emekli maaşının Cumhuriyet Halk Partisi olarak verdiğimiz 17 bin lira, asgari ücret düzeyine çıkarılması önermesini gelin hep birlikte kabul edelim, emeklileri bir nebze olsun rahatlatalım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'na ait.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

30.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Kırgızistan'da meydana gelen depreme, Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde geçen haftalarda şehit olan kahraman Mehmetçiklere, Türkiye'nin insanlık ilk uzay bilim misyonuna, ak belediyecilik anlayışına, AK PARTİ ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin yerel seçimlerdeki hedeflerine ve yerel seçim sürecine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken dost ve kardeş ülke Kırgızistan'da meydana gelen depremden etkilenen tüm kardeşlerimize geçmiş olsun dileklerini iletiyorum.

Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde geçtiğimiz haftalarda şehit olan kahraman Mehmetçiklerimize bir kez daha Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına sabırlar, aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Türk Silahlı Kuvvetleri, ülkemizin sınırlarında ve sınırlarının ötesinde milletimizin huzur ve güvenliğini sağlamak için destansı bir mücadele vermektedir. Devletimizin verdiği bu mücadele son terörist etkisiz hâle getirilinceye kadar devam edecektir. Vatan ve mukaddesat uğruna toprağa düşen tüm şehitlerimizi rahmet, kahraman gazilerimizi minnetle yâd ediyorum; ruhları şad olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin yükselişinden rahatsız olanlar terör örgütleri vasıtasıyla ilerleyişimize engel olacaklarını sanıyorlar ancak Türkiye, bir yandan terörle mücadele ederken bir yandan da başarıdan başarıya koşmaya ve gökyüzü sınırlarının ötesine Türkiye Yüzyılı mührünü vurmaya devam ediyor. 19 Ocak gecesi Türkiye'nin insanlık ilk uzay bilim misyonunu gerçekleştiren ilk Türk Astronot Alper Gezeravcı'nın uzay yolculuğu başladı ve görevine başarıyla devam ediyor. Bu yolculuk, güçlü Türkiye'nin sınır tanımayan yükselişinin tescili ve çağrı yakalayan vizyonunun tasdikidir. İnsanlık ilk uzay misyonunun Fergânî, Ali Kuşçu, Cezerî gibi ilim yolcularının mirasını bir adım daha öteye taşıyacağına inanıyoruz. Bu muazzam başarının öncüsü, mimarı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımızı arz ediyor, halef-selef Sanayi ve Teknoloji Bakanlarımız Sayın Mustafa Varank ve Fatih Kacır başta olmak üzere emeği geçen herkesi tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz hafta Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ATO'da 48 ilimizin daha belediye başkan adaylarını açıkladı. Bir şölen havasında gerçekleşen programın ardından adaylarımız tüm hızlarıyla çalışmalarına başladılar. Türkiye Yüzyılı'nın inşasını üstlenen AK PARTİ, millete hizmet yolculuğunda yirmi bir yılı geride bırakan, atı ile mazi arasında köprü olan bir partidir. Fatih Sultan Mehmet'in "Bir şehri imar etmek halkın gönlünü kazanmaktır." sözünden hareketle ak belediyeciliğin hedefi insana hizmet etmek, insanın gönlünü hoş tutmaktır; işte, başarının sırrı da buradadır. Bu ilkeyle çok çalışacağız, vatandaşımızı mutlu etmek en büyük önceliğimiz olacak, bu tavrımızdan hiçbir zaman da ödün vermeyeceğiz. Ak belediyecilik, değişim ve dönüşümü takip eden değil, bizzat gerçekleştiren, sosyal diyaloga açık, dürüst, üretken, halkına hizmet eden, pratik, cesur, mütevazı; kentiyle, kimliğiyle, kültürüyle, ülkesiyle barışık; kendini değil kentini düşünen bir sistem üzerine kurulmuştur. Vatandaşlarımıza, yeni bir heyecanla, yeni bir vizyonla, kimi tecrübeli, kimi yeni ama birikimli ve vizyoner isimlerle şehirlerimizi daha ileriye taşımanın sözünü veriyoruz.

Hedefimiz, istisnasız tüm fertleriyle önce milletimizin gönlünü kazanmak, ardından sandıkta oy almaktır. İnşallah, amacımız, 31 Martta 30 büyükşehir, 51 il, 922 ilçe ve 390'ı belde olmak üzere ülkemizdeki 1.393 belediyenin tamamına yakını AK PARTİ ve Cumhuriyet Halk Partisi'yle kazanmaktır. Bu hedef doğrultusunda "sen, ben yok; biz varız" anlayışıyla hareket ettik, hareket ediyoruz.

Bu duygularla yerel seçim sürecinin hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 4 tezkeresi var, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Osmaniye Milletvekili Derya Yanık Başkanlığında İslamofobi ve Irkçılık İnceleme Alt Komisyonu üyelerinden müteşekkil bir heyetin 20-23 Ocak 2024 tarihleri arasında Fransa'ya yerinde inceleme ziyaretine ilişkin tezkeresi (3/829)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Osmaniye Milletvekili ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Sayın Derya Yanık Başkanlığında İslamofobi ve Irkçılık İnceleme Alt Komisyonu üyelerinden müteşkil bir heyetin 20-23 Ocak 2024 tarihleri arasında Fransa'ya yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmesi öngörülmektedir.

Söz konusu konferansa katılım sağlanması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar Başkanlığında Komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin, Azerbaycan Millî Meclisi Güvenlik, Savunma ve Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu Başkanı Ziyafet Askerov'un vaki davetine icabetle 29-31 Ocak 2024 tarihleri arasında Azerbaycan'a resmî ziyaretine ilişkin tezkeresi (3/830)

18/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Azerbaycan Millî Meclisi Güvenlik, Savunma ve Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu Başkanı Ziyafet Askerov'un vaki davetine icabetle Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Millî Savunma Komisyonu Başkanı Sayın Hulusi Akar Başkanlığında Komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin 29-31 Ocak 2024 tarihleri arasında Azerbaycan'a resmî bir ziyarette bulunması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Belçika'nın Avrupa Birliği Konseyi Başkanlığının parlamento boyutu kapsamında 28-29 Ocak 2024 tarihleri arasında Brüksel'de "Yapay Zekâ ve Gelecekteki Etkileri" konulu parlamentolar arası toplantıya katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/831)

18/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Belçika'nın Avrupa Birliği Konseyi Başkanlığının parlamento boyutu kapsamında 28-29 Ocak 2024 tarihleri arasında Brüksel'de "Yapay Zekâ ve Gelecekteki Etkileri" konulu parlamentolar arası bir toplantı düzenlenecektir.

Söz konusu toplantıya katılım sağlanması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin, Bahreyn Temsilciler Meclisi Başkanı Ahmet Bin Salman Almusalam ve Birleşik Arap Emirlikleri Federal Ulusal Konsey Başkanı Saqr Ghobash'ın vaki davetlerine icabet etmek üzere 28-29 Ocak 2024 tarihleri arasında Bahreyn'e, 29-31 Ocak 2024 tarihleri arasında ise Birleşik Arap Emirlikleri'ne resmî ziyaretlerine ilişkin tezkeresi (3/832)

19/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Prof. Dr. Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin Bahreyn Temsilciler Meclisi Başkanı Ahmet Bin Salman Almusalam ve Birleşik Arap Emirlikleri Federal Ulusal Konsey Başkanı Sayın Saqr Ghobash'ın vaki davetlerine icabet etmek üzere 28-29 Ocak 2024 tarihleri arasında Bahreyn'e, 29-31 Ocak 2024 tarihleri arasında ise Birleşik Arap Emirlikleri'ne resmî ziyaretlerde bulunması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, son günlerde Cumhurbaşkanı eski Yardımcısı Fuat Oktay hakkında ortaya atılan yolsuzluk ve rüşvet iddialarının tespiti ve kamu görevinde bulunduğu dönem içerisinde kendisinin ve birinci derece yakınlarının mal varlığının araştırılması amacıyla 28/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/1/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından, son günlerde eski Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Fuat Oktay hakkında ortaya atılan yolsuzluk ve rüşvet iddialarının tespiti ve kamu görevinde bulunduğu dönem içerisinde kendisinin ve birinci derece yakınlarının mal varlığının araştırılması amacıyla 28/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 23/1/2024 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ. Buyurun Sayın Özdağ.

ŞAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuz adına bir araştırma önergesi verdik, bu araştırma önergesinin cemaziyelevveline doğru gitmek istiyorum.

Burada Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz Bey bizim yolsuzluklarla ilgili yapmış olduğumuz konuşmaya vermiş olduğu cevapta "Dünyada yolsuzluk vardır, Türkiye'de de yolsuzluklar vardır ama biz yolsuzlukla ciddi mücadele veriyoruz, o nedenle büyüyoruz ve o nedenle de kişi başına düşen gayrisafi millî hasılamız artıyor." dedikten sonra Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısına cevap vermek üzere kürsüye gelmişim, şöyle demişim: "Dünyada" demeyin, "dünyada" dersiniz aklımıza Güney Afrika gelir, Afrika gelir, Güney Amerika gelir, bazı Orta Asya ülkeleri gelir ama yerleşik demokrasiden bahsedin; Amerika'dan, Kanada'dan, Avustralya'dan, Avrupa Birliğinden, Benelüks ülkelerinden ve İskandinavya ülkelerinden, Japonya'dan, Avustralya'dan bahsedin demiştik. Oralarda da yolsuzluk olur, olmaz değil ama olduğu zaman sistem uyarır, özür dilerler ve aynı zamanda istifa ederler ve yargı da yakalarına yapışır dedik. Ve ben de bazı örnekler vermişim burada, 17-25 Aralık dâhil olmak üzere örnekler verdim ve ardından da bir yere gelince Sayın Fuat Oktay'la, sabık Cumhurbaşkanı Yardımcısıyla ilgili de bazı iddialar var, inanmıyorum ama... Konuşmamı aynen okumak istiyorum: "Fuat Oktay Bey'le ilgili de bir iddia var. Ben olduğuna inanmıyorum. Ben Türkiye'de Cumhurbaşkanı Yardımcılığı yapmış bir kişinin bu tür şeylerle ilgili zan altında bırakılmasını doğru bulmuyorum. Ne yapması lazım? Birinci derece akrabaları dâhil olmak üzere ve eşinin de birinci derece akrabaları dâhil olmak üzere mal varlığını açıklaması gerekiyor. Bunu açıklarsa eğer ve açıklar ve kamuoyunun huzuruna çıkarsa doğru bir iş yapmış olur." demişim. Ne var bunda, bir şey mi var? Çıkacak, diyecek ki: "Evet, bu iddialar var. Herkes hakkında iddialar olabilir ve bu iddialarla ilgili suç duyurusunda bulundum -aynen burada söylediği gibi- savcılığa suç duyurusunda bulundum. Mal varlığımı da -sadece Meclis Başkanlığında değil- açıyorum ve açıklıyorum." demesi lazım. Ben Selçuk Özdağ olarak mal varlığımı açıklamaya hazırım efendim.

Aynı zamanda Sayın Fuat Oktay buraya çıktı ve konuşmasında aynen şöyle söyledi, dedi ki: "Siyaseten zerre kadar karşılığı olmayan kişiler..." ve aynı zamanda "siyasetin hırsızları..." Yani Cumhuriyet Halk Partisiyle iş birliği yaptık ya biz, siyasetin hırsızları oluyoruz. Peki, HÜDA PAR'a niye bunu söylüyor, ayıp değil mi? Menfimumuhalifinden HÜDA PAR'a da aynısını söylemiş oluyor -ki onlar öyle değiller- aynı zamanda Yeniden Refahla ilgili, DSP'yle ilgili ve Büyük Birlik Partisiyle ilgili de aynı şeyi söylemiş oluyor. Siyasetçiler ağızından çıkana kulağı duymuş olacak.

İkinci olarak şunu söyledi: "Siyasette zerre kadar karşılığı olmayanlar..." Ben de şimdi Fuat Oktay Bey'e bir çağrıda bulunuyorum: Bakın, Ankara demiyorum -benim kökenlerim Ankara- Manisa demiyorum, Muğla demiyorum -Muğla Milletvekiliyim, 3 dönem de Manisa Milletvekilliği yaptım- Yozgat'tan gelin beraberce bağımsız aday olalım. Çok da zamanımız var. Kimin zerre kadar karşılığı var, kimin Bozok Yaylası kadar karşılığı var, göreceğiz. Ben Bozok Yaylası'na çok uzağım, kendisi oralı. O nedenle diyorum ki ben burada: Siyasetçiler burada konuşmalarını yaparken dikkatli olmak zorundadırlar. Ben, Cumhurbaşkanlığı makamına zarar gelmesin diyerek inanmıyorum diyorum ve ardından da şunu söylüyor kendisi, diyor ki: "Tescilli bir FETÖ'cünün..." Söylemiş olduğu "tescilli FETÖ'cü..." Peki, şimdi söylemez miyim o zaman, geçmişte, tescilli terörist olanların gizli tanıklığı üzerinden Genelkurmay Başkanları nasıl tutuklandı Türkiye'de? Niye onları kale aldınız da şimdi bunları kale almıyorsunuz? Ben oradan da duymamışım, sadece sosyal medyadan görmüştüm İngilizce ve Türkçe olarak. Burada böyle iddialar var, bu iddialar hiç kimseye yapışmasın, gelin, beraberce açıklayalım diyerek bunları söylemişim.

Değerli milletvekilleri, bizler burada hep beraber temiz siyaset yapmak mecburiyetindeyiz. Türkiye'nin çok ciddi şekilde temiz eller operasyonuna ihtiyacı var; her zaman söylüyorum, Türkiye'de tuz kokmuş vaziyette. Geçenlerde Diyanet İşleri Başkanlığının yapmış olduğu ihaleleri bu kürsüden de dile getirmişim, biliyorsunuz. Allah aşkına, nerede yolsuzluk varsa, hırsızlık varsa, bunun dedikodusu varsa... CİMER'i niye kurdunuz, niye AKİM'i kurdunuz? Şundan dolayı kurdunuz: "Vatandaşlar buraya şikâyetlerini dile getirsin, aynı zamanda da görmüş olduğu problemleri dile getirsin; aynı zamanda yolsuzlukları, hırsızlıkları, keyfilikleri dile getirsin; biz de görevimizi yapalım." diyerek CİMER'i kurdunuz veya AKİM'i kurdunuz, AK PARTİ İletişim Merkezini kurmuş oldunuz.

Şimdi, aynı şekilde ben de diyorum ki buradan: Hep beraber, hep birlikte mal varlıklarımızı sadece Meclis Başkanlığına vermeyelim, açalım bu mal varlıklarını, kimin hakkında ne iddia varsa gelelim bu kürsülerde, basın toplantılarında "Bizim mal varlığımız budur ve de veremeyeceğimiz hiçbir hesap yoktur eğer varsa da gereği yapılsın." diyerek bunları dile getirmemiz gerekmektedir.

Onun için sözlerimi şöyle toplamak istiyorum değerli milletvekilleri: Şimdi, bu grup önerimize, araştırma önergemize bütün milletvekillerinin "evet" oyu vermesini bekliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Son cümlem Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Ve hep beraber, hep birlikte Türkiye'de hiçbir yerde yolsuzluk olmasın, hiçbir yerde hukuksuzluk olmasın, hiçbir yerde keyfilik olmasın ve de... İtalya bunu yaptı da biz niye yapmayalım? Neden Türkiye'yi bu dedikodularla meşgul edelim? Kimin nerede bir yanlış varsa, kimin nerede bir hatası varsa, hukuksuzluğu varsa bunun hakkında gereğini yapmak hepimizin boynumuzun borcudur. Gelin, bunu yapalım, yapmak mecburiyetindeyiz. Niye davetiyeli ihaleler oluyor diye soralım ve aynı zamanda da şunu söyleyelim: Niye Türkiye'de istismarlar, niye nepotizm -akraba kayırmacılığı- niye mülakatlar vardır diye dile getirelim. Türkiye'nin imkânlarını 85 milyona taksim edelim. Bir yandan eğitimde fırsat eşitliğini bir diğer yandan gelirden, gelir dağılımında adaleti sağlayalım ve de bunu yapabilirsek Türkiye'de gelecek kuşaklar bizleri hayırla yâd ederler, yapamazsak eğer bizlere pek de güzel şeyler söylemezler diye düşünüyorum.

Bu duyularla Meclis araştırması önergemize "evet" oyu vermenizi bekliyoruz.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ederim. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Ülkemiz yirmi iki yıldır kara para sorununa ne yazık ki "Paranın karası, kirlisi olmaz; para paradır." diye yaklaşan bir iktidar tarafından yönetilmektedir. Akla, mantığa ve vicdana aykırı bu davranış, bu anlayış yirmi iki yılın sonunda ülkemizin kara para üssüne dönüşmesine sebep olmuştur. AK PARTİ'si iktidarı sayesinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı satılır hâle geldi. Nereden geldiği, nasıl elde edildiği sorulmadan yatırım yaparsanız cebinize rahatlıkla Türkiye Cumhuriyeti pasaportunu ve kimliğini

koyabiliyorsunuz. Uluslararası suç baronları, suç örgütü liderleri neden Türkiye Cumhuriyeti pasaportu ve kimliği almak istiyor? Ülkemiz bu insanlar için âdetâ bir cennet, tespit edilip yakalansalar dahi iade edilmeleri zorlaştırılıyor. Bu durum da suç örgütlerine açık bir davet oluyor.

Peki, bu kişiler nasıl vatandaş oluyor, bu kişileri vatandaş yapan bir çete var mı veya bu çete kimlerden oluşuyor, bu çetenin arkasında kimler var ki suçlulara vatandaşlık verebilecek kadar güçlü? İşte, asıl sorulması gereken sorular bunlar. AK PARTİ'sinin iktidar olduğu ülkemizde bu sorulara bir cevap var mı, bu sorularla ilgili bir soruşturma açılacak mı? Bu, şimdilik pek mümkün görünmüyor. Bir yandan da şu var: Uluslararası kanun dışı kişiler sadece kolay vatandaşlık alabildikleri için mi Türkiye'ye geliyorlar? Bunların yanı sıra kara paranın çok kolay dolaştığını da biliyorlar. Varlık barışlarıyla Türkiye'ye oluk oluk kara para geliyor, bu kara para kolay olarak ülkemizde aklanabiliyor.

Maalesef ki Türkiye'nin önemli sorunlarından biri siyasal yolsuzluk. Neyin siyasal yolsuzluk oluşturduğu konusunda tam bir uzlaş yok. Bir eylemi siyasal yolsuzluk olarak nitelendirmek için siyasetçilerin takdir yetkisini kişisel çıkar sağlama gayesiyle, yasaları da ihlal ederek görevini kötüye kullandığının ortaya konulması gerekir. Bu, kolay bir şey değil. Zira hem eylemdeki kişilerin, kişisel çıkar saikinın hem de bu yetkinin ne zaman kötüye kullanıldığının gösterilmesi oldukça zordur. Yetkinin kötüye kullanılması ile yerinde ve zamanında kullanılmaması arasındaki çizgi bulanık ve belirsizdir. Günümüz Türkiye'sinde siyasetin önemli zenginleşme araçlarından biri olduğuna, siyasetin özünün siyasi iktidarın getirdiği rant aramaya indirgendiğine ilişkin yaygın bir kanaat vardır. Yıllardır süren siyasi yolsuzluk iddiaları, siyasetçilerin ve yakınlarının görülmemiş bir şekilde zenginleşmesi, siyasetin sadece parası veya paraya çevrilecek kaynakları olan insanlarca yapılacağı görüşü hâkim olmuştur ve gün geçtikçe bu görüş daha da kuvvetlenmektedir. Bu da siyasetçilere duyulan güveni zedelemektedir. Bir siyasetçiye suçlamak için çok baskın bir kamuoyu oluşması, hakkındaki belgelerin net ve sağlam olması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Çünkü bu işler tek bir kişiyle yapılmaz, “Bunun altı nerede, üstü nerede?” demek de lazımdır. Haz almasak da şahsi kin duygularıyla birilerini suçlamak, zan altında bırakmak aynı zamanda kişilerin vebalini almak anlamına gelir; bu da bir siyasetçinin yapacağı en son iş olmalıdır. Türk milletinin geleneğinde ve İslam anlayışında beytümale el uzatmak yoktur, kim ki el uzatıyorsa onun da Allah belasını versin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Kamuran Tanhan.

Buyurunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KAMURAN TANHAN (Mardin) –Ekranlı başında bizi izleyen halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Esasında yolsuzluk, hak, hukuk ve adaletle ilgili çok beyanda bulunuldu bu kürsüde, ben de birkaç şeyden bahsetmek istiyorum. Ülkenin dünyada bulunduğu yer yani Türkiye'nin dünyadaki durumuna ilişkin birkaç uluslararası veri üzerinden gideceğim.

Hukukun üstünlüğünü ilerletmek için dünya çapında çalışan ve bu misyonla belirlenen uluslararası bir sivil toplum kuruluşu olan Dünya Adalet Projesi ülkelerin uygulamada hukuk üstünlüğüne ne ölçüde bağlılığı olduğunu gösteren, nicel bir değerlendirme aracı olan Hukukun Üstünlüğü Endeksi'ni üretir. Bu kuruluşun Hukukun Üstünlüğü Endeksi 2023 verilerine göre Türkiye, binde 41'le 142 ülke arasında 117'nci sırada yer almaktadır. Yine, bu listede, Türkiye, Gine, Honduras ve Nijerya gibi ülkelerle aynı indekse sahipken Angola, Madagaskar, Zambiya ve Kenya gibi ülkelerin ise gerisinde yer almaktadır. Daha üç beş gün önce Adalet Bakanı bu hususların gerçeği yansıtmadığını, ülkemizin Angola'nın çok daha üstünde olduğunu söylüyor ama asıl sorması gereken soruyu sormuyor: Türkiye'deki hukuk sistemini neden Angola'yla eşitledik, Angola'nın gerisine getirdik? Bu hususta herhangi bir beyanda veya ifadede bulunmuyor. Dolayısıyla, aslında, irdelenmesi gereken nokta bu: Türkiye hukuk sistemi neden bu aşamada?

Yine, Türkiye, Küresel Organize Suçlar Endeksi 2023 verilerine göre 178 ülke arasında 15'inci sırada. Bu listede ise Türkiye Panama, Libya, Uganda gibi ülkelerden daha kötü durumdadır. Yine, bir araştırma kuruluşu olan Cato İnsani Özgürlük Endeksi 2023 verilerine göre, 165 ülke arasında Türkiye 128'inci sırada yer almaktadır.

Rüşvet, görevi kötüye kullanma, zimmet, nüfuz ticaretinin de aralarında olduğu 14 farklı suçu barındıran kamu idaresinin güvenilirliğine ve işleyişine dair suçlar 2021 yılında 156.110 iken bunların 80.451'i takipsizlikle sonuçlanmış. Dolayısıyla yargı eliyle bir rüşvet, yolsuzluk ve kayırmacılığın üstü kapatılıyor. Peki, şimdi sormak gerekiyor: Yargı neden çekingen davranıyor, neden hareket etmiyor? Acaba şüphelilerin politik bağlantıları noktasında bir etken mi var? Bildiğiniz gibi, bu ülkede bazı suçluların bazı bakanlarla fotoğrafları veya siyasi geçmişleri söz konusu oluyor. Dolayısıyla bu da ülkede hukuk sisteminin bir yargı kıskacında olduğunu, devlet aklı kıskacında olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

KAMURAN TANHAN (Devamla) – Teşekkürler.

Öyleyse bu husus, yargının tamamen siyasal iktidar ve yürütme gücünden bağımsız olması gerektiğini göstermektedir ki en önemli ihtiyacımız adaletin sağlanması ve elbette bu mevzuların üzerine kararlılıkla gidilmesi gereken bir sistemin kurulması ve bu sistem, siyasi bağlantılardan ve adalet mekanizmasının tarafsızlaşmasından geçmektedir. Dolayısıyla Adalet Bakanlığına önerimiz, Türkiye'nin Angola gibi ülkelerin gerisinde olmasını neden bu hâle geldiğini araştırmasını ve bu konuda araştırmalar yaparak hâkim, savcı atamalarından başlamak üzere adaletle bir mekanizma getirmesini, adaletli bir mekanizma getirmesini söylüyoruz.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidar partisinin bir milletvekili, eski Cumhurbaşkanı Yardımcısı hakkında bir ithamda bulunuluyor, bir yolsuzluk iddiası var; bununla ilgili bir soru önergesi verilmiş. Bakıyorum, iktidar partisi sırasındaki milletvekillerinin zerrece umurunda değil yani “Ne diyorlar?” diye dinlemiyorlar bile. Bu umursamama hâli sizin için de memleket için de hiç iyi değil. Bizim için de şöyle bir şey var: Çıkıyoruz, yolsuzlukla ilgili konuşacağız, sizin bu umursamazlık hâliniz bizi dindirmiyor, aksine fakirin fukaranın, garibin gurebanın hakkını savunmak konusunda daha da perçinleniyoruz.

Değerli milletvekilleri, Yolsuzluk Algı Endeksi diye bir araştırma var biliyorsunuz. Bakın, bu gördüğünüz endekste konu yolsuzluk olunca biz Gambiya'yla, Endonezya'yla, Zambiya'yla, Laos'la, Cibuti'yle, Gabon'la, Paraguay'la aynı ligdeyiz ama konu sizin yönetiminizde sizin iş tutma biçiminize gelince 36 dolar milyarderimiz var, bu dolar milyarderimizle Japonya'yla, İngiltere'yle,

İsveç'le, Fransa'yla, İtalya'yla aynı ligdeyiz. Ya, hepimiz bu ülkenin milletvekilleriyiz. Neden bizim 36 dolar milyardermiz var? Biz, mesele dolar milyarderleri olunca bu ligde oluyoruz da mesele yolsuzluk olunca Gambiya'yla, Zambiya'yla aynı lige niye düşüyoruz diye hiç düşünmüyor musunuz, hiç vicdan etmiyor musunuz, hiç merhamet etmiyor musunuz?

Bakın, değerli milletvekilleri, bugün görülmesin diye basını, yarın hesabı sorulmasın diye yargıyı ele geçirme çabanız her gün devam ediyor; aman olur da bir iki basın kuruluşu bunları verir diye RTÜK sopasını kafalarında sallandırıyor. Değerli milletvekilleri, "Çalıyor ama yapıyor." lafı sizlerle yerleşti, "Çalmıyor ama yapabiliyor." lafı da bizimle yerleşti. Bundan hiç sıkılmıyor musunuz, bundan hiç ar etmiyor musunuz, bundan hiç utanmıyor musunuz? Belediye başkanlarınızın bazıları öyle tadını kaçırıyor ki görevden aldınız ama yargılamaya gelince kılınızı kıpırdatmıyorsunuz. Bizim Ankara'nın bir belediye başkanı vardı, bunu görevden aldınız ama yargılamaya gelince durdunuz. Sayın Başkanım, bakın, size başka bir örnek söyleyeyim. Bergama'daki mevcut Belediye Başkanınız Hakan Koştı. Bu da kız kardeşinin sosyal medya iletisi. Bergama Belediye Başkanınızın kız kardeşi diyor ki: "Benim ağabeyim hırsızlık yaptı; Bergama'da, İstanbul'da, Almanya'da villalar aldı. Belediye Başkanı olduğunda benim ağabeyim kirada oturuyordu." Ağabeyi diyor ki: "Aynı siyasal görüşten değiliz, ondan yapıyor." Kardeşi yine diyor ki: "Ben Cumhur İttifakı'nın adayı Hamza Dağ'a oy vereceğim ama benim ağabeyim hırsız." Ya, bunun üstüne gitmiyorsunuz, görmüyorsunuz. Allah aşkınıza, Bergama gibi bir yerde Belediye Başkanının veya hakkında bu iddia olan kişinin kardeşi bağılıyor, bunu bile görmüyorsunuz.

Gözlerinizi açmanızı, kulaklarınızı açmanızı bir kez daha istirham ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Murat Alparslan.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ ismiyle müsemma adalet zemininde kurulmuştur ve kuruluş ilkelerinden en önemlisi yolsuzlukla mücadeledir. Hem AK PARTİ hem AK PARTİ iktidarları ilk günden itibaren terörle, teröristle, suçla, suçluya, kara parayla, bireysel veya örgütlü kriminal eylemlerle, uyuşturucuyla her alanda topyekûn ve tavizsiz bir mücadele ortaya koymuştur. Bu mücadele, başta Sayın Cumhurbaşkanımız, hükûmetlerimiz, ilgili bakanlarımız, güvenlik güçlerimiz ve yargı mensuplarımızca "Devlette devamlılık esastır." düsturuyla amansız ve amasız yerine getirilmiştir. Sözde kimi uluslararası kuruluşların bu mücadelemizi sulandıracak birtakım raporlarına itibar edilmemesini arzu etmekteyiz.

Söz konusu önergede ismi geçen Ankara Milletvekilimiz, kıymetli bir devlet adamı ve milletin takdirini kazanmış, sevilen bir siyasetçidir. Nereden yapıldığı, niye yapıldığı belli olan sosyal medya hesaplarındaki bir haysiyet cellatlığı ve itibar suikastı üzerindeki asılsız ve mesnetsiz ithamların Meclis kürsüsüne ve Genel Kuruluna getirilmesi, bu Meclisin ve bu gazi mekânın mehabetine yakışmaz diye düşünüyoruz. Hem olayla ilgili kişiler hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuş ve 23 ayrı dosyada ilgililer hakkında takibat yapılmaktadır ve ilgili sosyal medya hesaplarına dönük de hem erişimin engellenmesi hem de kaldırılmasına dönük 7 farklı sulh ceza mahkemesi kararıyla süreç talebimiz doğrultusunda karşılanmış ve sürmektedir. Bu anlamda, kendisinin de ifade ettiği gibi ve daha önceki Meclis Genel Kurulundaki konuşmasında da belirttiği gibi, olayla ilgili herhangi bir ilgisi, irtibatı, bilgisi, tanışıklığı kesinlikle yoktur, bulunmamaktadır ve hiçbir zaman da mümkün değildir.

Değerli arkadaşlar, bu süreç, yargıda taleplerimiz kabul edilerek devam ettiği hâlde, bir şekilde, beraatizimmetin asıl olduğunu kabul etmek ve her birimizin bu konudaki ithamlardan beri olmasını savunmak, bizlerin hem birbirimiz üzerinde hem de Meclisin vekilleri üzerinde bir haktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT ALPARSLAN (Devamla) – Ayrıca, yine, her birimizin lekelenmeme hakkının var olduğunun bilinmesi ve bu lekelenmeme hakkı üzerinden de sürece yaklaşılması en temel yaklaşımımız ve prensibimiz olmalıdır. Bu sebeple, AK PARTİ'nin, AK PARTİ iktidarlarının ve AK PARTİ mensuplarının her türlü suçla ve suçluya mücadelesi ve her türlü terörle, teröristle mücadelesi tüm milletin takdirinde ve dünya kamuoyunun da bilgisindedir.

Bu sebeple, bu süreçlerdeki hassasiyetimizin bilinmesini arzu ediyor ve bu meselenin Gazi Mecliste görüşülüyor olmasını bile doğru bulmadığımızı ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen depremde etkilenen bölgede enkazda kaybolan vatandaşların tespit edilmesi, yüzlerce aile çocuklarına ulaşamadığı hâlde bakan tarafından açıklanan bilgilerin doğruluğunun araştırılması, enkazdan çıkarılan cenazelerin tamamı için kimlik tespiti, DNA örneği alımı ve otopsi yapıp yapılmadığının incelenmesi, çocuk kaçırma iddialarının kapsamlı biçimde değerlendirilmesi, kaybolan vatandaşların ivedilikle bulunması için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/1/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen depremde etkilenen bölgede enkazda kaybolan vatandaşlarımızın tespit edilmesi, yüzlerce aile çocuklarına ulaşamadığı hâlde Bakan tarafından açıklanan bilgilerin doğruluğunun araştırılması, enkazdan çıkarılan cenazelerin tamamı için kimlik tespiti, DNA örneği alımı ve otopsi yapıp yapılmadığının incelenmesi, çocuk kaçırma iddialarının kapsamlı biçimde değerlendirilmesi, kaybolan vatandaşlarımızın ivedilikle bulunması için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 23/1/2024 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Aykut Kaya konuşacaktır.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, konuşmama başlarken depremde kaybettiğimiz bütün vatandaşlarımıza Yüce Allah'tan rahmet; ailelerine, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Tabii ki acımız büyük. Bizi en çok üzen konuların başında, kendilerine ulaşılamayan, bir şekilde tespiti yapılamayan birçok vatandaşımızın ve çocuklarımızın olması. Devlet olarak öncelikle bu sorunu hem fiilî olarak hem hukuki olarak bir açığa kavuşturmamız gerekmektedir.

Depremi doğası gereği elbette can kayıpları yaşanabilir. Tabii, deprem sonrası bizim devlet olarak öncelikle yapmamız gereken, enkazın altında kalan canlı vatandaşlarımızı bir an önce oradan çekip çıkarmaktır. Devletin en önemli görevi de budur. Daha sonra depremin yaralarını sarmak, vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını gidermek, barınmasını, yemesini, içmesini, sağlamak da devletimizin en önemli görevlerinden bir tanesidir. Ancak üzülerek ifade etmeliyim ki devletimiz, bu söylediğimiz deprem sonrası yapılması gereken bütün konularda sınıfta kalmıştır. Yeterli arama kurtarmayı vaktinde, zamanında yapamamıştır. İnsanlar âdeta enkazın altında donarak, açlıktan, susuzluktan, havasızlıktan yaşamlarını yitirmişlerdir. Vaktinde müdahale edilebilseydi birçok kişinin enkazın altından sağ çıkabileceğini düşünüyoruz. Bir de buna kayıp çocuklarımızın konusu eklendi. Milletimizin yüreğini sızlatan, acısını günbegün taze tutan bu konunun mutlaka bir gün çözüme kavuşturulması gerekir. Depremde bu çocuklarımız yaşamlarını da yitirmiş olabilirler ancak öncelikle bu çocuklarımızın herhangi bir şekilde kaçırılıp kaçırılmadığını, insan ticaretine konu olup olmadığını devletimizin ciddi bir şekilde araştırması gerekir, bir tespit yapılması gerekmektedir. 99 depreminden sonra da benzer sorunları yaşadık. Bazı çocuklarımızın istismar edildiği, kaçırıldığı yönünde haberler hatta isimleri de medyada yer aldı. Devletimiz bu konuyu da tam açığa ne yazık ki kavuşturamadı. Yeterli incelemelerin de yapılmadığını görmekteyiz, düşünüyoruz. Hem 99'daki hem de 6 Şubat 2023 depremindeki bu kayıp vakaların ciddiyetle, Türkiye Cumhuriyeti devletin büyüklüğüne yakışır bir şekilde araştırılıp sonuçlandırılmasını bekliyoruz. Devlet olarak, biz fiilî olarak kayıplarımızı bulamıyorsak hemen arkasından hukuki anlamda kayıp kişilerin ya da çocuklarımızın gaipliğine dair bir hukuki süreç de başlatılmalıdır. Bunun yanında, elimizde somut bir bilgi olmamakla birlikte, kayıp çocuklarımızın istismar edilip edilmediği, yurt dışına kaçırılıp kaçırılmadığı gibi konular da milletimizin zihninde ciddi soru işaretleri oluşturmuştur. Bu konu vatandaşlarımızı ciddi anlamda rahatsız etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Mehmet Akif Ersoy'un "Safahat"ında da dediği gibi: "Kenar-ı Dicle'de bir kurt aşırırsa bir koyunu/Gelir de adl-i ilahî sorar Ömer'den onu!" Bir koyunun hesabını soran Yüce Allah, kaybolan vatandaşlarımızın da çocukların da hesabını sorar. Buradan Hükûmete, Sayın Cumhurbaşkanına sesleniyorum: Gelin, bu konuyu gerekiyorsa Meclis araştırmasıyla ve teknik anlamda hukuki süreci başlatarak milletimizin yarasını daha da acıtmayacak şekilde çözelim, sonuçlandıralım. Eğer yurt dışına kaçırılmış bir çocuğumuz, evladımız var ise Türkiye Cumhuriyeti olarak biz her bir vatandaşımızın hukukunu dünyanın her yerinde korumakla, kollamakla ve gözetmekle yükümlüyüz. Ülkemizden kaçırılmış bir çocuğumuz var ise istihbaratımız çalışsın, medyamız çalışsın; insanlarımız çalışsın; dünyanın neresine götürülmüşse gidip onları tekrar ülkemize getirelim, aileleriyle, yakınlarıyla buluşturalım. Eğer yok ise kaybolan çocuklarımızla hukuki süreci işleterek bu konuda devlet olarak yapılması gerekeni yapalım. Burada söz konusu olan anasını babasını kaybetmiş, belki de tüm yakınlarını kaybetmiş Türk balaları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYKUT KAYA (Devamla) – Bizler, Türk milletinin vekâletinin sorumluluğu taşıyan bireyleriz. Her birinizin de bu kutsal sorumluluğu taşıdığına inancım tamdır. Siyaseti döklül kalsın, bir Türk balasını uluslararası istismarcı, aşağılık bir örgüte kurban ettiyse sorarım size, hanginizin gözüne uyku girebilir? Bir Türk balası aşağılık ve istismarcı örgütlerin eline düşüncüye kadar "Gök girsin kızıl çıksın." diyecek kadar yiğit bir milletin temsil edildiği Büyük Millet Meclisinin fertleriyiz. O zaman, gök girecek kızıl çıkacak, hiçbir Türk balası öksüz kalmayacak. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in de üzerine titrediği bu konunun devletimizin haysiyet meselesi olduğunu hatırlatıyorum; Türk balası yaşayacak.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aileler dertli, yüzlerce aile soruyor, eski Aile Bakanı diyor ki: "Ya, herhâlde sağlık kuruluşlarındadır." Yeni Aile Bakanı diyor ki: "Kayıp çocuk yok." ama yüzlerce çocuk ve insan kayıp. "Bu devlet nerede?" diye aileler soruyor, iktidardan çıt yok.

Bakın, işte size bir vaka anlatacağım: Şu gördüğünüz anne kızını arıyor; Fadime Gökçe, Kahramanmaraş'ta. Kızı, eşiyile birlikteydi deprem gecesi ve eşinin cenazesi bulundu, Barış Gökçe'nin; Fikriye Aybuke Körük bulunamadı, çıkmadı, günlerce anne bekledi, çıkmadı Fikriye Aybuke Körük ve "Nerede?" diye soruldu, araştırdı anne. Nerede çıktı biliyor musunuz? Bakın belgelerini sunuyorum burada, iktidardan cevap bekliyorum. O gece İzmir Tepecik Hastanesine Kahramanmaraş'tan 52 kişi gönderildi, aralarında Aybuke de vardı. Sonra ne oldu? Hastaneye giriş görüntüleri, bakın yoğun bakıma giriş görüntüleri var, her şey delilli ve hastane kayıtları da burada, hepsini belgeledik. Peki, Fikriye Aybuke Körük nerede? Niye cevap verilmiyor? Tek bir cevap veren yok, ailelere tek bir cevap veren yok. Bakın, anne Fadime Gökçe ne diyor: "Biz yaşamıyoruz; sabah oluyor, gece oluyor, biz aynı karanlık içerisindeyiz. Ben Kahramanmaraş'ta üşümeyi de unuttum, buraya geldim ama ruhum hâlen orada, evimin penceresinden her baktığımda enkaz gözümün önüne geliyor, ben o enkazla her yere gidiyorum." ama kızı yok; buharlaştı mı uçtu mu ne oldu, tek bir cevap veren yok, aileler çok tedirgin. Bitmedi, yüzlerce insan var.

Bakın, bir başka daha, belgeli bu: Çocuk Esila Özgül kayıp, annesi Meryem Özgül'le birlikte kayıp, yok. Rönesans Apartmanı'ndan bu cesedin çıkması gerekiyordu, iki ceset de çıkmadı. Önceki vaka Ebrar Sitesi'ndeydi, o çıkmadı, Rönesans Sitesi'nden çıkmadı. Aileler öldü kaydının düşülmesinden korkuyor. Şimdi, bir iki hafta sonra bu Mecliste hepimiz "Deprem, deprem..." deyip bir sürü nutuklar atacağız ama ailelerin sesini hâlen duymuyor iktidar yetkilileri. Bakın, aileler "1'inci yıl dolarsa ölüm kaydı düşülecek, 'öldü' denilecek, kayıp statüsünden çıkacak, bundan çok endişe ediyoruz. Bizim hâlâ umudumuz var." diyor, iktidarın umurunda değil ama.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, burada aileler, Deprem Mağdurları ve Kayıp Yakınlarıyla Dayanışma Derneği Meclise geliyor, bakanlıklara gidiyor kimseden bir cevap alamıyor. Bakın, sordukları soru şu, hiçbir kayıp çocuğumuz yoksa soruyoruz Aile Bakanına, buradan bana cevap versin: Rönesans Sitesi'ndeki 2 yaşındaki Esila, 1 yaşındaki Mehmet Akif Koşar, Kahramanmaraş Ebrar Sitesi'ndeki 3 yaşındaki Alya Dua Kılınç, Antakya İlke Apartmanı'ndaki 8 yaşındaki Ebrar ve 4 yaşındaki Cansu Erva Dönmez nerede ve daha yüzlerce cenaze nerede? Niye cevabınız yok sayın iktidar yetkilileri? AK PARTİ'lilere, MHP'lilere soruyorum buradan, niye cevabınız yok? Ne oldu bu cenazelere? Bakın, aileler diyorlar ki: "Bir organ meselesi mi var? Çünkü hastaneden yok olmuş." Bunun cevabı verilebilir mi arkadaşlar? Nerede bu? Enkazlarda yok, hiçbir yerde yok, izine rastlanmıyor ve iktidar yetkilileri susuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Üç beş gün sonra da “Deprem, deprem...” deyip duracaklar. Cevap bekliyoruz ve önergeyi destekliyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir grup önerisi üzerine konuşuyoruz ancak şunu hemen belirtiyim ki bu öneri sıradan bir öneri değil, büyük bir felaketle karşı karşıyayız. Aslında depremzede aileleri ilgilendiren bu önerge depremzedelerin çığlıkları neticesinde gündeme alınmış olsaydı çok önemliydi, bir yere kadar anlaşılabilir ama bugün üzülmeye değer ki küresel çapta meydana gelen, eskilerin deyimiyle şüuyu vukuundan beter bir durumla karşı karşıyayız. Ülkemizde 1999 depreminden bugüne hemen her dönem tekrar edilegelen çocuk kayıplarının 6 Şubat depreminden sonra da tekrarı önemli. Ne var ki yıllardır, hele de son depremde sonra, aylardan beri bu felaketlere olan çığlıklar sürekli örtbas edildi, ışıtmazlıktan gelindi. Ne zaman ki bu vahim iddia küresel çapta bir ada üzerinden, Epstein iddiasıyla gündeme geldi, biz o zaman konuşuyoruz.

Değerli milletvekilleri, hele de Türkiye’den çocukların da bulunduğu bir dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi, halkın meclisi böyle bir iddiaya asla kayıtsız kalmaz; mutlaka bu konu açığa çıkarılmalı, kamuoyu bilgilendirilmelidir. Haftalardır süren bu kadar ithama rağmen en küçük bir reddiye söz konusu değil. Bu, az önce grup önerisi olarak verdiğimiz bir durum da değil. Bu açıdan da AK PARTİ’li dostların şahıslarına, bir şekilde üzerlerine alınmasına da gerek yok. Bu, Türkiye’yi ilgilendiren bir durumdur. Malum olduğu üzere, burada, depremzede yakınları bir dernek kurmuşlar, haklarını arıyor. Bu bile bizim için büyük bir felakettir. Âdeta ilkel kabileye döndük. Türkiye Cumhuriyeti devletini yöneten iktidara halkımız güvenemediğinden hakkını kendi imkânlarıyla aramak üzere bir dernek kurdu. Ama biliyoruz ki burada susmak aslında bir açıdan da iddiaları kabul etmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Hele de özellikle depremzede çocukların, hele de depremzede ailelerin o en zayıf noktalarında başlarına böyle bir felaketin gelmesi gibi bir durum fevkalade üzücüdür. Biliyorum, iktidar mensupları bunu yine reddedecekler ama imkân olsa da bu önergenin altına kendileri imza atsalar da hepimiz “evet” desek bu insani durum beraberce araştırılsa. Bildiğiniz gibi, AK PARTİ Hükûmeti depremzedelerin bu çığlığına seyirci kaldı, sessiz kaldı, tek, kendilerince basit bir çözüm önerisi buldular. Bugüne kadar kayıp çocukların, kayıp yakınlarının takip edilebildiği bir ekran vardı, kamu bilgilendirilmesi yapıyordu; kökten çözümler, bu ekranı kapatarak işi çözdüler. Ben vicdanınıza sesleniyorum: Vicdanlı hareket edin, “evet” deyin, depremzedelerin sesini dinleyin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Nermin Yıldırım Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Değerli Başkanım, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım; sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Yaklaşık iki hafta sonra depremin 1’inci yılını anacağız, yitirdiğimiz bütün canlar için hep birlikte dua edeceğiz ve onlar için ağlayacağız. Öyle bir kesim var ki onların canlarından can gitti, on bir aydır yakınlarını, ailelerini, çocuklarını arıyorlar. Bu insanların on bir aydır çılmadıkları kapı kalmadı ama üzülmeye değer ki -daha evvel de burada ifade etmiştik- siyasetüstü olan bu meselede maalesef kulaklarını tıkı gibi bizlere baktılar.

Şimdi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına buradan seslenmek isterim: Bu akut dönemde bir Alo 183 hattı kurulmuştu, burada ne kadar ihbar var, bulunan ne kadar çocuk var, birey var; bunları lütfen açıklasınlar çünkü bu mesele “Kayıp çocuğumuz yok.” denilecek kadar, bu kadar küçük düzeye indirgenemez. Çünkü o zaman biz size deriz ki: Bakın, bu mesaiyi bu dernekle birlikte yapıyoruz. Yirmi dört yıldır STK’lerde çalışan bir arkadaşınız olarak bu derneğin kurulmasında büyük emeğimiz oldu ve buradan Selahattin Başkana da saygı ve sevgilerimi gönderiyorum. Neden? 145 ailenin, kayıp ailelerinin bizlerle temas etmesini ve buradan onlara ses ve nefes olmamız için bize bu olanağı tanıdı. Hatay’da 122, Maraş’ta 18, Adıyaman’da 3, Malatya’da 1 ve Antep’te 1 kardeşimiz kayıp. Bunların içerisinde 38 çocuk var; Hatay’da 30 çocuğumuz, Maraş’ta 5, Adıyaman’da 2, Antep’te 1.

Şimdi, eğer çocuklar veya bireyler kayıp değilse biz buradan sorarız: Rönesans’taki 2 yaşındaki Esila, aynı şekilde, 1 yaşındaki Mehmet Akif nerede? 3 yaşındaki Alya Dua Kılınç nerede? 2,5 yaşındaki Ada Mursaloğlu nerede? Dolayısıyla bu kayıplarla ilgili olarak hem dernek hem de yakınlar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına daha geçen hafta arıyorlar, 10 kişi isim yazdırıyorlar, diyorlar ki: “Size gelmek istiyoruz.” Telefona ses yok. Meclis Başkanına, Özel Kaleme mail atılıyor, telefon açılıyor; ses yok.

Şimdi, bu sizce vicdanları sızlatan bir mesele değil mi? Neden bununla ilgili bir çalışma masası kurmuyoruz? Bu, bizim, buradaki hangi milletvekilinin vicdanını sızlattı? Yani on bir aydır sadece istedikleri şey bir kabir, on bir aydır bunu istiyorlar ve sadece istedikleri şey fethikabir yapılsın, efendim, daha fazla defin işlemleriyle ilgili olarak kendilerine bakılsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – Şuradan, bakın, özellikle bir canlı örnek vermek istiyorum: Hem molozların arasında kayıplar hem de canlı kayıplar var arkadaşlar. Mesela Melike -annesi anlatıyor- sağ çıktı, eşi ve çocuğu enkazda kaldı ancak o süreçte aklıyla ilgili denge problemi yaşıyor, emniyet güçleri onu gördüğünü ifade ediyor, daha sonrası yok.

Merve Ateş; annesi ve babası vefat etti, kendisi İskenderun Acilde altı saat boyunca müdahale edilmek üzere herhangi bir kanama olur mu olmaz mı diye bir bekletildi ama ambulansa bindirildi, dayısı dedi ki: “Ben de binmek istiyorum.” Ambulanstakiler dediler ki: “Bize güvenmiyor musunuz? Daha fazla hasta taşımamız gerekiyor.” Ama sonrası yok.

Aybüke; İzmir Tepecik’te kaydı vardı, sonrası yok. Fadime Hanım’a ne diyelim şimdi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – O yüzden vicdanlarınıza sesleniyoruz: Lütfen, bu konuda bütün milletvekili arkadaşlarımızdan bir mesai istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ömer Oruç Bilal Debgici.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ÖMER ORUÇ BİLAL DEBGİCİ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

6 Şubatta Kahramanmaraş merkezli, dünya tarihindeki kara depremlerinin en büyüğü olan bir afette sarsıldık. 85 milyon

olarak asrın felaketinin acısını tüm yüreğimizde hissettik. Depremden hemen sonra ülkemiz, milletimiz seferber oldu. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan deprem bölgesini hiçbir zaman yalnız bırakmadı, depremin ilk dakikasından itibaren Bakanlarımız, devlet ricalimiz bölgeye intikal etti. Deprem felaketinin ardından afet ve acil durumda depremden etkilenen, henüz yakınlarına ulaşamayan, kimliksiz ve kendini ifade edemeyen çocuklar için yürütülecek süreçlere ilişkin, Aile Bakanlığı, AFAD, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığıyla koordinasyon sağlanmıştır. Deprem nedeniyle aileleriyle ayrı düşmüş olan çocukların aile ve yakınlarıyla bir araya getirilmelerine yönelik çalışmaları sağlıklı ve koordineli bir şekilde yönetmek üzere TÜBİTAK, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı iş birliğiyle veri kayıt sistemi, DerinGÖRÜ programı, Aile Bilgi Sistemi, afet hizmet alan modülü, Sağlık Bakanlığı Afet Destek Programı oluşturulmuştur. Çocuklarla ilgili ihbar, talep ve bildirimlerin alınabilmesi için Aile Bakanlığı uhdesinde 10 hatlı çağrı merkezi oluşturulmuş ve kamuoyuyla paylaşılmıştır. Söz konusu çağrı merkezi 7/24 aktif tutulmuştur. Kimlik tespiti yapılamayan çocuklarımızın parmak izlerinin alınması, fotoğraflarının çekilmesi, ayırıcı fiziki özelliklerinin belirlenmesi, farklı veri tabanlarından görsellerin karşılaştırılması, DNA eşleştirmeleri İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmüştür. Kendisini ifade edebilen çocukların bulundukları birimlerde çocukların beyanları ve aile yakınlarının sunduğu yakınlık derecesini kanıtlayıcı bilgi ve belgelerle aile tespitleri gerçekleştirilmiştir. Kimlik tespiti ve aile tespiti yapılan çocukların bulundukları ildeki birimlerimiz aracılığıyla aile birleştirmeleri yapılmıştır. Üçüncü kişilere çocuk teslimi yapılmamıştır. Hastanelerde ve bakanlık kuruluşlarında bulunan devlet korumasındaki kimliksiz ve ailesine ulaşamayan tüm çocuklara DNA testi yaptırılmıştır. Koruma kapsamındaki çocuklarla ilgili çalışmalar konusunda düzenli olarak kamuoyu bilgilendirmesi yapılmıştır. Çalışmalar neticesinde, bugün itibarıyla, deprem felaketi nedeniyle ailesinden ayrı düşmüş, refakatçisi olmayan 1.912 çocuk Aile Bilgi Sistemi Afet Yönetim Çocuk Modülü'nde kayıt altına alınmıştır. Yapılan kimlik kontrolü, kimliklendirme ve mesleki çalışmalar sonucunda, kimliği belirlenemeyen çocuğumuz bulunmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER ORUÇ BİLAL DEBGİCİ (Devamla) – Tüm bu süreçte bakım ve koruma altına alınan çocukların hiçbirini kaybolmamış, kaçırılmamış ve üçüncü kişilere teslim edilmemiştir. Bu süreçte devletimiz tüm konularda vatandaşlarımızı mağdur etmeyecek şekilde hizmet vermiş ve vermeye devam etmektedir.

Deprem şehirlerimizin ihyası ve inşası için devlet ve millet olarak hep birlikte el ele verecek, yaralarımızı birlikte saracağız.

Bir kez daha, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır; okutup işleme alacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, usule aykırı şekilde şaibeli seçmen kaydırma işlemlerinin araştırılması amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma kurulu 23/1/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

23 Ocak 2024 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından -4013 grup numaralı- usule aykırı şekilde şaibeli seçmen kaydırma işlemlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 23/1/2024 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Ali Bozan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) – Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi esasen, AKP'nin saatlere sığdıramayacak rezilliklerini beş dakikada sizlere anlatmaya çalışacağım.

Sizlere şimdi Mersin'den bir üçkâğıt hikâyesi anlatacağım. Emin olun, bu üçkâğıdı çözmek için iki haftadır Mersin'de, Akdeniz'de kapı kapı dolaşıyorum sizin Akdeniz Belediye Başkanınız ve bürokrat çetesinin usulsüz seçmen kayıtlarını tek tek tespit etmek için. Değerli halkımız, o kadar düşmüşler ki, o kadar alçalmışlar ki isim de vereyim, bir belediye başkanı, Gültak; kendisinin ve ailesinin seçmen kaydını usulsüz bir şekilde, mayıs seçimlerinden sonra Akdeniz'e taşımış. Peki, Gültak gerçekte nerede oturuyor? Yenişehir ilçesinde. Nereye taşınmış? Akdeniz'e. Kimin yanına taşınmış? Bacanağının yanına taşınmış. Ev kaç odalı? Çakma 3+1. Evde şu anda kaç kişi kayıtlı? 28 kişi. Şimdi de size evi göstereyim; işte şu ev, bayrağın asılı olduğu ev. Akdeniz Belediye Başkanı Gültak şu anda 28 kişiyle birlikte bayrağın asılı olduğu 2'nci katta oturuyor görünüyor. İşte, tam da bu fotoğraf AKP'nin fotoğrafı, tam da bu fotoğraf suçlu bayrakla örtmenin fotoğrafıdır.

Bu arada küçük ortağa da bir bilgi verelim, belki haberleri yoktur: Gültak seçmen taşıırken en çok nereden taşımış biliyor musunuz? Toroslar ilçesinden. Bunu niye söylüyoruz? Toroslar ilçesini biz 31 Martta kazanacağız ama biz adil bir seçim olsun istiyoruz. Adil bir seçim olması için sizleri de uyarıyoruz; aynı zamanda, yıllardır ittifak yaptığınız dostunuzdan haberdar olun diye bunu size de ifade edelim istedik.

Şimdi, gelelim Gültak'ın hayalet seçmen çetesine. Her biri farklı soyadlarından, her biri farklı ilçelerden, her biri Türkiye'nin farklı illerinden usulsüz seçmenlerle birlikte aynı hanelerde görünüyorlar; Onur Eryılmaz Gümüştok, Belediye Başkan Yardımcısı ve Özel Kalem Müdürü, 11 kişi; Mehmet Fatih Kaytancı, Ruhsat Müdürü, 21 kişi; Meryem Sevinç Gündüz, Çevre Koruma Müdürü, 7 kişi; Mehmet Mavi, Destek Hizmetleri Müdürü, 21 kişi; Mustafa Burhan, İmar ve Şehircilik Müdürü, 7 kişi; Jale Öztoprak, Yazı İşleri Müdürü, bir hanede 35 kişi; Ufuk Sivaslıoğlu, Zabıta Müdürü, 15 kişi. Zabıta Müdürüyle ilgili hemen kısa bir açıklama yapmak gerekiyor; Zabıta Müdüründe adres var, ev yok; adres var, ikametgâh yok. Bizzat kendim gittim, sordum; komşulara dedim ki: "Hayırlı olsun, Zabıta Müdürü komşunuz olmuş." Şaşırdılar, nasıl şaşırmaları? Devam edelim; Ali Turna, Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü, 19 kişi; Ali Uçar, Kültür ve Sosyal İşler Müdürü, 18 kişi. İşte, AKP'li Akdeniz Belediye Başkanı Gültak ve hayalet seçmen çetesinin çetesi.

Biz bu usulsüzlüklerin hepsine itiraz ettik. Yaptığımız itirazların tamamı seçim kurulu tarafından reddedildi. Şimdi, bu ret işleri nasıl dönüyor, nasıl yapılıyor onu anlatalım. İtiraz üzerine tahkikat yapılıyor. Tahkikatı yapan kim? Polis. Polisin başındaki Akdeniz İlçe Emniyet Müdürü kim? Ebubekir Fil. Peki, o ne yapmış? O da seçmen kaydını ailesiyle birlikte Mezitli'den Akdeniz ilçesine taşımış. Hangi mahalleye? Siteler Mahallesi'ne. Kaç kişiyle kalıyor? 11 kişiyle. Yani, özetleyecek olursak, Akdeniz Belediye Başkanı Gültak, seçimi kaybedeceğini bildiği için usulsüz seçmen suçu işledi ve Nüfus Müdürlüğü bu suçlara alet oldu, İlçe Emniyet Müdürü suçları örtbas etti, Seçim Kurulu ise bu suçlara göz yumdu.

Hadi, Cumhur İttifakı bu suçların ortağı, peki ana muhalefete ne demeli? İtiraz etmeniz için bu suçların illaki Karşıyaka'da, Çankaya'da, Nişantaşı'nda mı işlenmesi gerekiyordu? Aylardır sizlere kürdistan illerinde yapılan hayali seçmen kayıtlarından usulsüz seçmen taşımada bahsediyoruz; Akdeniz'de yaşananlar; Amed'de, Van'da, Ağrı'da, Bitlis'te, Kars'ta, Erzurum'da Muş'ta, Ardahan'da, Hakkâri'de, Batman'da, Siirt'te, Urfa'da yaşananların özetidir aslında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ BOZAN (Devamla) – AKP, yaptığı organize usulsüz seçmen taşımaya şimdi 31 Mart yerel seçimlerine şaibe karıştırmıştır ve AKP, tescilli bir organize suç şebekesi olduğunu ilan etmiştir ama ne yaparsanız yapın bu halk sizden büyüktür, size yenilmedik, yenilmeyeceğiz ve kazanacağız. Bugün Emniyet sizin olabilir, mahkemeler sizin olabilir ama yarın öbür gün 85 milyon yurttaş size yanıtını verdiğinde yargılanacaksınız.

Araştırma önergemize “evet” oyu vermeniz için çağrı yapmayacağım, sonuç belli zaten. Siz ne zaman bir yanlısın araştırılmasına izin verdiniz ki? Çünkü ne kadar yanlış işler yapıldığını en iyi sizler biliyorsunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak yasaklandığından milletvekillerinin bu hususta gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)üncü fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak yasaklanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti; 7 coğrafi bölge ve 81 ilden müteşekkildir. Türkiye sınırları içerisinde “kürdistan” diye bir yer yoktur.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bravo Başkanım.

BAŞKAN – Anayasa'mızın ve İç Tüzük'ün amir hükmü doğrultusunda sayın milletvekillerinin bu hususta gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, usule aykırı şekilde şaibeli seçmen kaydırma işlemlerinin araştırılması amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya... Yok.

İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Hakan Şeref Olgun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçmişte yaşanan trafoya kedi girmesi, son anda alınan mühürsüz oy kullanımı kararları gibi deneyimler nedeniyle seçim güvenliğinin tartışılır hâle gelmesi normaldir. Tabii, seçim güvenliğinin bir siyasi partinin sorumluluğunda olması da tartışılmalıdır. Normalde seçim güvenliği bir siyasi partinin değil, devletin sorumluluğunda olması gereken bir iştir. Anayasa'nın 79'uncu maddesine göre seçmen kütükleri Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlenir ancak 2008'de yürürlüğe giren 5749 sayılı Yasa, kütüklerin hazırlanması görevini Yüksek Seçim Kurulu yerine İçişleri Bakanlığına bağlı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne vermiştir. Yüksek Seçim Kurulunun görevi ise sadece ilanla sınırlandırılmıştır. Seçmen kütüklerini Hükümetin yürütme organı mı yoksa tarafsız Yüksek Seçim Kurulu mu düzenlemelidir? Esasen bu konunun Anayasa aykırılığı da tartışma konusudur. Seçime giden bir hükümete bağlı memurların seçmen kütüklerini düzenlemesinin seçime olan güveni ve seçimin meşruiyetini olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmeli ve bu durumun düzeltilmesi gerektiği inancındayız.

Sayın milletvekilleri, değinilmesi gereken diğer bir husus ise propagandaların adil ve eşit şartlarda yapılması meselesidir. Bugüne kadarki seçimlerde yürütülen propaganda faaliyetlerinin adil ve eşit koşullarda gerçekleşmediğini hepimiz biliyoruz. Siyasi partiler; medya, miting alanı, reklam panoları kullanımı konularında iktidarın adil olmayan tutumlarıyla karşılaşmaktadır. Oysaki seçim mevzuatı, propaganda konusunda siyasi partilere eşit haklar tanımıştır. Seçim yasaları “sana yasak, bana serbest” anlayışından arındırılmalıdır. Kamu gücü ve bürokrasisi, seçim propagandası aracı olarak kullanılmamalıdır. TRT, Anadolu Ajansı, Basın İlan Kurumu, RTÜK gibi kuruluşlar; hukuka aykırı yayınlar ve müdahaleler konusunda eşit ve adil olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, her oy, neticede hepimizin namusudur, demokrasinin namusudur. O namusa hâle gelmemesi, hepimizin meselesidir. Seçmen listelerindeki yabancı uyrukluların seçim bölgelerindeki seçmen sayısına oranı ve seçmenlerin usulüne aykırı olarak kaydırılması konuları başta olmak üzere seçime etki edecek her unsurun takipçisi olacağımızı belirtir, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Evrim Karakoz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EVRİM KARAKOZ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı ve yüce Meclisimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kırgızistan'da meydana gelen deprem nedeniyle de tüm soydaşlarımıza geçmiş olsun dileklerini iletiyorum.

31 Mart 2024 tarihinde yapılması planlanan yerel seçimlere altmış sekiz gün kaldı. Yüksek Seçim Kurulu, seçimlerin başlamasından bitimine kadar seçmen kütüklerinin belirlenmesinden, sandıkların ve oyların güvenliğinden ve seçimlerin sağlıklı bir şekilde yapılmasından sorumludur. Yüksek Seçim Kurulu, AKP iktidarının bir aparatı olmamalı, tarafsız ve bağımsız bir şekilde görevini yerine getirmelidir. Her seçim döneminde olduğu gibi bu seçim döneminde de hayali seçmenlerin ortaya çıktığı yönünde ciddi iddialar vardır. Bu iddialar ciddiyetle araştırılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, AKP iktidarı olarak seçim kazanmak için her yolu mübah gören bir anlayışa sahipsiniz; seçmen taşımak, yabancıları seçmen yapmak, adreslere hayalet seçmen yazmak yöntemlerinizden birkaçı. Hayalet seçmen, taşıma seçmen, yabancı seçmen; bunlar siyasi literatürümüze AKP iktidarının kazandırmış olduğu yeni kavramlar. Örneğin, 31 Mart 2019'da İstanbul seçimlerinde “Hiçbir şey olmasa bile kesinlikle bir şey oldu.” diyerek aynı sandığa giren 4 pusuladan 3'ünü geçerli sayıp büyükşehir seçimlerini iptal ettirdiniz. Milletin gözünün içine baka baka iradesini çalmaya çalıştınız. Bırakın milleti, Allah'tan

dahi korkmadan her türlü hukuksuzluğa başvurabiliyorsunuz. TRT'sinden RTÜK'üne, bakanlarından valisine, kaymakamına, kamu kurumlarına kadar devletin tüm imkânlarını seçim çalışmalarınız için, iktidarınızı devam ettirebilmek için kullanıyorsunuz. "Drone" şovlarıyla, film setlerinde ürettiğiniz yalan içeriklerle, montaj ses kayıtlarıyla bu aziz milleti kandırabileceğinizi mi zannediyorsunuz? Bu yöntemleri geçmişte kimlerin kullandığını da en iyi sizler biliyorsunuz.

Ne yaparsanız yapın, milletimiz olanın bitenin, her şeyin farkında. 2019 seçimlerinde İstanbul'da milletimizden yediğiniz tokadı unutmayın. İstanbul'da, Sayın Ekrem İmamoğlu'ndan yediğiniz 806 bin farkı hele hiç unutmayın. Eğer 2019 seçimlerindeki gibi bir seçim kampanyası yürütecekseniz -ki öyle görünüyör- İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, Aydın'da, diğer illerimizde ve ilçelerimizde milletimizden yine bir tokat yiyeceksiniz, hazır olun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

EVRİM KARAKOZ (Devamla) - Buradan sizi uyarıyoruz: Rakip belediye başkan adaylarını karalamak için harcadığınız enerjiyi, sandıklarda seçmen listelerinde hukuksuzluk yapmak için harcadığınız çabayı, emeklinin, işçinin, memurun, gençlerin, kadınların can yakıcı sorunlarını çözmek için kullanın.

Değerli arkadaşlar, işin özeti şudur: Önümüzde bir yerel seçim var. Muhalefet olarak bizim talebimiz, bu seçimlerin hak, hukuk ve adalet içinde gerçekleştirilmesidir, milletimizin iradesinin eksiksiz bir şekilde sandıklara yansmasıdır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak dün olduğu gibi bugün de ve yarın da milletimizin iradesinin sandıklara eksiksiz bir şekilde yansması için ne gerekiyorsa yapacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ahmet Zenbilci.

Buyurun Sayın Zenbilci. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ZENBİLCİ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. DEM Partisinin vermiş olduğu öneri üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Kıymetli hatipleri dinlerken... Defalarca seçime girmiş bir kardeşiniz olarak da şunu ifade edeyim ki: Bu ülke açık oylardan, gizli tasniflerden buraya geldi. Bu ülke demokrasisi çok büyük imtihanlar vererek, güçlenerek bugün de buraya geldi. AK PARTİ iktidarı 2002 yılından bu zamana kadar girdiği her seçimde demokratik bir şekilde hem de seçime hiç müdahale etmeden seçim güvenliği içerisinde girmiş, alınının aklıyla "AK" ismini tescil etmiş ve siyasi başarısını bugüne kadar getirmiştir. Bugün şunu çok önemsiyorum: Gerçekten seçimlerdeki bu güvenlik önemli ve bu güvenlik içinde gerek kamu kuruluşlarımız gerek YSK'miz gerekse diğer bütün güvenlik güçlerimizle bu konuda son derece titiz ve hassas bir şekilde seçim yapılmıştır. Eğer bu seçimlere bugüne kadar böyle bir şaibe karışmış olsaydı bugün çok daha farklı bir tablo ortaya çıkacaktı. Dolayısıyla ben burada konuşan hatiplerin söylediklerine şunu bu vesileyle ifade etmek istiyorum: 1 Ocak ile 17 Ocak tarihleri arasında seçmenlerin adres değişiklikleri dijital ortamda siyasi partilerin erişimine açılmıştır, bu değişikliklere her parti rahatlıkla erişebilmektedir. Ayrıca, siyasi partilerimiz, usule aykırı bir değişiklik tespit etmeleri durumunda 24 Ocak 2024 Çarşamba günü ile 26 Ocak 2024 Cuma günleri arasında ilçe seçim kurullarına itiraz edebilirler. Diyor ki: Mersin'in ilçe belediyesi Akdeniz Belediyesinde Sayın Gültak'ın adam taşıdığını... Bir defa bu konuda kimseyi aldatmaya gerek yok; buradaki taşınmalar bir kurum ya da kuruluş üzerinden, bir belediye ya da siyasi parti üzerinden değil, bireyler kendi üzerinden müracaat ederek, oraya adreslerini taşıyarak seçmen bilgilerini güncellerler.

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Zenbilci, bir adreste 28 kişi oturabilir mi, 28 kişi? Buna cevap verir misiniz?

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Ve bu güncelleme neticesinde de eğer varsa 24 Ocakta itirazınızı yaparsınız, o itiraz sonucunda da bu şekilde devam eder.

ALİ BOZAN (Mersin) – 28 kişi! Emniyet Müdürlüğünüz kaydını taşımış! Kimi kime şikâyet ediyoruz?

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Onun için AK PARTİ'yi suçlamak, AK PARTİ'ye iftira atmak; bu, sizin ne haddinizdir ne de nezakete uygun bir şeydir. Her şey demokratik ve şeffaf bir şekilde devam edecektir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Siz haddinizi bilin.

ALİ BOZAN (Mersin) – Belediye Başkanının o adreste oturduğunu ispat edin, milletvekilliğinden istifa edeyim!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Edebinizi koruyun, edebinizi!

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Eğer bir kimse sözünü değil, sesini yükseltiyorsa mutlaka korktuğu, endişe duyduğu, toplumu yanılttığına dair toplumsal bir kanaat vardır. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ BOZAN (Mersin) – Belediye Başkanının o adreste oturduğunu ispat edin, milletvekilliğinden istifa edeyim, iddia ediyorum.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Sayın Hatip, ben sizi sakinlikle dinledim, dinlerseniz... Suçlu olan bağırır dolayısıyla bağıriyorsunuz.

ALİ BOZAN (Mersin) – İddia ediyorum, Belediye Başkanının o adreste 28 kişiyle oturduğunu ispat edin, milletvekilliğinden istifa edeceğim. Bu kadar iddialıyım, halkı kandıramazsınız!

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Biz 31 Marttaki seçimlerde her zaman olduğu gibi demokratik bir şekilde bütün yüreğimizle bu millete olan sevdamızı anlatacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Demokrasinin "d" sinden haberiniz yok.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) – Tahkikatı yapan Emniyet Müdürlüğü, kaydını taşımış, kime ne anlatacaksınız?

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Biz bu milleti tehdit ederek, bu millete baskı yaparak değil bu milletin gönlüne girerek, bu milletin sevgisini kazanarak, bu milletin hizmet etme takdirini kazanarak bu millete hâkim olmak değil bu millete hizmetkâr olabilmek düsturuyla hareket eden bir siyasi hareket olduğumuz için... (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Kayyumlarınızdan gördük, kayyumlarınızdan düsturunuzu.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – ...dar bir bölgenin değil, kimlik siyasetinin değil...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sizin kayyumlarınız bir sürü yolsuzluk yaptı.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – ...bütün Türkiye'yi kucaklayan, herkesi kardeş bilen...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Rantı kucaklıyorsunuz, rantı!

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – ...herkese aynı şekilde davranan siyasi bir hareket olduğumuz için barışımızın ve sevgimizin neticesinde bugün Türkiye'de iktidarız, iktidar olmaya devam ediyoruz. Biz gönüller yapmaya geldik, kavgayı size bırakıyoruz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Siz kendi gönlünüzü yaptınız.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Biz kavgayı size bırakıyoruz.

ALİ BOZAN (Mersin) – İsim isim açıkladım, cevap veremiyorsunuz.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Bu milletle ancak bir şekilde kavga edebiliriz.
ALİ BOZAN (Mersin) – Açıkladığım hiçbir isme cevap veremiyorsunuz, söyleyecek bir şeyiniz yok.
AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Bu milletin bölünmez bütünlüğüne kim karşı çıkıyorsa onunla kavga ederiz, onunla mücadele ederiz, onunla sonuna kadar devam ederiz! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Herkesi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)
BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – İnanarak söyleyin bari. Kendiniz inanmıyorsunuz.
ALİ BOZAN (Mersin) – Hangi müdürlerin nereden, ne şekilde kayıt taşıdığını açıkladım ve cevap veremediniz.
BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.
Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.35

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.51

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeysa KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.
Sayın Meriç, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in Yaprak ve Çakmak Mahallelerinde tescilli binaların iş makineleriyle yıkım çalışmasına ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gaziantep'in Antep Harbi'nde önemli yeri olan kale çevresindeki çok sayıda tescilli binanın olduğu Yaprak ve Çakmak Mahallelerinde iş makineleriyle yıkım çalışması yapılmaktadır. Bu yıkımın iş makineleri yerine uzman gözetiminde ve insan eliyle yapılması, elde edilecek taş, kitabe, pencere, pervaz, merdiven basımlarının da mutlaka korunmaya alınması lazım. Büyük bir mücadele veren Gaziantep Mimarlar Odası, Gaziantep Kulübü ve Gaziantep Turizm Derneğinin müracaatlarında ise henüz sonuç alınmamıştır.

Buradan tüm yetkililere bir inşaat mühendisi olarak sesleniyorum: Gazi şehrimizin tarihinin yok olmasına neden olacak bu kıyımı derhâl durdurun. Başta Mimarlar Odamız olmak üzere ilgili tüm sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine ve itirazlarına dikkat edin çünkü burada bir geçmiş yok oluyor.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, emeklilerin sorunlarına çözüm üretilmesi amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

23/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/1/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Burcu Köksal
Afyonkarahisar
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, emeklilerimizin sorunlarına çözüm üretilmesi amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (430 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 23/1/2024 Salı günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer'e söz veriyorum.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanı 2024 yılını emekliler yılı olarak ilan etti, 7.500 lira en düşük emekli maaşını da 10 bin liraya çıkardıklarını açıkladı. Bununla ilgili kanun düzenlemesi Mecliste bugün görüşülecek ama emeklinin içinde bulunduğu durumdan Sayın Cumhurbaşkanının haberdar olmadığını düşünüyorum çünkü bu ücret büyük kentlerde emeklilerin ev kirasını dahi karşılamayacak bir ücrettir. Emekli mağdurdur, sorunludur. İşin ilginç, emeklilerin daha önceki süreçte göreceli olarak ödedikleri prim nedeniyle yüksek emekli ücreti alanları da bu son süreçte açlık sınırının altında, asgari ücretin de altında ücret alır duruma düşmüştür. Emeklilerin durumunun kapsamlı olarak Meclis tarafından ele alınması ve bu düzenlemelerin de sağlanıp emeklilerin mağduriyetinin giderilmesi gerekir.

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde, özellikle 2008 yılında yapılan düzenlemeyle, emekli aylığı güncelleme katsayısı, aylık bağlama oranı ve alt sınırına ilişkin yapılan düzenlemeler emeklilerin mağduriyetine yol açmıştır. Emeklilerin katsayısı düşürülmüş, daha düşük emekli maaşı bağlanır noktaya gelmiştir; TÜİK de bunun üstüne tuz biber ekmiş ve enflasyonu düşük göstererek emeklilerin bu anlamda haklarını gasbetmiştir. Zam ve vergi artışları her kesimin boğazını sıkılmaktadır; zamlar mutlaka durdurulmalı, vergiler aşağı çekilmelidir. En düşük emekli aylığı asgari ücrete yükseltilmelidir, bu tutar emeklilerin kök aylığı kabul edilmelidir, diğer aylıklarda aynı oranda artış sağlanmalıdır. Emekliler arasında dengesizliği gidermek için acilen intibak düzenlemesi yapılmalıdır. Aylık bağlama oranı katsayısı bir an önce yükseltilmelidir. Bayram ikramiyeleri emekli olan her kesime verilerek asgari ücret düzeyine çıkarılmalıdır. Emeklilikte adalete takılanların çılgılığı duyulmalı ve emeklilikte yaş konusunda adalet ve denge sağlanmalıdır. Emeklilikte adil bir kademeli geçiş sistemi uygulanmalıdır. Bir gün, bir ay, bir yıl geç sigortayla on beş yıl emeklilik yaşı beklenmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Çırac ve staj mağdurlarının hakkı verilmelidir. İşbaşı yaptıkları gün emekliliğe esas sigorta başlangıcı kabul edilmelidir. TÜİK tarafından açıklanan işsizlik verilerinde işçi olarak gösterilen ancak emekliliğe gelince "Siz öğrencisiniz." denilen binlerce mağdurun hakkı tanınmalıdır. Emeklilerin sendika kurma hakkı verilmelidir. Emekliler ile dul, yetim aylıkları belirlenirken söz ve karar sahibi olmalarının yolu açılmalıdır. Emeklilerde ilaç katkı payı kaldırılmalıdır. Kirada oturup ev sahibi olmayanlara kira desteği verilmelidir. Emeklilerin sosyal olanaklarını artırıcı çalışmalar şarttır,

emeklinin de insanca yaşama hakkı vardır, buna ereceği düzenlemeler sağlanmalıdır. Tüm emekli maaşlarında iyileştirme yapılmalı, aylık sınırı altında emekli maaşı olmamalıdır. TÜİK, emekli, kamu çalışanı emekli, dul ve yetimlerin ekmeğiyle oynamakta, TÜİK verileri sokaktaki vatandaşa inandırıcı gelmemektedir. Her gün ürünlere gelen zamlarla bir yılda yüzde 100'ün üzerinde fiyat artışı gerçekleşen ürünlerin varlığında emeklinin alım gücü TÜİK'in belirlediği kriter üzerinden düşmekte ve emekliye verilen ücret emeklinin insanca yaşam koşullarına ermesinin önünü kesmektedir. Gıda enflasyonunun durdurulmaması emeklinin sağlıklı beslenmesinin önündeki en büyük engellerden biridir. Ete, süte ve ondan mamul ürünlere emekli erişemediği gibi, artık emekli evinden çıkıp kahveye gitmeye korkar duruma gelmiştir çünkü çaya ayıracağı para emeklinin gıdasından keseceği, bütçesinin daralmasına yol açacağı noktaya ermiştir.

"Kaynak yok." safsatası inandırıcı değildir. Yandaşa ve ranta sağlanan, faize ödenen kaynakların emekçilere, emeklilere gelince "yok"a dönüşmesi AKP iktidarının tercihindedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Emeklilerin daha iyi yaşam koşullarına erdirilmesi için Meclisimizin bu konuda kapsamlı bir araştırma yapması, Cumhurbaşkanına da bu bağlamda yol gösterici olması gerekir çünkü emeklilik yılı kuru kuruya "Emeklilik yılı oldu." demekle olmuyor; emekliler bu yılı kara bir yıl olarak değerlendiriyorlar. Emeklilerin sorunu Meclisimiz tarafından araştırılsın, Cumhurbaşkanını bunları kapsamlı olarak görsün, Meclis üzerinden kanun çıkarak tüm emeklilerin içine düştüğü durumdan arınmalarını sağlayalım, emeklinin de mutlu yaşayacağı bir ortam oluşturalım; yaşamının son aşamasında olsun emekli yaşamayı hak ediyor.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak emekliler için yapılacak her düzenlemeye destek vereceğimizi belirtiyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Temelli, söz talebiniz var.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatibimiz, vekilimiz konuşmasını yaptıktan sonra İç Tüzük 161'i okudunuz Sayın Başkan. İç Tüzük 161'de, Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı bir tanımlama... Bizim konuşmalarda kastımızın böyle olmadığını defalarca dile getirdik. Geçmiş dönem tutanaklarında, hatta bu dönemin tutanaklarında bu mevcut, hatta yüzyıllık cumhuriyet tarihi tutanaklarında mevcut; hatta yüz dört yıllık, Meclisin ilk gününden bugüne gelen tutanaklarda mevcuttur ki bu coğrafyaya "kürdistan coğrafyası" denir, aynen Trakya'ya "Trakya" dendiği gibi, aynen Yörük illerine "Yörük illeri" dendiği gibi, Kapadokya illerine "Kapadokya illeri" dendiği gibi. Bu bir betimlemedir, tanımlamadır. Kürt halkının yoğun yaşadığı bir bölge söz konusudur. Kaldı ki biz burada, bu bölgede yoğunlaşan bir adaletsizliği, haksızlığı, seçim yolsuzluğunu anlatıyoruz. Yoksulluk haritasını çıkartıyorsunuz, aynı bölge.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – İşsizlik haritasını çıkartıyorsunuz, aynı bölge. Dolayısıyla bu bölge Doğu Anadolu Bölgesi olduğu için değil, Güneydoğu Anadolu Bölgesi olduğu için değil, orada Kürt halkı yoğun olarak yaşadığı için tüm bunlara maruz kalıyor. Dolayısıyla kayyumları da zaten bu iktidar bu bölgeye atıyor yani Kürt halkının iradesini yok sayıyor. Dolayısıyla coğrafyayı böyle tanımlamaktan daha doğal bir şey olamaz. İç Tüzük 161'e aykırı bir konuşma yoktur. Anayasa madde 3'ün ihlali söz konusu değildir ama ortada bir tahammülsüzlük olduğu da bir gerçektir.

BAŞKAN – Biz İç Tüzük'e bağlı olarak konuyu değerlendireceğiz.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, emeklilerin sorunlarına çözüm üretilmesi amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu Adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Fethi Gürer Bey'in emeklilerle ilgili vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yıllar önce, 2005 yılında engellilerle ilgili bir kanun çıkmıştı, Engelliler Hakkında Kanun. Bu kanunla ilgili olarak firmalara yedi yıl süre vermişlerdi yani otobüs firmalarına, uçak firmalarına ve aynı zamanda demir yollarına yedi yıl. Yedi yıl sonra herhangi bir şey yapılmadı, bir beş yıl daha süre verdiler, sonra bir üç yıl daha süre verdiler, yine bir şey yapılmadı ve Sayın Cumhurbaşkanı 2020 yılını engellilerin "Erişebilirlik Yılı" ilan etmişti. Hâlâ daha bu kanunun yönetmeliği çıkmadı. Kaç defa dile getirdim, 2020 yılı engellilerin Erişebilirlik Yılı... Ya alay ediyorsunuz, kafa buluyorsunuz ve şimdi de aynı şekilde, emeklilerle ilgili olarak da 2024 yılını emekliler yılı ilan etmişsiniz. Doğru, emeklilerin mezar yılı, emeklilerin ölüm yılı, emeklilerin çile yılı, emeklilerin sürünme yılı ve zulüm yılı olarak takdim edebilirsiniz.

Şimdi, emeklilerle ilgili geliyorsunuz. Hatırlarsanız eğer, bundan yedi ay önce, burada memurların ve emeklilerin maaşlarına zam yapılmıştı, yüzde 25 zam; ekstra seyyanen 8.077 lira para memurlara verilmişti. Emeklilere gelince de "Hayır, bunlara seyyanen zam yapmıyoruz." demiştiniz. Bu şikâyetler üzerine, serzenişler üzerine de Sayın Cumhurbaşkanı demişti ki: "Duyuyoruz, görüyoruz, yapacağız." Ocak ayını göstermişti. Meclisi olağanüstü toplantıya çağırmıştık ve burada dile getirmiştik, demiştik ki: "Kurnaya su gelinceye kadar kurbağanın gözü çıkarmış." yani "Çeşmeye su gelinceye kadar kurbağanın gözü çıkar." derler; gelin, beklemeyin, bu tatil döneminde -okullar açılacak- insanlar tatile çıkacak, bunlara seyyanen zam verin. Vermediniz, yine dinlemediniz. Ardından da bu sefer dediniz ki: "Bu insanlara 5 bin lira yardım yapacağız." Onları yaparken de "Çalışanlara vermeyeceğiz." dediniz. "Burada, odalara kayıtlı olanlara vermeyeceğiz, ÇKS'de olanlara da vermeyeceğiz." dediniz, ardından da dediğimiz yere geldiniz. Yine itiraz ettik, grup önerileri verdik, araştırma önergeleri verdik, yine itiraz ettiniz. Şimdi de aynı şekilde, BAĞ-KUR emeklileriyle ilgili ve Sosyal Güvenlik Kurumundan emekliye ayrılanlarla ilgili yüzde 37 zam yaptınız. Emekli Sandığından emekliye ayrılanlarla ilgili de yüzde 49,25 zam yaptınız. Bununla ilgili olarak da bakın, bir hafta sonrasını görmüyorsunuz, on gün sonrasını göremiyorsunuz ki siz Kıbrıs'la ilgili, siz Orta Doğu'yla ilgili, siz burada Batı Trakya'yla ilgili, Kırım'la ilgili on yıl sonrasını, yirmi yıl sonrasını, otuz yıl sonrasını nasıl göreceksiniz? Göremezsiniz ki. Sonra Sayın Cumhurbaşkanı bunlarla ilgili de "Yüzde 5 daha zam yapıyoruz." dedi. Yani Sosyal Güvenlik Kurumundan ve BAĞ-KUR'dan emekli

olanlarla ilgili yüzde 5... 37 oldu 42. Birileri kalktı, dedi ki: "Bakin, zam yaptık bunlara."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Yapmadınız, nerede zam yaptınız? Nerede zam yaptınız? Parlamentodan geçmeyen bir şey zam olarak kabul edilebilir mi? Siz Parlamentoyu yok mu sayıyorsunuz? Yasamayı yok mu sayıyorsunuz? Hani yasama, yürütme ve yargı birbirlerinden ayrıydı? O nedenle ben diyorum ki burada: Emekliler yıllarca çalışmışlar, binbir sıkıntı içerisinde Anadolu topraklarından gelmişler, devlet memuru olmuşlar, buralara girmişler ve bu insanlar en aşağı yirmi beş yıl çalışmışlar, sonra EYT'ye takılmışlar, bununla ilgili olarak da siz bunlara kan kusturmuşsunuz ve demişsiniz ki: "İskandinavya ülkeleri bundan dolayı battı." Daha sonra söylediğimiz yere yine gelmişsiniz. Şimdi de diyoruz ki: Gelin, bu 2024 yılı emekliler yılı olacaksa eğer nasıl ki Emekli Sandığından emekli olanlara yüzde 49 zam veriyorseniz, bunlara da yüzde 49 zam verin ve TÜİK'e inanmayın. Hatırlarsanız bu TÜİK yüzde 64 demişti enflasyona. Geçen gün de şöyle bir şey söyledi: "Hissedilen enflasyon miktarı yüzde 129." Ya, TÜİK, Allah aşkına yapma böyle şeyleri, bizimle alay mı ediyorsun?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Hissedilen yüzde 129'sa normal olan niye yüzde 64 olsun ki. Bu, hissedilen yağmur mu, yel mi, nem mi? Ne ki bu? O nedenle diyoruz ki buradan, 2024 yılını gelin emeklilerin yılı olmaktan çıkarın yahut da emeklilere hak ettiği değerleri verin.

Bu önergeyi destekliyoruz ve Fethi Güre Vekilimize de teşekkür ediyoruz.

Saygılarımı sunuyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yontar...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Tekirdağ Milletvekili Nurtan Yontar'ın, Cumhurbaşkanlığı tarafından "müjde" olarak açıklanan en düşük emekli maaşına ilişkin açıklaması

NURTAN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, aylık sınırı 16 bin liraya dayanmışken Cumhurbaşkanlığı tarafından "müjde" olarak açıklanan 10 bin lira en düşük emekli maaşının neresi müjde? Bir de hiç sıkılmadan, şaka gibi, 2024'ü emekliler yılı ilan ettiğinizi söyleyerek "Bu ücret emeklilerimizin hayat kalitesini artıracak, sosyal haklarını genişletecek; yeni hizmetleri devreye almak hedefimizdir." iddiasında bulundunuz. Resmen emeklilerle dalga geçiyorsunuz. Her zaman söyledik ve söylemeye devam edeceğiz, en düşük emekli maaşının asgari ücrete eşitlenmesini istiyoruz. Emeklilerin tek beklentisi -onları mezara değil- insanca yaşayabilecekleri bir ücrettir.

Buradan emekli vatandaşlarımıza çağrı yapmak istiyorum: Emekliler olarak 31 Martta sandığa gidin ve bunun hesabını iktidara sorun.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güre ve arkadaşları tarafından, emeklilerin sorunlarına çözüm üretilmesi amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Hamşioğlu.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına Cumhuriyet Halk Partisi önerisi üzerine söz almış bulunuyorum.

Emeklilerin sorunlarına çözüm üretmek üzere bir Meclis araştırması açılmasını elbette destekliyoruz. Ancak teklifin gerekçesindeki tek adam yönetimiyle her türlü yetkiyi üzerine toplayan Cumhurbaşkanının emeklinin hâlini yeterince görmediği ya da gerekli bilgilere sahip olmadığı ifadesine katılmıyorum. Eğer böyle olsaydı, emeklilerin başkanlık sistemine geçmeden önceki refah düzeylerinin gelişmiş ülke örnekleriyle yarışabiliyor olması gerekirdi. Hâlbuki, bütün verilerle sabit ki sadece son altı, yedi yılın sistemsel arızalarının değil, yirmi küsur yıllık bir iktidar aymazlığının neticesidir emeklinin çilesi. Ayrıca, devlet yönetme sorumluluğuyla "Kenar-ı Dicle'de bir kurt kapa koyunu/Gelir de adl-i İlahî sorar Ömer'den onu!" yükünü omuzlarında taşıyan Sayın Cumhurbaşkanı niye emeklinin hâlini görmüyor olsun, niye gerekli bilgiye sahip olmasın? Tam tersi, emekli ne yaşıyorsa her şeyin tek sorumlusu olarak bizatihi Sayın Cumhurbaşkanının bilgisi ve onayı dâhilinde yaşıyordur, emekli ne yaşayamıyorsa da yine bizatihi onun bilgisi ve onayı dâhilinde yaşayamıyordur. Her platformda bolca tekrarlanan ama hiçbir farkındalık oluşturamayan sayılar, oranlar, yüzdelere, grafiklere yerine, emekli vatandaşlarımızın sorunlarına alamadıkları karne hediyeleri; ramazan geliyor, kuramayacakları iftar sofraları; bayram geliyor, veremeyecekleri bayram harçlıkları üzerinden düşünmeye davet ediyorum hepinizi. Ödenemeyen kiranın, alınamayan etin, hatta alınamayan ekmeğin, giyilemeyen paltonun, deriye artık yama kaldırmayan ayakkabının verdiği mahcubiyeti yük edinmeye davet ediyorum. Alınamayan otobüs biletinin, sılayırahimden mahrumiyetin, yalnızlığa mahkûmiyetin, sobaya atılamayan kömürün, faturası ödenmediği için kesilen doğal gazın, elektriğin ısıtmadığı o evlerin ateşiyle yanacağımız günleri 3 lira fazla görmeye davet ediyorum. "3 lira fazla, 5 lira eksik." "Şuna şu kadar, buna bu kadar para." şeklinde ifade ettiklerimizin aslında o insanların alın teri, kul hakkı olduğunu, o alın terinin ödülü olarak durmak, dinlenmek, nefeslenmek için kalan sayılı zamanları olduğunu, bir küçük tebessüm, bir ömür beklenmiş, hayaliyle yaşanmış o "Oh!" deme anı olduğunu anlamaya davet ediyorum. Peygamber'imizin hadisîşerifindeki gibi, bir genç ihtiyar bir kimseye yaşından dolayı hürmet ederse Allah da ona yaşlılığında kendisine hürmet edecek birisini hazırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) - Yaşlılarımıza aylık sınırının altında yaşama hürmetsizliğini reva görmeyelim ki kendi yaşlılığımızda bu vebalin ızdırabı yerine hürmet görebilelim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Metin İlhan Bey, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Resmî Gazete'de yayımlanan 2024 Yılı Yatırım Programı'nda Kırşehir'in hiçbir kamu yatırımına ödenek ayrılmadığına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

2024 Yılı Yatırım Programı Resmî Gazete'de yayımlandı. Kırşehir için çevre yolu başta olmak üzere yine hiçbir kamu yatırımına ödenek ayrılmadığına tanık olduk. Ayrıca, hızlı tren, yeni stadyum, kapalı spor salonu, Yamula Projesi, okullar, Çiçekdağı duble yolu, havalimanı bağlantı yolu gibi yıllardır beklenen hiçbir proje de yer almamıştır. Programda sadece hastane projesinin maliyeti 2 milyar 540 milyon liraya yükselmiş. Bakınız, bu proje aslında 2019 yılında bitecekti ve Kırşehirliler hastaneye kavuşacaktı; bazı şahsi hesaplar sebebiyle konumu da revize edilerek tamamlanması 2025 yılına ertelendi ve maliyet anlamında

büyük bir kamu zararı ortaya çıktı. Peki, bunun hesabını kim verecek, sorumlular kimlerdir? Bunca kamu zararı nasıl telafi edilecek?

Kırşehir'i cezalandırmak AKP iktidarının alışkanlığı hâline geldi ama şu da unutulmasın ki Kırşehirililer de her zaman onlara gerekli cevabı verecektir.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, emeklilerin sorunlarına çözüm üretilmesi amacıyla 23/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Ocak 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Ekranları başında bizi dinleyen sevgili dinleyicilerimiz, hapishanelerde açlık grevinde bulunan arkadaşlarımıza selamlarımı ileterek başlamak istiyorum konuşmama.

AKP iktidarı bu yılı emekli yılı ilan etti -bir, Türkiye Yüzyılı ilan ettiğini söylemişti- ama emekli yılında gördüğümüz tek bir şey var, emeklilerimize 10 bin lira maaşı uygun görüyor. Emeklilerimize belirttiği şey sadece şu: "Açlık içerisinde yaşayın, hayat mücadelesine devam edin, evinizdeki ekonomi bakanlığınızı tasarruf bakanlığına çevirin." Biz çocukken Taş Devri'ni izliyorduk, vallahi, orada, Taş Devri'nde bile insanların arabaları vardı, evleri vardı, ulaşabilecekleri yiyecekler vardı, AKP iktidarında emeklilere bu hak bile yok. 16 milyon emekli var ülkede ve çoğunluğu ikinci işini yapıyor, AKP iktidarının yanlıları olanlar gibi çift maaş almıyor; 3 tane maaş almıyor, 4 tane maaş almıyor. Çocuğunu okutmak istiyordu, bir gelecek istiyordu, emekliliği güvence sanıyordu emekçi halkımız ama AKP iktidarında bu güvence de elinden alındı. Çocuğunu okutamayan, kirasını ödeyemeyen, her gün... Yani önceden bir türkü vardı "Soğana muhtaç olmuş." deniyordu, şimdi AKP iktidarı emeklileri ekmeğe bile muhtaç etmiş durumda. O nedenle, Fransa'da yapılan bir araştırmada, 44 ülke arasında, bu ülkedeki, Türkiye'deki 16 milyon emeklinin durumu nedeniyle 42'nci sırada yer almış Türkiye. Yani Hindistan bidden sonra geliyor, 2 ülke daha var. Emeklilerin yaşadığı duruma baktığımızda durum vahim durumda ama AKP iktidarı görmüyor. AKP iktidarı kiranın 12 bin lira olduğunu fark etmiyor ama sarayın günlük masrafına baktığımızda 35 milyon lira yani 3.500 emeklinin maaşı kadar günlük harcama yapıyor saray. Yani emeklilere insanca yaşayabileceği koşullar oluşturulabilecekken, AKP iktidarı "Ben işçimi, emekçimi, emekli mi enfasyona ezdirmeyeceğim." derken emeklileri hayat mücadelesi içerisinde ezdiriyor.

Peki, emeklilerle ilgili son dönemde gördüğümüz şey nedir? İş cinayetlerine kurban gidiyorlar. Emeklilere sunulan tek bir tercih var; yardımı muhtaç, biat etmiş bir halk isteniyor. "Doğal gaz, elektrik, gıda yardımı yapayım." diyor ama emeklilere "Tatile gidemezsiniz, sinemaya gidemezsiniz." ya da "Herhangi bir ihtiyacınızı karşılayamazsınız." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi olarak emeklilere ilişkin adil bir intibak yasası çıkarılmasını, sağlık tedavilerinden alınan kesintilerin iptal edilmesini, insanın onuruna yakışacak seviyede maaş ve yılda 4 kez asgari ücret düzeyinde bayram ikramiyesinin verilmesini ve toplu sözleşme, sendikal örgütlenmenin önünün açılmasını istiyoruz. Bu ülkedeki emeklileri, işçileri ve emekçileri de DEM PARTİ altında örgütlenmeye davet ediyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Nilgün Ök.

Buyurun Sayın Ök. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugüne kadar emeklilerimiz hep önceliklerimiz arasında olmuştur. Bütçe imkânlarımızı zorlama pahasına da olsa emeklilerimizi asla darda bırakmamaya çalıştık. AK PARTİ olarak, emekli aylıklarına uygulanan normal artışlara ilave olarak yapılan seyyanen artışlar, 2000 öncesi ve sonrası emeklilerin durumlarını eşitleyen intibak yasası düzenlemesi, bayram ikramiyesi, alt sınır aylıklarının yükseltilmesi gibi pek çok düzenlemeyi hayata geçirdik. Bu durum 2002-2024 yılı enfasyondan arındırılmış emekli maaşlarındaki reel artışlara baktığımızda açıkça görülmektedir. En düşük emekli aylığını baz aldığımızda, işçi emeklilerine reel anlamda yüzde 96, tarım işçisi emeklilerine yüzde 130, esnaf BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 234, tarım BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 655, memur emeklilerine ise yüzde 85 oranında reel artışlar yapılmıştır. Dolarla kıyasladığımızda ise bu oranlar daha da yüksektir. Biliyorsunuz, 2022 Aralıkta 3.500 lira olan en düşük emekli maaşını yüzde 186'lık artışla 10 bin liraya yükselttik; bu tutar 330 dolara tekabül etmektedir. Dolar kuru üzerinden baktığımızda en düşük emekli maaşı artışları yüzde 215 ile yüzde 970 arasında değişmektedir. Örneğin, 2002'de tarım BAĞ-KUR aylığı 34 dolar iken bugün geldiğimiz noktada 332 dolardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üstelik önemli bir veriyi daha sizlerle paylaşmak istiyorum: Emekli aylık giderlerinin merkezî yönetim bütçe gideri üzerindeki payını incelediğimizde 2002 yılında bu oran yüzde 13 iken bugün, 2024 yılında bu oran yüzde 24'e ulaşmıştır. Bu rakama 2024 yılı bütçemizden baktığımızda 2 trilyon 640 milyara tekabül ediyor. Dolayısıyla, emekli aylığı ödemelerinin bütçe içerisindeki payının da hızla yükseldiğini görmekteyiz.

Bildiğiniz gibi, EYT gibi önemli bir düzenlemeyi seçimden önce hayata geçirerek toplumsal bir sorunu da ortadan kaldırdık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Biz söylemesek yapmazdınız, biz söyledik de yaptınız!

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Sadece EYT'nin 2024 yılı bütçesine olan maliyeti 500 milyar. Ayrıca, emeklilerimizin bayram ikramiyelerini 2 bin liraya çıkardık, yine 16 milyon emeklimize 5 bin lira ikramiye getirdik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Onu da biz söyledik!

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Bildiğiniz üzere, 2024 yılının ilk altı ayı için memur emeklisi aylıklarında yüzde 49,25'lik, SSK, BAĞ-KUR emeklisi aylıklarında yüzde 37,57'lik bir artış vardı. Aradaki farkı kapatmak için de bu hafta görüşeceğimiz kanunla yüzde 5'lik bir artış sağlayarak yüzde 42,6'ya çıkartacağız. Önümüzdeki temmuz ayında da maaş artışlarında memur emeklileri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – ...enfasyon farkını alırken SSK ve BAĞ-KUR emeklileri enfasyonun tamamını alabilecekler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bak, Denizli'den mesaj attılar "Nilgün Hanım'a söyle, perişanınız." diyorlar!

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Böylelikle tüm emeklilerimizin maaş oranlarındaki dengesizlik de temmuz ayı gibi düzenlenmiş olacak.

Evet, aslında amacımız, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da emeklilerimizin hayat kalitesini artıracak sağlıktan ulaşım, sosyal imkânlardan kültürel faaliyetlere kadar birçok alana yayılan hizmetleri yaygınlaştırmak, sosyal haklarını genişletecek, onlara özel hizmetler sunacak yeni hizmetleri devreye almaktır. Sadece baktığımızda, sağlık hizmetlerine

baktığımızda bile eskiden emeklilerin hastanedeki bakım hizmetleri ellerindeki sağlık karnesinin yapraklarıyla sınırlıyken bugün emeklilerimiz, nüfusumuzun yüzde 99'u bu sağlık hizmetlerinden yararlanabilmekte.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, ilaç katkı payını kaldırmadınız, neden bahsediyorsun ya! Emeklilerin ilaç katkı payını kaldırmadınız, Suriyelilerden almıyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Üstelik sağlık hizmetlerini gerektiğinde emeklilerimizin, yaşlılarımızın evlerine dahi götürüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Bugüne kadar Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde, ellerimizdeki imkânlar dâhilinde ülkemizin büyük bir Türkiye olma yolunda...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bu aralar emeklilere görünme, bu konuşmadan sonra hele hiç gitme emeklilerin yanına!

NİLGÜN ÖK (Devamla) – ...büyük Türkiye'nin çıkan değerlerini milletimizle refahı paylaşmak için ortaya koyacağımızı biliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunuyorum.

Okutuyorum:

5.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmındaki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin aynı kısmının 4'üncü sırasına alınmasına ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine; 89 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde gruplar adına yapılacak konuşmaların süresinin kırkar dakika olması ve bu sürenin en fazla 4 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

23/4/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/1/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu
Manisa
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 89, 88, 86, 83, 78 ve 72 sıra sayılı kanun tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1, 2, 3, 5, 6 ve 7'nci sıralarına alınması, bastırılarak dağıtılan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise 48 saat geçmeden gündemin aynı kısmının 4'üncü sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

23 Ocak 2024 Salı günü (bugün) birleşiminde 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesinin oylanmasına kadar,

24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde

25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

25 Ocak 2024 Perşembe günü birleşiminde 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 26 Ocak 2024 Cuma günü saat 14.00'te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve bu birleşiminde 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi;

89 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde gruplar adına yapılacak konuşmaların süresinin kırkar dakika olması ve bu sürenin en fazla 4 konuşmacı tarafından kullanılması,

31 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde Anayasa'nın 159'uncu maddesi ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 18, 20 ve 27'nci maddelerine göre Hâkimler ve Savcılar Kurulunda boş bulunan 1 üyelik için seçim yapılması ve bu birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesi,

91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 6'ncı Maddeler	6
2. Bölüm	7 ila 12'nci Maddeler	6
Toplam Madde Sayısı		12

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutuyorum:
V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, (2/1554) esas numaralı 3269 Sayılı Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/39)

29/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

31/8/2023 tarih ve (2/1554) esas numarasıyla Başkanlığınıza gelen, 1/10/2023 tarihinde Millî Savunma Komisyonu, İçişleri Komisyonu ve Plan ve Bütçe Komisyonuna sevk edilen ve tarafımda verilen 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'yle ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 37'nci maddesine göre işlem yapılması için gereğinin yapılmasını saygılarımla bilgilerinize arz ederim.

Mustafa Sarıgül
Erzincan

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Erzincan Milletvekili Sayın Mustafa Sarıgül.

Buyurun Sayın Sarıgül. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SARIĞÜL (Erzincan) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; Genel Kurulumuzu can Erzincan'dan saygıyla selamlıyorum.

Özellikle bugün hepimizi ilgilendiren bir konuyla ilgili olarak Genel Kurulumuzun huzurundayım. Şehitlerimizi görüyoruz, maalesef şehitlerimiz geliyor. Ben “Bütün Türkiye’de ve dünyada silahlar gitsin, barış gelsin.” diyen bir arkadaşınızım ancak şehitlerimize şöyle bir bakıyorum, şehit oldukları zaman hatırlanan, konuşulan, gündeme gelen uzman çavuşlarımız var.

Uzman çavuşlarımız uzun yıllardan beri gerçekten devletimize hizmet etmekte, uzman çavuşlarımız tam yetmiş yıldır sözleşmeyle görev yapmaktalar; gelin, hep beraber uzman çavuşlarımızı kadroya alalım. Vatanımız için, bayrağımız için bedel ödeyen, yurdu yaşatmak için can veren bu kahramanlarımız yıllardan beri Türkiye Büyük Millet Meclisinden kadro beklemektedir. Uzman çavuşlarımız amirlerinin iki dudağı arasında görev yapmaktalar; gelin, bu ayrımcılığa ve haksızlığa hep beraber son verelim. Şehit olmaktan korkmuyorlar ama evlerine giderken gerçekten son derece huzursuzlar çünkü başlarına yarın ne geleceğini bilmiyorlar. Uzman çavuşlarımız kimseden kimsenin hakkını istemiyor, uzman çavuşlarımız sadece bir statüye geçmek istiyor. Aile birliği içinde, meslek güvencesi içinde uzman çavuşlarımız görev yapmak istiyorlar, uzman çavuşların tayinleri, terfileri, izinleri, sicilleri, özlük hakları belli olsun istiyorlar, önlerini görerek görev yapmak istiyorlar. O nedenle, gelin, uzman çavuşlarımızı kadroya geçirelim.

Uzman çavuşların sorunlarını ve taleplerini hepimiz biliyoruz; yüreğine kor düşmüş Türkiye'm adına konuşuyorum, siyasi kimliklerimize değil Parlatmentonun vicdanına sesleniyorum: Bu teklif Cumhuriyet Halk Partimizin, Mustafa Sarıgül'ün teklifi değil, bu teklif bütün Parlatmentonun teklifi olsun ve uzman çavuşlarımızı mutlaka kadroya geçirelim. Bu işin artık sizi bizi kalmadı, gelin, uzman çavuşlarımızın konusunu çözelim. Bütün partiler bir araya gelelim ne gerekiyorsa yapalım, uzman çavuşları sözleşmeli er kadrosundan çıkaralım. Sözleşmeli vatan görevi olmaz, uzman çavuşlarımızın kadroya geçmesini şart olarak görüyorum.

Siyaset konusu yapılmayacak bir mesele varsa inanın ki uzman çavuşlarımızın konusudur, siyasi çıkar hesabı yapılmayacak bir mesele varsa inanın ki uzman çavuşlarımızın konusudur. Bu yiğitler “Devletimiz bize bir kadroyu çok mu görüyor?” diyorlar. Bu yiğitlerimiz gerçekten şehit olmaktan korkmuyorlar ama her geçen gün üzgünler.

Askerine, polisine, şehidine, gazisine ve onların emanetlerine sahip çıkan devletler büyük devletlerdir ve güçlü devletlerdir, Türkiye Cumhuriyeti devleti büyük devlettir, Türkiye Cumhuriyeti devleti güçlü devlettir. Uzman çavuşlar kahramandır, büyük devletler kahramanlarını mahcup etmez. Bu toprakları vatan, bayrakları bayrakları bayrak yapan tüm askerlerimize, Emniyet mensuplarımıza, uzman çavuşlarımıza sahip çıkalım; Meclisimizin ortak iradesiyle uzman çavuşları kadroya alalım. Sözleşmeli vatan görevi olmaz, uzman çavuşların kadroya alınmasını şart olarak görüyorum. Bir kez daha uzman çavuşlarımız başta olmak üzere bütün şehitlerimize Allah'ımdan rahmet diliyorum, ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Sözleşmeli uzman çavuş olmaz, uzman çavuşların kadroya alınması için yüce Parlatmentoyu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) Başkanlık Divanında Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Başkanlık Divanında boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Başkanlık Divanında boş bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amirliği için Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Hayırlı olsun.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Komisyon yok.

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.33

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.44

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 89) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 89 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Alınan karar gereğince siyasi parti grupları adına teklifin tümü üzerinde yapılacak konuşmaların süresi kırk dakika olacak ve bu süre en fazla dört kişi tarafından kullanılacaktır.

Teklifin tümü üzerinde Saadet Partisi Grubu adına ilk konuşma İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İsveç'in NATO üyeliğiyle ilgili Grubumuz Gelecek Partisi adına söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda Gelecek Partisinin dış siyaset, dış politika anlayışına değinmeye çalışacağım, aynı zamanda da İsveç'in NATO üyeliği konusunda paylaşımlarımı yapacağım.

Dünyamız karanlık bir dönemden geçiyor. Üçüncü dünya savaşı hayaleti hiç olmadığı kadar bütün dünyada dolaşiyor. Bütün sorunlu jeopolitik bölgelerde sıcak çatışmalar yaşanmaya başlanmışken bugünlerde yurttan, cihanda sulh ilkesinin ne kadar önemli olduğunu bir kere daha anlıyoruz. Uluslararası düzen ve barış bağlamında büyük ümitler ve beklentiler doğuran ve sembolik olarak Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla bittiği varsayılan soğuk savaştan sonra geçen otuz beş yıl birçok önemli ve çelişkili faktörün devreye girmesine sebep olmuştur. Bu otuz beş yıl içinde uluslararası düzende yaşanan 4 büyük deprem soğuk savaşın hemen sonrasında ortaya atılan "tarihin sonu" tezinin dayandığı ütopyik iyimserliği yok etmiş ve düzen fikrini temelinden sarsan nihilist bir karamsarlığın ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu depremler: 1990-1991'de Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla ortaya çıkan yeni devletler ve yaşanan kırılma süreçler. 2001'de 11 Eylül saldırıları sonrasında oluşan hukuk ve özgürlüklerin askıya alınması süreci. 2008'de yaşanan küresel ekonomik buhranın ortaya kısmı çözülme sürecine girerken köklü devlet geleneklerinde dahi kurumsal işleyişteki iç gerilimler artmış, her türlü siyasal düzen çabasını akim bırakan popülist ve otoriter eğilimler yaygınlaşmıştır.

Bu bağlamda uluslararası siyasal düzende statik çift kutuplu yapının yerini sorunların bölgesine ve konusuna göre değişen çoklu bir güçler dengesi yapılanması almış, uluslararası sorunların çözüm referansı olan Birleşmiş Milletler etkisini ve önemini kaybetmiş, Avrupa Birliği, NATO gibi bölgesel ölçekli iş birliği örgütlerinin etkinliği ve işlevselliği azalmış, İkinci Dünya Savaşı ve soğuk savaş sonrası ortaya çıkan ulus devletlerinin bir nitelik kazanan uluslararası konjonktür, bütün ülkeleri ciddi sınımlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu sınımlara verilen tepkiler bağlamında üç farklı dış politika yöntemi ortaya çıkmaktadır.

Bütün bu gelişmelerle birlikte, Türkiye'nin 2000'li yılların başlarında soğuk savaş sonrası dönem için tanımladığı ve komşularla entegrasyon, bölgesel etkinlik, küresel güçler arasında denge, uluslararası örgütlere aktif katılım, yeni dış politika alanlarına açılım, bütüncül dış politika kurumsallaşması ilkelerine dayalı dış politika yaklaşımını yeniden değerlendirmeye ve dinamik uluslararası konjonktüre hitap edecek bir yenilenmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Dış politikamızda bütüncül stratejik bir yenilenmeye ihtiyaç duyulduğunu düşünüyoruz. Burada rasyonel diplomasi, tutarlı söylem ve etkin kurumsallaşma başlıklarını öne çıkarıyoruz. Son derece dinamik bir seyrin içinde değişken bir nitelik kazanan uluslararası konjonktür, bütün ülkeleri ciddi sınımlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu sınımlara verilen tepkiler bağlamında üç farklı dış politika yöntemi ortaya çıkmaktadır. Birincisi, dinamik konjonktüre tepkisel bir yaklaşımla stratejik iç bütünlükten yoksun bir şekilde gününbirlik reflekslerle hareket etmek; ikincisi, dinamik konjonktürün getirebileceği risklerden kaçınarak statik bir durum sergilemek; üçüncüsü de bütüncül bir stratejik perspektifle rasyonel bir diplomasi söylemi ve tutumu benimsemek. Böylesi bir değişkenlik içinde stratejik önceliklerini doğru tespit etmiş, bunu rasyonel bir diplomasi söylemine oturtmuş ve etkin bir kurumsallaşma kabiliyeti gösterebilmiş ülkeler önemli kazanımlar elde ederken stratejik iç bütünlük olmaksızın, gününbirlik reflekslerle hareket eden ya da statik bir tutum benimseyen ülkeler mevzi kaybetmektedir. Ülkemiz de stratejik bütünlük içinde rasyonel söylem ve tutum sergilediğinde önemli kazanımlar elde etmiş, statik bir tavır benimsediğinde ya da gününbirlik söylemlere girdiğinde itibar ve güç kaybına uğramıştır.

Son yıllarda, ülkemiz, gerek küresel aktörlerle ilişkilerde gerekse bölgesel sorunların çözümünde stratejik bütünlükten kopmuş ve kişisel ilişkilerin iyiliğine ya da gerilimine ayarlı bir diplomasi yöntemsizliği ve son derece çelişkili bir söylem diliyle ciddi bir alan daralmasıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu durum dinamik uluslararası konjonktürde stratejik manevra alanımızı daraltmakta ve uluslararası itibarımızı noktasal tepkilere indirgemektedir.

Bugün her düzeyde bütüncül bir stratejik yenilenmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çerçevede, öncelikle dinamik uluslararası konjonktürün gereklilikleri doğru bir şekilde tanımlanarak çoklu güçler dengesinin dinamiklerini doğru okuyan, çok boyutlu, rasyonel ve esnek bir diplomasi stratejisi benimsenmelidir. Bu küresel dinamizm ile bölgesel dengeler arasındaki etkileşim doğru bir zeminde değerlendirilerek yakın çevremizde sarsılmakta olan bölgesel düzen unsurlarını destekleyen, risk unsurlarını ise asgariye indiren bir yaklaşım benimsenmelidir. Bölgesel sorunlarda barışçıl diplomasi araçları ve ara buluculuk mekanizmalarıyla istikrar ve düzen kurucu bir rol oynanmalıdır. Ülkemizin özgün bir şekilde geliştirdiği ancak son dönemlerde etkinliği ve kapsamı daralmış bulunan ikili yüksek düzeyli stratejik iş birliği mekanizmaları, üçlü bölgesel mekanizmalar, ara buluculuk girişimleri ve vize muafiyetinin yaygınlaştırılması gibi işlevsel politikalardan etkinliği artırılmalıdır. Özellikle başta Rusya, İran, Irak, Yunanistan, Bulgaristan, Ukrayna ve Azerbaycan olmak üzere ikili üst düzey iş birliği mekanizmalarının derinleştirilerek geliştirilmesi komşu ülkelerle barışçıl ilişkiler geliştirmeye ve çevremize kalıcı bir istikrar alanı kurma çabalarımıza altyapı oluşturacaktır.

Gelecek Partisi olarak, dış politikanın, ülke içi siyasi rekabetin değil, Türkiye'nin çıkarlarının konusu olması gerektiğini düşünüyoruz. Türkiye'nin 21'inci yüzyılda dünyadaki saygın yerini koruması ve daha da geliştirmesi için demokratik değerlere yaslanan, küresel kamplara sıkışmayan, dünyada yaşanan jeopolitik dönüşümü dikkate alan ve bölgesel kısır döngülere itibar etmeyen bir dış politika perspektifine sahip olması gerektiğini düşünüyoruz. Dış politikada günlük söylemlerin yerini akılcı ve uzun soluklu politikaların, büyük tutarsızlıklara yol açan "şahsım" ve "dostum" diplomasisinin yerini ortak akla, kurum kültürüne ve ulusal çıkarlara dayanan politikaların alması gerektiğini savunuyoruz. Bugün küresel kırılmalıkların ve bölgesel çatışmaların oluşturduğu bir jeopolitik ortamda bulunan ülkemizin bir istikrar adası olma hüviyetini korumanın en önemli vazifelerimizden biri olduğunu düşünüyoruz. Dış politikamızda tarihî derinliğimize dayalı olarak gerekli güvenlik altyapısından asla taviz verilmemesi gerektiğine inanıyoruz. Ülkemizin tarihinden güç alarak modern dünyanın saygın ve müreffeh bir üyesi olmasını arzuluyoruz. Bu hedeflere ulaşmak için dünyanın büyük bir kısmını etkileyen içe kapanmacı dalgayla mücadele etmek gerektiğini, bunun da demokrasimizin derinleştirilmesi, ekonomimizin güçlendirilmesi ve istikrarlı ve itibarlı bir dış politika izlenmesi yoluyla mümkün olacağını

(*) 89 S. Sayılı Basmayazı tutanağına ekli.

düşünüyoruz. 20'nci yüzyılın kampları arasına sıkışmayan, kısa vadeli taktiksel kazanımları uzun vadeli çıkarlarımıza tercih etmeyen, dış politika çıkarlarımızı iç politika tartışmalarından ayırt eden bir 21'inci yüzyıl vizyonuna yaslanmalıyız. Bu bakış açısı, ulusal güvenliğimizi kalıcı politikalarla teminat altına alırken ülkemizin küresel ve bölgesel düzlemlerde siyasi ve ekonomik ağırlığını muhafaza etmesini sağlayacaktır.

Bu bağlamda, diplomatik söylem ve iletişim dilinde değişime ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Diplomaside içeriği boşaltılmış popülist yüksek retorik ve iletişim dili hem rasyonel diplomasiyi engellemekte hem ülkemizi iletişim kazalarının yol açtığı suni krizlerle karşı karşıya bırakmakta hem de uluslararası itibarımızı zarar vermektedir. Diplomatik söylemde hiçbir uluslararası aktörü dışlamayan, insanlığa karşı terör ve kitle imha silahları suçu işlememiş herkesle ve her kesimle diyaloga açık ve insanlık vicdanına hitap eden bir diplomatik söylem dili benimsenmelidir. Kurumsal yenilenme bağlamında ise dış politika yapım süreçlerinde demokratik katılımı artıran ve kurumsal akılları devreye sokan bir yaklaşım benimsenmelidir. Son dönemde kişiselleştirilen ve yetkisiz aktörlerin devreye girmesiyle kurumsal niteliği zaafa uğrayan diplomatik ilişkilerin köklü devlet tecrübemize dayalı bir şekilde yeni bir ahenge kavuşturulması zorunludur. Bu bağlamda, Parlamentomuzun, kurumlarımızın ve sivil toplumun dış politika yapım süreçlerine katkısını artırmasının dış politikamızın meşruiyet ve etkinlik zeminini güçlendireceğine inanıyoruz. Dış politika sadece iktidarın meselesi olarak görülmemelidir. Toplumun her siyasi kesimini bünyesinde barındıran Türkiye Büyük Millet Meclisinin rolü de dış politika belirlenmesine katkı sunmalıdır.

Biz, küresel diplomasi alanında çoklu güçler dengesine uyum bakış açısını önemsiyoruz. Türkiye'nin çıkarlarının çok boyutlu ve esnek dış ilişkilerle korunabileceğine inandığımız gibi özgül ağırlığımızı muhafaza edecek bir dış politika izlenmesi gerektiğine de inanıyoruz. Küresel ve bölgesel jeopolitik riskler karşısında ülkemizin ve milletimizin çıkarlarını koruyan, istikrarlı ve itibarlı bir dış politika izlenmesi gerektiğini düşünüyoruz. 21'inci yüzyılın yeni tehdit ve fırsatlarını idrak eden, Türkiye'nin kazanımlarını geliştirirken yeni açılımları gözetken, geleneksel ittifaklarımızı güncellerken yeni dostlar kazanmayı öngören, tarihî ve kültürel coğrafyamızla ilişkilerimizi kökleştiren, soydaş ve akrabalarımızla bağlarımızı güçlendiren ve ekonomik çıkarlarımızı geliştiren bir perspektif ortaya koymalıyız.

Bugün küresel güç ilişkilerine hâkim olan ana özellik, konusuna ve ilişkilerin çıkar boyutlarına göre değişen bir çoklu güçler dengesinin varlığıdır. Günümüz çoklu güçler dengesinin 19'uncu yüzyıl güçler dengesinden farkı, aynı anda farklı alanlarda farklı geçici ittifak yapılanmalarının ve çıkar ortaklıklarının ortaya çıkabilmesidir. Türkiye'nin küresel aktörler arasında sadece bir aktöre bağlı kalma ya da sadece iki aktöre bağlı stratejik ilişkiler geliştirme lüksü yoktur. 1990'lı yıllarda Avrupa Birliği ve Rusya Federasyonu'yla sıkıntılar yaşandığı bir dönemde sadece ABD'yle yürütülen stratejik ilişkiler nasıl on yıllık dilimde alanımızı daraltan sonuçlar çıkarmışsa son yıllarda AB ve ABD'yle gerilimli ilişkiler yürütürken sadece Rusya'yla iyi ilişkiler içinde olmak da benzer sonuçlar doğurmaktadır.

Yine, ekonomik çıkarlarımızla güvenlik önceliklerimizin, kültürel ve tarihsel ilişkilerimizle evrensel değerlerin birbirini güçlendirdiği ve genişlettiği bir dış politika zemini inşa edilmelidir. Bu zemin, 20'nci yüzyılın kamplar anlayışından ve 21'inci yüzyılın hastalığı olan popülizmden de uzak olmalıdır. Gelecek Partisi olarak dış politika zeminimizi ülkemizin çıkarları, omurgasını ise güvenlik ve özgürlük dengesi oluşturmaktadır. Dış politikamızda tarihî derinliğimize dayalı olarak gerekli güvenlik altyapısından asla taviz verilmemesi gerektiğine inanıyoruz. Ülkemizin, tarihinden güç alarak modern dünyanın saygın ve müreffeh bir üyesi olmasını arzuluyoruz.

Değerli milletvekilleri, Gelecek Partisi olarak ülkemizin ve milletimizin menfaatlerini ilgilendiren her konuda Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapıcı bir siyaset anlayışı ortaya koyuyoruz. Nitekim, ülkemizin menfaatine gördüğümüz önemli konulara bugüne kadar destek verdik ve destek vermeye de devam edeceğiz. İsveç'in NATO üyeliği konusunda ise İsveç'in üzerine düşen sorumluluklar olduğu kamuoyunun malumudur. Burada, evet, NATO bir güvenlik organizasyonu ve Türkiye olarak biz bu organizasyonun en güçlü ortaklarından biriyiz ancak bu güvenlik organizasyonu içinde ülkemizin millî güvenliğini tehdit edecek bir durum da olmamalıdır. Bu bağlamda, daha önce İsveç'e yüklenen sorumlulukların yerine getirilip getirilmemesi önem arz etmektedir. Türkiye, Finlandiya ve İsveç arasında geçtiğimiz aylarda imzalanan Üçlü Muhtıra'nın 3'üncü maddesindeki "...üye devletlerin millî güvenliğinin yanı sıra uluslararası barış ve istikrara doğrudan tehdit teşkil eden terörizmin tüm biçim ve tezahürleriyle mücadelede tam dayanışma ve iş birliğidir." ifadesi ülkelere sorumluluk yüklemektedir. Ankara'nın veto gerekçelerinden biri de İsveç'in özellikle başta YPG olmak üzere birtakım terör örgütlerine siyasi ve askerî destek vermeye devam etmesi, Türkiye'nin terör bağlantısı sebebiyle iadesini talep ettiği kişileri iade etmemesi ve 2019 yılında gerçekleştirilen Barış Pınarı Harekâtı sonrasında Türkiye'ye silah ambargosu uygulamasıydı. Bu konularda tatmin edici bir adım atılmış mıdır; iktidarın bunu kamuoyuna net bir şekilde izah etmesi gerekmektedir.

Ayrıca, şu soruları da özellikle sormak istiyoruz:

Birincisi, Üçlü Muhtıra metninde de ifade edildiği üzere, İsveç, Avrupa iade sözleşmesiyle uyumlu biçimde Türkiye tarafından sağlanan bilgi, delil ve istihbaratı dikkate alarak Türkiye'nin terör zanlılarına dair sınır dışı veya iade taleplerini ivedilikle yerine getirmiş midir ve Türkiye'yle iade ve güvenlik iş birliğini geliştirmek için gerekli ikili ahdî düzenlemeleri yapmış mıdır?

Yine, İsveç, PKK terör örgütü ve uzantılarının faaliyetlerine yönelik soruşturma başlatmış mıdır ya da bu faaliyetleri yasaklayacak mıdır?

Üçüncüsü, İsveç dezenformasyonla mücadele edeceklerini taahhüt edecek midir ve yasalarının Türkiye'ye yönelik şiddeti kışkırtan faaliyetler dâhil olmak üzere terör örgütlerinin propagandası amacıyla istismar edilmesini engelleyecek midir?

Değerli milletvekilleri, İsveç'le ilişkilerimiz çok eskiye dayanmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde 1737 yılında imzalanan ticaret anlaşmasıyla başlayan ilişkiler 31 Mayıs 1924 tarihinde imzalanan dostluk anlaşmasıyla gelişerek devam etmiş ve 2013 yılında imzalanan bir bildiriyle stratejik ortaklık düzeyine ulaşmıştır. Elbette tarihî ilişkilerimiz bu denli eskiye dayanan ve Osmanlı döneminde dahi Rusya'yla güvenlik sorunu yaşandığında yanında yer aldığımız İsveç'ten haklı beklentilerimiz vardır. Bunlar nelerdir? Birincisi, İsveç kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'i yakma eylemlerine asla müsaade etmemeli, bu konuda ciddi, caydırıcı ve samimi adımlar atmalıdır. Avrupa Birliği üyeliği söz konusu olduğunda İsveç de mütakabiliyet ilkesi gereği ülkemizin tam üyelik sürecini desteklemelidir. İsveç, millî güvenliğimize yönelik tüm tehditlere karşı Türkiye'ye tam destek vermelidir. İsveç, PKK-PYD/YPG, DHKP-C, TİKKO, FETÖ olarak tanımlanan örgütlere destek sağlamamalı, terörizmi tüm biçim ve tezahürleriyle en kuvvetli şekilde reddetmeli ve kınamalıdır.

Yine İsveç, PKK ve diğer tüm terörist örgütlerin, bunların uzantılarının faaliyetleriyle iltisaklı kuruluşlar ve paravan örgütler içerisinde yer alan veya bu terör örgütleriyle bağlantısı bulunan şahısların faaliyetlerini engelleyeceklerini taahhüt etmelidir. İsveç, ülkemize karşı artık hiçbir millî silah ambargosu bulunmadığını teyit etmelidir. Dışişlerimizden bu konuda olumu adımlar atıldığı yönünde bilgiler aktarılmaktadır.

Türkiye, bunların dışında aynı zamanda üreticisi olduğu ve ödemelerini yaptığı F-35 programına tekrar dâhil edilmeli, F-16 satışı için ABD'den söz almalı ve S-400 yaptırımlarının kaldırılması gibi taleplerini de mahfuz olarak bulundurulmalıdır.

Son olarak İsveç'in Gazze'de insanlık suçuna maruz kalan mazlum Filistinlilerin yanında yer alan tutumunu da olumlu bulduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlere ana hatlarıyla konuşmamda değindiğim gibi, ülkemizin dış politikadaki yalnızlığı ve dışlanmışlığı bütün başlıklar altında devam etmektedir. En başta terörle kararlı mücadelemizde ve içimizde kanayan bir yara olan Filistin konusunda da bu vahim tablo kendini göstermektedir. Bu çerçevede, İsveç'in Avrupa Birliği içinde Filistin'e destek anlamında en yapıcı ülkelerden biri olduğunu, Filistin devletini desteklediğini ve başkentinde Filistin Büyükelçiliğine de ev sahipliği yaptığını da hatırlatmak herhâlde önemli olacaktır.

Öte yandan, herhangi bir tercihin tek başına dış politikayı kökten düzeltici bir sonuç doğurmayaacağı, her tercihin eleştirilebilecek yönleri olduğu da şüphesiz bir gerçekliktir, dolayısıyla şayet Türkiye Büyük Millet Meclisinin tercihi bugün artık neredeyse tam üye gibi kabul gören, NATO toplantılarına ev sahipliği yapan ve tatbikatlara katılan İsveç'in üyeliğinin onayı yönünde gerçekleşirse İsveç'in ülkemize yönelik taahhütlerini yerine getirmesi hususunun da yakından takipçisi olacağımızı paylaşmak istiyorum. Tüm bu söylediklerimizden, paylaştıklarımızdan hareketle oy tercihimiz iktidarın dış politikasındaki yanlış politikaları not ederek, bu yanlış politikaların her zaman karşısında olarak ancak Türkiye'nin önümüzdeki dönemde bölgede ve uluslararası arenada yalnızlaşmaması ve dışlanmaması adına yukarıda da saydığım gerekçelerle Gelecek Partisi olarak İsveç'in NATO üyeliğine karşı çıkmadığımızı beyan etmek istiyorum.

Sürecin ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına konuşmacı İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; İsveç'in NATO üyelik süreciyle ilgili Saadet Partisi adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hazreti Peygamber "Sevdiğini ölçülü sev, belki bir gün düşmanın olabilir; kızdığına da ölçülü kız, belki bir gün dostun olabilir." buyurmuş. Bu kaide sosyal hayatta nasıl geçerliyse aynı şekilde uluslararası ilişkiler için de öylece geçerlidir. Şimdilerde ülkemizin dış politikası maalesef asgari tutarlılık noktalarında bile zafiyet göstermektedir. Bugün düşman olarak tanımlanan yarın kolayca dost olabilirken bugün dost olan ise yarın çok rahatlıkla düşman ilan edilebilmektedir. Aynı zamanda, özellikle konum ve tavır belirlenirken sürekli "kırmızı çizgi" söyleminin kullanılması da ayrı bir sıkıntı olarak ortaya çıkmaktadır. Tavır değişikliği o veya bu gerekçeyle gündeme geldiğinde, daha önce hakkında büyük laflar edilen konular, sorunlar ve başlıkların yani "kırmızı çizgi" olarak tanımlanan başlıkların hiç hatırlanmaması içeride ülke yönetiminde ne kadar güvensizlik doğuruyorsa dışarıda da ülkemize o derece büyük zararlar vermektedir.

Türkiye dış politikayı salt bir pazarlık aracı hâline dönüştürmüştür. Bu, kısa vadede Türkiye'nin sorunlarını çözen, uzun vadede Türkiye dış politikasında derin yaralar açan bir yaklaşımdır. Böylesi bir yaklaşımın Türkiye'ye hiçbir faydasının olmayacağı çok açıktır. Bütün bu tartışmalarda hiçbir bağı yokken F-16'ları getirip İsveç'e bağlanmasına sebep olacak yanlışları yapan bu iktidar, süreci olması gerektiği gibi yönetememiş ve maalesef, yine gerçekleri değil, algıları öne çıkarmayı seçmiştir.

Değerli milletvekilleri, aslında İsveç'in NATO'ya girmesi, ittifakın basit bir genişleme eylemi değildir -teşbihte hata olmaz- belki de İsveç'in NATO'ya girmesi, Avrupa'yı yakacak ikinci soğuk savaşın ayak sesleridir. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, Batı dünyası için hiç beklenmedik yeni fırsatlar doğurmuştur; Putin'in Doğu Avrupa'yı ateşe attığı bu işgal, ABD'nin Avrupa'da güçlenmesi için yeni bir aşama oluşturmıştır. Ukrayna savaşıyla birlikte, tıpkı 1950'li yıllarda olduğu gibi Rusya, Korkunç İvan; Amerika ise Avrupalıları Moskova'dan koruyan -tırnak içinde- merhametli Sam Amca'ya dönüşmüştür. Tıpkı soğuk savaş döneminde olduğu gibi Rusya'yı çevreleme politikası uygulayan Amerika, 2022 yılından bu yana hem Doğu Avrupa'da askerî varlığını hiç olmadığı kadar artırmakta hem de Finlandiya ve İsveç'in korkusunu kullanarak Rusya'yı kuzeyden kapana kısırmaya çalışmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, doğa olaylarında çok iyi biliyoruz ki dolan enerji patlamayı da beraberinde getirir. İşte, Batı'nın Rusya'yı bu sıkıştırma stratejisi, Doğu Avrupa ve Karadeniz bölgesini çok büyük bir çatışmaya, hatta nükleer savaşa bile itebilir çünkü Rusya ne bugün ne de yarın Amerika'nın bu çevreleme politikasını kabul etmeyecek, buna itiraz edecektir. Moskova'nın Ukrayna sonrası için neler planladığı meçhul, lakin çizilen yol haritaları Doğu Avrupa veya Baltık bölgesinde yeni bir savaşa işaret etmektedir. Bu bölgede, özellikle NATO ve Rusya arasında çıkacak bir savaş herkesten önce Türkiye için çok ciddi olumsuz sonuçlar doğurabilir. O nedenle, Türkiye, Batı'nın bu kuşatmasına hem kendi çıkarları hem de küresel barış için "hayır" demelidir çünkü Türkiye, İsveç üzerinden ciddi bir Amerikan tuzağına çekilme tehdidiyle karşı karşıyadır. Yunanistan'ın, İsrail'in, Hindistan'ın ve Ermenistan'ın Çin ve Rusya'dan aldığı silahları görmezden gelen, lakin Türkiye'ye Patriot'ları vermeyen, Çin'den almayı düşündüğümüz hava savunma sistemlerine engel olan ancak zaruri sebeplerle aldığımız S-400'ler nedeniyle bize ambargo uygulayan Amerika, F-16'lar üzerinden şimdi kirli bir oyun kuruyor. Bir taraftan İsrail'e ve Yunanistan'a F-35 satarak bölgedeki dengeleri bozarak Beyaz Saray, diğer taraftan Türkiye'ye gecikmiş F-16'ların satışını yapmayı taahhüt ederek İsveç konusunda pazarlıkta elini güçlendirmeye çalışıyor.

Öncelikle, biz, Amerika'nın verdiği sözlere asla güvenemeyiz. Elimizde F-16'ları alacağımızın garantisi yoktur. Yarın herhangi bir meselede, bunun dışındaki bir meselede restleşme olduğunda F-16'lar için yeni bir şart sürmeyeceğinin garantisi de yoktur. Biz, Amerika'yı Kıbrıs Barış Harekâtı sonrası bize uyguladığı ambargolardan tanırız, çuval hadisesinden tanırız, 15 Temmuz darbe kalkışmasından tanırız, Amerika'nın sınırlarımızda terör örgütlerine verdikleri desteklerden tanırız. Bu nedenle, Amerika'nın Türkiye'ye F-16'ları satacağı meçhuldür.

Diğer yandan, Türkiye'nin hakkı F-35'ler neden gündeme gelmiyor da sadece F-16'larla yetiniyoruz, açıkçası buna bir anlam verebilmiş değilim. Bu kadar emek verdiğimiz, üreticisi olduğunu söylediğimiz F-35'lerle ilgili sadece ödediğimiz 1,4 milyar doların geri iadesiyle beraber bu dosyayı kapatacak mıyız? Niçin F-35'lerle ilgili taleplerimizi yüksek sesle dile getirmiyoruz? Bakınız, değerli milletvekilleri, bir ülkenin gücü ekonomisi, askerî potansiyeli ve diplomatik başarılarının yanı sıra en önemli tavır "hayır" diyebilmesinden geçer. Unutmayınız, "hayır" diyebilmek çok önemlidir, "hayır" diyebilmek iradeyi kendi ellerinde tutabilmektir. Çağımızın usta siyasetçilerinden ve Batı'nın oyunlarını çok iyi kavrayabilen isimlerden olan Malezya Eski Başbakanı Mahathir Muhammed kendisinin yazdığı ve Batı ile Güneydoğu arasındaki hassas ilişkiyi ele aldığı "Hayır Diyebilen Asya" kitabında şahsiyetli dış politikaya atıf yaparken ülkelerin neye "evet" neye "hayır" demesi gerektiğini halkın yararına ve halkın çıkarlarıyla uyumuna bağlıyor. Soruyorum: İsveç'in NATO üyeliğine "evet" demek sadece F-16'ları almakla bu ülkenin çıkarlarına uygun hareket etmek midir? Mahathir Muhammed'in sözlerinden yola çıkarak ifade edelim ki Batı'nın Türkiye ve bölgemiz için uyum teşkil etmeyen politikalarına "hayır" demeliyiz, geç kalırsa da bunu yapmalıyız. Eğer Irak'ın işgaline karşı Amerika'ya "hayır" denilseydi Irak'ta 1,5-2 milyon kişi katledilmeyecekti. Eğer Büyük Orta Doğu Projesi'nin Arap Baharı oyununa "hayır" denilebilseydi Türkiye milyonlarca mülteciyi kabul etmek zorunda kalmayacak ve bölge terör örgütlerinin cirit attığı bir alana dönüşmeyecekti. Eğer bu Hükûmet İsrail'le ticarete ve reel politığe gür sesle "hayır" deseydi Gazze'de siyonistler bu kadar rahat soykırım yapamayacaklardı. Merhum Abdülhamit Han der ki: "Tarih değil, hatalar tekerrür eder." İşte, tüm bu acı tablo bu kez farklı şekilde tezahür etmesin diye İsveç konusunda Amerika'nın tuzağına düşmemeliyiz. Avrupa Polis Teşkilatı Europol'ün Avrupa Birliği Terörizm Durumu ve Trendi 2023 Raporu'nda İsveç'in terör örgütlerine rahatça lobi faaliyeti yaptığı ve para topladığı yer olduğu ifadesi yer alıyor. Nitekim, 2023 yılı boyunca İsveç'in terör sempatanları defalarca Türkiye'yi hedef alan mitingler düzenlemiş, hatta İsveç Parlamentosunda ilişkide

olduğu milletvekilleri eliyle kara propagandaya bile yeltenmişlerdir.

Peki, bugün, İsveç söylediği gibi terörle ilişkisini kesecek mi? Hayır. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne destek verse bile bu desteğin sonuca bir etkisi olacak mı? Hayır. İslamofobi yine İsveç'te boy gösterecek mi? Evet. Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan partisinin bir grup toplantısında "İsveç boşuna uğraşmasın, biz mukaddes kitabımıza saldıranların NATO'ya girişine izin vermeyiz." demişti. Değerli arkadaşlar, soruyorum: Ne değişti, Sayın Cumhurbaşkanının bu sözü ettiği grup toplantısından bu tarafa hangi değişiklikler oldu?

Saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Başkanım; önemli bir tarihî görevinizi sizlere hatırlatıyorum. Aynen 1 Mart 2003 tezkeresinde yaptığınız gibi, dışarıdaki tartışmalar ne olursa olsun, burada 1 Mart 2003'teki gösterdiğimiz iradeyi göstererek bu tezkereye, İsveç'in NATO'ya girişine "hayır" demeliyiz. İradenin bizim elimizde olduğunu, bu Parlamentonun bu noktada geçerli bir gücü olduğunu, yeterli bir gücü olduğunu bütün dünyaya ilan etmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA KAYA (Devamla) – Kapalı kapılar ardında verilen sözlere... Komisyonunda oturan arkadaşlarımızın samimiyetinden şüphe etmiyorum ancak şunu net olarak söyleyeyim: Komisyona verilen bu sözlerin hiçbir anlamı yoktur, burada irade bu millettedir, milletin vekillerindedir; "hayır" diyerek gücümüzü gösterelim; İsveç'in NATO üyeliğine karşı durarak aslında ne tür oyunların kurulduğu gerçeğini ortaya çıkaralım diyorum.

Saadet Partisi olarak kararımızın "hayır" olacağını buradan ifade ediyor, Genel Kurulu ve Sayın Başkanım, sizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına üçüncü konuşmacı Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün uluslararası sözleşmeler hususunda konuşuyoruz. İsveç'in NATO üyeliğinden başka bir de bugün paket olarak getirilen Malezya'yla iş birliği söz konusu.

Elbette, Malezya'yı D8 üyesi bir ülke olarak tanıyoruz. Elbette, Türkiye'nin belki de son elli yılda dünyaya alternatif kurucu olarak sunduğu D8 içerisinde etkinliği önemli, "Dünya 5'ten büyüktür." diyenlerin sözünün ispatı da D8'i aktif hâle getirmektir. Elbette, D8, 8 İslam ülkesinin iş birliğiyle oluşturulan dünyaya yeni bir hamle, alternatif olarak sunulan bir imkândı. Bugün çok az miktarda mali imkânlar için -deyim yerindeyse- kapı kapı dilencilik yapma durumundayken D8 gibi bir alternatif maalesef değerlendirilemiyor.

Değerli milletvekilleri, tabii ki herhangi bir hususu toptan ret ya da toptan kabul edecek durumda değiliz ama ülkemizde son dönemde öyle bir siyasi hava oluşturuldu, öyle bir atmosfer oluştu ki iktidarın sunduğu her şeye "evet" demek, hayır dediği her şeye de "hayır" demek zorundasınız. Geçtiğimiz dönemde Togg otomobilinde yaşadık. Evet, bu ülkede herkes ülkemizin yerli ve millî otomobil üretmesini ister ama bunun arka planında ne olduğunu da öğrenmesi en tabii hakkıdır. Âdeta otomobil vatanseverlikle eş değer hâle getirilmişti, bugün de uzaya gönderilen personelle ilgili aynı hadiseyi yaşıyoruz. Elbette Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün vatandaşları uzaya adam gönderilmesinden hoşlanır ama bazı soruları sormak da en tabii hakkıdır. Eğer bugün Hindistan 75 milyon dolar harcayıp kendi imkânlarıyla eleman göndermiş, Türkiye de özel bir şirkete 55 milyon dolar ödemişse bunu sormak en tabii hakkımızdır. Daha ötesi, tabii ki belki isminizi tarihe "Bizim dönemimizde uzaya adam gönderdik." diye yazdırmak istiyorsunuz ama inanın ki bu dönem tarihe bir kara leke olarak, yüz kızartıcı bir dönem olarak geçecek çünkü bu ülkede tank fabrikamız 50 milyon dolara satıldı. Çok paraya ihtiyacımız var diye tank fabrikasını satıp Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle 810 milyon insan gıdaya muhtaçken uzaya turistik gezi için 100 milyon doları ödeyip göndermek neyse bugün de tam olarak bunu yaşıyoruz. Gönderdiğimiz personelle ilgili hiç kimse bir şey sorgulama yapamıyor, herkes sadece teşekkür etmek zorunda hissediyor kendini. Evet, uzaya adam göndermemiz doğru ama bunu kimin parasıyla, ama bunu ne karşılığında, ama bunu gönderdiniz, ne elde ettik; bunların da anlatılması gerekirdi ama bu konunun sadece geçirildiğini de özülerek görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, Malezya'yla iş birliğinden bahsediyoruz. O Malezya ki İslam dünyasının parlayan yıldızı, belki de İslam'ı en iyi temsil eden ülke. Elbette, ileride yıldızı parlayacak olan Türkiye'yle iş birliği yapmasını önemli buluyoruz ve biliyoruz ki Malezya her gün, yüz günü aşkın bir süreden beri günde 200 insanın katledildiği o vahşi siyonist canavarlığa en azından bir adım attı, kendi ülkesinden gemi dolusu mal göndermesi olmadığı gibi, tersine kendi limanlarını kullanarak, kendi su sahalarını kullanarak herhangi bir ülkenin İsrail'e destek vermesine engel oluyor. Bu açıdan da biz Malezya'yla iş birliği yaparken Malezya'yı da bazı noktalarda örnek almalıyız.

Değerli milletvekilleri, temenni ederiz ki bizim burada Malezya'yla iş birliğini konuşurken Malezya'yı değerlendirdiğimiz gibi onlar bizim ülkemizi değerlendirmezler çünkü "Acaba Türkiye'nin gündeminde ne var?" diye bakacak olsalar herhâlde hukukun çiğnendiği, KHK'lerle ülkenin yönetildiği, KHK zulmüyle milyonlarca insanın mağdur edildiği, refah seviyesinin düştüğü, adaletin rafa kaldırıldığı, dördüncü kattan baş kesilip sokağa atıldığı bir ülke görecekler. Daha kötüsü, bütçesinde en büyük gideri faize ödeyen bir ülke görecekler. Daha ötesi, milyonlarca emeklisinin, asgari ücretlisinin sefaletle boğuştuğu bir ülke görecekler ve en kötüsü de her gün 10'a yakın, sayın bakanların ifadesiyle her gün 8 geminin İsrail'e destek malzemesi götürdüğü bir ülke görecekler. Bu da bizim esasen dış politikada konuşmamız gereken, zannediyorum, en büyük problem ve maalesef ki İsrail'i kınayan hiçbir milletvekili, özellikle iktidar partisi mensupları yürek gösterip de tek bir tanesi "İsrail'e gemi gönderilmesin, İsrail'e giden gemiler dursun." diyemedi, sadece İsrail'i kınadılar. Ben en azından vicdanlarını rahatlatmaları adına buradan kendilerine bu görevi hatırlatmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, D8'de iş birliği yapılacak olursa dünya dengesi açısından önemli bir şey olur. Birazdan belki arkadaşlar D8'de Sayın Cumhurbaşkanımızın bazı dönemlerde ev sahipliği yaptığını söyleyecekler. Size ev sahipliği yaptıklarını, bazı konuşmalarında D8 lehine konuşmalar yaptıklarını söyleyecekler. Konuşmaların hiçbir anlamı yok tıpkı İsrail'i kınadığınız gibi. İsrail'i kınıyorsunuz ama masanın altından İsrail'e destekler bir şekilde masa altından değil aleni olarak gidiyor. Onun için de burada bir şey savunmanız değil, aktif olarak iş yapmanız önemli.

Şimdi, D8'den bahsederken özellikle Çin'in Doğu Türkistan'daki soydaşlarımıza yaptığı katliamı da kınıyoruz ve biz Malezya'yla iş birliği yaparsak aslında Pakistan'ın da elini rahatlatırız, onların da Hindistan'la yaşadığı problemler karşısında ciddi bir aktörlük gerçekleşir. Onların da Pakistan-Malezya denkleminde önemli bir atılımla her türlü problem çözülür. Ben burada D8'in ayrıntısına girmek istemiyorum çünkü arkadaşların buna kulak vermeyeceklerini çok iyi biliyorum.

Ve değerli milletvekilleri, şunu ifade edeyim ki bugün önemli bir noktadayız. Bugün yüz günü aşkın bir süreden beri kardeşlerimizin soykırımı uğradığı bir dönemde dünyanın her tarafında büyük büyük girişimler olurken Türkiye'de sadece İsrail'in kınandığı ama dünyada belki de aktif olarak en fazla lojistik destek veren bir ülke konumundayız; bu, yüz kızartıcı olarak bize yeter.

Değerli milletvekilleri, sözlerimi toparlarken şunu da özellikle belirtmek isterim ki bugün geldiğimiz noktada ülkemizin öyle bir pozisyonu var ki halkının güvenmediği bir ülkeye başkalarının güvenmesini beklemek de son derece zor. Geçmişte Batılıların

hayvan kafesleri vardı, hayvan kafeslerine belli hayvanları doldurur, onları teşhir eder, öyle para kazanırlardı. Maalesef, bugün ülkemizin de âdeta mülteci kafesi hâline getirildiğini net bir şekilde görüyoruz. Almanya bizden Suriyeli mültecileri almamızı istiyor, Amerika bizden Afganlıları barındırmamızı istiyor, bugün de basına yansıdığı kadarıyla İtalya Başbakanı Afrikalıların -insani yönlerini ifade etmek istemiyorum- ülkemizde barınmasını istiyor. Bugün âdeta insan sergileyerek para kazandığımız bir ülke hâline geldik; ülkenin imajının bu kadar yerle bir edilmesi, bu kadar kötü durumda olmamız bu ülkeye layık değil.

Değerli milletvekilleri, bu açıdan, evet, biz Malezya'yla iş birliğini önemsiyoruz, bunun sadece sembolik olarak imzalanması değil en ileri seviyeye getirilmesi gerektiğini ifade ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Bugün Malezya'yla aramızda pek çok konuda alışveriş yapabilir, pek çok ürün noktasında ticaret hacmimizi geliştirebiliriz ama anlaşıldığı kadarıyla burada sembolik olarak başka onlarca, yüzlerce ülkeyle yapılan anlaşmalardan bir anlaşma olarak Malezya'yla iş birliği ciddiyetsiz bir şekilde, sadece noter makamına sunulur şekilde getiriliyor. Aksi bir durum olsaydı iktidar milletvekillerinin bunu rahat bir şekilde anlattıkları, savundukları bir tabloyla karşı karşıya kalırdık; maalesef ki bugün de bir rutinin oylanmasından ibaret hâle geliyoruz.

Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına ilk konuşmacı Ankara Milletvekili Koray Aydın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA KORAY AYDIN (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İsveç'in NATO'ya girme talebiyle ilgili görüşlerimizi açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, son bütçe görüşmelerinde yaptığım konuşmada dış politikayla ilgili bir değerlendirme yapmıştım. Değerlendirmemde “İktidarın dış politikada pusulası şaşmış, rotası bozulmuştur. Belediye iştiraki yönetir gibi dış politika yönetilemez. İktidar dış politikada zayıf kalmış, sınıfta kalmıştır.” demiştim. Bugün geldiğimiz noktada, iktidar, tarih ve millet huzurunda zayıf not alacağı bir konuyu daha karşımıza getirmiştir. Hafızalarımızı tazeleyip yaşananları hatırladığımızda pusulanın neden şaşmış olduğunu daha iyi anlayacağımızı düşünüyorum. Hepimizin bildiği üzere İsveç ve Finlandiya, üzerlerinde hissettikleri Rus tehdidine karşı NATO kalkını altına girmeyi hedeflemişlerdir. Bu amaçla Mayıs 2022'de iki ülke birlikte NATO'ya üyelik başvurusu yapmışlardır. Başvurunun ardından bu taleplere en yüksek perdeden itiraz Türkiye'den gelmiştir.

Hatırlayalım değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, İsveç ve Finlandiya'nın başvuruları sonrası “Tayyip Erdoğan Türkiye Cumhuriyeti'nin başında olduğu sürece teröre destek veren ülkelerin NATO'ya girmesine kesinlikle ‘evet’ demeyiz.” demişti. Evet, aynen böyle demişti hatta tekrar ediyorum “Türkiye Cumhuriyeti'nin başında olduğu sürece teröre destek veren ülkelerin NATO'ya girmesine kesinlikle ‘evet’ demeyiz.” demişti. Mikrofonu her geçtiğinde, kürsüye her çıktığında bu iki ülkeye, özellikle de İsveç'e karşı da tavır almıştı. Sayın Erdoğan açık bir ifadeyle “NATO'ya Finlandiya ve İsveç'in girmesine ‘hayır’ diyeceğimizi ilgili arkadaşlarımıza söylemiştik.” demişti. Cumhurbaşkanımız sert söylemlerine sonrasında da devam etmişti. Sayın Erdoğan bir gün “İsveç, Stockholm'ün caddelerinde teröristleri gezdiriyor, kendi polisleriyle onları güvence altına alıyor.” demiş, bir diğer gün ise “Bunlar, ülkemdeki terör kaynaklarını teşvik edip, bunlara ciddi manada parasal destekler de verip bunlara silah desteği veren ülkeler.” ifadelerini kullanmıştı. Sayın Cumhurbaşkanı İsveç'in NATO'ya girişine “evet” demenin “NATO'yu teröristlerin yuvalandığı bir yapı hâline getirmek” anlamına geldiğini söyleyerek de eli yükseltmişti. Cumhurbaşkanımız bunları söylerken gerçekten de İsveç sokaklarında bölücü örgüt paçavraları dalgalandırılıyor, bebek katili Öcalan'ın resimleri duvarlara yansıtılıyor. Özellikle İsveç'in pek çok terör örgütü mensubuna oturum verdiği, onları koruduğu biliniyordu; üstüne bir de insanlıktan nasip almamış, saygısız, şerefsiz kişilerce yapılan Kur'an-ı Kerim'i yakma eylemlerine İsveç polisi kalkan oluyordu. Sayın Erdoğan bu eylemlerin üzerine yine kürsüye çıkıyor “İsveç yönetimi, hak ve özgürlüklere bu kadar saygılıysanız önce Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Müslümanların dinî inancına saygı göstereceksiniz; bu saygıyı göstermiyorsanız, kusura bakmayın, bizden de NATO konusunda herhangi bir destek göremeyeceksiniz.” diyordu.

Saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanı son derece haklı ve meşru bir şekilde bu sözleri söylemiştir ancak ortada somut hiçbir gelişme yokken Vilnius'ta gerçekleştirilmiş olan NATO zirvesinde Sayın Cumhurbaşkanımız Erdoğan ANCA Genel Sekreteri ve İsveç Başbakanıyla bir mutabakat sağlamıştır. Bu mutabakat metni yalnızca geleceğe yönelik bir temenniler beyannamesi kimliğindedir. Sadece sözler ve temenniler içeren bu mutabakatın sonucunun ne olduğunu hiçbirimiz bilmemekteyiz. Geldiğimiz noktada İsveç'in Türkiye'nin meşru taleplerine yönelik olarak attığı somut adımlar son derece yetersizdir. Mutabakatın sonuçlarının bilinmediği bir ortamda Sayın Erdoğan İsveç'in katılım protokolünü imzalamış ve Türkiye Büyük Millet Meclisine göndermiştir. Sayın Erdoğan protokolü imzalamadan bir hafta önce yaptığı açıklamada da “Stockholm sokaklarında terör eylemleri devam ediyor, bize verilen sözler tutulmadı, Meclisimin nasıl bir tavır alacağını göreceğiz.” demişti. Kısacası, Sayın Erdoğan topu Türkiye Büyük Millet Meclisine atarak çıkacak kararda sorumluluk almamaya çalışmaktadır; bilakis bu sorumluluk bizzat kendilerine aittir.

İYİ Parti olarak biz, Türkiye adına söylenen bunca sözden sonra hiçbir şey olmamış gibi davranılmasını asla kabul edemeyiz. İYİ Parti, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve Türk milletinin çıkarlarını yansıtmayan bu çelişkili dış politikaya onay vermeyecektir. İYİ Parti, pusulası şaşmış, rotası bozulmuş bu siyasete asla “evet” demeyecektir.

Saygıdeğer milletvekilleri, NATO'ya üyelik ancak oy birliğiyle mümkün olduğundan Türkiye'nin kullanacağı oy, İsveç'in NATO'ya üyeliği sürecinde belirleyici etkiye sahip olacaktır. Bu karar, dönüşü olmayan bir karardır. Türkiye bir kez “evet” dedikten sonra elindeki tüm müzakere ve pazarlık imkânından yoksun kalacaktır. Bundan dolayı, tutarlı dış politika, doğru diplomasiyle Türkiye'nin elindeki meşru imkânları en etkin şekilde kullanmak mecburiyetindeyiz. Gerek Amerika Birleşik Devletleri'nin gerekse de İsveç'in vaatleri ve sözleri İsveç'in NATO'ya üyeliğini onaylamak için asla yeterli değildir. İYİ Parti, ilkesel olarak NATO'nun genişlemesine karşı değildir ancak Türkiye Cumhuriyeti devletine ve Türk milletine yapılan her türlü dayatmaya da karşıdır. NATO, bir güvenlik ittifakı olarak Türkiye için son derece önemlidir. Böyle bir ittifakın üyesi olarak kendi güvenlik taleplerinin yerine getirilmesini istemek de Türkiye'nin en doğal hakkıdır. Somut adımlardan ziyade sözler ve vaatler üzerinden oluşturulan dış politika, şüphesiz ki iyi niyet ilkesinin suistimaline de açıktır. Türkiye'nin somut kazanımlar elde etmeden İsveç'in NATO üyeliğine vereceği destek, ülkemizi telafisi mümkün olmayan bir dış politika açmazına sürükleyecektir. Türkiye'nin NATO'daki belirleyiciliği ve elinde bulundurduğu meşru imkânlar Türk milletinin yüksek menfaatleri için kullanılmalıdır. İsveç'in NATO'ya başvuru sürecinde hem İsveç hem de Türkiye'yi idare eden iktidarların tutumları, onurlu istifade ve ortak çıkar prensipleriyle asla bağdaşmamaktadır. İsveç'in NATO'ya başvurduğu günden bugüne karnesine baktığımızda FETÖ firarileri oturma ve çalışma izni verdiği, FETÖ okullarına destek olduğu ve FETÖ'nün Avrupa'da diaspora oluşturması için çalıştığı görülmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanı da İsveç'in bu tutumu karşısında, terör örgütlerinin kuluçka merkezi hâline gelen bir ülkenin NATO'ya giremeyeceğini ifade etmemiş miydi? Peki, o günden bugüne ne değişmiştir? Sayın Erdoğan'ın tavrını hangi somut olaylar, gelişmeler değiştirmiştir? Kendisini, sergilemesi gereken doğru tavırdan geri çeviren sebepler nelerdir? İnancımıza saldırıya ve teröre desteğe rağmen tutumundan taviz vermesine sebep olan gelişmeler nelerdir? Bu soruların cevabını bütün Türk milleti merak etmektedir. İktidara çağırda bulunuyorum: Bu kürsüye yani milletin kürsüsüne çıkın ve Türk milletine izah edin, anlatın; buna

ülkemizin de ihtiyacı var.

Sayın milletvekilleri, İsveç'in teröre dair attığı sözde adımların Türkiye'nin ve uluslararası kamuoyunun gözünü boyamak amaçlı olduğu son derece açıktır. Uluslararası ilişkilerde bir devlete duyulan itimadın düzeyi, o devletin daha önceden yaptığı işlerin karnesine düşürdüğü ortalamasıyla ölçülür. İsveç, hem inanç özgürlüğü hem terör hem de bir devlet olarak karşılıklı güven esaslı alanlarında sınıfta kalmış bir devlettir. İktidar grubu, seçimden önce konuştuğu ve seçimden sonra konuştuğu arasındaki siyasal savrulmayı İsveç konusunda da ortaya koymuştur. Dış politikada devletler, verdikleri sözlerde durdukları ve omurgalarını oluşturan ilkeleri çerçevesinde hareket ettikleri ölçüde itibar görürler. Bu itibarı, sahip olduğu birikimleri, dış politika anlayışları ve geçmişten günümüze uluslararası alanda çizdikleri tutum ve tavırlarıyla güçlendirilirler. Türkiye, beş bin yıllık devlet geleneği ve yüz senelik cumhuriyet tecrübesi bulunan bir ülkedir. Bu süreçte, Millî Mücadele'den bugüne, yurtta ve dünyada barışın tesisini dünyanın refah ve huzura erişmesinde en akılcı yol olarak göstermiştir. Türkiye, tarihi itibarını Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün belirlediği ve hedeflediği dış politika ilkeleri çerçevesinde yeniden kazanmıştır ancak bugün geldiğimiz noktada bu itibar, dış politikanın iç siyasete malzeme edilmesi ve popülist söylemlerle kaybedilme noktasına gelmiştir. Ne yazık ki ülkemiz, iktidarın "Türkiye Yüzyılı" diyerek ortaya koyduğu siyasi programla cumhuriyetin 2'nci yüzyılına yaşaymayacak bir dış politika vizyonsuzluğuna mahkûm kalmıştır. Bu mahkûmiyet, Türkiye'nin uluslararası kuruluşlar ve devlet nezdindeki güvenilirliğini de sarsmıştır. Geleneksel Türk dış politikası, dünyada barışın ve istikrarın tesisine asla mâni olmadığı gibi barışın sürekli ve istikrarlı bir biçimde kurulmasını savunmaktadır. Bu savunmayı da devletlerin egemen eşitliği, ortak çıkarları ve kurulan barış düzeninden onurlu bir şekilde istifade etmesi mantığıyla gerçekleştirmektedir.

Şimdi sormak istiyorum: Bu üyeliğe "evet" dendiğinde Stockholm sokaklarında yarın yine bebek katili, terörist Öcalan'ın posterlerinin sallanmayacağını garantisi var mıdır? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Kısa bir süre sonra idrak edeceğimiz ramazan ayında yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'e şerefsizce bir saldırı girişimi olursa saldırganların İsveç polisince korunmayacağını garantisi var mıdır? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) FETÖ'cü hainlerin İsveç göçmen bürolarında cirit atmayacağına dair size bir garanti verilmiş midir? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) "Ben Türkiye'nin başında oldukça NATO'ya giremezler." sözünüzü yemenize ne sebep olmuştur? Bizler de Türk milletinin tamamı da bu soruların cevabını merak etmektedir. Ne oldu da değiştiniz, ne oldu da vazgeçtiniz? Bu cevaplar verilmedikçe de tarih ve millet huzurunda yargılanmaya devam edeceksiniz.

Saygıdeğer milletvekilleri, İsveç'in NATO'ya girmesi için en güçlü desteği veren ve en etkin diplomasi yapan ülke Amerika Birleşik Devletleri'dir. ABD belli ki İsveç'in NATO üyeliği konusunu savunma sanayisi ve F-16'lar hakkındaki taleplerimize karşı koz olarak kullanmaktadır. İktidar bu protokolü Genel Kurula getirerek Amerika Birleşik Devletleri'nin isteklerini de yerine getirmiş olacaktır. İktidara sormak istiyorum: Amerika Birleşik Devletleri'nin en büyük destekçisi olduğu İsrail, bugün Filistin'de soykırım yaparken siz bunu nasıl yapacaksınız? Pek çok NATO üyesinin İsrail'e destek verdiği bu ortamda NATO'nun genişlemesine nasıl müsaade edeceksiniz? İşte, size samimiyet testi. Mübarek üç ayların içinde olduğumuz bugünlerde Filistinli çocukların annesiz babasız kaldığı, ailelerin tamamen yok olduğu, şehirlere bombaların yağdığı bir ortamda bu teklifi nasıl onaylayacaksınız? Evet, nasıl onaylayacaksınız?

Sayın Erdoğan çıksın ve desin ki: "Ey Amerika, İsrail Filistin'i bombalamayı, insanları öldürmeyi bırakmadığı sürece senin hiçbir talebini yerine getirmeyeceğim!" (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Sayın Erdoğan desin ki: "Gazze'de, Kudüs'te çocuklar rahat uyumadan Stockholm asla rahat edemez." Ama nerede? Filistin, maalesef, gerçek diplomasinin değil ancak mitinglerin, amacına ulaşmayan boykotların, beylik sözlerin konusudur; iktidar bu konuda eğer samimiye gereğini yapmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, işte, bu tutarsız, basiretsiz ve çelişkili dış politika sebebiyle İYİ Parti, Komisyonunda İsveç'in NATO'ya üyeliğine "hayır" oyu kullanmıştır. Bu şartlar altında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda da bu siyasi irademiz devam edecektir. Devletimizin çıkarlarını gözetken taleplerimiz yerine getirilmedikçe menfi tutumumuzu hiçbir güç değiştiremez. İsveç'in NATO üyeliğine onay verilmesi için tamamı muhalefet şerhimizde yer alan bazı şartları sizlerle ve milletimizle paylaşmak istiyorum. İsveç, Türkiye'nin iadesini istediği teröristlerin tamamını iade etmelidir. PKK terör örgütü ve türevi terör örgütleri NATO'nun ana tehdit unsurlarından biri olarak ilan edilmelidir. NATO ve özellikle ABD, Suriye'nin kuzeyindeki PKK-YPG'nin siyasi ve terörist oluşumlarıyla her türlü ilişkisini kesmelidir. Türkiye'nin F-16 uçağı ve F-16 modernizasyon kitlerini satın alma taleplerine müttefiklik ilişkisinin sürebilmesi için ivedilikle onay verilmelidir.

Değerli milletvekilleri, iktidarın, siyasi parti gruplarını ve Türk milletini İsveç hakkında doğru bilgilendirmeden ve ikna etmeden bu protokolü Genel Kurula getirmesi doğru değildir. Yapılması gereken şeyi, Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener 25 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirdiği grup toplantısı konuşmasında ifade etmiştir. Genel Başkanımız "Biz NATO'nun genişlemesine karşı değiliz ancak söylenen bunca sözden, olan biten onca hadiseden sonra bu millete ve onun seçilmiş temsilcilerine bilgi vermek ve onları ikna etmek zorundasınız. Bunun için derhâl Gazi Meclisimizde bir genel görüşme açılmasını teklif ediyorum." demiştir. Bugün yapılması gereken bu teklifin geri çekilmesi, Genel Kurula Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan davet edilerek bizleri bilgilendirmesi ve taleplerimizin yerine gelip gelmediğini anlatmasıdır. Bu gerçekleşmediği sürece İsveç'e verilecek onayın vebaline İYİ Parti asla ortak olmayacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KORAY AYDIN (Devamla) – Türk milletinin yüksek çıkarları doğrultusunda ifade ettiğimiz bu talepler tam olarak gerçekleşinceye kadar İYİ Parti olarak biz, İsveç'in NATO üyeliğinin karşısında duracağız.

Başta bu teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisine getiren AK PARTİ Grubu olmak üzere bütün milletvekillerimizi de Türk dış politikasının itibarı için bu teklife "hayır" demeye davet ediyorum. Unutmayalım, 12 Eylül darbesinden bir ay sonra koşu koşu Amerika Birleşik Devletleri'nin kucağına giderek Yunanistan'ın NATO'ya girişini onaylayan darbeleri, Türk milleti de Kıbrıs Türkleri de unutmamıştır. Bugün bu vebale ortak olanların 12 Eylül vaatlerinden hiçbir farkı kalmayacaktır.

Bu düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına ikinci konuşmacı Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu.

Buyurun Sayın Zorlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA KÜRŞAD ZORLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İsveç'in NATO üyelik başvurusu hakkında tutumumuzu ortaya koymak adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama geçmeden önce, Kırgızistan-Doğu Türkistan sınır hatında meydana gelen depremden dolayı -ki biliyorsunuz Orta Asya bölgesinde de çok geniş bir biçimde hissedildi- bütün Türk dünyasına geçmiş olsun dileklerimi buradan aktarmak istiyorum ve bu kapsamda, uzun süredir Türk Devletleri Teşkilatında kurulmasını çok arzu ettiğim, teklif ettiğim bir hususun da ne kadar önemli olduğunu bir kez daha anlamış bulunuyoruz. Acil ve afet durum merkezinin bir an önce bu teşkilat altında kurulmasının, bütün ülkelerle bir takım ruhuyla orada bir birliktelik kurulmasının bu tür olaylarda anlık müdahale açısından çok önemli olduğunu da bir kez daha hatırlamış bulunuyoruz.

Aynı zamanda Dışişleri Komisyonu üyesi olarak bugün öncelikle Türk dış politikasının çok önemli üç problem alanını size, milletimizin takdirlerine sunmak istiyorum. Zira bu alanlar, aslında İsveç'in üyeliğiyle ilgili ikiye bölünmüş, kısır çekişmelerin iz

düşümü ve membaı konumundadır; bunun bir defa altını çizmemiz lazım.

Birincisi, küresel gelişmeler ışığında Türkiye'nin geldiği nokta ve karşı karşıya kaldığı tehditlerdir. Zira bir yandan ülkenin Doğu-Batı dengesindeki özgün konumunu kaybetmesi bir yandan da iç ve dış destekli terör örgütlerinin farklı formlar kazanarak ilerleyişi, ülkenin potansiyel güç ve kaynaklarını geriye götürmektedir. Bunun en acı ve somut yansımaları soğuk savaş dönemi boyunca süregelen etnik, bölücü PKK terörü, Hizbullah gibi din istismarıyla ülke güvenliğini tehdit eden terör ve ne yazık ki siyasi iktidarın büyük hatalarıyla devlette vaktiyle kök salan FETÖ ve benzeri terör örgütleridir. Buna bir de sınır ötesinde YPG ve DEAŞ gibi bütünsel terör örgütleri eklenmiştir. Bu sebeple dış politikada yapılan ağır hatalar, zikzaklar, rasyonel olmayan karar ve uygulamalar ülkemize ağır bedeller ödetmiş ve ödetmeye devam etmektedir. Buradan bir kez daha vurgulamak isterim ki Türkiye, hızla, akılcılık, çok yönlülük ve millî menfaatler ekseninde yürütülecek bir dış politika anlayışına yeniden kavuşmalıdır.

Bahsettiğim doğrultuda ikinci önemli husus, Türkiye'nin dış politika dengesini bozan ve ülkemizin iç huzurunu, demografik geleceğini büyük bir tehdit altına alan Suriye'deki gelişmelerdir. Türkiye hem bölgesindeki güç dinamikleri arasında sıkıştırılmakta hem de bugün ağır bir sığınmacı problemiyle karşı karşıya bırakılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, siyasi iktidar, sadece milletimizin beklentisini değil sığınmacıları da statüsüzlüğe mahkûm etmekte ve salt politik kaygılarla geri gönderme konusunda inandırıcılığı olmayan kupeler sunmaktadır milletimize ancak gelin görün ki çözüm için öncelikle sorunu meydana getirenlerin bunun varlığını kabul etmesi gerekmektedir. O hâlde milletimize bir kez daha hatırlatalım: AK PARTİ hükûmetleri, 2011 yılı Mart ayında Suriye'de başlayan hükûmet karşıtı protestoların iç savaşa dönüşmesi sürecinde muhalif gruplardan yana müdahil olma şeklinde bir dış politika benimsemiş ve tetiklenen yoğun göç karşısında tedbirsiz davranarak gerekli önlemleri maalesef almamıştır. Bugün Türk milleti gittikçe ağırlaşan bir sığınmacı sorunuyla karşı karşıyadır. Mevcut siyasi iktidarın Suriye başta olmak üzere, Afganistan, Pakistan ve Afrika ülkelerinden ülkemize gelen sığınmacılar ve kaçak yabancılar karşısındaki tutumu bir öngörüsüzlüğün ve plansızlığın ötesinde bilinçli bir siyasetin tezahürü müdür? Bunu elbette milletimiz daha iyi değerlendirecektir. Öyle ki sınırlarımızı elini kolunu sallayarak geçenlerin geldikleri devletlerle çok az sayıda geri kabul anlaşması yapmış olmamız Türkiye'ye iadeler konusunda, bizim iade yapmamız gereken durumlar konusunda da çok ciddi sorun alanları meydana getirmiştir.

En iyimser tahminle, bugün Türkiye'de yaşamaya devam eden 10 milyondan fazla kaçak, yabancı ve sığınmacı bulunmaktadır. Bu sayı Birleşmiş Milletlerin tanıdığı 193 ülkenin 91'inin nüfusundan da fazladır. AK PARTİ iktidarının yanlış politikalarıyla Türkiye dünyanın en fazla sığınmacı barındıran ülkesi hâline gelmiştir; işte, size çok kıymetli, önemli bir rekor(!)

Meselenin bir başka çarpıcı yanı, yakın gelecekte topraklarımızda yaşanacak nüfus değişimidir değerli arkadaşlar. Nitekim araştırmalara göre sığınmacılar için ortalama doğum oranı Türkiye'nin yaklaşık 3 katıdır. Yalnızca bu orandan hareketle bir projeksiyon yaptığımızda Suriyeli sığınmacıların 2053 yılında 35 milyona ulaşacağı öngörülmektedir. Bunlara kayıt dışı ve kaçak yabancıları da eklediğimizde otuz yıl içerisinde Türkiye'nin demografik yapısının ve Türk millî kimliğinin hayati bir tehdit altına girmekte olduğunu bir kez daha görmemiz gerekiyor.

Öte yandan, sürdürülen yanlış politikalar Türkiye Cumhuriyeti temellerini sarsmaya yönelik Selefi akımların ithaline neden olmaktadır. Hanefî-Mâtürîdî İslam çizgisine sahip kadim Anadolu kültürü de ne yazık ki her geçen gün bu süreçte tahrip edilmektedir. Bir medeniyet çizgisinde kavrayıp sınıksız sarılmamız gereken Türk milletinin değerler sistemi gerek demografik gerekse ekonomik buhranla imtihan edilmektedir. Gelinek noktada çok açık bir gerçek var ki siyasi iktidarın milletimizi soktuğu bu karanlık sokak ancak ve ancak Türk milletinin uyanışıyla yeniden aydınlanacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Böyle bir uyanış, elbette, millete verildiği sözü unutanlarla ya da dün söylediğini bugün inkâr edenlerle değil, hür ve müstakil biçimde yine ve yeniden Türk milletinin meşalesini tutanlarla gerçekleşecektir. Bunu da elbette milletimiz çok iyi anlıyor ve hissediyor, Anadolu'da gittiğimiz her yerde bize İsveç'le ilgili sorular geldiğini sizlerin huzurlarında aktarmak istiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, böylesine yoğun bir göç hareketliliği karşısında Türkiye'yi sığınmacı ağırlama merkezi hâline getiren siyasi iktidar, milletimizin kaygılarını azaltmaya dönük etkin bir yerleştirme planı yapmadığı gibi şehirlerde bir kota sistemi de uygulamamıştır ve maalesef sığınmacı nüfusu tüm ülkeye ve hatta her bir semte yayılmıştır. İktidarın 2011'den itibaren müdahil olduğu ve 2015'ten sonra birtakım ideolojik saiklerle sahada hâkimiyet kurmaya çalıştığı bu politikalar, özendirici bir anlayışla İran, Irak, Afganistan ve pek çok Afrika ülkesinden bize yönelik göçleri tetikleyen ve bizi hedef ülke hâline getiren bir politikaya dönüşmüştür. Bu, açıkça, Türkiye'ye yönelik bir stratejik göç mühendisliğidir. Bahsettiğimiz bu süreçte birlikte ne yazık ki kamu düzenini ağır şekilde sarsabilecek ve gelecekte büyük toplumsal sorunlara yol açabilecek bir tehditle karşı karşıyayız. Milletimizin kaygısı ve bugün huzur anlayışı içerisinde güttüğü yegâne hedef de bundan kurtulabilme adınadır.

Benzer bir açmaz da ülkenin yeniden yapılandırılması hedefinde belirlenmektedir. ABD'nin denetiminde bir PYD terör örgütü yapılanması varken ve o çevredeki Suriye petrolünü kontrol ediyorken yeniden imar için açılacak coğrafi bölge de ihtiyacın tümünü karşılamaktan şu an için uzak kalacaktır. Bununla birlikte, PYD/YPG konusu çözülmeden ya da bu konuda ülkemize yönelik tehditleri ortadan kaldıracak adımları hızlı bir biçimde atmadan Türkiye'nin buradaki varlığına da tamamen son vermesini İYİ Parti olarak desteklemiyoruz ve burada Türkiye'nin askerî gücünün bu terör örgütlerinin ortadan kaldırılıp atılması için kullanılmasını sonuna kadar destekliyoruz. Ancak, işte, bütün bu saydığım sorunların eşliğinde güney sınır hattımızda terör üreten bir alan oluşmuş, geçmişteki hata ve eksikliklerle bir terör devletçisi ihtimali belirmiş, ülkemizin toprakları dünyada en fazla sığınmacı barındıran ülke hâline gelmiştir. Artık, bu durum Türk milleti için taşınmaz bir yük hâline gelmiştir; milletimiz bu sorunların acilen çözümünü ve en önemlisi de çözüme yönelik makul ve somut adımların atıldığını görmek istemektedir. Sıkıntı da buradadır çünkü maalesef siyasi iktidarda bu eğilimi, bu yönelimi milletimiz görememektedir.

Bugün tartıştığımız mesele, Hükûmeti bir o yana bir o yana savuran ve yüksek perdeden sözler sarf ederken bir anda irtifa kaybına sebep olan üçüncü zemin de şüphesiz ekonomik bağımsızlık ülküsüne aykırı tutum ve yönelimlerdir. Tarihin acı sayfalarının bizlere sunduğu gerçek şudur ki: Tam bağımsızlık, siyasi bağımsızlığın yanında ekonomik bağımsızlığı sağlamamızı zorunlu kılmaktadır. Bugün ülkemiz de derinleşen bir yoksulluk, gelir dağılımında adaletsiz bir kopuş ve ağır bir dış borç yüküyle karşı karşıyadır. İktidarın son dönemdeki hatalı kararlarıyla birlikte milyonlarca emekçimizin geliri açlık ve yoksulluk sınırıyla terbiye edilirken yine milyonlarca emekli yaşamsal ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hâle getirilmiştir.

Bakın, daha geçtiğimiz günlerde Merkez Bankası Başkanının ve Merkez Bankasının bu sebeple içerisine sokulduğu iddia ve tartışmalar ortadadır. Hem bizlere hem de dış dünyaya en fazla güven ve istikrar vermesi gereken bir kurum, âdeta dedikodu üretim merkezi hâline getirilmiştir; bunu üzümlerle söylüyorum bir milletvekili olarak. Bu somut örnek bile, cumhuriyet tarihimizin en büyük ekonomik krizlerinden birini yaşarken mevcut siyasi iktidarın nasıl bir çözümsüzlük girdabında olduğunu işaretidir. Milletçe bir kez daha tecrübe ediyoruz ki dış politika, iç politika çıkarlarının gölgesinde kalmışsa ve üstelik bir de hareket kabiliyetiniz tıkanmış ise ülkenin ufkı da kazanımları da daralmaktadır.

Bakın, Kutadgu Bilig'te vezir tarafından hükûmdara adının yüklendiği anlam sorulduğunda hangi cevabı veriyor: "Güneşe bak küçülmez, bütünlüğünü muhafaza eder; parlaklığı hep aynı şekilde kuvvetlidir ve güneş doğar, bu dünya güneş sayesinde aydınlanır; aydınlığını ise bütün halka iletir, kendinden hiçbir şey eksiltmez." İşte, o güneşin adı adaletin ve doğruluğun güneşidir. Üzülerek ifade etmek istiyorum ki bugün ise ne bu soruyu soracak bir vezir vardır ortada ne de adaletin güneşi kalmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işte, bu genel tabloyu ortaya koyduktan sonra, siyasi iktidarın İsveç'in NATO üyeliği konusundaki söz ve eylemlerini kavramak sanırım daha kolay olacaktır. Biz, İYİ Parti olarak ülkemizin güvenlik mimarisi bakımından NATO'nun genişleme sürecini önemli bulsak da Türkiye'nin onuru, saygınlığı ve çıkarları bizim için her şeyden önemlidir. İsveç'in NATO'ya başvurduğu Mayıs 2022 ve ardından Madrid Zirvesi'nden bu yana maalesef ciddi bir yol katedilememiştir, bunun en büyük sebebi de az önce sıraladığım koşulların etkisiyle siyasi iktidarın hatalarını başka yollarla telafi etme ve dış politikayı iç politikaya malzeme yapma stratejisidir. Daha önce muhataplarımızla varılan mutabakat Türkiye-NATO ilişkileri açısından olumlu olsa da büyük ölçüde, şu an itibarıyla bize sunulan adımları dikkate aldığımızda temennilerden ibarettir.

Buraya gelmişken şunu da ifade etmek istiyorum: Bakın -biraz önce Grup Başkanımız da bu konuya değindi- biz Sayın Genel Başkanımızın çağırısıyla bir genel görüşme çağırısında bulunduk, oylarınızla reddedildi. Her fırsatta bu konuyu en yüksek perdede, hep birlikte, büyük bir açıklıkla konuşalım istedik ve şu ana kadar, Dışişleri Komisyonunun son toplantısında Dışişleri Bakanlığı yetkilisinin bize sunduğu bilgiler dışında bizleri, Meclisimizi, milletimizi aydınlatacak bir bilgi verilmemiştir ve oradaki bilgileri de Komisyon üyesi olarak ben buradan tekrarlamak zorundayım çünkü aldığımız kararın dayanakları burada çok önemli bir hâl alıyor. Şu ana kadar istediğimiz teröristlerden maalesef herhangi bir iade İsveç tarafından gerçekleştirilmemiştir. Burası neden önemli? Çünkü başta Sayın Erdoğan olmak üzere, dönemin Adalet Bakanı ve farklı yetkilileriniz "Bu konuda bir adım atılmadan biz bu konuda asla bir adım atmayacağız." demelerine rağmen bugün geldiğimiz bu sıfır noktasında maalesef milletimize sunduğunuz yeni bir mucize mi, yeni bir başarı öyküsü mü bunu anlamakta zorlanıyoruz. Haklı gerekçe ve çekinmelerimizi kararlı, tutarlı ve iyi bir diplomasiyle uygulamak varken elimizdeki bu meşru imkân bir kez daha iktidarın hatalı tutumuyla kaybedilmek üzeredir. Buradan sormak istiyorum: İsveç, terör suçlularının iadesi konusunda bugüne kadar hangi adımları atmıştır, Türkiye'nin taleplerine hangi cevabı vermiştir? Biliyorum, bir yetkilimiz yok ama bunu merak ediyoruz, bir kez daha soruyoruz: Bugüne kadar resmî olarak kaç kişinin iadesi istenmiş ve olumlu cevap verilmiştir? Komisyonunda aldığımız cevap maalesef sıfırdı arkadaşlar. Biz onun için zaten orada "hayır" oyu kullanarak bir süre daha Türkiye'nin bu tezlerini hayata geçirebilmesi için karşılıklı zamana ihtiyacımız olduğunu ortaya koymuştuk. İsveç'te, millî değerlerimize yapılan bir saldırılara karşı yasal mevzuatında bir düzenleme yapma iradesi yetkili makamlarca açıklanmış mıdır? Kur'an yakma eylemleri; bunların devam etmeyeceğinin garantisini bize hangi yasal mevzuatta sağlanmıştır? ABD'yle ilişkiler ise bambaşka bir boyuttadır. ABD Başkanı Biden'a İsveç'in terör örgütlerine olan desteğini soran Sayın Erdoğan, neden Sayın Biden'a başta Suriye olmak üzere ABD'nin teröre verdiği desteği sormaktan imtina etmektedir? Sorduysa bunu milletimiz neden bilmemektedir? Bununla birlikte, F-16'lar konusunun Türkiye açısından önemli olduğunun altını çizmek isteriz, elbette önemli buluyoruz çünkü biz milletimizin menfaatlerinden yanayız ancak F-35 konusu ve buradan yaşanan kayıp, Suriye'nin kuzeyindeki durum ve diğer ambargolar ortada dururken bunlar sanki hiç olmamış gibi ikili ilişkilerin İsveç sosuna batırılması -açık söylüyorum- Türk milletine alay etmek demektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) İsveç konusunda karşımızda var olan tutum tıpkı Rahip Brunson, Deniz Yücel faciası ve Kaşıkçı davasında olduğu gibi milletimize karşı kurulmuş bir kıskaç siyasetinden ibarettir. En başından beri bizim önerimiz, söz konusu katılım protokolünün Meclisimize sevk edilmeden önce mutlaka bahsettiğimiz kaygılarımızı giderecek somut ve gerçekçi bir çerçeveye kavuşturulması yönünde olmuştur.

Değerli milletvekilleri, siyasi iktidar İsveç'in üyelik konusunu seçim sürecinde bir propaganda aracı olarak kullanmış, pek çok başlığı konuyla ilişkilendirmiş ve gerek iç kamuoyunda gerekse muhataplarımız nezdinde bu beklentileri de artırmıştır. Bu ikircikli tutum karşısında adım adım ve rasyonel biçimde yürütülmesi gereken diplomasi süreci ne yazık ki bağlamından koparılmıştır. Bu durum, bahsettiğimiz bu koşullarda siyasi iktidarın da adımlarını maalesef bir oraya, bir buraya savurma eylemi taşımaktadır. Hatta 15 Aralık 2023 tarihinde Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan ilgili kabul sürecinin Komisyondan geçtiğini ve Komisyonunun Kongreyle görüşme hâlinde olduğunu bile açıklamıştır. Bu açıklama bile meselenin ne ölçüde ciddi yürütüldüğüne dair kuşkularımızı artırmıştır. O dönemde, ben burada hatırlarsanız Meclis kürsüsünden bunu aktarmıştım; hemen ardından Dışişleri Komisyonu toplandı ve bildiğiniz gibi bizim karşı oyumuza rağmen Komisyonunda kabul edildi.

İYİ Parti ilkesel olarak Türkiye'nin güvenliğine katkı sağlayacak gelişmelerin değil, Türkiye Cumhuriyeti devletine ve Türk milletine yapılabilecek her türlü dayatmanın karşısındadır. Türkiye, NATO ve İsveç arasında hazırlanmış olan mutabakat metni de geleceğe yönelik bir temenniler manzumesinden ibarettir. İşte, bu sebeplerle, İYİ Parti, Komisyon aşamasında İsveç'in NATO'ya üyeliğine "hayır" oyu kullanmıştır.

İYİ Partinin talepleri çerçevesinde İsveç'in NATO üyeliğine onay verilmesi açısından şimdi sıralayacağım maddelerin milletimizin takdirlerine sunulacağını ifade etmek istiyorum, daha önce de bunu kamuoyumuza aktarmıştım.

1) İsveç, Türkiye'nin iadesini istediği teröristleri makul ölçülerde iade etmeli ve bu sürecin devamına yönelik bir eğilim ortaya koymalıdır, şu ana kadar hiçbir iade gerçekleşmemiştir.

2) Kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'e yönelik saldırıları önleyecek yasal tedbirlerin geliştirilmesi de daha somut adımlar atılmasını gerektirmektedir.

3) Amerika, Suriye'nin kuzeyindeki PKK-YPG'nin siyasi ve terörist oluşumlarına desteğini kesmeli ve PKK-PYD'yle mücadelede NATO'nun desteği mutlaka alınmalıdır.

4) Türkiye'deki Suriyeli sığınmacıların kısa sürede Suriye'ye dönüşüne yönelik projeye ve bu kapsamda Suriye'nin kuzeyinde yapılması gereken yeniden inşa projelerine NATO ve AB ülkelerinin fon oluşturması da sağlanmalıdır. Bu size uzak hedef bir ilke olarak gelebilir ama öyle değil. Bu koz elimizden alındıktan sonra karşımıza gelecek yakın gelecekteki bu problemi çözmek için maalesef bu kozu artık kullanamaz hâle geleceğiz ve milletimize de biz bunu çıkıp elbette o gün tekrar anlatacağız.

5) Türkiye'nin F-16 uçağı ve F-16 modernizasyon kitlelerini satın alma taleplerine müttefiklik ilişkisinin sürebilmesi için acilen onay verilmelidir. Şu an ABD Başkanı Biden ile Erdoğan arasındaki telefon görüşmesinden başka bir somut taahhüt ve ilerleme varsa lütfen siyasi iktidarın yetkilisi bunu çıksın açıklasın.

6) Ege Denizi ve Doğu Akdeniz'deki dengeleri bozacak şekilde Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti aleyhinde verilen askerî destekler de mutlaka yeniden gözden geçirilmeli ve hakkaniyetli bir seviyeye taşınmalıdır.

Milletimiz adına takipçisi ve savunucusu olduğumuz bu adımlar kapsamında makul ve kabul edilebilir adımlar atılmadığı takdirde en başından bu yana sürdürdüğümüz tutarlı çizgimizi koruyacağımızı ve "hayır" oyu vereceğimizi Türk milletine beyan ederken yüce Meclisinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akay, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Bartın-Safranbolu yoluna ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Seçim bölgem Karabük'te halk arasında "ağaç tüneli yolu" olarak bilinen D755 Bartın-Safranbolu yolu; 30 kilometresi bölünmüş yol, 45 kilometresi tek yol olmak üzere 75 kilometre uzunluğundaki bu kara yolu bölgemizi direkt olarak Karadeniz'e bağlayan çok önemli bir yoldur. 45 kilometresi tek şerit olan bu yolda her yıl onlarca ölümlü, yüzlerce maddi hasarlı kaza meydana gelmektedir. Yollar yapmakla övünen iktidar, yoğun trafik akışının olduğu bu yolu yirmi iki yıldır görmezden geliyor. Ulaştırma Bakanlığı ile iktidara yöre halkımız adına çağrıda bulunuyoruz: Bartın-Safranbolu yolundaki çileye artık son verin, dünyaya nam

salmış bu önemli yolun rehabilitasyonunu sağlayın, Bartın-Safranbolu yolunu artık yapın.

BAŞKAN – Şahzade Demir...

36.- Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in, SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin maaşlarına ilişkin açıklaması

ŞAHZADE DEMİR (Gaziantep) – Bismillahirrahmanirrahim.

SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin ve diğer memur emeklisinin 2024 yılı maaş zamları -son Kabine toplantısında- ek artış oranı yüzde 5, en düşük emekli maaşı da 10 bin lira olarak belirlenmiş oldu. 2023 yılı ikinci altı aylık maaş zamlarına ek olarak kamu personeline verilen seyyanen zammın emekli aylıklarına uygulanmaması ve zammın sadece kök maaş baz alınarak hesaplanması emeklilerden de büyük tepki toplamıştır. Asgari ücret 17 bin lira. Aralık ayı itibarıyla 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırının 47 bin lira, açlık sınırının 16 bin lira, bekâr bir çalışanın yaşam maliyetinin ise 18 bin lira olduğu bir dönemde SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin 10 bin liraya mahkûm edilmesi vicdanen sıkıntılı bir karardır, ekonomik şartlara da uygun değildir. EYT'yle beraber artan emekli sayısının ödemelerde birtakım zorluklara yol açtığı doğrudur ancak zorlukların tümünü emeklilerin sırtına bindirmek de bize göre yanlıştır. Bu nedenle emekli maaşlarının bir an önce düzeltilmesi gerektiğini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.11

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

89 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 89) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Teklifin tümü üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalarda kalınmıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın konuşacaktır.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Sözlerimin başında yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlarım.

Bu vesileyle, ata yurdumuz Türkistan'ın birçok bölgesinde meydana gelen 7,1 şiddetindeki depremde dolayı grubumuz adına da geçmiş olsun dileklerimizi ifade etmek isterim.

Sayın milletvekilleri, uluslararası geçerliliği olan temel bir kabul gereği, siyasi iktidarların ülke içindeki huzur, güvenlik, refah ve kalkınmayı sağlama gibi öncelikleri söz konusu iken, aynı ilkesel önceliklerin uluslararası boyuta taşınması da uluslararası daha geniş ve kapsayıcı yapı, kurum, kuruluş ve birlikler üzerinden gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Bu tür kurum ve yapıların da genellikle uluslararası ciddi krizlerin, kaosların, anlaşmazlıkların, hatta savaşların akabinde gündeme alınıp kurulduklarına tanıklık etmekteyiz. Örneğin, Milletler Cemiyetiyle başlayıp daha sonra Birleşmiş Milletlere dönüşen yapı da Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğundan Avrupa Ekonomik Topluluğuna ve oradan da Avrupa Birliğine dönüşen yapı da böyle bir süreç sonrasında oluşmuştur. Bu genel çerçevede, İkinci Dünya Savaşı sonrası özellikle iki kutuplu bir soğuk savaş döneminin söz konusu olmasıyla bölgesel ve küresel güvenlik paktları da gündeme alınmış ve klasik bir Batı-Doğu Bloku oluşmuştur. 1940'ların sonu ve 1950'lerin başı itibarıyla, Türkiye'nin bir yandan jeopolitiği, öte yandan demokrasiden yana siyasi tercihi gereği Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatına üyeliği kaçınılmaz kılınmıştır. O tarihten bugüne paktın 2'nci büyük ordusuna sahip ve özellikle güney kanadının en güçlü üyesi olmasına ve bunun yanı sıra, tarihten bugüne güçlü bir ordu-devlet geleneği tecrübesine binaen NATO şemsiyesi altında üstlendiği tüm görev ve sorumluluklarda Türkiye üstün başarılar katetmiştir. 1990'lı yılların başında Sovyetler'in dağılmasıyla dünyanın ağırlıklı olarak tek kutuplu bir güç eksenine evrildiği bir süreçte NATO'nun özellikle Avrupa'da iş birliği ve üye sayısını artırarak genişleme dönemine girdiğine tanıklık etmekteyiz. Bu süreç özellikle Putin'li Rusya'nın yeniden toparlanma trendine girmesi, eski hinterlandında varlığını ve gücünü etkinleştirme girişimleri ve dahası Ukrayna savaşı sonrasında özellikle sınır ülkelerinde bir tehdit ve buna mukabil teyakkuz psikolojisi oluşturmıştır. Bu ülkelerin başında... Kuzeyde Rusya'nın en uzun sınır komşusu olan Finlandiya ve İsveç'in NATO bünyesine alınarak bir sonraki saldırı hedefi olmaması düşüncesi etkinlik kazanmıştır.

Sayın milletvekilleri, Türk milleti yaklaşık bin yıl önce yurt edindiği bu kadim Anadolu coğrafyasında bugüne kadar hayatini sürdürme adına defalarca istiklal ve egemenlik testlerinden geçerek büyük mücadeleler ve ağır bedeller sonucu varlığını muhafaza etmeyi başarmıştır. Bugün de şanlı tarihinin yüklediği ağır bir sorumluluk ve milletin karakter edindiği hür ve bağımsızlık ilkesi gereği Türkiye Cumhuriyeti devleti 2'nci yüzyıla daha emin ve emniyetli adımlarla girmeyi incelemektedir. Dolayısıyla, bölgesinde ve küresel bağlamda meselelere Ankara merkezli yani önce ülkem ve milletim şiarıyla bakıp gözlem, analiz ve çözümlemesini de sadece Türkçe okuyarak yapmaktadır. İçeride ve dışarıda bu genelgeçer millî ve yerli siyasi stratejik düstür ve duruş çerçevesinde yurtta da dünyada da barışı önceleyen bir tutarlılık uluslararası takdire şayandır. Bunun somut göstergeleri Balkanlarda, Rusya-Ukrayna savaşında, Güney Kafkasya'da ve son zamanlarda dünyanın sessiz ve tepkisiz kaldığı İsrail soykırımının sonlanmasına yönelik tutum ve davranışlarda açıkça görülmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu genel çerçevede, bugün görüşmekte olduğumuz İsveç'in NATO üyeliği konusunda Türkiye Cumhuriyeti devletinin her ilgili muhatap kurumu gibi, özellikle mazisinde şehitler vererek edindiği beş yüz yıllık güçlü bir hariciye tecrübesi bulunan ve bugün de yaklaşık iki yüz ellinin üzerinde temsilciliğiyle dünyada ilk 5 ülke arasında yerini alan Dışişleri teşkilatımızın yürüttüğü görüşmeler ışığında, eş zamanlı ve mütekabiliyet esasına uygun bir biçimde, en yetkili ağızların ifadesiyle endişe, beklenti ve taleplerimiz muhataplarımızca karşılık bulmuş ve hâlâ bulmaya da devam etmektedir. Kısaca hatırlatmak gerekirse, üçlü Madrid mutabakatında ve akabinde Vilnius'daki görüşmelerde kayıt altına alınan hususlar taraflarca dikkate alınıp uygulama süreci hâlihazırda başlatılmıştır. Gerek bu konuyla ilgili aralık ayı sonunda yapılan komisyon toplantısında Dışişleri Bakan Yardımcımızın açıklamalarından ve gerekse tarafların resmî açıklamalarından iki ülke arasında özellikle Türkiye'nin beklentileri ve talepleri karşılık bulmaya devam etmektedir. Diğer bir ifadeyle, terörle mücadele ve kutsal değerlerimize yönelik hakaretlerle ilgili kanuni ve anayasal değişiklikler yapılmıştır, yapılmaya devam etmektedir.

Öte yandan, savunma sanayisi ürün taleplerimize yönelik uygulanan ambargoların kaldırılması ve dahası, savunma sanayisi ürün ticaretini kolaylaştırıcı önlemlerin alınması da etkinleştirilmiştir.

Öte yandan, yetkili irtibat savcılığı sistemi kurularak karşılıklı ziyaretlerin yapılması hassasiyetlerin, beklentilerin, meselelerin yerinde görüşülüp sonuca bağlanması süreci de 16 Kasım'dan itibaren devreye sokulmuş ve anlaşma onayı sonrası da bu ilişki ve iş birliğinin devam edeceği kayıt altına alınmıştır. Dolayısıyla, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak Komisyondaki tavrımızın süreceğini belirtir, ilgili protokolün onaylanmasına katkı sağlayacağımızı ifade eder, yüce heyetinizi en kalbi duygularıyla, saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk konuşma Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e ait. Buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen Türkiye halkları, cezaevinde kesintisiz demokrasi direnişi sergileyen yoldaşlarımız; partimiz adına, Kuzey Atlantik Antlaşması'na İsveç Krallığı'nın katılımına ilişkin protokolün onaylanmasına dair söz almış bulunmaktayım.

Partimizin bu konuya dair tutumuna geçmeden önce, İsveç'in NATO'ya katılımına dair süreci, AKP'nin ikiyüzlü politikalarını yeniden kamuoyuna hatırlatmayı borç biliyoruz. Öncelikle, bu süreçte AKP iktidarının İsveç'le yürüttüğü diplomasi den bahsetmek gerekiyor. Ne idi bu diplomasi? Biz buna "Kürtsüz 21'inci yüzyıl diplomasisi" diyoruz. Bütün Türkiye, AKP'nin Kürt düşmanlığı politikalarına zaten yıllardır aşina. İsveç'le yürüttüğünüz NATO pazarlığıyla, Kürt düşmanlığına Kürtsüz bir gelecek diplomasisini eklemiş bulunuyorsunuz. Kürt sorununu içeride demokratik yöntemlerle muhataplarıyla çözerek bölgesel ve belki de küresel aktör olmayı tercih etmek yerine Kürtlerle alakası olmayan bir konuda sürece Kürtleri katmayı başardınız. Önce, İsveç'ten kuzeydoğu Suriye'ye yönelik insani yardımların kesilmesini talep ettiniz. Siz "Teröre yardım ediyorsunuz." diyorsunuz ama İsveç devletinin kuzeydoğu Suriye'ye yolladığı yardımların sivililerin eğitim, gıda, sağlık gibi temel ihtiyaçlara erişimini bir nebze de olsun kolaylaştırmak için yapılan küçük yardımlar olduğunu hem Dışişleri Bakanınız hem de devletin bütün kademeleri gayet iyi biliyor.

Kuzeydoğu Suriye'ye insani yardımı kesme talebiniz yetmedi; ardından, "terörist" dediğiniz isim listeleri yayınlamaya ve İsveç Hükûmetine vermeye başladınız. Verdiğiniz liste, yayınevi sahibi arkadaşımız, yıllarca beraber mücadele ettiğimiz Ragıp Zarakolu'ndan tutun hayatını kaybetmiş insanlara kadar geniş bir zeminde ele alındı. Hatta verdiğiniz bu listeyle Türkiye vatandaşları ve İsveç halkı tarafından seçilmiş İsveç vatandaşı bir milletvekilinin iadesini bile istediniz. Şimdi, soruyorum size: Türkiye'yle hiçbir alakası olmayan bir Kürt milletvekilinin Türkiye'ye iadesini istemek hangi siyasetin haddinedir? Ben cevap vereyim: Ancak ve ancak Kürt'ü düşman belleyen bir siyaset bu mertebeye erişebilir. İçinizden aklıselim birisi de çıkıp "Türkiye'de herhangi bir hukuki durumu bulunmayan, Türkiye'yle alakası bile olmayan bir Kürt'ün, İsveç vatandaşı bir Kürt milletvekilinin iadesini istemek, bizi komik duruma düşürür." demedi, diyemedi; demesini de beklemiyorduk mevcut rejimde zaten. Çünkü Kürt, nerede olursa olsun size göre terörist, size göre cezalandırılması gereken kişidir.

Yürüttüğünüz diplomasi sadece Kürt düşmanlığı üzerinden yapılmadı, pazarlık başladığı günlerde dönemin Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü, yeni MİT Başkanı İbrahim Kalın, yandaş bir televizyon kanalına çıkarak "İsveç gerekirse bizim için anayasasını değiştirecek." diyerek Türkiye'de şu anda yürürlükte olan orman kanunlarını, yasalarını dayattı. AKP'nin hesaba katmadığı bir şey var ki o da İsveç Anayasa Mahkemesi, Türkiye'deki gibi herhangi bir siyasi partinin veya kişinin ve hükûmetin güdümünde değildir, bunu düşünemediniz. Bu nedenle de İsveç'in terörle mücadele kanununda yaptığı değişiklik sizi memnun etmedi.

Değerli arkadaşlar, değerli halklarımız; dünyada "at pazarlığı" diye tanımlanan çirkin pazarlığı yeniden tanımlamaya neden olan bu diplomasi son buldu mu? Hayır, bulmadı. Neden? Çünkü süreci aslında daha kötü bir şekilde yürütmek istediniz. Bu sefer NATO ile AB üyelik sürecini birbirine kattınız, öyle ki Avrupa Birliği yetkilileri bile dönüp "İsveç'in NATO üyelik süreciyle Türkiye'nin AB'ye tam üyelik süreci arasında hiçbir ilişki yoktur." açıklamasını yapmak zorunda kaldılar.

Bu pazarlık da yetmedi, bu sefer ABD'yle F-16 pazarlığına giriştiniz. Diplomatlarınız bir sabah Helsinki'de, aynı günün akşamı Stockholm'de pazarlık yürütürken bir baktık ki ertesi gün Brüksel'de, akabinde Washington'da bu çirkin pazarlığa tarihî örnek olabilecek bir trafik yürüttüler. Bu da yetmezmiş gibi Dışişleri Bakanı Blinken'la yediği içtiği ayrı gitmez bir seviyeye taşıdı ilişkileri. Pazarlık biraz daha devam etseydi bir sonraki talebiniz Erdoğan'ın İsveç Anayasa Mahkemesi üyelerini seçmek veya Kürt'ün İsveç'te seçme ve seçilme hakkının askıya alınması olacağını Türkiye'deki pratiklerinizden öngörmek zor olmasa gerek.

Değerli arkadaşlar, bu anlatıklarım sürecin aslında AKP boyutunu oluşturuyor ama diğer bir boyutu var, o da Orta Doğu başta olmak üzere dünyada yaşanan savaşlar ve bunların yarattığı küresel sonuçlar. Dünya, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da Vietnam'da Afganistan'da Irak işgalleriyle aslında neredeyse her bölgede yaşanan düşük ve orta yoğunluklu savaşlarla hiçbir zaman daha özgür, daha demokratik ve daha güzel bir yer olmadı, olamadı. Bugün de Putin'in Ukrayna'yı işgaline karşı NATO'nun genişlemesiyle dünya, sivililer için daha güvenli bir yer olmayacak. Başta Orta Doğu olmak üzere, dünya kesintisiz bir şiddet girdabındadır ve hükûmetler dünya halklarını bu girdaptan çıkarmak yerine savaşa savaşa karşılık vererek, daha fazla silahlanarak halkları korkunç ve ölümcül bir geleceğe taşımaktadırlar.

Bugün Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesinin NATO'nun genişlemesine gerekçe olarak sunulmasına bu çerçeveden bakmak zorundayız. Şüphesiz, DEM PARTİ olarak İsveç halkının Putin gibi şiddet potansiyeli öngörülemez bir liderin, kendi ülkeleri için tehdit olma kaygısını anlıyoruz, zira kendi Parlamentolarından da NATO'ya üye olma talebini geçirdiler fakat İsveç halkının kaygılarının NATO'ya üye olmakla geçeceğine dair şüphelerimiz olduğunu buradan bir kez daha belirtmek istiyoruz. İsveç ekonomisinde savaşa ayrılan bütçenin sınırlı olması, İsveç'in dünya genelinde sosyal destek mekanizmalarının en geniş, ekonomik refahı en yüksek olan ülkelerden biri olmasıyla tabii ki doğrudan ilişkilidir. Bugün NATO üyeliği, İsveç'in güvenlik kaygılarını gündenbirlik giderse de orta ve uzun vadede hem uluslararası ilişkiler teorisinde bilinen bir kavram olan güvenlik iklimi yaratılmasına sebep olacak hem de İsveç bütçesinin önemli bir oranının savaşa ve silaha harcanmasına sebep olacaktır. İsveç ordusunun silah envanterinin NATO'ya entegre edilmesinin maliyeti bile basit bir matematik hesaplamasıyla ne kadar ağır bir fatura çıkacağını bizlere göstermektedir. 2020 yılında İsveç'in savunma bütçesi, genel bütçesinin yüzde 1,1'ine tekabül ederken NATO'ya katılımıyla bu bütçe yaklaşık olarak 2'ye katlanacak ve bugünkü rakamlarla her yıl on milyarlarca euroluk halktan alınan vergiler silahlara harcanacaktır. Açıkça görülmektedir ki Putin'in savaş ve işgal politikaları, silah sanayisini dünyada yeniden canlandıracak ve dünyanın ekonomik açıdan üst sıralarında yer alan İsveç'i yoksullaştırmaya itecek ve ağır maliyetleri olacaktır ve hepimizin bildiği gibi, bu savaş bütçesinin maliyeti İsveç halklarına, yoksullara, gençlere, engellilere, kadınlara ve göçmenlere kesilecektir. NATO üyeliği ve savaş bütçesinin artırılmasının faturası sosyal destek mekanizmalarına kesilecek, halklar daha az sosyal destek olarak yoksulluğa ve yoksulluğa mahkûm edilecektir.

Değerli arkadaşlar, küresel sermayenin jandarması NATO'nun genişleme stratejisine dair tarihini Ukrayna işgaliyle başlatmak büyük bir hata olur; öncesinde de soğuk savaş bittikten sonra da farklı isimler ve iş birlikleri adı altında genişlemesi hep vardı fakat bu tarih bize gösterdi ki askerî açıdan hiçbir genişleme ne bölgesel ne de küresel çapta çatışmaları ve savaşı önleyecek bir deneyime sahip olmuştur. O sebeple, halkların mahkûm edildiği acı deneyimleri göz önünde bulundurarak NATO'nun genişlemesinin dünya barışına katkı sunmayacağını biliyoruz ve buna inanıyoruz; yakın tarihten bunu bize düşündürülen çok somut örnekler var. Savaşlar ve silahlanma, insanlık tarihinde ve hatta bugün bile insanı ve sahip olduğu bütün değerleri yok etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, toparlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – İsrail'in Filistin halkına, AKP'nin Kürt halkına yönelik güvenlikçi politikalar adı altında saldırgan ve yayılcı yaklaşımı sebebiyle savaşa ayrılan bütçe ile sorunların çözümü arasında ters bir orantı olduğu gün geçtikçe daha da görünür hâle gelmiştir. Bu çerçevede, NATO ve üye ülkeler 20'nci yüzyıldan kalma yöntemleri terk ederek çatışmaları ve savaşı engelleyecek yeni mekanizmalar ve önlemler geliştirmelidir. On yıllardır savaşa ayrılan bütçe artık kalıcı barışın inşası için kullanılmalı. Bugün dünyanın çözüm bekleyen en büyük sorunları küresel ısınma, açlık, yoksulluk, cinsiyet eşitsizliği ve tabii ki kalıcı barış sorunudur.

Sonuç olarak bugün İsveç halkı bir yandan "ya NATO ya Putin" iklimine sıkıştırılırken AKP iktidarının bu süreçte yürüttüğü politika İsveç'i "ya Kürtler ya NATO" ikilemine sıkıştırmaya çalışması tarihin utanç sayfalarından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Sayın Başkanım, çok az kaldı, tamamlayabilirsem...

Selamlayayım en azından Sayın Başkan, bizim süreden kesersiniz.

Açarsanız tamamlayayım.

BAŞKAN – Hayır, bir dakika verdim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Tamam Başkan, bir selamlayıp bitireceğim, önemli bir konu.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Diyarbakır Milletvekili Cengiz Çandar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uluslararası sözleşmeler başlığı dış politikanın genel bir muhasebesini mümkün ve gerekli kılıyor. Kuşkusuz, İsveç'in NATO üyeliği konusu, sadece ülkemizde değil, burada değil uluslararası alanda da büyük bir ilgi ve dikkatle izleniyor ve muhtemelen bugün bu Genel Kuruldan karar çıkacak yani İsveç'in NATO'ya girişi onaylanmış olacak ama bu, Türkiye'nin, en başından beri, bu işin en başından beri şantajcı ve pazarlıkçı kötü bir dış politika izlemiş olduğu gerçeğinin üzerini örtmeyecek. Dış politikada şu üç temel ilke çok önemlidir: Bir, öngörülebilirlik; iki, güvenilirlik; üç, tutarlılık. Türkiye, İsveç'in NATO üyeliği konusunda bu üç ilkeyi de sürekli olarak ihlal etti.

Ben, bu iş başladığından yakın süreye kadar İsveç'te yaşıyordum, o yüzden gelişmelerin bire bir tanığı oldum. Bu iş nasıl başladı, nereden başladı? Rusya Ukrayna'yı işgal ettiği zaman başladı. Herhangi bir kolektif güvenlik sistemine üye olmamayı, tarafsızlığı âdeta ulusal kimliklerinin bir parçası hâline getirmiş iki ülke; Rusya'yla son derece uzun bir sınırı olan Finlandiya ve de İskandinavya'nın en büyük ülkesi İsveç "Biz, Batılı ülkeler olarak, Batı'nın kolektif güvenlik sistemi içinde yer almak istiyoruz." dediler, NATO da bunun üzerine "Başımızın üzerinde yeriniz var, buyurun." dedi, Türkiye o sırada "Bir dakika..." dedi, "Bir dakika durun bakalım, benim şartlarım var ve itirazlarım var." dedi. Nedir? "Terörist" diye nitelediğimiz birtakım isimler var, onları sen bize iade edeceksin, bizim terör konusunda hassasiyetimiz var, ondan sonra durumuna bakarız." dendi. 32 isim çıktı; Türkiye'de iktidarın kontrolündeki medyada bu isimler ve fotoğraflar yayınlandı, İsveç medyası da oradan bunları devraldı. Fakat bir baktık ki bu isimlerin bazıları... İsmi de vereyim: Sıraç Bilgin; ölü, 2014 yılında hayatını kaybetmiş; istendiği söylenen, iadesi istenen isimlerden bir tanesi. Bazıları, az önce de söylendi, İsveç vatandaşı ve İsveç kanunlarına göre bir İsveç vatandaşının İsveç'le aynı ceza hukuku kuralları olmayan bir ülke tarafından talep edilmesi hâlinde iadesi hukuken mümkün değil. Üçüncüsü, bir başkası az önce yine ifade edildi, adını ben de vereyim: Amina Kakabaveh; İsveç Sol Partisi Genel Başkanıydı, bu kriz çıktığı zaman bağımsız milletvekiliydi ve hükûmet onun oyuyla güvenoyuna dayanıyordu. Bizim oradaki, o zamanki Büyükelçi kalktı, İsveç radyosuna onun da iadesinin istenebileceğini söyledi. Şimdi, hiçbir şey anlaşılmadı; bu nasıl politikadır, ne isteniyor, ne olacak, ne bitecek anlaşılmadı.

Geldik Haziran 2022'ye, Madrid'deki NATO Zirvesi'ne. Türkiye, İsveç ve Finlandiya arasında üçlü mutabakat metni ortaya çıktı ve arkasından Sayın Cumhurbaşkanı, Madrid'den dönüşünde, uçakta, iadesi istenen 72 kişiden bahsetti. O zaman İsveç'te medya organları bana geldiler, dediler ki: "E, 32'ydi, nereden 72 oldu? Kim bunlar?" E, bilmiyoruz. Büyükelçiliğe sordum: "Kim?" "Bizde isim filan yok yani İsveç makamlarıyla bizim görüşüp talep ettiğimiz, sunduğumuz isim yok." dendi Büyükelçilik tarafından. Daha ötesi, yine Sayın Cumhurbaşkanı, 8 Kasım 2022 tarihinde, burada, Ankara'da, İsveç Başbakanı Kristersson da ortak basın toplantısında "Sizden bu kişiyi istiyoruz." diye isim telaffuz etti, o kişi de gelmedi, hâlâ İsveç'te yaşamaya devam ediyor.

Sonra, bir ara dendi ki: "Ya, konu bu değil, konu aslında Türkiye ile Amerika arasındaki F-16'larla ilgili bir mesele." E, peki, ne oldu, F-16'lar geldi mi? Hayır, gelmedi, F-16'lar ortada yok. Ha, belki Blinken bu son temaslarında "Vallahi billahi Biden senatoya bu konuyu sunacak." dedi ama geçip geçmeyeceğini bilmiyoruz, Blinken'in böyle deyip demediğini de bilmiyoruz ama F-16'ların ortada olmadığını biliyoruz.

Yani, bu hikâyeye, bu İsveç'e ilişkin olarak, NATO üyeliğine ilişkin olarak Türkiye'nin izlediği politikaya nereden bakarsanız bakın, bu, meşhur "ağa, maraba ve eşek" hikâyesini andırıyor. Hani bu en sonunda iş yolculuğun başladığı yere gelmiş de maraba ağaya dönmüş "Ağam, biz bu haltı niye yedik? Başladığımız noktadayız." demiş, İsveç'in NATO üyeliğiyle ilgili durumumuz da bu. Biz Türkiye olarak bu konuda, taleplerimizin karşılanması anlamında bir buçuk yıl önce neredeyse aynı noktada duruyoruz.

Şimdi, buradan ne çıkıyor? Burada Türkiye'nin muazzam bir tutarlılık, güvenilirlik eksikliği ortaya konmuş oldu. Peki, bunun ceremesini kim çekiyor? Gazze çekiyor, bunu açıkça söyleyeyim, Gazze çekiyor. Ne ilişkisi var? Şu ilişkisi var: Eğer siz Batı'da ağırlığınızı kaybetmiş bir ülke hâline gelerseniz, izlediğiniz politikayla Batı kurumlarında ciddiye alınmaz bir hâldeyseniz bölgede de ağırlığınız kalmaz. Filistin halkının efsanevi lideri Yaser Arafat, Türkiye'ye verdiği önemli açıklarken bir gün bana "Siz çok önemlisiniz, sizin kamuoyunuza hitap etmem lazım çünkü siz NATO üyesisiniz yani Filistin davasını Batı'da, NATO kulvarlarında, kulislerinde taşıyacak unsurlardan birisiniz, çok önemlisiniz." demişti. Şimdi, hâl bu iken Batı dünyasında hiçbir ağırlığı olmayan, maraza çıkaran, pürüz çıkaran bir ülke; Türkiye güçlü bir ülke olsaydı İsrail şu soykırıma tevessül edebilir miydi?

Bakın, bugün itibarıyla, 7 Ekimden bu yana yüz sekiz gün oldu -Türkiye'yle kıyaslama yaparak daha kolay tasavvur edilsin diye söylüyorum- ölü sayısı, Türkiye'de yüz sekiz gün içinde 1 milyon 40 bin kişinin ölmüş olması ne demekse o; 450 bin çocuğun, yaklaşık yarım milyon çocuğun ölmesi, hayatını kaybetmesi ne demekse o. Gazze'de geldiğimiz nokta bu; bu, soykırım.

Nitekim, Cumhurbaşkanı Erdoğan da "İsrail'i savaş suçlusuna ilan edeceğiz ve bunun hazırlıklarını yapıyoruz." dedi. Ne zaman dedi? 28 Ekim tarihinde. Geldik 29 Aralık'a, herhâlde hazırlıklar bir türlü bitmedi. Güney Afrika tuttu İsrail'i Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesinde sanık sandalyesine oturttu. Almanya karşı çıkıp İsrail'in yanında yer aldı, Namibya da Güney Afrika'nın yanında yer aldı. Peki, Türkiye nerede bu arada, ne yapıyor? Türkiye hani savaş suçlusuna ilan edip bunu bütün dünyaya kabul ettirecekti? Hazırlıklar bir türlü bitmedi ama İsrail'le ticaret de bitmedi, İsrail'le ticaret de devam etti.

Bakın, burada resmî rakamlar var. Bu resmî rakamlara göre, Türkiye Denizcilik İşletmelerinin rakamlarına göre, İsrail 2023 yılında deniz yoluyla yapılan ihracatta 5'inci ülke durumunda. 2022 ile 2023 arasında, 2022'ye oranla 2023'te İsrail'e askerî malzeme ihracatında 3 misli artış var; İsrail'le ticaret devam ediyor. Siz ha babam hamasi nutuklar atıyorsunuz, gösteriler yapıyorsunuz ama İsrail'le ticaretiniz devam ediyor. Şimdi, bu manzarayı verdiğiniz zaman, bu görüntüyü verdiğiniz zaman

inandırıcılığınıza daha da kaybediyorsunuz. Yani şimdi, kim bölgede bu sorunda -ki bu sorunun nasıl biteceği, nereye evrileceği hâlâ belli değil- Türkiye'yi garantör olarak ister, kabul eder, önerir; kim ara buluculuğunu talep eder? Nasıl ara buluculuk yapacak? Ama en önemlisi Türkiye uluslararası sözleşmeleri de uygulamıyor. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin altına attığı imzayı uygulamıyor. "Nereden biliyorsunuz?" dersanız, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi AİHM kararlarının uygulanmasını şart koşuyor. Kalktı Adalet Bakanı daha birkaç gün önce dedi ki: "O kararlar siyasidir." E, Allah'tan korkun. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Büyük Dairesi onca ülkenin temsilcisi içinde Türkiye dış politikası bir yargıcı ikna edemedi mi? Onlarca sayfa karar çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) – Sayın Başkan, yarım dakika içinde tamamlayacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) – Şimdi, hâl bu iken eğer Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları uygulanmış olsaydı -ki Anayasa'mızın 90'ıncı maddesi de bu konuda amirdir, Adalet Bakanının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını "Siyasi mi, hukuki mi?" diye yorumlama hakkı da yoktur, tersine kendi Anayasa'mızın 90'ıncı maddesi gereğince uygulaması zorunluluğu vardır- bugün Selahattin Demirtaş dışarıda olacaktı, bugün Osman Kavala dışarıda olacaktı ve Türkiye'nin üzerinden büyük bir kambur da kalkmış olacaktı ama Anayasası uygulanmayan, Anayasası bizzat yöneticileri tarafından sürekli ihlal edilen ülkenin de dış politikasının hâlipörmelali bu olur, fazla da umut beslememek gerekir.

Dinlediğiniz için, sabrınız için saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına üçüncü konuşmacı Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan. Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Değerli milletvekilleri, muhalif siyasiler, gazeteciler, kadınlar, Kürtler ve ötekiler yüz yıldır haklı taleplerine karşılık zindanlarla, cezaevleriyle sınandılar. Özellikle devletin asli kurucu unsuru olan Kürtler inkâr, imha ve asimilasyona tabi tutuldu. Bu nedenle, Kürtlerin haklı mücadelesini yürütenler için bu cezaevleri bir nevi toplama kampına dönüştürüldü; sesleri, inançları ve değerleri insanlık dışı işkencelerle sinandı. Diyarbakır zindanı bu uygulamalarla dünyanın en şöhretli cezaevlerinden biri oldu ancak özgürlük, eşitlik ve barış isteyenlere uygulanan işkenceler karşısında insanlık onurunun kazanması için direnenler hiçbir zaman bu kötülüğe geçit vermediler, kötülüğün en saf hâliyle bu cezaevlerinde karşılaşanlar büyük direnişlerle tarihe geçti.

İşte, bugün de aynı mücadele devam ediyor. Bugün işkencecilerin isimlerini okullara veren zihniyet, adaletsizliğin, hukuksuzluğun, yoksulluğun dibe vurduğu ülkede hayal satmaya çalışıyor; adaletsizliğe, hukuksuzluğa karşı çıkanları ise toplama kamplarına dönüştürülmüş olan cezaevleriyle tehdit etmeye devam ediyor. Bugün Kürtler ve Kürt sorununun demokratik, eşit, özgür biçimde çözümü için mücadele edenler, yaşına, cinsiyetine, engelliliğine, hastalığına bakılmaksızın hukuka ve vicdana aykırı bir biçimde cezaevlerinde tutuluyorlar, kumpas dosyalarıyla tutuklanıp ayrımcı kanuni düzenlemelere dayanarak, hatta kimi zaman doğrudan talimatlarla cezalandırılıyorlar. Diğer yandan, dost-düşman ikilemiyle toplum kutuplaştırılırken savaş politikalarıyla devam eden gencecik gençlerin ölümleri üzerinden iktidar devşirilmeye çalışılıyor.

Değerli milletvekilleri, daha dün 1.330 avukatın Adalet Bakanlığı bünyesindeki Diyarbakır'daki müdürlüğe yapmış olduğu İmralı'yla görüşme resmî başvurusu, adliye önünde yapmak istediğimiz açıklama, pankartta "Tecrit uygulanıyor." sözünden dolayı yüzlerce kolluk gücüyle engellenmeye çalışıldı. Peki, bu ülkede tecrit yok mu? İşkence yok mu? Cezaevlerinde hukuka aykırılıklar yok mu? Bu ülkede Kürt sorunu hukukla, adaletle, barışla çözüldü de bizim mi haberimiz yok? Tekçi, inkârcı savaş politikalarınız yüzünden gencecik yaşta gençleri ölüme göndermiyor musunuz? Bu ölümler dursun, Kürt sorunu demokratik yöntemlerle çözülsün, tecrit kalsın diye şu an 100'den fazla cezaevinde 58'inci gününe giren açlık grevleri yok mu? Hepsini var, gayet iyi biliyorsunuz, bunlara iktidarınız sürsün diye susuyorsunuz.

Bakınız, sadece son bir yılda tek bir derneğe yapılan başvuruyla ilgili bir açıklama yapıldı ve "Avrupa standartlarına uygun" diye övündüğünüz cezaevlerinde 4.904 hak ihlali, en az 34 kişi yaşamını yitirmiş, hukuka aykırı bir biçimde üç yıldır uygulamaya konulan keyfi biçimde özgürlüğü elinden alınan 245 kişinin kurul kararları verilmiş. Cezaevlerinde bu keyfi, hukuka aykırı uygulamalara maruz kalan mahpuslar bunun yönetmelik, kanun, hukukla ilgili olmadığını biliyorlar, hukuk uygulansa mevcut tablonun çok farklı olacağını da biliyorlar; tam da bu nedenle kanun yapımından uygulama aşamasına kadar bu sürecin tamamının düşman ceza hukukundan, bu düşman ceza hukukunun da Kürt sorununun çözümsüzlüğünden, Kürt sorununun çözümünü noktasında da en temel barış ve çözüm muhatabının Sayın Öcalan olduğu gerçeğini kamuoyuna duyurmak istemektedirler. Barış sesini duyurmak için fiziksel olarak imkânları ve koşulları elinden alınan mahpuslar, bedenlerini barış sesine dönüştürerek açlık grevine girdi. Bedenlerini barış sesi yapan mahpusların haklı taleplerini yerine getirmek yerine, cezaevlerinde şu anda elli sekiz gündür insanlık dışı muameleler had safhaya ulaştı. Oysaki cezaevinde olan bir kişi, hukuken geçici bir biçimde, hukuka uygun bir karar neticesinde insani infaz koşullarında tutulmalıdır. Mahpusların onurları, yaşam hakları, sağlık hakları başta olmak üzere insani tüm değerleri devletin sorumluluğundadır; ulusal mevzuatımıza göre de bu böyledir, uluslararası sözleşmelere göre de bu böyledir ancak hukuk tanımaz iktidarın yasal hakları dahi ellerinden alınan ilk kesim olan mahpuslara dönük her gün yeni hak ihlalleriyle karşı karşıya kalıyoruz. Bu protestoya, açlık grevine katılan mahpuslardan işkenceye varan uygulamalarla öğ alınmakta, bunlar cezalandırılmakta. Ne mi yapılıyor? Bizim en azından avukatlar ve aileler üzerinden tespit edebildiğimiz kadarıyla, birçok cezaevinde açlık grevinde olan kişilerin her gün yapılması gereken kilo, şeker, tansiyon, saturasyon, sağlık kontrolleri yapılmamakta; ya doktor tarafından yapılmamakta ya da gardiyanlar hafta sonu bunu gerçekleştirmekte. Bununla ilgili somut olarak Ahlat T Tipi ve Gaziantep T Tipinden İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna da başvurularımız var.

Yine, "Açlık grevinde olan bir kişinin işesi verilmaz." diye bir şey yok. İşesi verilir ama nasıl verilir? Açlık grevinde olan bir kişi için tuz, şeker, karbonat, meyve suyu, ayran, yoğurt gibi kişinin talebine uygun bir biçimde günlük yeteri kadar işse verilir ancak birçok cezaevinde ya bu işeler verilmiyor ya da yeteri kadar verilmeyerek kişinin açlık grevi olan süreci daha da aç kalmaya, daha çok büyük hasara sebep vermekte. Yine, birçok cezaevinde açlık grevinde olan bir kişinin alması gereken başta B1 ve B12 vitamini olmak üzere destek vitaminler ve destek sağlık destekleri verilmemektedir.

Bakınız, Van F Tipi Kapalı Cezaevinde, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde, Marmara'nın hemen hemen tüm cezaevlerinde açlık grevine girenlerle ilgili disiplin soruşturmaları başlatıldı ve haberleşme, iletişim araçlarından yoksun bırakma, kültürel ve spor etkinliklerinden alıkoyma ya da hücre cezaları, bir aylık etkinlikten alıkoyma cezaları verildi. Tek bir örnek, Gaziantep İslâhiye T Tipi Kapalı Cezaevinde Uğur Ürün, Hicet Umui, Ümit Özen, İlhami İşçi on günlük süreli dönüşümlü açlık grevi süreçlerinde kendilerinin rızası dışında, disiplin cezası olmadan tekli hücrelere alındıklarını ve bu süre boyunca ilk bir hafta ailelerle telefon haklarının gasbedildiğini, on günlük grev süresi boyunca su, tuz, şeker ve limon verilmeyişini, gerekli vitaminler ve sağlık kontrollerinin yapılmadığını, grev bittikten sonra kişinin yemeğe tekrar dönmesi için verilmesi gereken haşlama, çorba gibi sulu yemeklerin verilmeyişini ve kişilerin normal işeye zorunlu bırakıldığını söyledi.

Yine, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi ve birçok cezaevinde greve girenlerin tüm kişisel kitapları, mektupları, eşyalarına el konuldu. Yine, birçok cezaevinde, maalesef ki bilhassa Silivri 2 Nolu L Tipi Cezaevinde infaz koruma memurlarının açık grevinde olan mahpuslara dönerek "Fırında sıcak börek var, yer misin?" şeklinde psikolojik şiddet uyguladığını; yine, gardiyanların açlık grevi

talebine dönük olarak kötü muamele ve tehditlerde bulunduklarına dönük başvurular oldu.

Yine, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde mahpusların talebi olmasına rağmen B12 vitamini ve muadili olarak verildiğini, revirden verildiğini ama B1 vitamininin asla verilmeyişini, grevi bitenler için sadece beş günlük olması gereken diyetin bir günlük olarak patates haşlaması şeklinde verildiğini ilettiler. Yine, B1 vitaminiyle ilgili -bugün İnsan Haklarını İnceleme Komisyon Başkanımız da buradaydı, kendisine ulaşmaya çalıştık, maalesef ulaşamadık- B1 vitamininin verilmemesi sorunu birçok cezaevinde hâlâ devam ediyor.

Peki, soruyoruz: Açlık grevi bir protesto şekli değil midir? Bir olaya, bir konuya, bir politikaya, tam da iktidarın yürütmüş olduğu politikalara karşı dikkat çekmek için başvurulan barışçıl, şiddetsiz bir direniş biçimidir. Cezaevinde olan mahpusların itirazla, hukukla, dilekçelerle, başvurularla bu kürsüden bizlerin onların sesi olarak ifade etmeye çalıştığımız ve siyaseten ifade etmeye çalıştığımız talepleri sonuç vermediği için bugün 100'den fazla cezaevinde süreli ve dönüşümlü açlık grevleri devam etmekte.

Açlık grevi, özetle, düşünceleri açıklama ve yayma meşru yollarından biridir, ifade özgürlüğü kapsamında; ulusal mevzuatımızda da Anayasa'da da uluslararası sözleşmelerde de güvence altına alınmıştır. Güvence altına alınan bu hakka, bu protesto şekline, bu ifade özgürlüğünü kullanma biçimine müdahale edilemez. Açlık grevinin temelinde hayatına son verme değil, tam tersine insanca, vicdana uygun, insanlık onuruna yaraşır bir biçimde yaşamı sağlama amaçlanmaktadır. 27 Kasım'dan beri Türkiye'deki cezaevlerinde süregelen açlık grevindeki talep ise Öcalan'a özgürlük, Kürt sorununa çözümdür. Hukuka uyma, barışa ve çözüme çağırısı amaçlanmaktadır. Anayasa ve uluslararası sözleşmeyle korunması gereken bu protesto ve ifade özgürlüğü biçimine karşı iktidarın en başından beri elli sekiz gündür sistematik bir biçimde devam ettire geldiği hukuk dışı uygulamaları tek tek sıraladım ki bunlar, bize ulaşanların çok az bir kısmı, burada saymadığımız onlarca başvuru var. Oysaki bu hakkı kanunen korumak, yükümlülüğünü yerine getirmek varken "Nasıl olur da bu hakkı, bu talebi engellerim."in çabasının yaşandığını görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın, lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) – İfade yöntemi olarak, bir barışçıl yöntem olarak açlık grevi suç değildir, talepleri de suç değildir, disiplin cezasına ya da suç ihdasına konu edilmesini kabul etmiyoruz. Ulusal ve uluslararası yargı makamlarının kararlarında da ceza infaz kurumunda yer alanların bir ifade yöntemi, biçimi olarak açlık grevine girmesinin, disiplin ve güvenliği tehlikeye düşürmeyen barışçıl bir protesto türü olduğu için cezalandırılmayacağına dair onlarca karar vardır. Asıl sorgulanması gereken bu insanlık dışı muamelelere bulaşanlar, tecritte ısrar eden politik akıldır.

Bugün NATO'yu ve İsveç'i konuşuyoruz, asıl Türkiye'deki krizleri, ekonomik, hukuk, diplomatik, mülteci krizleri, NATO'ya hangi ülkenin girip girmeyeceğini değil çatışmalara karşı barışçıl bir çözüm yolunu, Kürtlerin muhataplarıyla nasıl çözeceğine dair ancak bir aklıla bunu sağlayabiliriz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına son konuşmacı İstanbul Milletvekili Özgül Saki.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, AKP ve MHP iktidarının uluslararası ilişkilerde bir başka çirkin pazarlık politikası da göçmenler ve mülteciler üzerinden sürdürülüyor. Daha önce de bu kürsüde defalarca belirttik, AB'yle yapılan geri kabul anlaşmasının mültecileri ve göçmenleri hangi koşullarda yaşamaya mahkûm ettiğini defalarca söyledik, yine söyleyeceğiz. Şimdi de İngiltere'yle "yasa dışı göçle mücadele" adı altında imzalanan anlaşmayla, sömürgecilik dönemi kölelik koşullarına mahkûm olacak şekilde göçmen ve mülteciler üzerinde kararlar alınıyor.

Peki, nasıl oluyor bunlar? Emperyalist-kapitalist sistemin savaş hükümetleri uyguladıkları faşizan politikalarla, ekolojik, ekonomik yıkımla kitlesel göçlere sebep oluyor ve kendi yarattıkları bu kitlesel göçlerde yine bu insanları, mültecileri, göçmenleri uluslararası anlaşmalara pazarlık konusu yapıyorlar.

Peki, tüm bunlarda göçmenler neler yaşıyor? Göçmenler, üzerlerine bombalar yağdırılan ülkelerinden, emperyalist-kapitalist sistemin oradaki mega projelerle yarattığı ekolojik yıkımdan, kıtlıktan, kuraklıktan kaçarak daha iyi bir yaşam için yollara düşüyorlar, savaşlardan kaçarak yollara düşüyorlar, tüm riskleri göze alıyorlar ve bu riskler Akdeniz ve Ege'nin bir mülteci ve göçmen mezarlığı olması gerçeğiyle yüzümüze çarpıyor. Bu risklerden bir tanesi kamyon kasasında boğularak ölmek mesela, bir başkası madende yakılarak ölmek, bazen ırkçı ve nefret politikalarına maruz kalmak, özellikle mülteci ve göçmen kadınların göç yollarında cinsel tacize, cinsel saldırıya maruz kalması; yetmiyor, zorunlu göçe tabi tuttukları göçmen ve mültecileri Türkiye Cumhuriyeti de dâhil olmak üzere öldüremediklerinde ucuz iş gücü olarak piyasaya, emek piyasasına sürüyorlar. En güvencesiz koşullarda, en ağır koşullarda göçmenler, mülteciler çalışıyorlar.

Şimdi, peki, daha sonra ne oluyor, ne yapıyor uluslararası anlaşmalarda ülkeler? Pazarlık konusuyla mesela, geri itme, geri gönderme mekanizmaları, Akdeniz'de, Ege'de kitlesel ölümler olarak bizim önümüze geliyor ve sadece vicdana sıkışan, duygu sömürsü yapılan timsah gözyaşlarıyla, bunlarla üzülmüş gibi yapılıyor ama hiç utanmadan gidip İngiltere'yle yine bu yıkıma yol açacak anlaşmalara hiç çekincesiz imza atılıyor.

Bakın, Küresel Mülteci Forumu Aralık 2023'te toplandı ve burada ortaya çıkan konular nasıl? Devlet eliyle, çeteler yoluyla ölümle sonuçlanan durumlar dışında, Birleşmiş Milletlerin verilerine göre, Eylül 2023 itibarıyla 114 milyon insan yerinden yurdundan edildi ve bu insanlar Avrupa göç krizinin başladığı 2014, 2015'ten bu yana bu insanlardan 29 bini yaşamını kaybetti, 684 göçmen katledildi. Geliyoruz Türkiye'ye, bu savaş politikalarının bir parçası uluslararası anlaşmalarla burada, Türkiye'de nefret politikalarının zorbalığının ortasında kendi kaderlerine bırakılıyor göçmen ve mülteciler. 3,2 milyon Suriyeli geçici koruma statüsünde; bakın, mültecilik hakkı bile verilmiyor. Irak'tan, Afganistan'dan gelen ve -tırnak içinde- "misafir statüsünde" işte ne bileyim "geçici koruma statüsünde" denilerek, uluslararası pazarlık konusu olarak bu Hükümet tarafından göçmenler masalara sürülüyor.

Peki, bir başka şey, ne oluyor başka? Antalya'da sahile vuran 9 cansız bedeni gördünüz ve bu 9 cansız bedenle ilgili -daha önceki bir sürü bedenler gibi- iki gün konuşulup unutuluyor ve tekrar tekrar göçmenler, mülteciler maruz bırakılıyor.

Sonra, bir başka şey, geri gönderme merkezleri. Bakın, Türkiye uzun süredir Suriye ve Irak'ı bombalıyor ve buradaki, Rojava'daki inşa olan yaşamı kendine tehdit görüyor. Yeni gelen bilgilere göre, mesela, Rojava doğumlu olup burada tutuklanan Manisa Akhisar T Tipi Hapishanesindeki Abdulmenaf Osman otuz yıllık mahpusluktan sonra serbest bırakılıyor ama ülkesi bombalandığı için, yaşam tehdidi altında, geri gönderilemiyor, geri gönderme merkezlerine mahkûm ediliyor tekrar. Yine, Bolu F Tipinde Kamuran Reşit Bekir aynı koşullarda tahliye ediliyor, şimdi geri gönderme merkezlerinde tutuluyor. Şimdi durum bu, buna benzer o kadar çok örnek var ki ve geri gönderme merkezleri tüm denetimlere kapalı. Biz diyoruz ki: Geri gönderme merkezlerini demokratik kitle örgütlerinin meslek örgütlerinin denetimine açmak zorundasınız.

Bir başka boyut, yine bu askerî, ticari anlaşmalarla AKP-MHP iktidarı sömürgeci bir devlet olmak istiyor. Afrika'yla uluslararası askerî, ticari anlaşmalar yapıyor, bu anlaşmalar karşılığında da kitlesel olarak öğrenci kabul ediyor. Afrika ülkelerinden, Çad, Sudan, Uganda, Gabon'dan kitlesel olarak öğrenci kabul ediyor. Bu öğrencilerin büyük bir bölümü Karabük, Samsun, Kütahya gibi illerdedir. Karabük'te Filyos Çayı'nda Dina'nın ölümüyle biz bu gerçekleri bir kere daha görüyoruz. Karabük nüfusu 244 bin olan bir yer ve 55 bin üniversite öğrencisi var, bunların 12 bini Afrika'dan geliyor ve o küçük ilde kaderleriyle baş başa bırakılmış

durumlar, hiçbir koruma yok, hiçbir denetim yok. "Dina İçin Feministler" diye bir grup kuruldu "Dina'nın başına gelenlerin takipçisiyiz, gerçekler açığa çıksın." dendi ve böylece kamuoyunun gündemine girdi. Ben de göçmen kadın ölümlerinin davalarını takip eden birisi olarak... Jesca, Violet, Beatrice, Nadira, Yeldana, Dina gibi, ismini saymadığım onlarca göçmen kadın tacize uğruyor, sonra da öldürülüyor ve eğer biz davalarını izlemek için örgütlenmiyoruz olsak hepsi örtbas ediliyor. Bunların tek tek kayıtlarını daha sonra size verebilirim.

Şimdi, tüm bunlar olurken ne yapıyor Hükümet, AKP-MHP hükümeti? Afrika'nın madenlerini sömürmeye çalışıyor, askerî üs hayali kuruyor Somali'de. Somali'de askerî üs hayaliyle Somali'den öğrenci kabul ediyor. Bu öğrencileri de sakın zannetmeyin ki bedelsiz kabul ediyor, o yoksul ailelerden milyon dolarlık birçok gelir elde ederek öğrencileri buraya kabul ediyor. LGBTİ+ göçmen ve mültecilere ise zaten, zaten hiçbir koşulda herhangi bir yaşam güvencesi sağlanmadığı gibi, onlar bütün nefret politikalarının öznesi hâline getiriliyor.

Şimdi, bütün bunları biliyoruz ve AKP-MHP hükümetinin emperyalist-kapitalist sisteme entegre olarak yeni sömürgecilik politikalarına karşı bir mücadelenin şart olduğunu söylüyoruz. Barış içinde, eşit, özgürlükçü bir yaşam mümkün diyoruz. Bunun olabilmesi için ise -demin dediğim gibi- ortak bir mücadele, kolektif bir mücadele savaş politikalarına karşı elzem; bunun için örgütlenmek meşru, bunun için açlık grevi yapmak meşru. Politikalarımızı her zeminde, her şekilde yapmalıyız.

Son olarak şöyle bir şey söylemek istiyorum: Tüm hükümetler düzeyinde bu olurken toplum, ırkçılıkla, faşizan politikalarla göçmen düşmanlığı, mülteci düşmanlığıyla kışkırtılıyor, sınır-duvar tartışmasına hapsediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) – "Bu savaş politikalarının yıkımı, ekolojik, ekonomik yıkımı, katliamları için, tüm bu yıkım için nasıl bir çözüm bulalım? Gelin, birlikte çözüm bulalım." diyenlere ise bütün kapılar kapanıyor. Oysa bakın, ta eski sömürge topraklarında, Meksika'da Zapatistalar diyor ki: "Tek bir dünyaya birçok dünyanın sığması mümkün. Yaşam bizim en zengin mirasımız. Yaşamı doğayla, insan yaşamıyla, tüm canlı yaşamıyla, barış içinde, eşitlik, özgürlük içinde inşa etmek mümkün." Biz, bütün bu uygulamalara karşı sadece iktidarın değil... İktidarın bu göçmen düşmanı politikalarının, mülteci düşmanı politikalarının ana muhalefetin de bir şekilde parçası olduğunu düşünüyoruz, buradan "Vazgeçin." diyoruz. Sizin savaş politikalarınız yüzünden, tüm bu topraklarda olan herkesin yaşam hakkını savunmak, yaşam hakkını korumak bu Hükümetin görevi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) – Bunu bile isteye yapmıyor, suç işliyor. Bugün İsrail nasıl Uluslararası Ceza Mahkemesinde yargılanıyorsa yakında AKP-MHP hükümetini de o suç mahkemesine verecekler, olacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'ya aittir.

Buyurun Sayın Salıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün sözlerime bir hafıza ödevimizi yerine getirerek başlamak istiyorum. Yarın değerli gazeteci ve hukukçu Uğur Mumcu'nun ölüm yıl dönümü. Atatürkçü ve sosyal demokrat düşüncenin cesur kalemi Uğur Mumcu'nun hayalinde Türkiye'nin aydınlığa kavuşması vardı. Onun hayali laikliği savunurken de çetelerle mücadele ederken de Cumhuriyet Halk Partisinin yolunu aydınlatıyor, aydınlatmaya devam edecek. Cinayete dair bildiklerini konuşmayanlara, çürümüş bir duvarı korumak uğruna bir tuğla adaletten kaçanlara yazıklar olsun diyor, Uğur Mumcu'yu sevgiyle ve rahmetle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bugün, İsveç'in NATO'ya katılımına imkân veren katılım protokolünü oylamak üzere bir aradayız. Bildiğiniz üzere Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesi İsveç'i ciddi şekilde kaygılandırdı. Evet, Rusya'nın önce Kırım'ı ilhakı, ardından Ukrayna'yı işgali birtakım önlemler alma ihtiyacını doğurdu. Tarihsel olarak sürdürdüğü tarafsızlık politikasından vazgeçen İsveç NATO'ya üyelik başvurusunda bulundu. Her NATO üyesi gibi Türkiye'nin de kapısını çaldı fakat yine bildiğiniz üzere, bu süreç tüm taraflar açısından sancılı bir sürece dönüştü. Bu sancılara değinmeden önce sizleri daha büyük resmi görmeye davet ediyorum. Büyük resim bize şunu söylüyor: Biz bugün aslında sadece İsveç'in NATO'ya katılımını oylamayacağız, biz bugün aynı zamanda NATO'nun genişleme stratejisini oylayacağız. Bugün tartışacağımız temel soru şudur: Dünya bir kırılma yaşarken, Gazze'deki savaş yayılma emareleri gösterirken Ukrayna'da savaş sürerken, Çin-Tayvan gerginliği tıranırken, dünya ticaretinin yüzde 12'si Kızıldeniz'de durmuşken ve bu kırılmanın uzun vadeye yayılacağı aşikârken bizim yerimiz demokrasilerin yanı mıdır, yoksa tek adam rejimlerinin yanında mıdır? NATO'nun askerî açıdan güçlü kalması, siyasi olarak güçlenmesi ve kapsayıcı bir yaklaşımı benimsemesi ülkemizin çıkarına mıdır, değil midir? NATO'nun kolektif caydırıcılığının güçlenmesi ve Rusya'nın saldırgan politikaları karşısında direncini artırması ülkemizin çıkarına mıdır, değil midir? Temel sorular bunlardır.

Değerli arkadaşlar, biz güvenliği sadece askerî değil aynı zamanda siyasi bir mesele olarak görüyoruz. Bugün dünyada tek adamların karşısında demokrasilerin güvenliğini, dzensiz göç karşısında sınırlarımızın güvenliğini, iklim değişikliği karşısında gezegenimizin güvenliğini, yeni teknolojilerin kötüye kullanımı karşısında siber güvenliği konuşuyoruz. Bunların hepsi siyasi meselelerdir. Siyasi iş birlikleri kurarken uzun vadede yönümüzü doğru belirlemek gerekir. Dünyanın en güçlü ekonomilerinin bulunduğu bir ittifakın kara, deniz, hava, siber ve uzay alanlarında katedeceği yolun gerisinde kalmanın maliyetini hesap etmemiz gerekir. Siyasi yönden bakıldığında Cumhuriyet Halk Partisinin tutumu son derece açıktır. Demokratik ilkeleri esas alan, hukukun üstünlüğüne ve her türlü gücü denetleyen bir sistemin doğruluğuna inanıyoruz. Gerginliklerin silah yoluyla değil diplomatik müzakereler yoluyla çözülmesi gerektiğini savunuyoruz. Nükleer silahlardan arınmış bir güvenlik konseptini her platformda destekliyoruz. Barış ve istikrar ortamını bozan her türlü tehdide karşı NATO'nun caydırıcı gücünü önemsiyoruz. NATO'nun yeni üyelerin katılımıyla genişleme politikasını destekliyoruz. Bu nedenle de bugün oylamada, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, İsveç'in NATO'ya katılımına "evet" diyeceğiz.

Öte yandan, Batı dünyasındaki birtakım çifte standartları da tespit etmemiz gerektiği kanaatindeyiz. Uluslararası hukuk çiğnenirken, insanlığın ortak vicdanı sızlarken Ukrayna için gösterilen haklı tepkinin Filistin konusunda gösterilmemesi bir çifte standarttır. İşgal zalimlerin işidir. Filistin halkının acısı Ukrayna halkının acısından az değildir. Bizim nazarımızda, üstüne yağın bombalara çaresizce bakan hiçbir çocuğun gözyaşı kıymetsiz değildir.

Şimdi, tam bu noktada müsaadenizle bir şeyi hatırlayalım. Avrupa Birliğinin genişleme öncesindeki üyeleri arasında Filistin'i tanyan ilk ve tek ülke İsveç'ti, biz bunu önemsiyoruz. İsveç'in Filistin'i tanımasının İngiltere, Fransa, İspanya gibi ülkelerin kendi meclislerinde Filistin lehine kararlar çıkarmasına önayak olduğunu görüyoruz ve biliyoruz. Aynı zamanda, 2000'li yılların başında bizim Avrupa Birliğine üyelik sürecimize destek olduklarını da hatırlıyoruz. Peki, şimdi bir soru sorma ihtiyacı var. Gazze bombalanırken Cumhurbaşkanımız niçin Avrupa Birliği ülkelerine "İsveç'i takip edin, siz de İsveç gibi Filistin'i tanıyın." diyemedi? Çünkü Hükümetimiz İsveç'in NATO adaylığı gündeme gelir gelmez yaptığı fevri çıkışlarla manevra kabiliyetimizi düşürdü, enstrümanlarımızı azalttı. Elde megafonla propaganda yapar gibi dış politika yürütmenizin bir boyutu da bu oldu. O fevri çıkışlar nedeniyle Filistin için sesimizi daha fazla duyurma imkânına sahip olamadık. Çünkü İsveç'in NATO'ya üyeliği gündeme geldiğinde, müzakere süreçlerinde görülmemiş bir üslupla, güya kapıyı baştan kapattınız. Erdoğan "Ben olduğum sürece 'evet' demeyiz." dedi,

tıpkı “Bu kardeşiniz iktidarda olduğu sürece faiz yükselemez.” diyen Erdoğan gibi, tıpkı “Bu can bu bedende olduğu müddetçe bu teröristi alamazsınız.” diyen Erdoğan gibi konuştu. (CHP sıralarından alkışlar) Oysa bu “Asla ‘evet’ demeyiz.” tavrı başından beri sorunluydu çünkü bu tavır yalnızca ülkelerin müzakereye tamamen kapalı olduğu, karşı tarafın sizi hiçbir şekilde tatmin edemeyeceği durumlarda geçerli olan bir tavır. Eğer karşınızdaki muhatabınızla bir anlaşma zemininiz olduğu hâlde bu tavrı takınıyorsanız sözünüzün ciddiyeti kalmaz. Bu mesele, her krizde olduğu gibi, bir kişinin kişisel kapasitesi ve ideolojik tahayyül dünyasıyla sınırlandırıldı çünkü son yıllarda dış politikamız ne yazık ki şöyle ilerliyor: Önce Erdoğan çıkıyor, iç politika için şov yapıyor, bağırıyor çağırıyor, perde gerisinde bir diplomasi yürüyor, o diplomasi bir sonuca ulaşıyor, Erdoğan da ses tellerinin kısıklığıyla ve milleti boşuna gerdigiyle kalıyor. Yabancılar önceden buna şaşırıyorlardı, şimdi onlar da alıştılar, dolayısıyla bu tavrı artık önemsemiyorlar. Kimse gerilmeden çözülecek konular bir krize dönüşüyor, el âlem de Türkiye Cumhurbaşkanı hakkında “Bir dediği diğerini tutmayan, güvenilir birisi.” diyor. Açıkçası, başkalarının Erdoğan’la ilgili ne düşündüğüyle biz ilgilenmiyoruz çünkü biz şuna bakıyoruz: Erdoğan geçicidir, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı geçicidir ama Türkiye kalıcıdır. Ne yazık ki AKP hükümetlerinde Türkiye Cumhuriyeti’nin Erdoğan’ın siyasi ömrünü aşan uzunlukta bir dış politika stratejisinin olmadığını görüyoruz ve tespit ediyoruz. Onun şahsi hırsları ve kaprisleri koskoca Türkiye Cumhuriyeti’nin de elini kolunu bağlıyor, itibarını zedeliyor. 85 milyonu tek başına temsil ettiği iddiasındaki tek adam canı sıkıldığında dünyaya “Küstüm, oynamıyorum.” diyebiliyor. Bu üslup bırakın bir devlet adamını, sıradan bir yetişkin şahsın bile günlük hayatında sürdürebileceği, çevresinden saygı bekleyebileceği bir şey değildir arkadaşlar, hele hele konu ulusal güvenlikse, hele hele konu dış politikaysa. On yıllık, yirmi yıllık stratejik bakış gerektiren bu konulara günübirlik yaklaşmak aymazlıktır, bunu hamaset masallarıyla süslemek kötü dış politikanın kılıfı, beceriksiz diplomasinin sığınağıdır.

Şimdi, kalkıp İsveç’in NATO üyeliği için “Pazarlık yaptık, İsveç’i dize getirdik.” diyebilirsiniz. Öyleyse diplomaside uzun vadeli çıkarları bir kenara bırakıp yalnızca kısa vadeli çıkarlar için müzakere yapıyorsunuz demektir. O zaman da şu soruyu sormak lazım gelir: NATO, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidarda olduğu 2002 yılından bu yana tam 5 defa genişledi, 19 üyeli ittifaka 12 yeni üye katıldı. Acaba bu 5 genişleme sırasında Türkiye ne kazandı? Bulgaristan, Romanya, Slovakya, Slovenya, Estonya, Letonya, Litvanya, Arnavutluk, Hırvatistan, Karadağ, Kuzey Makedonya ve Finlandiya’dan ne alındı? Bu 12 ülkenin 9’u Avrupa Birliği üyesi, hangisinden Avrupa Birliği üyeliği konusunda destek alabildi Türkiye? Bunlar, iktidarın öncelikle yanıtlaması gereken sorular. İktidar bu konulara bir açıklık getirmeli ya da daha önceki 5 NATO genişlemesinde Türkiye’ye çok büyük kazanımlar sağlamış gibi bir rol yapmayı bırakmalıdır arkadaşlar.

Bizim İsveç’ten meşru taleplerimiz var, bu talepler meşru mudur? Yüzde 100 meşrudur, özellikle terörle mücadele bağlamında meşruiyet açıktır. Bunların diplomatik adaba ve üyesi olduğumuz NATO’nun yerleşik kurallarına göre müzakere edilmesi gayet doğaldır. Türkiye aleyhine faaliyet gösteren çeşitli terör örgütleri İsveç’in ve birçok benzer ülkenin demokratik sistemindeki boşluklardan yararlanmışlardır. Oralarda terör lehine propaganda yapmışlardır, yardım, maddi katkı toplamışlardır. İsveç’in terörle mücadelede bize yeterince destek verememesi, vermemesi bizi derinden üzmüştür. Bu konuda müttefiklerinden kanunlar çerçevesinde adımlar beklemekte Türkiye sonuna kadar haklıdır. Bu meselenin hukuki birtakım düzenlemelerle aşılmasından dolayı mutluyuz, İsveç’teki yasa değişikliklerinin kağıt üstünde kalmaması için sürecin de takipçisi olacağız. İsveç NATO üyesi olduğunda NATO’nun terörle mücadele kapsamındaki yükümlülüklerine de dâhil edilecektir. NATO’nun 2’nci büyük ülkesi olan ülkemiz NATO’da etkin bir diplomasi ilerlettiği ölçüde İsveç üzerindeki etkisini artırabilecektir. Bu nedenle İsveç’in NATO üyeliği çıkarlarımızla örtüşmektedir. Adalet ve Kalkınma Partisinin uygulamış olduğu siyaset her ne kadar yanlış olursa olsun Türkiye Cumhuriyeti’nin çıkarları ile İsveç’in NATO’ya üyeliği örtüşmektedir.

2 tane terör örgütünün ismi çok sık anıldı bu süreçte; bir tanesi PKK, bir diğeri FETÖ. Şimdi, İsveç PKK’yı bir terör örgütü olarak tanıyor fakat FETÖ İsveç yasalarına göre bir terör örgütü değil. Ben bunu Dışişleri Komisyonunda da sordum fakat makul, mantıklı bir cevap alma imkânına sahip olamadık. FETÖ bize göre bir terör örgütü, İsveç’e göre değil. İsveç’ten terör örgütü olarak kabul etmediği bir örgütün mensuplarını iade etmesini istiyoruz; bunun da ne uluslararası ilişkilerle ne diplomasıyla ne de mütakabiliyetle uyan bir tarafı yok. Hukuken mümkün olmadığını siz de biliyorsunuz ama sizin tek derdiniz iç kamuoyunu manipüle etmek.

Terör örgütü olarak tanındığı hâlde PKK mensuplarının iadesinde de benzer bir açmaz var. Tam kırk dört yıl süresince İsveç’ten toplam 69 kişiyi talep etmişiz; bunların 32’si terörden, 37’si adli suçlardan. Peki, toplam kaç kişi iade edilmiş? Toplam 1 kişi iade edilmiş; geçtiğimiz ay durum böyleydi. 16 Kasım’da Dışişleri Komisyonunda toplandık -o gün İsveç terörle mücadele konusunda yasal değişiklikleri yapmıştı, bitirmişti- o Komisyonda tartışmalar yeterli olgunluğa ulaşmadığı için bir sonuca varılamadı. Sonra, 26 Aralıkta İsveç’in NATO’ya üyeliğinin Genel Kurula indirilmesine karar verilen toplantıyı yaptık. Arada ne değişti? Ne ikinci bir suçlu iade edildi ne de başka bir değişiklik oldu. Ama “Ne değişti?” sorusunun bir muhatabı daha var, o da Milliyetçi Hareket Partisi. Altı ay önce “Kandil Dağı neyse Stockholm odur.” dediniz, geçen ay “İsveç’ten Kur’an-ı Kerim yakıldı, dinimize hakaretler edildi, maneviyatımıza en ağır saldırılar yapıldı, İsveç’in NATO’ya girişine elbette soğuk bakıyoruz.” dediniz, şimdi bugün İsveç’in NATO’ya girişini kabul edeceksiniz. Maneviyatımız değişmediğine göre ne değişti, yoksa Stockholm’ün haritasındaki yeri mi değişti? Sizin de bir açıklama yapmaya ihtiyacınız var, sizden de bu yerli ve millî dönüşünün gerekçesinin açıklanmasını bekliyoruz doğal olarak.

Değerli milletvekilleri, biz aslında bu konunun görüşülmesinin Komisyonda birdenbire neden ertelendiğini gayet iyi biliyoruz. Fırsatçı ayak oyunlarının “Türkiye eksen” kisvesiyle yutturulma çabasını tüm dış muhataplar da görüyor, biz de görüyoruz. Yakın zamanda Macaristan’a neden gidildiğinin de farkındayız. Türkiye’ye F-16, Yunanistan’a F-35 satışının Kongrede on beş günlük sessizlik sürecine denk getirilerek onaya sunulacağına da farkındayız. Üyesi olduğumuz F-35 üretim zincirinden kendimizi attırmamızın da Amerika’nın Yunanistan’la savunma dengesi gözetken siyasetten vazgeçmesinin sorumlusunun kim olduğunu da biliyoruz.

Şimdi, bu noktada gelelim asıl meseleye; İsveç’in NATO’ya katılımı Türkiye ile İsveç ilişkilerinden daha büyük bir dengeyi de gözler önüne serdi, o da Türkiye-Amerika ilişkileri. NATO’ya üyelik talebi olan kim? İsveç. Uçak pazarlığını kiminle yapıyorsunuz? Amerika’yla. Bir defa, bu olacak iş değil, size de mantıklı gelmiyordu.

Değerli arkadaşlar, biz Türkiye-İsveç ilişkilerini niye Amerika’yla yapılan pazarlıklara endeksliyoruz? Amerika’yla çözülmesi gereken birçok problemimiz var. Bunlardan bir tanesi özellikle F-35’ler meselesi. Biliyorsunuz, bir uçak var, F-35; bu uçak 5’inci jenerasyon, bunu bir tarafa tatalım. Biz bu F-35 projesinin ana ortağıydık, parasını ödedik, tapusunu aldık. 5 tane F-35 uçağı Türkiye için Amerika’da üretildi, karşılığında 1,4 milyar dolar para ödendi, pilotlarımız da eğitimlerini aldı. Sonra gidip bir de 2,5 milyar dolar verip Rusya’dan S-400’leri satın aldık, fakat aldığımız bu S-400’leri NATO sistemleriyle uyumlu olmadığı için aktive edemiyoruz. Üstelik bu S-400’leri aldığımız için Amerika’dan CAATSA yaptırımlarına maruz kaldık, bu yüzden de F-35 programından çıkarıldık ve parasını ödediğimiz, tapusunu aldığımız, pilotlarımızın eğitimini aldığı uçakları Türkiye’ye getiremiyoruz.

Şimdi, İsveç’in NATO üyeliği üzerinden bir başka uçağın alımını konuşuyoruz, Amerika’dan başka bir uçak talep ediyoruz. Bu uçak hangisi? F-16’lar. Bizim Amerika’dan talep ettiğimiz bu F-16’ların en ileri teknolojisi jenerasyon 4.5; bunu da akılda tatalım. Yani sarayın keyfî yönetimi yüzünden 5’inci jenerasyon uçakları alma imkânımız varken olayı İsveç üzerinden

Amerika'yla pazarlığa getirmiş noktadayız. Şimdi, biz bunları söyleyince iktidar siyasetçileri "Yahu, hep bizi eleştiriyorsunuz, Amerika'yı eleştirmiyorsunuz." gibi bazen bir savunma mekanizması geliştiriyorlar. Biz Amerika'nın F-35'ler konusundaki tutumunun müttefiklik hukukuna sığmadığını biliyoruz bunu da dile getiriyoruz, adamların bizi yokuşa sürdüğünü görüyoruz, itirazlarımızı yapıyoruz. Yalnız değerli arkadaşlar, biz Türkiye Cumhuriyeti'nin ana muhalefet partisiyiz, millet size iktidar görevi, bize ana muhalefet görevi verdi, bize Biden'ı eleştirme görevi vermedi. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, burası Temsilciler Meclisi değil. Dolayısıyla biz Türkiye Cumhuriyeti'nin çıkarlarını savunuruz, Türkiye Cumhuriyeti'nin çıkarlarını tartışırız, Türkiye Cumhuriyeti'ni yöneten iktidarı eleştiririz; bize düşen görev bu. Bunu yaptığımız için iktidar partisinin siyasetçileri tarafından eleştiriliyor olmak da hüznün verici açığıdır. Soruyorum: Türkiye'ye S-400'leri Amerika mı aldırdı? Siz aldınız arkadaşlar, sonra döndünüz kamuoyuna, yine o iç kamuoyunu manipüle etme çabasıyla böbürlenerek reklamını yaptınız. Peki, sonuç ne oldu? Aktive edemediğiniz, hangarda beklettiğiniz o S-400'leri aldığınız için parasını verdiğimiz F-35'leri kaybettik. Yani S-400 almasaydık neyimiz olacaktı? F-35'imiz olacaktı. F-35'in jenerasyonu kaç? Jenerasyon 5. Bugün Amerika'dan İsveç'in NATO'ya üyeliği kapsamında pazarlığını yaptığımız F-16'ların en gelişmiş kaçınıcı jenerasyon? 4.5. Matematik 1'inci sınıf sorusu: 5 mi daha büyük, 4,5 mi daha büyük? Ayrıca, aradaki fark 0,5 değil arkadaşlar. En gelişmiş F-16'lar 7-8 bin satırlık bir yazılıma sahip. Kendi ortağı olup alamadığımız 5'inci jenerasyon F-35'lerin yazılımı kaç satır, biliyor musunuz? 10 milyon satır yani 4.5 ile 5 arasında çok büyük bir fark var, tam bir anlayış farkı var. Şimdi, gelip soralım tekrardan, 10 milyon satır mı daha büyük, 8 bin satır mı daha büyük?

Tekrar edeyim, biz bu yola çıktık; F-35'ler nerede? Yok. Para nerede? Amerika'da. S-400'ler nerede? Hangarda. Para nerede? Rusya'da. F-16'lar nerede? İnşallah gelecek. Dış politikamızın içinde bulunduğu durum maalesef bu değerli arkadaşlar. İstedikimiz olmayınca olanı isteyen noktaya düştük; F-35 olmadı, döndük başa "Bari bize F-16 ver." diyoruz. O zaman -az önce bir değerli vekilimiz de bahsetti- hikâye, ağa ile marabanın arasındaki hikâyeye dönüyoruz: Biz bu işi niye yaptık?

Dahası, Yunanistan'ın elinde F-35 olacak, bizde F-16 olacak; bunun anlamı da Ege'de hava üstünlüğünü kaybetmek demektir. "Diplomatik başarı" diye kopartılan yaygaranın özü budur ama size bir tavsiyemiz var: Siz şu ana kadar çok kandırıldınız, bir kere daha kandırılmayın çünkü biz sizin F-16'ları alıp getireceğinizden de emin değiliz. Daha önce defalarca Amerika'dan söz alıp Senatoya takıldınız, şimdi de Amerika seçim dönemine giriyor. Olur da bu kadar takla attıktan sonra Amerika taş koyarsa F-35'lerimizden sonra F-16'ları da bu ülkeye getiremezseniz sakın ola Meclise gelmeyin, milletin yüzüne bakacak hâliniz kalmaz.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Gündemimizde bulunan İsveç'in NATO'ya katılımına dair protokol içinde bulunduğumuz coğrafyada değişen, dönüşen güvenlik dengelerinin bir sonucu olarak karşımızda. Putin liderliğindeki Rusya'nın, önce Transdinyester'i Moldova'dan, Güney Osetya ve Abhazya'yı Gürcistan'dan koparması, sonra Kırım'ı hukuksuzca işgal ve ilhak etmesi ve son olarak Ukrayna'ya yönelik hukuksuz, kabul edilemez işgali, ülkemizin de içinde bulunduğu bölgemizi savaşın kenarına getirmiştir. Ukrayna'daki savaş NATO'nun Baltıklar ve kuzey sınırlarının güvenliğini daha da önemli hâle getirmiş ve uzun geçmişi bulunan tarafsızlık politikalarını terk eden Finlandiya ve İsveç NATO'ya katılma kararı almıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, NATO ittifakının asli üyelerinden biridir, veto yetkisine sahiptir; askerî olsun, siyasi olsun Türkiye'nin onay vermediği hiçbir karar alınamaz, hiçbir adım atılamaz. Ülkemiz, bugüne kadar, tarihsel olarak NATO'nun genişlemesi ve Avrupa-Atlantik güvenlik ve iş birliğinin geliştirilmesinde hep yapıcı rol üstlenmiş, açık kapı politikasını desteklemiştir. Tabii ki şu da tartışılmaz önemdedir: Demokratik, laik bir hukuk devleti kimliğimiz Türkiye Cumhuriyeti'miz için kırmızı çizgimizdir; aynı şekilde, terör örgütleriyle mücadele de kırmızı çizgimizdir. Asker, sivil on binlerce vatandaşımızı teröre kurban vermiş ve bu nedenle dünyanın terörle mücadelede en yetkin güvenlik güçlerine sahip bir ülke olarak diğer devletlerin terörle mücadele meselesine yaklaşımları hem ikili ilişkilerimiz üzerinde hem de söz sahibi olduğumuz uluslararası kuruluşlar nezdinde belirleyici olmak durumundadır. İttifaka yeni üye olmak durumunda olan iki ülkenin de başta ülkemiz olmak üzere, tüm üyelerin güvenlik kaygılarını gözetmeleri gerektiği şüphesizdir, dolayısıyla iki ülke bu alanda müzakereler yürütülmesi doğaldır. Bizim eleştirdiğimiz, bu müzakereler ve sonrasında İsveç'in NATO'ya üyeliğinin önümüze gelmesi değildir; eleştirdiğimiz nokta, her konu gibi bu konunun da iktidar ortakları tarafından Şark kurnazlığı içinde ele alınması, bağıra çağıra iç politika malzemesi ve kısır pazarlık konusu yapılmış olmasıdır. Aslında soğukkanlı diplomasi, muhataplarımıza güven, öngörülebilirlik yaratacak bir diyalogla bu müzakerelerden çok daha stratejik, çok boyutlu kazanımlar elde edebilirlik. Başta Cumhurbaşkanlığı makamında oturan AK PARTİ Genel Başkanı Sayın Erdoğan olmak üzere iktidar ortakları süreci iç politikada malzeme olarak görmüş, dar bir bakış açısına hapsedmiş ve Türk halkını da baştan sona yanıltmıştır. Maalesef Batı'yla entegrasyon anlamında önemli bir fırsat hamasetle kurban edilmiştir. Evet, müzakerelerde İsveç Türkiye'nin güvenlik kaygılarını karşılama için mesafe kaydetmiştir, terörle mücadele yasasını sıkılaştırmış, terör örgütlerine üyelik ve propagandanın engellenmesi konusunda niyet açıklamış, adımlar atmıştır ancak iktidar ve ortakları olarak 85 milyona ilan ettiğiniz koşullar bunlar değildi ki. Saraydaki tek adam bugüne kadar meseleyi nasıl sundu Türkiye'ye ve dünyaya hatırlatayım: Daha ilk gün "Ben baştayken İsveç üye olamaz." diyen Sayın Erdoğan iki ay sonra mutabakatları imzalamış, işte bir buçuk yıl sonra protokolü önümüze göndermiştir. Bir gün çıktı "30." dedi, sonra "73." bir gün de "130 terörist İsveç'te, bunlar iade edilmeden üyelik gerçekleşemez." dedi; sonra düşe düşe, hatırlarsanız "Şu 1 kişi iade edilmezse asla onaylamayız." bile dediler. Peki, ne oldu sayın milletvekilleri? Hiçbiri yok, istedikleri isimlerin hiçbirisi iade edilmedi, o tek kişi de dâhil. Aslında bal gibi biliyorduk, İsveç yasalarına göre de uluslararası anlaşmalara göre de o kişilerin iadesinin mümkün olmadığını biliyorlardı. Pardon, bir buçuk yılda bu kadar bağırsı çağırış içinde sadece 1, evet, tek kişi sınır dışı edildi; o da minibüsçü Mahmut! Evet, merak eden Cumhuriyet yazarı Sayın Barış Terkoğlu'nun yazısını açıp okuyabilir. İsmi talep listemizde dahi olmayan tek bir kişi sınır dışı edildi.

Peki, başka ne alacaktık biz bu süreçten? Sayın Erdoğan bir başka gün çıkıp "Türkiye'nin AB yolunu açın, biz de İsveç'in NATO yolunu açalım." dedi. Manşetler atıldı zirvelerden sonra; Madrid'den ve Vilnius'tan sonra "Türkiye, isteklerini aldı, AB yolu açıldı." diye. Peki, ne oldu, açılan Avrupa yolu var mı? Yok. Avrupa Birliğine tam üye adayız, kazanılmış müktesep hakkımız bu ama bugün Türkiye ile AB arasında müzakere süreci donmuş durumda, üyelik sürecimizde açılan yeni bir başlık yok, gümrük birliği güncellenmiş değil. Peki, ne yapıldı? Sadece ve sadece 4 milyon kayıtlı Suriyeliyi ve sayıları 2 ile 4 milyon arasında oldukları tahmin edilen Afrikalı, Afganlı, Suriyeli sığınmacıyı Avrupa'ya bırakmamamız karşılığında para verme politikaları sürüyor. Bunu bir marifet gibi sunan bu iktidar, bırakın Avrupa Birliğinin yolunu açmayı milyonlarca vatandaşımızın Avrupa ülkelerinin kapılarında çektiği çileye de son derece duyarsız. Yurttaşlarımız Avrupa ülkelerine gidebilmek için ilk adım olan vize başvurusunu yapabilmek için randevu dahi alamıyor hatta zor alınan randevuların karaborsaya düştüğü haberleri var bugün basında. Tut ki randevu alıp, belgeleri toplayıp verdiniz, yüzüne bile bakmadan reddi basıyor eloğlu. Tedaviye gidecek hastaymış, eğitime başlayacak öğrenciymiş, fuara giden iş insanıymış, konsere gidecek sanatçıymış, aile ziyareti yapacak gurbetçi yakınıymış kimsenin umurunda değil; herkes perişan, herkes çile çekiyor. Hani, nerede Avrupa'nın açılan kapıları? Bir santim bile ilerleme yok.

Bunların hiçbirini olmayınca son bir tehdit daha savruldu; Amerika Birleşik Devletleri'nden yeni F-16 uçak alımının onaylanmasını ön koşul olarak açıkladı Sayın Erdoğan, onay gelmezse İsveç'in NATO üyeliği geçmeyecekti bu Meclisten. İşte, bugün biz burada oyluyoruz, onay çıktı mı? Aslında bilen biliyor, Türkiye 4'üncü nesil savaş uçağı F-16'lardan daha üstün teknoloji ve yeteneklere sahip F-35 uçaklarının üretim projesinin ortağıydı, sırf Putin'e rüşvet olsun diye alınan ve sandıkta tutulan S-400 füze sistemleri nedeniyle haksız yere bu projeden atıldı; gelene geçene "Ey!" diyenlerin gıki dahi çıkmadı, bir tahkim davası bile açamadınız. İşte, size vermedikleri F-35'leri şimdi Yunanistan'a veriyorlar, ağzınızı açabiliyor musunuz? Hayır, çıt yok. Sonra da daha düşük seviyeli savaş uçakları tedarikini gelip "başarılı diplomasi" diye, "Türkiye'nin çıkarı" diye anlatıyorsunuz; neresi başarıdır bunun! Yani değerli milletvekilleri, iç politikaya yönelik yüksek perdeden savurulan hamasi tehditlerin, şartların tümünde de tek bir santim ilerleme, tek bir kazanım olmadı. Bu ilkesiz, inandırıcılığı kalmayan, sorumsuz yönetim anlayışını bu millet iyi tanıyor, iyi biliyor aslında. "Darbenin arkasında" dedikleri, "şerefsiz" dedikleri bir ülkeye kırmızı halı serip para dilenen, ülkemizin varlıklarını kapitülasyon gibi peşkeş çeken bu iktidardır. İstanbul'un ortasında gazeteci kesenlerle yine birkaç yeşil dolar için canciğer kuzu sarması olan da bu tek adam yönetimidir. "Darbeci Sisi" deyip ilişkiyi kestikleri Sisi'yle arayı düzeltmek için yalvar yakar arkasından koşan yine bu saraydakiler değil midir? Evet, maalesef İsveç'in NATO üyeliği meselesinde de bu ilkesiz ve omurgasız dönüşlerinizi bir kez daha ulusça seyretmek zorunda bıraktınız bizleri.

Konumuza dönecek olursak, bir buçuk yıllık sürecin ardından ne noktadayız? Yapılan müzakereler ışığında İsveç'te bir farkındalık oluşmaya başlamıştır. Anayasa, yasa değişiklikleri, örgüte üye devşirmenin engellenmesi, finansman ve propagandanın önlenmesi gibi konularda atılan adımlar, yapılan niyet beyanları önemlidir. Üyelik sonrasında da teröre karşı net bir duruş sergilemesi İsveç'in hem ülkemize ve ittifaka karşı sorumluluğudur hem de kendi ülkesinin iç huzuru açısından önemlidir.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak İsveç'in verdiği sözlerin sıkı bir biçimde hayata geçirilmesinin mutlaka yakın takipçisi olacağız. Yine, yerli savunma sanayimizin gelişmesi açısından önem arz eden kritik teknolojilerin tedarikinde İsveç'in ülkemize yönelik kısıtlamalarını kaldırmış olması bir kazanımdır. Bu noktada İsveç'in vardığı noktaya hâlâ varamamış olan müttefiklerimizin olduğunu görmek bizleri üzmektedir. ABD'nin, Almanya'nın, Fransa'nın ve diğerlerinin ülkemize savunma sistemleri ya da parçaları tedarikinde yaptırım uyguluyor olmaları kabul edilemez. NATO'nun 2023 Vilnius Zirvesi'nde altına imza attıkları savunma alanının üyelerin birbirlerine kısıtlamaları kaldırmaları taahhüdünü içeren 30'uncu maddeyi tüm müttefiklerimize anımsatmak ve çağrıda bulunmak isteriz.

Sayın milletvekilleri, bakın, biz burada bir Kuzey Avrupa ülkesinin güvenliğini, NATO'nun kuzey kanadının ve Baltıklar bölgesinin güvenliğini önemseyeceğimizi gösterecek bir adımın arifesindeyiz. Tam da bu süreçte ülkemiz art arda gelen terör saldırılarıyla karşı karşıya, gencecik evlatlarımızı terörle mücadelede şehit ediyoruz. Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel'in geçen haftaki grup konuşmasında açıkça ifade ettiği gibi, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak ABD dâhil tüm müttefiklerimize şunu söylüyoruz: NATO'nun bir mensubunun güvenliği tehdit altındaysa, saldırı altındaysa bu bütün NATO'ya yapılan bir saldırdır. Maalesef birimiz hepimiz, hepimiz birimiz algısıyla çalışan bir güvenlik ittifakı olması gereken NATO terörün karşısında, PKK'nın karşısında bir müttefik gibi mi davranacaktır yoksa ikiyüzlü mü davranacaktır? Bütün müttefiklerimize bunu soruyor ve üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmeye davet ediyoruz. Tüm müttefiklerimizden bu mücadeleye destek vermelerini, omuz omuza dayanışma göstermelerini beklemek en temel, en öncelikli ve en meşru hakkımızdır, müttefiklik ruhuna yaraşan da budur.

Bu bağlamda, Türkiye'nin güvenlik ihtiyacı olduğu, yetkili makamlarımızca defaatle vurgulanan savaş uçağı tedariki konusunun da artık kısır pazarlıkların konusu olmaktan çıkarılması gerektiğini yetmiş yıllık müttefiklik ilişkisinin içinde olduğumuz ABD'ye anımsatmak isteriz. Türkiye'nin caydırıcı bir orduya, güçlü bir millî savunma sanayisine sahip olması sadece Türkiye ve Türk halkının güvenliği için önem taşıyor aynı zamanda Avrupa-Atlantik coğrafyasının en etkili güvenlik organizasyonu olan NATO'nun etkinliği ve caydırıcılığı açısından da önemlidir.

Evet, ABD yönetimi ve Türkiye'deki bu iktidar karşılıklı hatalarıyla ülkemizin ve vatandaşlarımızın güvenliğini büyük bir zafiyet içine sokmuştur. Eğer "müttefiklik hukuku" diye bir şey varsa ABD'den beklentilerimiz açıktır. Hakkımız olan, parası ödenmiş ama el konulmuş durumdaki 6 adet F-35 yeni nesil savaş uçağıımız derhâl Hava Kuvvetlerimize teslim edilmelidir. F-16 uçaklarımızın modernizasyonu taleplerimiz yerli savunma sanayimize en yüksek yerli katkı oranı sağlanacak şekilde geciktirilmeksizin yerine getirilmelidir. Türkiye, ortağı olduğu ve 1,4 milyar dolar yatırdığı F-35 programına yeniden dâhil edilmelidir. Türkiye'nin F-35 programına dönüşü sağlanmadan Yunanistan'a F-35 uçakları verilmesi Türkiye'nin ulusal çıkarlarına aykırıdır, güvenlik tehdidi yaratmaktadır. ABD'nin bu hakaretamiz tutumuna bugüne kadar ses çıkarmayan AK PARTİ ve MHP iktidarı da vatan savunmasında yaratılan bu boşluğun ana sorumlusu durumundadırlar. Ve tabii ki hem ABD hem diğer NATO müttefiklerimiz hem de başta Rusya olmak üzere stratejik ilişkiler içinde olduğumuz ülkelere ve komşularımızdan Suriye'de PKK'nın uzantısı olan PYD ve YPG'ye verdikleri askerî, siyasi ve ekonomik desteği kesmelerini beklemekteyiz.

Değerli milletvekilleri, başta da söylemiştim, Türkiye'nin onayı olmadan NATO'da yaprak kıpırdamaz. NATO'nun 2'nci büyük kara ordusuna sahip ülkemiz, NATO'yu etkin kullanabildiği, ulusal çıkarları temelinde NATO'dan bir çarpan olarak yararlandığı, ittifak içinde verimli ve sonuç alıcı bir diplomasi yürüttüğü takdirde millî güvenliğini daha sağlam teminat altına alabilir, gücünü ve caydırıcılığını da artırabilir. NATO'nun yeni stratejik planı ve kuvvet yapılanmasında ülkemizin üstlendiği sorumluluklar, ittifakın AB üyesi olan ülkeleriyle geliştireceği ilişkiler Avrupa savunma mimarisine girişimizin ve AB'yle daha güçlü ilişkilerimizin de yolunu açabilir ama bu stratejik dönüşümün gerçekleşmesi için Türkiye'nin her şeyden önce sözüne güvenilen, öngörülebilir, dış politikasını iç politikaya malzeme etmeyen, hukuk devletine, demokrasiye bağlı bir yapıya kavuşması olmazsa olmaz şarttır. Bu tek adam yönetiminde, bu saray iktidarında güçler ayrılığı ilkesinin ortadan kaldırıldığı, hukukun üstünlüğünün yok sayıldığı, işte Anayasa'ya, Anayasa Mahkemesine darbe yapıldığı bir dönemde böyle bir dönüşüm imkânı bulunmamaktadır.

Bugün İsveç'in NATO üyeliği yönünde alınacak kararın başta terörle mücadelemize ve ulusumuzun güvenliğine, ABD ve diğer dost ve müttefiklerimizle sorunlarımızın çözümüne ve genelde Batı dünyasıyla ilişkilerimize ve ulusal güvenlik çıkarlarımıza fayda sağlamasını diler, yüce Meclisimizi saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Fuat Oktay.

Buyurun Sayın Oktay.

AK PARTİ GRUBU ADINA FUAT OKTAY (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. İsveç'in NATO'ya katılımına ilişkin protokolün onaylanması hakkında kanun teklifi çerçevesinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle ülkemizin ve milletimizin birliği ve güvenliğinin korunması için her türlü zorluğu hiçe sayarak görev yapan kahraman Mehmetçiklerimize ve tüm güvenlik güçlerimize buradan bir kez daha şükranlarımızı sunuyorum. Bu vesileyle, şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize hayırlı uzun ömürler diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; küresel dengelerin sorgulandığı ve değiştiği bu dönemde, Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğiyle, Türkiye merkezli 360 derece yaklaşımla kararlı, ilkeli ve etkili bir dış politika izlenmektedir. Sadece gelişmelere göre pozisyon alan değil, gelişmelere yön veren bir Türkiye var. Mevcut sistemin zaaflarından arındırılması gerektiğini "Dünya 5'ten büyüktür." ve "Daha adil bir dünya mümkün." ifadeleriyle uzun süredir ortaya koymaktayız. İlkeli ve insan

odaklı dış politikamızla, bölgemiz başta olmak üzere, dünyada mazlumların sesi olmaya devam ediyoruz. Bunu hem sahada hem de masada mümkün kılan ise izlediğimiz, izlenen politikalarımızdır.

Savunma sanayisi alanında dışa bağımlılığımızı azaltmak için başlattığımız hamleler sonuç vermeye başlamıştır. Savunma sanayimizin ulaştığı seviyede hedefimiz tam bağımsızlıktır ve burada artık ülkemize ve çıkarlarımıza yönelik tehditlerle mücadelemizde de dışa bağımlılığımızın kısıtlamalarını en az seviyede yaşıyoruz, bunu zaten günbegün görüyoruz. Gerekliğinde millî imkânlarımızla sınırlarımızın ötesinde de mücadele edebilme yeteneğine sahibiz ama biraz önce de ifade ettiğim gibi hedefimiz tam bağımsızlıktır, savunma sanayisinde tam bağımsızlıktır.

Masadaki mücadelemizde de dünyadaki 5'inci en geniş diplomatik temsilcilik ağıımızdan yararlanmaktayız etkin şekilde. Vatandaşlarımız dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar devletimizin koruması ve desteğine sahiptirler. Yüce Meclisimizle ilgili tüm organlarıyla parlamenter diplomasiyi etkin kullanarak ülkemizin güvenlik ve çıkarlarını ilgilendiren her konuda dış politika alanındaki çalışmalarını sürdürmekte.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün gündemimizde bulunan İsveç'in NATO üyeliği konusunu değerlendirirken içinde bulunduğumuz uluslararası ortamı ve bölgemizdeki durumu da dikkate almak gerekiyor. İsrail'in Gazze'deki yüzde 70'i kadın ve çocuklardan oluşan 25 binden fazla sivilin hayatına mal olan saldırılarıyla başlayan gelişmeler ve çatışmaların başka bölge ülkelerine de yayılmaya başlaması durumun bir bölgesel çatışmaya dönüşme riskini her an her dakika itibarıyla artırmakta.

Öte yandan, Ukrayna'da devam eden savaşın da tekrar alevlenerek küresel etkileri olacak bir çatışmaya dönüşme riski hâlâ kuvvetli bir ihtimal. Bölge dışından güçlerin Karadeniz'e yönelik ilgisi de bu bölgedeki riski arttıran bir diğer tutum.

Balkanlar da kriz riski barındıran bir başka komşu bölgemiz tabii; Sırbistan, Kosova ve Bosna Hersek'te yaşanan gerilim bu bölgenin yakın takibini zorunlu kılmakta.

Akdeniz'de KKTC'nin haklı davasının savunulması ve güvenliğinin sağlanması, Libya'daki kırılgan durum, göçmen krizinin kıyıdaş ülkeler üzerinde ve bunların aralarındaki ilişkilerde yarattığı baskılar ülkemizi etkilemektedir.

Kafkaslarda ise can Azerbaycan'ın vatan toprakları üzerinde sağladığı fiilî hâkimiyet henüz kalıcı bir barış anlaşmasına dönüşmüş değil. Maalesef bölge dışı aktörler Ermenistan'a yanlış mesajlar vermeye devam etmektedir.

1.200 kilometrelik güney hudut hattımızın hemen karşısında bulunan ve devlet kontrolünde bulunmayan bölgelerden kaynaklanan terör tehdidi ise hepimizin malumu. Suriye'de yaşanan kriz, bölge dışı güçlerin sahadaki varlığı ve terör örgütleriyle yaptıkları iş birliği nedeniyle yine artan bir risk oluşturmaktadır.

AB'yle ilişkilerimiz ise yine AB'nin vizyonsuz ve belli ülkelerin etkisinde şekillenen politikalarının etkisinde ne yazık ki. Küresel sorunlar karşısında kendi içinde de ciddi bir bölünme yaşayan AB'nin ülkemizi dışlamaya devam ettiği sürece -özellikle siyasi konularda- küresel bir aktör olamayacağını, hatta bu yaklaşım sonucunda yabancı düşmanlığı ve İslamofobi sarmalına kapılması tehlikesi bulunduğu bir anlamına da ümit ediyoruz, umuyoruz.

Bu sorunların ve krizlerin karşısında tabii ki seyirci değiliz, zaten seyirci de kalmamız mümkün değil. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde tüm bölgesel ve küresel sorunlara yönelik olarak ülkemizin güvenlik ve çıkarlarını merkeze alan, önleyici ve çözüm odaklı, sorumluluk almaya hazır bir dış politika uygulamaktayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemize ve milletimize yönelik tehdit ve saldırılarla gerektiğinde tek başımıza mücadele edebilecek imkân ve kudrete elbette sahibiz. Ancak ülkemizin istikrarı ve güvenliğinin korunması yönünde dost ve müttefiklerimizle iş birliği içerisinde hareket etmemiz öteden beri savunduğumuz dış politika yaklaşımının bir gereği. Ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası örgütlerin tamamında bu anlayışımız çerçevesinde etkin ve yönlendirici bir siyaset izliyoruz. Yetmiş yılı aşkın süredir ülkemizin Avrupa ve Atlantik bölgesiyle siyasi ve askerî ilişkilerinin bir nevi çıkpasını oluşturan NATO da bu örgütlerin en önemlilerinden biri. Türkiye, NATO'nun en büyük 2'nci ordusuna sahip ve operasyonlarına en fazla destek sağlayan ilk 5 üye arasında. Oydaşmaya dayanan karar alma sistemi çerçevesinde ülkemiz NATO'da alınan tüm kararlarda söz sahibi. NATO'nun güçlü ve etkin caydırıcılığa sahip kalması ülkemizin siyasi ve askerî öncelikleri arasında. Bu çerçevede, NATO'nun genişlemesini hem ittifakın gücünü ve caydırıcılığını artıracığı hem de ülkemizin de faydalanacağı bir güvenlik ve istikrar alanı oluşturduğu için desteklemekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Finlandiya ve İsveç, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı sonrasında kökünden değişen tehdit algıları nedeniyle uzun zamandan beri korudukları tarafsızlık tutumunu değiştirerek NATO'ya katılma kararı aldılar malumunuz. Bu ülkelerin başvurularını ilke olarak olumlu karşıladık ancak müstakbel müttefiklerimiz olarak ülkemizin meşru güvenlik kaygılarını gözetmelerini ve ittifak dayanışması ruhuyla hareket etmeye başlamalarını beklediğimizi sürecin başından beri vurguladık. Bu amaçla NATO Madrid Zirvesi öncesinde İsveç ve Finlandiya'yla yaptığımız üçlü görüşmeler sonucunda bir Üçlü Muhtıra imzalandı. İsveç ve Finlandiya, bu bölgelerde PKK-PYD/YPG ve FETÖ'ye destek sağlamamayı, terörizmle mücadelede ülkemizle iş birliği yapmayı ve savunma sanayisi ürünleri ticaretindeki engelleri ortadan kaldırmayı taahhüt etmişlerdir. Bu taahhütlerin hayata geçirilmesini ve somut ilerlemeleri takip etmek için de bir Daimî Ortak Mekanizma tesis edilmiştir. Finlandiya, Madrid'de imzalanan Üçlü Muhtıra çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirdiğinin değerlendirilmesi üzerine yüce Meclisimizin de onayıyla 4 Nisan 2023 tarihinde NATO'ya katılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, İsveç, geçmişte özellikle PKK terör örgütünün varlığı ve faaliyetleri bakımından Avrupa'da merkez hâline gelmiş bir ülke konumundaydı, 2015 sonrasında FETÖ unsurları da bu ülkeye yuvalanmaya başlamışlardı. İsveç, ülkemizin bu durumdan duyduğu haklı endişeleri gidermek üzere NATO Madrid Zirvesi'nde imzalanan Üçlü Muhtıra'dan kaynaklanan taahhütleri çerçevesinde adımlar attı ancak Hükümetimizin İsveç'in anayasa ve yasalarında yapılan değişikliklerin özellikle terörle mücadele alanındaki somut sonuçlarını görmek istemesi nedeniyle İsveç'in üyelik süreci Finlandiya'nın gerisinde kaldı. İsveç makamlarıyla yürütülen temaslar sonucunda İsveç'in taahhütlerini uygulama düzeyi ve samimiyeti dikkate alınarak konu 2023 Ekim ayında Meclisimizin onayına sunuldu. Dışişleri Komisyonunda İsveç'in NATO'ya katılımının ülkemizin çıkarları açısından yaratacağı etkileri ciddiyetle ve özenle tartışıldı, değerlendirildi, incelendi. Bu ülkenin Madrid'de imzalanan Üçlü Muhtıra ve bilahare Vilnius'ta yapılan üçlü ortak açıklama çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği konularında Dışişleri Bakanlığı ve ilgili kurumlarımızın temsilcilerinden bilgi alındı, gerekli değerlendirmeler yapıldı. Yine, öte yandan, ayrıca görüştüğümüz İsveç'in Ankara Büyükelçisinden de ülkesinin üçlü mutabakat ve terörle mücadele çerçevesindeki taahhütlerinin yerine getirilmesi konusundaki çalışmalarını hakkında da ayrıntılı bilgi aldık.

Bu çerçevede İsveç'in anayasasında terör örgütlerine destek sağlanmasında yaptırımlar getiren bir değişiklik yaptığını, terörizmle mücadele yasasında yapılan değişikliklerle terör örgütüne katılımın ilk kez İsveç'te suç hâline getirildiğini, PKK'nın İsveç'teki ana finansman kaynaklarından sözde Kürt kızılıayının banka hesabının kapatıldığını ve söz konusu oluşumun İsveç'teki faaliyetlerine son vermek zorunda kaldığını, bir PKK terör örgütü mensubunun terörizmin finansmanı ve kara para aklama suçlarından hapse mahkûm edildiğini, bunun İsveç bakımından bir ilki teşkil ettiğini, ülkemizde silahlı terör örgütüne üyelikten cezasının infazı amacıyla hakkında arama kaydı olan PKK'lı bir şahsın ülkemize iade edildiğini, İsveç'in PKK'yla iltisaklı olduğu anlaşılan kişilerin ülkeye girişlerini engellediğini, bazı kişilerin de İsveç'i terk etmelerinin sağlandığını, PKK iltisaklı çevrelerin artık İsveç'te eskiden olduğu şekilde rahat bir hareket alanı ve temas imkânı bulamadıklarını, savunma sanayisi alanında ülkemize

yönelik kısıtlamaların tamamının kaldırıldığını, İsveç'in ülkemizin AB üyelik sürecine açık destek verdiğini, kutsal değerlerimize yönelik saldırıların engellenmesini sağlamak üzere İsveç yasalarında gerekli değişikliklerin hızla yapılması için bir çalışma başlatıldığını, İsveç Hükûmeti ve İsveç halkının çoğunluğunun da bu saldırıları tasvip etmediğini, İsveç'in bizim makamlarımızla, Türkiye'nin makamlarıyla yakın iş birliği sağlamak için özel görevli bir savcı atadığını tespit ettik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Komisyonumuza verilen bilgilerden terörle mücadelenin uzun soluklu gayretleri gerekli kılması nedeniyle İsveç tarafı nezdinde takibi gereken iade süreçleri ve terör örgütlerinin gösterilerinin engellenmesi gibi bazı hususların bulunduğu anlaşılmakta. Nitekim, bu durum, Komisyon üyelerimizce yine en çok üzerinde durulan konular arasında yer aldı. İlgili kurumlarımız bu hususların İsveç'in NATO üyeliği sonrasında da takip edileceği, yakından takip edileceği, İsveç'in taahhütlerini yerine getirmemesi hâlinde devreye sokulabilecek mekanizmaların mevcudiyeti ifade edilmiştir. İsveç'in NATO üyeliği sürecindeki kararlı yaklaşımımız sayesinde NATO içerisinde terörle mücadele konusundaki farkındalık da artmıştır. Genel Sekreter Stoltenberg tarafından NATO Terörizmle Mücadele Özel Koordinatörü atandığının açıklanması da bu çerçevede olumlu bir gelişmedir. Dışişleri Komisyonunda yapılan değerlendirmelerde tüm bu hususlar ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Oy çokluğuyla İsveç'in NATO'ya üyeliğinin ülkemizin ulusal çıkarlarıyla uyumlu olduğu değerlendirilerek ilgili kanun teklifi Genel Kurulumuza olumlu görüşle Komisyonumuzca iletilmiştir. Dışişleri Komisyonunda Komisyonumuzun kapsamlı ve uzun değerlendirmesi sırasında millî çıkarlarımız temelinde büyük hassasiyetle hareket ederek sürece değerli katkılar sağlayan tüm Dışişleri Komisyonu üyelerimize buradan bir kez daha teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu vesileyle buradan tüm NATO üyelerine de müttefiklere de bir kez daha seslenmek istiyorum: Terörle mücadele bahanesiyle ülkemizi hedef alan terör yapılanmalarıyla iş birliği yapılmasını, ülkemize yönelik olarak uygulanan kapalı veya açık ambargoları, ifade özgürlüğü çerçevesinde en kutsal değerlerimize karşı yapılan saldırılar karşısında sessiz kalınmasını, ülkemizle ilişkilerin birbirinden farklı konularla irtibatlandırılmaya çalışılmasını asla kabul etmediğimizi ve etmeyeceğimizi buradan bir kez daha kuvvetle vurgulamak istiyorum. Bu çerçevede, Finlandiya ve İsveç tarafından bu konularda atılan adımların diğer dost ve müttefiklerimize de örnek teşkil etmesini bekliyoruz.

Biz AK PARTİ Grubu olarak söz konusu kanun teklifi çerçevesinde olumlu oy kullanacağımızı belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız.

Buyurun Sayın Altunyaldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin NATO'daki konumunu dikkate aldığımızda İsveç'in üyelik müzakerelerini stratejik bir süreç yönetimi olarak adlandırmak son derece doğru olacaktır. Türkiye, hiç şüphe yok ki NATO'nun en stratejik üyelerinin başında gelir. Türkiye ile NATO arasındaki iş birliğine baktığımızda yalnızca uluslararası bir ittifakın üyesi olmaktan çok daha fazlasını görürüz. 1949 yılında kurulan NATO'ya çok kısa bir süre sonra, 1952 yılında üye olarak en köklü üyelerden biri olan ülkemiz bugün bölgesel ve küresel barışın teminatı konumunda. Başta terörle mücadele olmak üzere NATO'ya yeni bir güvenlik perspektifi katan yine Türkiye olmuştur. Sınır güvenliği, eğitim, lojistik, istihbarat gibi çok önemli konulardaki stratejik birikime sahip olan, yine NATO'nun üyesi Türkiye olmuştur.

NATO'nun temel prensibi olan kolektif savunma ve güvenlik taahhüdünün teminatı, değerli arkadaşlar, yine Türkiye'dir. Türkiye'mizin -NATO için böylesine kritik bir öneme sahip iken- bu stratejik süreçte kendi yolunu, stratejisini, ülkemizin menfaatlerini her şartta ve her ortamda en üst düzeyde takip etmesi herhâlde işin tabiatı gereği idi. İşte biz de bunu yaptık ve süreç böylece yürüdü.

İsveç'in NATO'ya üyeliği konusu akşamdan sabaha elbette gelişen bir konu değildi değerli arkadaşlar; Mayıs 2022'de İsveç ve Finlandiya'nın birlikte NATO üyeliğine başvurmasıyla başlayan süreç, ülkemizin -altını çizice çizice- müttefikliğin terörün her türlüyle bağını koparmaktan geçtiğini ifade etmesiyle şekillendi. Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, İsveç ve Finlandiya'nın terörizme bakışlarında ve bu belayla mücadelede somut değişiklikler yapması gerektiğini defaatle ifade etti.

Değerli arkadaşlar, hain terör örgütü PKK'nın yapılanmasında, nordik coğrafyasında rahat bir yayılma alanı bulduğunu esefle hatırlıyoruz. Finansman başta olmak üzere, teröristlerin faaliyetlerini serbestçe sürdürebildiği bir Finlandiya'nın ve İsveç'in NATO çatısı altında müttefikimiz olmasını elbette kabul edemedik. Nitekim, Madrid Zirvesi'nde kurulan Üçlü Daimî Ortak Mekanizma'nın bir çıktısı olan Üçlü Muhtıra'da da bunu vurguladık ve süreci çok yakinen takip ettik; süreci aslında bir anlamda yönettik, yönlendirdik. Finlandiya'nın teröre karşı duruşundaki samimi adımları sonucunda NATO'ya üyeliğini kabul ettik hepimizin bildiği gibi ancak İsveç'in süreç konusunda tutumunu ciddi anlamda bir süreç yönetimine evrilmeye ve gelişmelere tabi tuttuk. Bugün görüyoruz ki Sayın Cumhurbaşkanımızın her diplomatik zemine tekrarladığı terörizmle etkin ve kararlı mücadeleye ihtiyacı, İsveç'in de hayrına şekillenmiş durumda; İsveç'te hem Hükûmet hem kamuoyu, terörle mücadelede eski yaklaşımlarını sorgulayarak yeni bir pozisyona evrilmiş durumda, İsveçli yetkililer, ülkelerinin, dünyada ülkemizden sonra 1984 yılında PKK'yı terör örgütü olarak tanıyan ilk ülke olduğunu dile getirmeye başladılar. Aslında şöyle bir hatırlayalım değerli arkadaşlar -burada, değerli hatipler farklı şekilde görüşlerini dile getirmeye çalıştılar- başından beri istikrarla bu konunun ülkemiz tarafından bir diplomasi ustalığıyla yönetildiğini hep birlikte şunları hatırlayarak göreceğiz: Biz süreçte, başında ne istemiştik değerli arkadaşlar? Başta, hain terör örgütü PKK ve onun uzantıları olmak üzere terörün her türlüüne destek verilmemeliydi; terörizmle angaje olunmaması, terörizmle mücadele için gereken hukuki düzenlemelerin hayata geçirilmesi, fikir özgürlüğü kisvesi altında 2 milyar aşan Müslüman'ın kutsal değerlerine saygısızlığın kesinlikle kabul edilmemesi ve buna ilişkin hem hukuki hem de uygulamada tedbirler alınması... Peki, İsveç bu taleplerimiz karşısında nasıl bir tutum aldı, bu duruma ya da bugünkü kabule nasıl geldik? Yeni terörizmle mücadele yasası Üçlü Muhtıra'nın hemen ardından yürürlüğe girdi.

Değerli arkadaşlar, anayasa değişikliğinden bahsediyorum; bir ülkenin bir ittifaka üye olması için ülkemiz tarafından yapılan talep üzerine yaptığı anayasa değişikliğinden bahsediyorum. Anayasada terörizmin yayılmasını engellemek üzere, terör örgütüyle angajmana girilmesi ve terör örgütüne destek verilmesi hâlinde örgütlenme özgürlüğünün sınırlandırılmasına imkân sağlayan değişiklikler yapıldı. Anayasa değişikliği sonrasında güncellenen terörizmle mücadele yasasıyla birlikte terör örgütüne katılım ilk defa suç hâline getirildi. Terör örgütlerine finansman sağlamak için kurulan birtakım kuruluşların banka hesapları kapatıldı, yeni hesaplar açılmasına müsaade edilmedi ve bunlar faaliyetlerine son vermek zorunda kaldılar. Ülkemizle eş güdümü ve iş birliğini teminen bir irtibat savcısı atandı. İsveç'te ilk kez bir kişi PKK'ya finansman sağlama suçuyla hapis cezasına mahkûm edildi ve PKK'yla iltisaklı olduğu anlaşılan kişilerin ülkeye girişlerinin engelleneceği beyan edildi. İşte, değerli arkadaşlar, İsveç, bu adımları attıkça aslında terörizm belasının kendi ülkeleri için de bir kanser olduğunu her defasında fark etti ve bu kanserli hücrelerden hem kendilerini hem de gireceği ittifakın tüm üyelerini korumak ve kollamak gibi bir görevleri olduğunu da gayet iyi hatırlayıp bunun gereklerini yerine getirdi.

Değerli arkadaşlar, bugün sadece ülkelerin birbirine saldırıları değil, aynı zamanda terörizm faaliyetleri de NATO'ya bir

tehdit niteliğindedir. İşte, bu kapsamda Sayın Cumhurbaşkanımızın girişimiyle NATO'nun tarihinde ilk kez Terörle Mücadele Özel Koordinatörlüğü pozisyonu tesis edilmiş ve buna ilişkin bir koordinatör atanmıştır. NATO Genel Sekreteri Stoltenberg bunu şu sözleriyle ifade etmiştir: "Türkiye'nin yönlendirmesiyle tarihimizde ilk kez özel koordinatör atayacağım için ben de mutluluk duyuyorum. Terörle Mücadele Özel Koordinatörü terörle mücadele çabalarımızı güçlendirecektir." İşte, bütün bunlar Türkiye'nin vakur ve ne yaptığını bilen diplomatik hamleleriyle birer kazanım hâline gelmiştir. Değerli arkadaşlar, Türkiye, bu adımlarıyla NATO'ya yeni ve kapsamlı bir perspektif katmıştır. NATO'nun misyon ve çalışma alanlarında terörle mücadele konusu da ana konuların başında yer almıştır. Bizim duruşumuz hep istikrar olmuştur, terörle mücadele olmuştur, amansız mücadele olmuştur, küresel barışı ve istikrarı temin etme yolunda politika geliştirmek ve bunu takip etmek olmuştur.

Değerli arkadaşlar, işte, bu çerçevede bazı kesimlerin bu süreci baltalamaya çalışmasına rağmen bu süreci kararlılıkla ve ısrarla Türkiye olarak sürdürmeye devam edeceğiz, takip etmeye devam edeceğiz, bundan bir an bile hiç kimsenin şüphesi olmasın. Bölgemizde ve dünyada kalıcı barışın tesisi için bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da kararlılıkla mücadele etmeye devam edeceğiz çünkü dönem, artık Türkiye'nin uluslararası ilişkilerde oyun kurucu olduğu dönem; çünkü dönem, artık stratejik hamlelerimizle dengeleri değiştirebildiğimiz dönem; çünkü dönem, Türkiye'nin masada ve sahada ustalıklı planladığı ve icra ettiği hamlelerin sonuçlarının alındığı dönem.

Değerli arkadaşlar, işte, Türkiye'nin İsveç'in NATO üyeliği sürecindeki adımları da her safhası iyi planlanmış, iyi tasarlanmış, ustalıklı hayata geçirilmiş ve sonuçları garanti edilmiş, alınmış bir süreçtir; bu süreci diplomasi ustalığıyla yönetmiştir ülkemiz.

Savaşın değil barışın hüküm sürdüğü bir dünyayı tesis etmek için, müttefiklik sorumluluğu anlayışı içerisinde iş birliği ve eş güdümü önceleyen bir NATO yapısı içerisinde Türkiye olarak katkılarımızı vermeye devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerin geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

KUZEY ATLANTİK ANTLAŞMASINA İSVEÇ KRALLIĞININ KATILIMINA İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 5 Temmuz 2022 tarihinde Brüksel'de imzalanan "Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde şahısları adına ilk söz İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'e aittir.

Buyurun.

DOĞAN BEKİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İsveç'in NATO'ya katılması protokolünün onaylanmasına ilişkin kanun teklifi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Ne yazık ki Türkiye'nin de içinde yer aldığı üye ülkelerin güvenlik şemsiyesi olarak ortaya çıkan NATO teşkilatı, Türkiye'nin çıkarları söz konusu olunca güvenlik açısından çözümün bir parçası olmaktan çok sorunun bir parçası hâline getirilmeye çalışılmaktadır.

Türkiye, sözde Batı çıkarları doğrultusunda, ABD tarafından, teslimiyetçi bir anlayışla NATO teşkilatının, Libya örneğinde olduğu gibi, Türkiye'nin çıkarlarıyla örtüşmeyen politikalarına teşne edilmeye çalışılmaktadır. Euro-Atlantik barış ve güvenliğinin kurumsal iskeletini oluşturan NATO'nun başını çeken ABD, Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra tek kutuplu dünyanın ana aktörü olmanın vehmiyle çeşitli ülkeleri işgal ederek, askerî darbeleri teşvik ederek, iç kargaşa ve savaşı çıkararak kendisine bağlı hareket edecek yönetimleri işbaşına getirme savaşı içerisinde yer almaktadır. NATO'nun ana gövdesini oluşturan ABD tarafından yapılan bütün bu müdahaleler özellikle Orta Doğu coğrafyasında birçok diktatoryal yönetimlerin ortaya çıkmasına ve global terör örgütlerinin daha çok üslenmesine zemin oluşturmaktadır. ABD yönetimlerinin bu müdahaleci yaklaşımını politikalarından en çok nasibini alan ülkelerin başında hiç şüphesiz Türkiye yer almaktadır. 1980 askerî darbesi ve 15 Temmuz darbe kalkışması bunun en bariz örneklerini oluşturmaktadır. Türkiye'de demokrasinin gelişmesinin önünde en büyük engel olarak yine ABD'nin öncü rol oynadığını ifade edebiliriz. Bu gelişmeler ışığında baktığımızda, ABD'nin oluşturmaya çalıştığı Pax Americana anlayışının ortaya koymaya çalıştığı yeni dünya düzeninin güvenlik unsuru olan ve Kuzey Amerika'yı Avrupa'ya eklemlendiren Atlantik ötesi askerî ittifak olan NATO'nun varlığı işlevsel olarak ABD'nin güdümünde olup ana mottosu olan barış ve istikrarın artık çok ötesinde gelişme ve yayılma içerisinde olduğunu görmek mümkündür. İşte, bu aşamada NATO üyeliği gündeme gelen İsveç'in üyeliğinin bugün Gazi Mecliste oylanacak olması tarihî açıdan üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Burada şunu ifade etmek gerekir ki: Tarih bir şablon değildir, tarih geçmişteki hatalardan dersler çıkarmamız ve geleceğe yönelik karar mekanizmasında nasıl hareket etmemiz gerektiği konusunda önemli parametreleri önümüze koyan bir hafızadır. Bu cümleden hareketle, İsveç'in NATO'ya kabul edilmesine yönelik bugünkü oylama tarihî sorumluluğu da beraberinde getirmektedir.

Yeniden Refah Partisi olarak şunu ifade etmek isteriz ki: İsveç'in geçmişte Türkiye'ye yönelik hasmane politikalarını göz ardı edip NATO üyeliğine kabulü yönünde oy vermek, 1930'ların Münih mantalitesinin kötüyle uzlaşma ve ona taviz verme mantığının yeniden tezahürüne tanıklık etmektir. Türkiye'nin yanı başında terör unsurlarıyla yakın iş birliği içerisinde olan, hamiliğini yapan, bu ve benzeri konularda sicili oldukça kabarık olan İsveç'in parlamentosu vasıtasıyla 2010 yılının Mart ayında 130'a karşı 131 oyla kabul ettiği sözde "seyfo soykırımı" kararı bu ülkenin Türkiye'ye yönelik çifte standartlı politikasını ortaya koymaktadır. Keza aynı İsveç Hükümetinin Suriye'nin kuzeyinde Musul'a kadar uzanan geniş spektrumlu bir coğrafyada "Asuristan" adı altında yeni bir yapılanmanın oluşması konusunda ön ayak olması ve bu konulara büyük destekler sağlaması gözlerden kaçmamaktadır. Aynı İsveç'in yakın zamanda NATO üyeliğinin gündeme geldiği bir dönemde mukaddes kitabımız Kur'an-ı Kerim'in yakılması eylemlerine cevaz vermesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

DOĞAN BEKİN (Devamlı) – ...ve bu eylemleri gerçekleştirenleri koruma şemsiyesi altına alması iyi niyetli bir yaklaşımın içerisinde olmadığını ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, Yeniden Refah Partisi olarak İsveç'in NATO üyeliğine olumlu oy vermeyeceğimizi ifade eder, yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Enginyurt...
IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Demokrat Parti olarak İsveç'in NATO üyeliğine "hayır" dediklerine ilişkin açıklaması

CEMAL ENGINYURT (İstanbul) – Sayın Başkanım, "İsveç PKK sevicisidir, İsveç terör destekçisidir, İsveç Kandil'dir, İsveç FETÖ'cülere silah verir, İsveç FETÖ'cülerini destekler, PKK'lılara parasal yardım yapar." Bunları Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan söyledi. Ben de Recep ağabeyi mahcup etmemek için Demokrat Parti olarak onu destekliyorum ve "hayır" diyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 89) (Devam)

BAŞKAN – Şahısları adına ikinci söz İstanbul Milletvekili Erkan Baş'a ait.

Buyurun Sayın Baş.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sesimizin ulaştığı tüm yurttaşlarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Üzülerek söylüyorum, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin kara günlerinden bir tanesini yaşıyoruz. Açık söylemek gerekirse günlerce konuşmak isterdim ama sadece beş dakikam var ve sanıyorum söyleyeceklerim bu salon içinde en küçük bir karşılık bulmayacak ama sesim yurttaşlarımıza ulaşır umuduyla ve tarihe not düşmek için konuşacağım.

Biraz sonra oylama olacak ve pek çoğu neyi oyladığını bile bilmeyenlerin oyuyla tarihe bir iz bırakacağız. O yüzden ben öyle lafı hiç dolandırmadan söyleyeceğim: Biz NATO'nun kendisine karşıyız, Türkiye'nin NATO üyeliğine karşıyız, NATO'nun genişlemesine de karşıyız. Değerli arkadaşlar, gelirken hemen yukarıdan çıkarttım; bugün değil 1965'te bu Parlamentoda yine karşıydık, 66'da, 67'de, 68'de karşıydık, 78'de karşıydık, 98'de karşıydık.

HALUK İPEK (Amasya) – Doğru, Sovyetler vardı, Sovyetler.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Tabii, gün gün fikrini değiştirenlerin bizi anlaması pek mümkün değil.

HALUK İPEK (Amasya) – Doğru, Sovyetler vardı, Sovyetler'in yanındaydın.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Gün gün bizi izleyenler, üzülerek söylüyorum ilkel siyasetin ne olduğunu bilmeyenler anlayamaz. Büyük Millet Meclisimiz, üzülerek söylüyorum ki savaşın cephelerini genişletmek için, savaşı daha geniş sınırlara yaymak için, daha çok insanın ölmesi için bir savaş örgütünün imkânlarının daha da büyümesini oylayacaktır. Nerede bir savaş varsa, nerede kan, nerede gözyaşı, nerede ölüm varsa NATO'yu hep orada gördük. Okyanusun diğer yakasındakiler sıcak yataklarında, Avrupa'dakiler konforlu fanuslarında huzur içinde uyuyabilsinler diye, silah satabilsinler, ayaklarını bastıkları her yeri kan gölüne çevirsinler diye ant içmiş bir savaş örgütüdür NATO. NATO'nun ayak bastığı hiçbir yerde barışın b'si olmaz; Afganistan'da böyledir, Irak'ta böyledir, Libya'da böyledir, Suriye'de böyledir. Tesis ettikleri düzeni meşru kılmak için herkesi birbirine düşman ederler; ölümü bir siyaset olarak, para kazanacak bir araç olarak kullanırlar.

Değerli arkadaşlar, NATO nedir bilir misiniz? NATO, mafyalarla, çetelerle, yeraltı savaş aygıtlarıyla ülkesi ve insanlık için mücadele eden devrimcileri, kalemini satmayan gazetecileri, onurlu, haysiyetli insanları alçakça öldüren gladyoları besleyenlerin örgütüdür. Kimse ama kimse NATO'dan barış beklemesin. Bu dünyaya barış ancak NATO gibi ölüm tüccarlığı yapan örgütlerin bitirilmesiyle gelir. Dünyada barışın önündeki en büyük engellerden biri NATO'dur. NATO'nun bir savunma örgütü olduğu tarihin en büyük yalanıdır. Bakın, güya Sovyetler Birliği tehdidine karşı kurulmuştu değil mi? Sovyetler yok, NATO genişlemeye devam ediyor.

Arkadaşlar, NATO 12 Eylül'dür; Türkiye'de 12 Eylül darbesini yapanlar NATO'culardır, NATO'cuların "bizim çocuklar" dedikleridir. NATO kontrgerilladır, NATO Susurluk'tur. O yüzden şimdi şaşırıyoruz, ne oldu diyoruz? Deve iğne deliğinden geçti mi ki İsveç'in NATO üyeliğine onay veriyoruz? Ama işte 12 Eylül'de fikirleri iktidarda olanlar NATO'yla devam ediyor. "Amerika emperyalist, biz yerli ve millîyiz." diye konuşanlar, buyurun, hodri meydan, Amerika'nın savaş örgütü olan NATO'ya "hayır" demek için bir fırsat var ama biliyoruz ki ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz, kürsülerde başka konuşursunuz, buraya gelip sorumluluk aldığınızda en NATO'cu, en Amerikancı olmakta birbirinizle yarışsınız.

Değerli yurttaşlar, biz Orta Doğu için, Balkanlar için neyi savunuyorsak, kendi ülkemiz için neyi istiyorsak İsveç için de aynı şeyi istiyoruz. Askerî paktlardan, silahlanma yarışından uzak bir dünya istiyoruz ve bunun mümkün olduğuna inanıyoruz. Hatta barış içinde yaşamak için NATO'yu o karanlık tarihiyle birlikte tarihin tozlu sayfalarına gömmek gerektiğini düşünüyoruz. Biz, bugüne kadar Türkiye'nin herhangi bir ülkede yabancı asker bulundurmasına nasıl karşı çıktıysak herhangi bir yabancı askerin Türkiye'de bulunmasına da her zaman karşı çıkacağız. Adı ister NATO olsun ister başka bir şey olsun, herhangi bir emperyalist kuvvetin bu topraklarda bulunmasına asla ama asla izin vermeyeceğimizi bir kez daha ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ERKAN BAŞ (Devamla) – O yüzden bugün hatırlatmak istiyorum: Libya'daki masum insanların hayatını kaybetmesinin arkasında NATO vardır. NATO'nun ellerinde Irak'ta ölen 461 bin insanın kanı vardır. Şimdi, bu kan lekesini ne dindirebilir? Biz ya savaş tamtamlarına güç vereceğiz ya da dünyanın dört bir yanında silahların çıkardığından çok daha gür bir sesle barış için haykırma devam edeceğiz. Açık söylüyorum, tüm dünya bu sesle yankılana kadar "barış" diyeceğiz. Sizin çocuklarınız saraya, bizim çocuklarımız mezarı devrini bitireceğiz.

Bu görüşmenin son sözlerini NATO'ya karşı mücadelenin önderliğini yaparken yitirdiğimiz Denizlerin, Mahirlerin bize armağanı olan bir sloganı tutanaklara geçirmekle bitirmek istiyorum: "Kahrolsun NATO; kahrolsun emperyalizm; yaşasın tam bağımsız Türkiye!" (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aksakal, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, DSP olarak İsveç'in NATO üyeliğine olumlu oy kullanmayacaklarına ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Savunma sanayisinde tam bağımsız olma hedefi koymuş olan bir Türkiye'nin, öncelikle ekonomide de tam bağımsız olma girişimlerini güçlendirmek yerine birtakım güncel politikalar uğruna duruşunu değiştirmeye yeltenmesi, yüz yıllık cumhuriyetimizin, binlerce yıllık devlet geleneğimizin kodlarıyla uyum sağlamayacağını tarihe not düşmek adına belirtmek isterim.

Türkiye tam yetmiş iki yıldır NATO'nun bir üyesidir ve kırk senedir mücadele ettiği bölücü terör örgütünün, onun siyasi ayağının ve destekçilerinin hamisi ise koordinatör ülke olması sıfatıyla ABD'dir, dolayısıyla NATO'dur. Üç gün öncesine kadar bu konuda bir işaret dahi gündemde değilken bir anda İsveç'in NATO'ya katılım protokolünün onaylanmasına ilişkin kanun teklifinin Meclis Genel Kuruluna getirilmesini yadırgadığımızı ifade etmek isterim. DSP olarak öncelikle antiemperyalist duruşumuzun

yanında, İsveç'ten beklentilerimizin bugüne kadar inandırıcı bir düzeyde karşılanmadığına olan görüşümüz ve doğrultu tutarlılığımız kapsamında bu girişime olumlu oy kullanmayacağımızı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 89) (Devam)

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, teklifin tümü oylanmadan önce, İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi gereğince oyunun rengini belli etmek üzere 2 sayın milletvekiline söz vereceğim.

İlk söz, lehte olmak üzere, İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Yeneroğlu'na aittir.

Buyurun.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İsveç'in NATO üyeliğinin kabulü hakkında DEVA Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Malumunuz, ülkemiz her alanda olduğu gibi dış politikada da oldukça hassas bir dönemden geçiyor. Bir yanda gündemde çok yer almasa da tüm şiddetiyle devam eden Rusya-Ukrayna savaşı, diğer yanda İsrail'in dünyanın gözleri önünde Gazze'de, Batı Şeria'da uyguladığı insanlık suçu. Bir yanda gün geçtikçe daha fazla uzaklaştığımız demokrasi ve hukuk devleti kriterleri, diğer yanda her gün bu gidişatin neticesini daha fazla hissettiğimiz siyasi ve ekonomik istikrarını sürdürmekte zorlanan, gün geçtikçe daha fazla fakirleşen milletimiz ve ülkemiz. Hepimiz biliyoruz ki ancak işleyen bir demokrasi ve istikrarlı bir hukuk devletinin üstüne inşa edilen doğru bir dış politika o ülkenin hem yakın komşularına hem de kendi vatandaşlarına barış ve huzur olarak geri dönecektir. Maalesef, bugün, Türkiye, bölgesinde güçlü, saygın, sözü dinlenen ve krizlerin ara bulucusu olabilecek kadar güven veren bir ülke konumunda değildir. Bunun en son örneği, Gazze'de yaşanan büyük insanlık trajedisi karşısında etkisiz hâlimizdir. Az buçuk etkimiz olsaydı İsrail bu korkunç katliamları gerçekleştiremezdi. İsrail topyekûn Filistin halkına yönelik kitlesel katliam yaparken iktidara sormak istiyorum: Neden İsrail'in insanlığa karşı suçları karşısında Uluslararası Adalet Divanına başvuran ülke biz olmadık? Madem başvuruda bulunmadık, bu davaya neden müdahil olmadık? Kayıtlara geçmesi adına özellikle yineliyorum, UAD statüsü gereği bugün dahi Güney Afrika'nın açmış olduğu davaya müdahil olabiliriz. İktidarı bu çerçevede söylemlerinin gereğini yapmaya ve bu davaya müdahil olmaya davet ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz uzun zamandır hem Avrupa Birliğiyle hem de Amerika'yla dengeli bir ilişki kuramıyor. Kısa vadede al ver ilişkisine dayalı kazanımlar orta ve uzun vadede ortak değerlere ve ilkelere dayanmadığı sürece sürdürülemez, sürdürülemez de; İsveç konusunda da bunu görüyoruz. 16 Kasım'da Komisyonu sunulan, ardından geri çekilen, geçen bu süreçte yaşanan, kamuoyu önünde yaşanan pazarlıklar, art arda sıralanan ve bugün iktidarın hatırlamak dahi istemediği çok daha büyük laflarla bugün geline nokta İsveç'in NATO üyeliğini görüşüyoruz. Öncelikle belirtmek isterim ki DEVA Partisi olarak NATO'nun açık kapı politikasını desteklemekteyiz. NATO'nun sağlamış olduğu caydırıcılığın kritik önemde olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla bu ittifakın önümüzdeki dönemde de güçlenerek yoluna devam etmesinin Türkiye'nin dış politikadaki hedeflerinden biri olmasını önemsiyoruz ancak yaşanan bu süreçte Türkiye'nin terörle mücadelesine verilen somut desteklerin ve güvenlik kaygılarımızın giderilmesine yönelik somut adımların atılmasını konusunda da süreci yakından takip ediyoruz. Görünen o ki Avrupa Birliğinden gümrük birliğinin güncellenmesi ve vize serbestisinin sağlanması konusunda hâlâ bir taahhüt alınmış değildir. Türkiye-AB ilişkilerinin artık mecburi angajman ve restleşme döneminden çıkarak tekrar iş birliği sürecine girmesinin Türkiye için acil bir gereklilik olduğunu vurguluyoruz.

Diğer yandan, ABD'yle ilişkilerimizin önemi tartışılmazdır ancak bu ilişkiler son yıllarda hep kötüye gitmiştir. ABD'yle ilişkilerimizin tekrar düzelmesi ulusal menfaatlerimizin bir gereğidir. ABD'nin özellikle millî güvenliğimizle ilgili birçok yanlış tutumu karşısında çok etkisiz olduğumuz da bir gerçektir.

Değerli arkadaşlar, DEVA Partisi olarak İsveç'in NATO üyeliğini destekliyoruz. NATO'nun "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için." maddesi gereğince topyekûn bir güvenlik sisteminin içerisinde yer almış oluyoruz. İsveç'le ilgili olası risklerin Türkiye muhatabı hâline gelmiş de oluyor, bunun tersi de elbette geçerli. Bu kapsamda, İsveç'le ilgili ölçümüz: İsveç üzerine düşeni yaptı mı yapmadı mı? Terörle mücadelede İsveç Hükûmetinden somut adımların atılmasını istiyoruz. Ayrıca, bizim kutsallarımıza hakaret ve saldırılar konusunda İsveç'in ciddi bir tutum ortaya koymasını bekliyoruz.

Son olarak İsveç'in, Avrupa'nın ve NATO ittifakının güvenliği kuşkusuz önemlidir ancak bu dönemde, hele şu günlerde, hiçbir ülkenin ve ittifakın güvenliği Gazze'nin ve Filistin halkının güvenliğinden daha üstün olamaz. Bu çerçevede, biz, İsveç'in üyeliğine olumlu yaklaşırken Avrupa ülkelerinin ve NATO üyelerinin Gazze'deki mezalim karşısında insan haklarından ve uluslararası hukuktan yana net ve kararlı bir tutum ortaya koymalarını özellikle bekliyoruz.

Hepinizi DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İkinci söz, aleyhte olmak üzere, Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'e aittir.

Buyurun.

ŞAHZADE DEMİR (Gaziantep) – Bismillahirrahmanirrahim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İsveç'in NATO'ya alınması konusunu tartışıyoruz. Bu tür olaylar, Türkiye açısından, dünya açısından ve özellikle insanlık açısından ciddi sonuçları olan meselelerdir. Dolayısıyla bu meseleleri konuşurken, bu meseleleri oylarken, bu meseleler hakkında karar alırken iyi düşünmek, sonuçlarını gözden geçirmek gerekir. Şimdi, bu tür olaylar, dünya genelini ilgilendiren özellikle bu tür ciddi olaylar açısından meşruiyet meselesini biz çok ciddi anlamda önemsiyoruz. Meşruiyet dediğimiz şudur: İnsanlık açısından, insanlık değerleri açısından ve adaletin tesisi anlamında bu tür olayların bize göre meşru olması lazım. Şimdi, eğer meşruiyet durumuna bakacak olursak İsveç'in dünya değerleriyle ne kadar uyduğu hepimizce malumdur. Dünya insanların üçte 1'inin değerleri, inancı, kutsal kitabıyla alay eden, hakaret eden, devlet protokolüyle, devlet güvenliği, devlet koruması altında bunlara saldırmaya müsaade eden bir anlayışın, bir devlet düzeninin, bir devlet anlayışının insanlığa, adaletin tesisine ve insanlık değerlerine ne kadar uyumlu olduğu hepimizce malum. Kısa vadede bu tür bir onay, böyle bir onay yani İsveç'in NATO'ya alınması her ne kadar Türkiye açısından faydalı olarak görülüyor ise de yakın bir dönem için Batı'dan gelebilecek baskıları azaltma anlamında bir sonuç doğuracak olsa dahi yakın vadede ve uzun vadede bunun Türkiye aleyhine döneceği kuvvetle muhtemel bir durum çünkü Türkiye halkı da Müslüman bir halk; Müslüman, İslam ümmetiyle içli dışlı olan, İslam ümmetinin bir parçası olan bir toplum. Ve İslam düşmanı olan bir devletin NATO'ya alınması, İslam karşıtı anlayışın NATO'da güçlenmesi anlamında kuvvetle muhtemel bir durum.

Öte açısından NATO'nun genel durumunu da bir kez daha gözden geçirmek gerektiğini düşünüyoruz. NATO özellikle soğuk savaşın bittiği süreçten sonra yeni bir konsepte geçti. Bu konsept, özellikle İslam düşmanlığını benimseyen, bunu esas alan bir konsepttir. 11 Eylül saldırılarını bahane ederek dünyanın her tarafında İslam'a saldıran, Müslümanlara saldıran, Müslümanların

değerlerini yağmalayan, İslam ülkelerini, İslam şahsiyetlerini, İslami partileri ya teröre destek veren ya da bizzat terörist olarak fişleyen bir süreç izledi. Afganistan'ın durumu ve diğer sonraki süreçler hepimizce malum. Dolayısıyla böyle bir konsepte sahip NATO'nun aslında dünya açısından çok ciddi bir tehdit hâline geldiğini düşünüyoruz. NATO konseptinin bu anlamda bir kez daha gözden geçirilerek NATO'ya yönelik alınacak kararların bütün sonuçlarıyla ciddi anlamda değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bütün platformlarda, her ortamda özellikle Türkiye karşıtlığını, İslam düşmanlığını açık ve aleni bir şekilde işleyen, anlatan, özellikle Batı zihniyetini, Batı emperyalizmini ön plana çıkaran, her yerde zikretmekte bir beis görmeyen bir anlayışın, Amerika Birleşik Devletleri ve müttefiklerinin lehine olabilecek hiçbir şeyin bu Gazi Meclisten geçmesini biz uygun görmüyoruz. Hür Dava Partisi olarak bunun yanlış olduğunu düşünüyoruz. Bunun bu anlamda ciddi olarak sonuçlarıyla beraber düşünülmesi gerektiğini, bunun daha faydalı olacağını düşünüyoruz.

Ayrıca, bugün, NATO'nun özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve müttefiklerinin, başta İngiltere olmak üzere, dünyada onların çıkar ve menfaatlerinin jandarmalığını yaptığını hep beraber görüyoruz. NATO'nun dünyada adaletin tesisi anlamında eğer bir karşılığı olsaydı Filistin'de bugün yaşanan vahşete, yaşanan katliama, her gün 300-500 kişinin katledildiği bir sürece NATO'nun sesi çıkacak, bunlara sahip çıkma anlamında siyonist işgal rejimine bir baskı uygulayacak ve bu katliamları durdurmaya yönelik bir adım atacaktı ama hiçbirimiz, malum olduğu üzere, böyle bir şey görmedik.

Sonuç olarak Batı'nın Türkiye'ye karşı şantaj ve baskılarının boşa çıkarılması anlamında dahi olsa bu Gazi Meclisten bir "hayır" oyunun çıkmasının çok daha hayırlı olacağını düşünüyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bayhan, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, NATO'nun genişlemesine onay vermenin anlamına ve buna "hayır" dediklerine ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – NATO'yu desteklemek ve genişlemesini savunmak, işçi sınıfının ve ezilen halkların karşısında ABD emperyalizminin yanında yer almaktır. Filistin için sahte gözyaşları dökenler, siyonist İsrail Devleti'nin en büyük destekçisi NATO'nun genişlemesine onay vererek ABD emperyalizmiyle hukuk tazelemeyi amaçlıyorlar. Uluslararası tekellerin çıkarına, savaşa hizmet edecek bir kanunu onaylıyorlar. Biz buna "hayır" diyoruz. NATO dağıtılmalıdır, Türkiye NATO'dan derhâl çıkmalıdır ve Türkiye'deki bütün NATO üsleri kapatılmalıdır. Bunun için, Türkiye halkına ve bütün Orta Doğu halklarına NATO'nun dağıtılması ve NATO'nun karşısında mücadelenin büyütülmesi için buradan bir kez daha çağrı yapıyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 89) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın ve bugünkü yapılacak diğer açık oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum. Bu açıklama bugün yapılacak diğer açık oylamalar için de geçerlidir.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

(İYİ Parti sıralarından "Ret!" sesleri)

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Açık oylama sonucunu okutuyorum:

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Kuzey Atlantik Antlaşmasına İsveç Krallığının Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı	: 346
Kabul	: 287
Ret	: 55
Çekimser	: 4 (x)

Kâtip Üye
Asu Kaya
Osmaniye

Kâtip Üye
Rümeysa KADAK
İstanbul"

BAŞKAN – Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.
Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.01

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeysa KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2'nci sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasına Ek 1. Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyon Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasına Ek 1. Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 88) (x)

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 88 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MALEZYA HÜKÜMETİ ARASINDAKİ SERBEST TİCARET ANLAŞMASINA
EK 1. PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 29 Eylül 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasına Ek 1. Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Oylama için iki dakika süre vereceğim.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Açık oylama sonucunu okutuyorum:

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasına Ek 1. Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı	: 334
Kabul	: 330
Ret	: 4(×)

Kâtip Üye
Asu Kaya
Osmaniye

Kâtip Üye
Rümeysa Kadak
İstanbul”

BAŞKAN – Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

3'üncü sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/25) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 86) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 86 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi? Yoktur.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KORE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN
VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞI İLE VERGİDEN KAÇINMAYA ENGEL OLMA
ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 22 Ekim 2021 tarihinde Seul’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması” ve eki “Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

(×) 88 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

(×) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(*) 86 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Oylama için iki dakika süre vereceğim.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Açık oylama sonucunu okutuyorum:

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı	: 337
Kabul	: 334
Ret	: 3 ^(x)

Kâtip Üye
Asu Kaya
Osmaniye

Kâtip Üye
Rümeysa Kadak
İstanbul"

BAŞKAN – Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

4'üncü sıraya alınan, Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91) ^(x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 91 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine, geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde, İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Ümit Özlale.

Buyurun Sayın Özlale. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün karşınızda torba yasa hakkında partimizin görüşlerini belirtmek için bulunuyorum. Hepinizi, yüce Meclisimizi, Gazi Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum.

İlk önce, torba yasayla ilgili bizim genel itiraz noktamızı bir anlatalım. Torba yasa, maalesef, Meclisin yasama faaliyetlerini daha da itibarsızlaştıran bir uygulama. Bugün birbirinden farklı uzmanlık gerektiren birçok alanda Plan ve Bütçe Komisyonu karar almak zorunda oysa bizim, burada, Gazi Meclisimizde birçok konuda uzmanlığı olan milletvekillerimiz var; bu milletvekillerinin bulunduğu komisyonlarda herhangi bir şekilde bu torba yasanın maddeleri tartışılmadan, bir bütün hâlinde torba yasanın Plan ve Bütçe Komisyonunda tartışılması Meclisin yasama faaliyetleri için uygun bir durum değildir.

Fakat burada, karşımızda ekstradan bir durum çıktı, Meclisin yasama gücünü daha da itibarsızlaştıran başka bir durum çıktı bu torba yasayla ilgili; onu da sizlere izninizle aktarayım. Burada, Sayın Cumhurbaşkanımız on gün önce emeklilere maaş zammıyla ilgili bir açıklamada bulundu ve ondan sonra dedi ki: "Bunu şimdi gidin, Meclisten geçirin." Herhangi bir şekilde Meclisin görüşüne, Meclisteki biz milletvekillerinin kurduğu komisyonların görüşüne aldirmeden, Meclisi sadece kendi kararını bir onaylama makamı olarak gördü. Bu da aslında Meclisimizin itibarsızlaşması konusunda çok üzücü bir gelişmeydi. İlk önce bunlarla başlamak gerekiyor.

Eğer gecenin bu vaktinde benim sadece iki dakikam olsaydı sizlere birkaç tane görselle torba yasanın esas maddesi olan, esas, ana gövdesini oluşturan emeklinin durumunu anlattırdım. Şimdi, buraya -hepinizin akıllı telefonları var- arama motorunda İngilizce "...(*) yani "emekli insanlar" yazarsanız gördüğünüz görseller şudur: Hayatlarını gayet güzel geçiren, güler yüzlü, bir parkın içerisinde birbiriyle dertleşen, arkasında sırt çantasıyla beraber tatile giden emekliler görürsünüz arama motoruna İngilizce "emekli" yazarsanız. Arama motoruna Almanca "emekli" yazarsanız yani "...(*) yazarsanız o zaman gördüğünüz şey yine aynı; birçok gülen insan, hayatın tadını çıkarıyor. İsterseniz sizler de şimdi bu vakitlerde, gecenin bu vaktinde akıllı telefonlarınızdan arama motoruna yazınız İngilizce ve Almanca; karşınıza çıkan ilk görseller mutlu, yaş almış vatandaşlar tatil planlarını yapıyorlar, sosyalleşiyorlar.

Peki, arama motoruna "emekliler" yazdığınız zaman karşınıza çıkan görsellere bakarsanız ne oluyor? İşte, orada ya başını iki elinin arasına almış ya bir kuyrukta bekleyen, dertli vatandaşlarımızı görüyorsunuz. Yani ben size burada iki dakika içerisinde Türkiye'de emekli vatandaşlarımızın, yaş almış vatandaşlarımızın durumunu anlatsam sadece arama motoruna İngilizce "emekli" Türkçe "emekli" yazmanız yeterli olurdu.

Biraz da rakamlardan bahsedelim, emekli vatandaşlarımızın geldiği durum: Baktığınız zaman, 2002 yılında AK PARTİ iktidara geldiği zaman 1 asgari ücret emekli maaşından daha azdı, en düşük emekli maaşı asgari ücretin tam 1,5 katıydı. Tekrarlıyorum: 2002 yılında en düşük emekli maaşı asgari ücretin tam 1,5 katıydı, bugün 0,58 yani yarısı. Bu zamanda yani yirmi iki yıl içerisinde milyonlarca vatandaşımız, milyonlarca emekli vatandaşımız, en düşük emekli maaşına tabi olan vatandaşımız yirmi iki yıl önce asgari ücretin 1,5 katını alırken yani şimdi 24-25 bin lira alması gerekirken şu anda aldıkları maaş asgari ücretin yüzde 58'i yani yarısı; geline nokta budur.

Şimdi, buraya baktığınız zaman bir başka nokta daha var: Asgari ücret yüksek mi? Diyebilirsiniz ki: "Eskiden asgari ücret düşüktü, şimdi yüksek." Hayır, değil. Asgari ücret birkaç ay içerisinde açıkl sınırının altına düşecek, bunu biliyoruz. Sayın Merkez Bankası Başkanımızın dediği gibi mayıs ayına kadar enflasyon artacak. Dolayısıyla bugün en düşük emekli maaşı, yapılan artıştan sonra bile açıkl sınırının binlerce lira altında kalmış durumda. Dolayısıyla, emeklilerin çok ciddi, çok derin bir yoksulluk problemi var, çok derinden yaşıyorlar hayat pahalılığını.

Şimdi, aynı zamanda, başka bir şey daha var ki bugün Sayın Bakan bunu kısmen düzeltti. Emeklileri yoksulluğa mahkûm ettiğiniz gibi, aynı zamanda birbirine de düşürüyorsunuz. Bugünkü uygulamaya kadar yani biraz önce Bakanın

^(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

^(x) 91 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

^(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

açıklamasına kadar -10 bin lira emekli maaşı alan iki emekliden biri BAĞ-KUR ya da SSK'den emekli olsun, diğeri de Emekli Sandığından emekli olsun- BAĞ-KUR ve SSK'den emekli olan bir emekli vatandaşımız yüzde 37 zam alırken Emekli Sandığından emekli olan bir memur yüzde 49 zam alıyordu bugün düzeltilene kadar. Yani aynı zamanda, burada sadece emekli maaşlarını binlerce lira açlık sınırının altına koymakla yetinmiyorsunuz, aynı zamanda bir ay önce aynı maaşı alan, 10 bin lira maaş alan emeklilere farklı iki tane uygulama getiriyorsunuz yani emeklileri âdeta birbirine düşürüyorsunuz. Geline nokta şudur: Yoksulluğu yoksullukta eşitleyen ve o yoksulluğun yönetildiği bir Türkiye'yle karşı karşıyayız maalesef. "Yoksullukta eşitlemek" derken de şunu kastediyorum: Bakın, bugün ülkemizde kayıtlı çalışanların yaklaşık yarısı asgari ücrete tabi, asgari ücret de birkaç ay sonra açlık sınırının altında kalacak; yoksulluk sınırından hiç bahsetmiyorum bile. Emekli vatandaşlarımızdan yarısı en düşük emekli maaşını alıyor ve bunlar da hâlihazırda açlık sınırının altında. Dolayısıyla, bizim milyonlarca emekli vatandaşımıza, milyonlarca asgari ücretle hayatını geçirmeye çalışan vatandaşımıza, gencimize mutlaka kulak vermemiz lazım.

Bir başka nokta daha var, çok üzücü. Yine bu arama motorlarına girdiğiniz zaman dar gelirli -dikkatinizi çekerim- ve orta gelirli yabancı emeklilere şu öneriliyor: "Eğer o kadar büyük bir bütçeniz yoksa Türkiye'ye ya da Mısır'a tatile gidin." Peki, bu yabancılar Türkiye'ye ya da Mısır'a tatile geldiği zaman, bizim ülkemize tatile geldiği zaman önerilerine çayı ya da içkiyi kim koyuyor? Türk emeklisi. Peki, kaldıkları beş yıldızlı otelde o yatağı kim düzeltiyor? Dört yıl üniversitede okuduktan sonra iş bulamadığı için otelde en düşük asgari ücretle çalışmakta olan Türk genci. Yani bugün Türkiye yabancı emekliler için bir cennet hâline gelmiş Türkiye emeklileri için, Türk gençleri için âdeta bir cehennem hâline gelmiş durumda. Ama burada bir konuda sadece AK PARTİ'yi ya da son dört beş seneyi suçlamanın da yersiz olduğunu düşünüyorum. Bu sosyal güvenlik sistemi problemi sadece dört beş sene içerisinde karşımıza çıkmadı, 1980'lerde başladı arkadaşlar. 1980'lerde ne zaman Sosyal Sigortalar Kurumunun varlıkları enflasyonun çok altında bir şekilde hazineye satıldığında, hazine bonusu çıkarıldığında SSK sistemi çökmeye başladı. 90'lı yıllarda biz ne zaman kadınların 38 yaşında, erkeklerin 43 yaşında emekli olmasının önünü açtık, sosyal güvenlik sistemi ikinci darbeyi yaşadı, son yedi sekiz sene içerisindeki popülist politikalarla beraber sosyal güvenlik sistemi âdeta çöktü.

Şimdi, buradan bizim çıkmamız için ne yapmamız gerekiyor? Ben burada emeklilerin problemlerini, sosyal güvenlik sisteminin problemlerini sabaha kadar konuşabiliriz ama çözüm önerilerinde bulunmamız lazım. İki tane çözüm önerisi var; bu sosyal güvenlik sistemi nasıl düzelir, emeklilere biz nasıl daha yüksek maaş veririz? Birincisi, kayıtlı çalışan sayısını artırmamız lazım. Bakın, bugün Türkiye'de nüfusun sadece üçte 1'i kayıtlı çalışıyor, her 3 kişiden 1'i kayıtlı çalışıyor. 85 milyon nüfusumuz var, 85 milyonun sadece üçte 1'inin kayıtlı çalıştığı bir ülkede sosyal güvenlik sistemi asla ve asla düzelmez.

Şimdi, burada bazen ilgili milletvekilleri konuştuğu zaman istihdamın arttığını söylüyor; arkadaşlar, istihdam artmıyor. Bugün istihdam oranına baktığınızda yani çalışan sayısının toplam nüfusa oranına baktığınız zaman, istihdam oranı açısından kendi gelir grubuyla karşılaştırdığınız zaman Türkiye düşük bir istihdam oranına sahip. Türkiye'nin aynı gelir grubundaki ülkelerle istihdam oranına sahip olması için ekstradan 9 milyon yeni iş yaratması lazım yani Türkiye'nin aynı gelir grubunda olan ülkelerle istihdam oranını yakalaması için 9 milyon yeni işe ihtiyacı var, Çin'le aynı istihdam oranını yakalamak için de 10,7 milyon ekstradan işe ihtiyacımız var; bakın, bu, Türkiye'nin en önemli problemidir.

Bugün Türkiye'nin üçte 1'i kayıtlı çalışmaktadır, bu çalışanların yarısı asgari ücret almaktadır, asgari ücret açlık sınırına denktir; kayıtlı çalışanların dörtte 1'i devlet ve belediyeler için çalışmaktadır, devlete ve belediyeye de girmekte de bildiğimiz gibi siyasi networklerin çok büyük bir etkisi vardır. Bugün eğer Türkiye kayıtlı çalışan sayısını artırmazsa, istihdam oranını artırmazsa bu sosyal güvenlik sisteminin ve maalesef de emeklilerin iyi günleridir. O yüzden ilk yapmamız gereken şey, özel sektör marifetiyle -devlet marifetiyle değil- daha fazla yatırım ve istihdam çekmek olmalıdır.

Emeklilerin durumunu başka nasıl düzeltebiliriz? İkinci noktada enflasyonu düşürerek. Bakın, bugün emekli vatandaşlarımızın ve öğrencilerimizin karşı karşıya kaldığı enflasyon TÜİK'in açıkladığı enflasyondan yüksek, sebebi de çok basit. Bugün enflasyonu yukarı doğru çıkaran faktörler ne? Gıda enflasyonu, barınma maliyetleri; bunlar, emekli vatandaşlarımızın, dar gelirli vatandaşlarımızın tüketim sepetinde, bütçesinde en fazla yere sahip olanlar.

Şöyle bir örnek vereyim size barınma maliyetleriyle ilgili: Benim rahmetli dedem Devlet Demiryollarından ustabaşı olarak emekli olduğunda İzmir Halil Rıfat Paşa'daki daireyi alabilmişti. Bugün Devlet Demiryollarından emekli bir ustabaşı değil bir daire almak, mobilyasını yenileyemez. O bakımdan, bizim ilk olarak yapmamız gereken şey, barınma maliyetinden başlamak üzere enflasyonu düşürmek olmalıdır fakat enflasyonun nasıl düşürüleceği konusunda da bizim net olmamız lazım. Dünyanın hiçbir yerinde sadece para politikasıyla, Merkez Bankasının faiz kararlarıyla enflasyon düşmez, bu bir.

İkincisi, ücretlerdeki artış, asgari ücreti artırırsanız ya da bütün ekonomideki ücretleri artırırsanız bunun enflasyona etkisi zannedildiği kadar yüksek olmaz. Eğer bana inanmıyorsanız borsada kotasyona tabi şirketlerin içerisinde iş gücü maliyetlerine bakınız, iş gücü maliyetlerinin enerji maliyetleri ya da diğer maliyetlerin altında olduğunu görürsünüz. Yani bugün "Ücretleri artırdığımız zaman enflasyon daha da yukarı tırmanır ve bu işleri bozar." doğru bir kabul değildir. Bugün ücretleri artırırsanız bunun enflasyona etkisi inanır çok az olacaktır. Bizim bugün yapmamız gereken şey, enflasyonu düşürürken aynı zamanda verimliliği artırarak ücretleri artırmamız gerekmektedir. Yani "enflasyon ücret sarmalı" diye bir şey şu anda tamamiyle bir safsatadan ibarettir. Ne yapmak gerekir? Enflasyonu sadece faiz kararından bağımsız olarak değerlendirseniz ne yapmanız gerekir?

1) Tarım politikasında bir revizyona gitmeniz gerekir; tarımdaki zayıf oranlarını azaltmanız gerekir, bütüncül bir tarımsal üretim planı yapmanız gerekir. Hayvancılıkta hayvansal üretimle ilgilenen çiftçilerin yem maliyetlerini azaltmanız gerekir, doğru teşvikleri doğru anlarda vermeniz gerekir ki ülke gıda enflasyonu ile artık baş başa kalmasın. Bugün para politikasıyla siz mutfağınıza giren yiyeceğin daha ucuz olmasını sağlayamazsanız, tarım politikasında reform yapmanız lazım.

2) Ticaret politikası... Üretim zincirinde tekelleşmeyi engellemeniz gerekir. Bunu engellemediğiniz sürece tarlada üretilen bir ürünün sizin karşınıza gelişini en az 3 kat olacaktır, o üretim zincirinin tekeli sizin kırımınız gerekir.

3) Doğru sanayi politikası izlemeniz gerekir. Bugün bir kaynakla yani belirli kaynaklarla siz 3 birimlik mal üretiyorsanız verimliliği artırarak 5 birim üretmeniz gerekir. Doğru sanayi politikasını izlerseniz enflasyonu düşürürsünüz.

4) Maliye politikası... Gereksiz kamu harcamalarından kesip o gereksiz kamu harcamalarının yarattığı bütçe üzerindeki yükü azaltmanız gerekir. Bunları yaparsanız enflasyon düşer, enflasyonu düşürürseniz de emekli vatandaşlarımızın ücretlerini çok artırmadan daha rahat bir yaşama kavuşmalarını sağlayabilirsiniz.

Bir de Allah aşkına, artık burada -gerçi AK PARTİ'li arkadaşların önemli bir kısmı Kurulu terk etti ama- yeni bir şey denemeyin. Bakın, bugün ne çekiyorsak... Bu yüksek enflasyonun en temel sorunlarından bir tanesi sizin "Yeni bir şeyler deneyeceğiz." deyip ülkeyi laboratuvara çevirmeniz. Bundan dört sene önce, beş sene önce "Faiz ile kuru aynı anda baskılayacağım." dediniz, sonucunu gördük; bundan dört beş sene önce "Yeni bir model deniyoruz." dediniz, bunun sonucunu gördük. Dolayısıyla akıldan, bilimden, rasyonaliteden sapmadan doğru ekonomi politikalarıyla enflasyonu düşürmek mümkün. Bakın, dünyada enflasyonu düşürmek isteyip de düşüremeyen tek bir ülke yok, tek bir ülke yok; yeter ki bunu akılcı, bilimsel politikalar ile tarım, sanayi, ticaret politikalarını birbirine entegre ederek yapmaya çalışın.

Emeklilerimizin sadece maaşla ilgili derdleri yok, diğer derdleri var. Buradan mesela, kendi bölgemle ilgili, İzmir'le ilgili bir sorunu dile getirmek istiyorum: Şehir hastaneleri. Bozyaka'da ve Tepecik'te devlet hastanesi var. Bozyaka'daki ve Tepecik'teki

devlet hastanesini depreme dayanıksız diye kapatıp binayı güçlendirmek yerine emekli vatandaşlarımızı, hasta vatandaşlarımızı, engelli vatandaşlarımızı Konak'tan, Karabağlar'dan 25 kilometre ötedeki Bayraklı Şehir Hastanesine getirmemiz zulümdür. Şehir hastanesine karışmıyoruz ama Allah aşkına, en azından yaş almış vatandaşlarımızın, engelli vatandaşlarımızın, ağır hastalığı olan vatandaşlarımızın kendilerine yakın yerlerdeki hastanelere gitmesini sağlayın. Bu hastaneler depreme dayanıksız diye bu hastaneleri kapatmayın, tam tersine güçlendirin. Bu hastanelerin orada olması şehir hastanelerinin de yükünü önemli ölçüde alacaktır.

Bundan başka ne yapılması gerekiyor? Bütün belediyeleri inceledik -malum, Büyükşehir Belediye Başkan adayayım-baktığınız zaman belediyeler tarafından izlenen bütün meslek kursları -partiden bağımsız olarak- âdetâ âdet yerini bulsun diye yapılıyor. Oysa, yurt dışında çok iyi örnekler var: 50 yaşından, 55 yaşından sonra insanlara o zamanın ruhunu yakalatan, yeni bir beceri kazandıran meslek kursları var. Bu meslek kurslarıyla beraber yaş almış vatandaşlarımızı tekrar hayata hatta iş hayatına bağlamanız mümkün, yeter ki isteyin.

Bir başka uygulama, emekli vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştırmak için İYİ Partinin bu seçim döneminde yapacağı uygulama, tek masa uygulaması. Bakın, bugün emekli vatandaşımız, yaş almış vatandaşımız bir problemi varsa o problemi çözmek için belediyede birçok daireye, birçok yere gitmek zorunda kalıyor; buna gerek yok. Biliyoruz ki bütün belediyelerde atıl bir iş gücü var. Yani bütün belediyeler ihtiyacından daha fazla personeli kendi bünyesinde barındırıyor; bu, siyasi partiden bağımsız, bütün belediyelerin gereğinden fazla istihdam yarattığını biliyoruz. Peki, bu, atıl iş gücünü ya da gizli işsizleri biz nasıl mobilize edip emekli vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştırabiliriz? Tek masa uygulamasıyla. Bütün yaş almış vatandaşlarımıza 1 belediye temsilcisi atayın. Yani mesela, İzmir'de 1 milyon emekli varsa en azından 3 bin, 4 bin belediye temsilcisi olsun, her 2.000-2.500 kişiye 1 temsilci baksın ve aynı özel bankacılık sisteminde olduğu gibi bir yaş almış vatandaşımız, bir engelli vatandaşımız o hatta aradığında kendi belediye temsilcisiyle görüşüp işini ilgili daireye gitmeden, ilgili binaya gitmeden halledebilsin. En azından emeklilerimiz bu dönemde böyle bir tek masa uygulamasını hak ediyor.

Bir de konuşma biterken 2024 ve sonrasında nasıl bir Türkiye ve nasıl bir dünya bizi bekliyor? Bunlar, emekliler ve yaş almış vatandaşlarımız için çok önemli. Bakın, burada bizler geçtiğimiz ay bütçeyi onayladık, hepimize hayırlı olsun. Bütçede görmek istediğimiz şeylerden bir tanesi geriatri bilimine yani yaşlı vatandaşlarımızı ilgilendiren o sektöre daha fazla yatırım yapılması gerektiği, maalesef bunu göremedik. Dünya yaşıyor, Türkiye de yaşıyor, Türkiye'de ortanca yaş giderek artıyor ve Türkiye çok değil, bundan on beş sene sonra yaşlı bir ülke statüsünde olacak. Eğer bizler şimdiden geriatri bilimine gerekli yatırımları yapmazsak, yaş almış vatandaşlarımızın sorunlarını çözecek yatırımları yapmazsak bunun sıkıntısını çok çekeriz. Eğer bu sektöre yatırım yaparsak sadece Türkiye'deki emekli vatandaşlarımızın sorunlarını azaltmayacağız, aynı zamanda sağlık turizmine de müthiş bir katkı yapmış olacağız. İşte bu açıdan belediyelere -önümüzde yerel seçimler var- çok önemli görevler düşüyor; şehrin içinde kalmış emekli vatandaşlarımız nefes alamıyor, çok yüksek kira bedelleriyle karşı karşıya, yeşil alana çıkamıyorlar, sosyalleşemiyorlar. Neden bir uydu kent vizyonu bu yaş almış vatandaşlarımızı şehrin dışında, yeşil alanlarda, uydu kentlerde misafir etmeyelim? Gelir paylaşımı modeliyle biz yaş almış vatandaşlarımızı, adına "ikinci bahar köyleri" dediğimiz yerlerde misafir edersek ve onların çok rahatlıkla karşılayabileceği bir finansman modeli geliştirsek iki üç şeyi aynı anda başarmış oluruz.

1) Emekli vatandaşlarımız en azından yaşamlarının sonbaharında şehrin dışında, yeşil, kendilerine yakışan, o şehrin gürültüsünden, stresinden uzak bir hayat yaşamış olurlar.

2) Şehrin merkezindeki barınma problemi azalmış olur, şehrin içerisinde barınma maliyetleri daha azalmış olur.

3) Toplu taşıma başta olmak üzere, belediyelerin üzerindeki, şehir içinde belediyelerin üzerindeki yükler de azalır.

Bütün bunlar yapılabilir ama bütün bunların yapılması için bizim bir anlayış değişikliğine ihtiyacımız var. Biz emekliliği, zor geçen bir hayatın en son evresi olduğunu düşünmüyoruz yani emeklilik zor geçen bir hayatın en son evresi değil. Emekliliği yeni bir hayatın başlangıcı olarak gördüğümüz gün, o anlayışı getirdiğimiz gün her şey değişir diyorum.

Gazi Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.39

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyondan diğer işleri sırasıyla görüşmek için 24 Ocak 2024 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:23.41